

چاپی دووہم

ھیژی تهرکیز

نوسینی:

جاک کانفیلڈ

مارک فیکتور هانسن

لی هیویٹ

وهرگیزانی له ئینگلیزییه وه: حه یدهر ئیبراهیم

پیداچوونه وهی: خه نساء مه عرووف

پیناسی کتیب

ناوی کتیب: هیزی ته رکیز

نوسه ران: جاک کانفیلڈ، مارک فیکتور هانسن، لی هیوئت

وهرگیړانی له ئینگلیزییوه: حهیدر ئیبراهیم

بابهت: گه شه پیدانی مرویی

چاپخانه: تاران

چاپی دووهم: ۲۰۲۰

تیراژ: ۱۰۰۰ دانه

نرخ: ۵۰۰۰

له بهر یوه بهر ایه تیی گشتیی کتیبخانه گشتیی کان ژماره ی سپاردنی (۱۸۵۶) سالی ۲۰۱۹ پی دراوه.

پیشکشہ بہ:

- دایک و باوکی خوشہ ویستم و ہموو خوشک و برا نازیزہ کانم.
- پوچی پاکی کاکہ (محہ ممہدی برام).
- ہموو ئەم بہ پیزانہی کہ بہردہ وام هاوکار و پالپشتم بوون له بہردہ وامیدان بہ کاری وەرگپران.
- ہموو ماموستا بہ پیز و خوشہ ویستمہ کانم بہ بی جیاوازی و ہەرکە سیکیش کہ وشہ یه کی فیرکرد بیتم.
- ہەر خوینہ ریک، کہ خوازیاری فیربوونی زانستی نوییہ.

پیرست

۶..... پیشه کی وه رگیز.

۷..... وتهی چند که سایه تیبیه که سه بارهت به کتیبه که

به شی یه که م

۱۰..... خووه کانت داهاتوت دیاری ده که ن.

به شی دووه م

۳۹..... باسکردن نییه له بابه تیکی بیمانا، به لگوو بابه تی ته رکیز کردنه

به شی سییه م

۶۷..... ئایا وینه گه وره که ده بینیت؟

به شی چواره م

۹۸..... زالبوون به سه ر به ربه سته کاندان.

به شی پینجه م

۱۲۱..... بنیادنانی په یوه ندییه نایا به کان.

به شی شه شه م

۱۶۱..... هوکاری باوه ربه خوبوون.

به شی حه وته م

۱۸۵..... داوای ئه و شته بکه که ده ته ویت.

به شی هه شته م

۲۱۲..... کولنه دان و به رده وامی

به شی نوّیه م

۲۳۶..... گرتنه به ری کرداری یه کلاییکه ره وه

به شی ده یه م

۲۶۱..... ژینکردن و کارکردن به مه به سته وه

به شی یازده یه م

۲۸۰..... کۆمه لیک بیروکه ی گرنگ و سوودبه خش بوّ ده ولّه مه ندکردنت

پیشه کی وه رگیژ

سوپاس و ستایش بۆ خودای بالادهست، که زاناترینی زاناکانه و، درود و سلاوات لهسه رگیانی پاکي سهروهري مروفايه تي محمهد (سهلامی خودای لهسه ر بیّت). تهرکیز يه کيکه له هه ره بابه ته پيويست و گرنگه کان له ژيانی رۆژانه ي مروفا دا به بي گويدانه جياوازيی ناستی خویندن و کار و پيشه. وهك و تراوه ته نها شتيك له تهرکیز باشتر بیّت، تهرکیز کردنيکی باشتره.

وهك وهرگيژيک له سوتنگه ي بهر پرسيار يتيمه وه و بهرده ستنه بوونی سه رچاوه ي پيويست لهسه ر ئەم باسه له زمانی کورديدا هه ستام به وهرگيژانی ئەم کتیبه به بايه خ و گرنگه بۆ سه ر زمانی شیرینی کوردي، ئومیده وارم به وهرگيژانی ئەم کتیبه خزمه تيکی بچووکم پيشکه ش به خوینه رانی کورد زمان کرد بيّت و جيگايه کی بچووکي سه ر رده ي کتیبخانه کانيشم پر کرد بيته وه.

جياوازيی ئەم کتیبه له کتیبه کانی تر ئەوه يه، پاهينانی کردار ييش له خو ده گريّت. به تهرکیز کردنيکی باشتر زیاتر له وه به ده ست ده هينيت، که پيشبيني ده که يت. ده توانيت له گوژيني خووه ناپه سه نده کانت بۆ خووی په سه ند، بۆ بنياد نانی په يوه نديی ناياب، زياد کردنی باوه ربه خو بوونت و زال بوون به سه ر هه ر جوړه به ربه ست و ناسته نگيکدا، که رۆژانه رووبه رووت ده بيته وه ليی سوودمه نديت.

حه يده ر ئيبراھيم

۲۰۲۰/۵/۲۱

هه له بجه ي تازه

وتەي چەند كەسايەتییەك سەبارەت بە كتیبەكە

“بەبێ تهركيز سەخت و دژوارە بتوانیت بازرگانییەكی سەرکەوتوو بنیاد بنییت، ئەم كتیبە نەخشەرێگایەكی سوودبەخشە، كە بەراستی لەسەر رێگا دروستە كە دەتھیڵیتهوه.”

پۆپپرت جی. ئالین (نووسەری كتیبی سەرگردایەتیکردن و بەرپۆهەری یەك خولەكی)

***

“تەنھا شتیك كە لە تهركيز باشترە، تهركيز كوردنیكی باشترە. دلتیا بە ئەم كتیبە سوودبەخشە دەخوینیتەوه و باشترین بەرۆكە كانیشی بە كاردەهینیت.”

كین بلانچارد (هاوئوسەری كتیبی بەرپۆهەری یەك خولەكی)

“کتیبیکی کرداری به هیزه، که هانت ده دات به خهونه کانت بگهیت.”
رؤبیرت کریگر (هونه رمنند و موزیسار)

***

“هیزی تهرکیز نیشانته ده دات، که چوئن پیناسه ی ریگاکهت
بگهیت و دهست به به کارهینانی پلانته کشت بگهیت. کتییکه
پراویر له زانیاری دروست و، له گهل هه موو ته مانه شدا
کتیبیکی کرداری و تیلها مبه خشیشه.”
پاتریشیا فریپ (وتارییزی نیوده ولته تی)

“کتیبیکی گرنکه بو هه رکه سینک، که بیهویت له هه ر جوژه کاریکی
بازرگانیدا سه رکه وتوو بیت، لیها تووییه کانت دیاری ده کات بو
به دهستهینانی تاما نجه کانت و به دیهینانی خه ونه کانت.
من نهک ته نها سوودی زورم لی وهرگرت، به لکوو له گه ل ته وهشدا چیژم له
ته واری کتیبه که بینی له کاتی خویندنه وهیدا.”
دان کلارک (وتاریژی نیوده ولته تی)

***

“هیزی ته رکیز زیانت ده گوړپیت، هانت ده دات کردار (چلاکی یه
بچووکه کانی روژانه، هه فتانه و مانگانه ته نجام بدهیت، که سه ره نجام زیانت
ده که ن به شا کاریکی ناوازه و داها توویه کی پر
دهستکه وت، هه ر بویه دهستبه جی ئەم کتیبه بکه ره و دهست بکه به
خویندنه وهی.”
باربرا دی نانگیلیس (نووسه ر و پراوژکار)

(به شسی یه که م)
ستراتیژی تهرکیزکردن
خووه کانت داهاتووت دیاری ده که ن

"خوویه گرتت به شیری، تهرکی نادهیت به پیری."

- هوراس مان

ماریا سوّسا ده یزانی، که ده بوو بریاریک بدات، بریاریکی بچووکیش نا وه ک
یه کیک له و بریاره سادانه ی رۆژانه مان، به لکوو بریاریکی یه کلاییکه ره وه ی ژیان و
مردن بوو، بریاریک، که چاره نویسی ته و اووی خیزانه که ی له سه ره وه ستابوو.

ماریا له گوندیکی نزیك ناوچه شاخاوییه کانی کۆلۆمبیا ده ژیا و ژیانیکی ساده
و ساکاری هه بوو، په له وه ری به خێو ده کرد و به بره پاره یه کی که م ده یفرۆشتن،
بو ئه وه ی بتوانیت به و پاره یه ی، که ده سستی ده که ویت له فرۆشتنیاندا هه ندیک له
پیداویستییه کانی رۆژانه ی خیزانه که ی پی دابین بکات.

هاوسه ره که ی به ناوی هۆگۆ، کاری بو خاوه ن زه وییه که ده کرد، چاودیری
ئاژهل و دانه ویله که ی ده کرد، کاره بایان نه بوو، هه ره ها بو سه ردانکردنی
نزیکتین شارۆچکه کانیش به ئه سپ هاتوچۆیان ده کرد.

ماریا و هۆگۆ خاوه نی سی مندال بوون: دوو کوپ به ناوه کانی (ئیلیقه) ی یازده
سالان، (جوان) ی نو سالان و کچیکیش به ناوی (لوز)، که ته مه نی حه وت سالان
بوو. لوز تووشی نه خووشییه کی ده گمه ن هاتبوو، که بووبوو هۆی نازارگه یانندن
به میشکی و سنووردارکردنی جو له کانی جه سته ی و که مه ندامبوونی تا
سه ره نجام ناچاربوو کورسی به کاربه ییت.

ئەم خیزانە پووبەپووی چەندین ئاستەنگی دیکە بوونەو، ماریا کورپکی دیکە بوو، بەلام پاش تەنھا سی هەفته کۆچی دوایی کرد، ئەمەش ئەزموونیکێ تال و ناخۆش بوو بۆ هۆگۆی هاوسەری، سەرەنجام تووشی جەلتەیهکی بەهیزی بوو، ئەو بوو لە جۆلەی خست و توانای قسەکردنیشی نەما.

سەرەرای هەموو ئەم سەختی و ناخۆشیانە، لەلایەکی دیکەو، ماریا دەبوو زۆر هۆشیار و بەناگا بیّت، چونکە گروپیکی تیرۆستی لیبوو، کە کاریان بە بارمتەگرتنی کەسانی بیانی بوو و داوای بپەر پارەیهکی زۆریان دەکرد لە بەرانبەر ئازادکردنی ئەو کەسانە دەیانرپاندن، لە ناوچە دارستانییهکانی نزیک ئەو ناوچەیه کار و چالاکیهکانیان ئەنجام دەدا، منداڵانیشیان دەرپاند، پاهینانیان پێ دەکردن تا ببنە تیرۆست.

ماریا دەبوو لە کاتی پووبەپووبونەو یاندا دەست هەلگریّت لە هەندیک لەو بپەر پارەیه، کە لە فرۆشتنی پەلەوەرەکاندا دەستی دەکەوت.

ئەو بوو پۆژیکیان داوای پارەیی زیاتریان لێ دەکرد، ئامانجیان ئیلیفەری گەنج بوو، بەو ئومیدەیی پەیهەندیان پێو بکات و بچیتە ناو گرووپە کەیانەو، ماریا هاواری کرد و زۆر لێیان پارایەو: "لیم دوور مەخەنەو، ئەو کورپی منە!" ئەو بوو نەرمییان نواند و ئازادیان کرد، ماریا بپیری دا ئەو ناوچەیه جیبهیلایت، ئەم جیبهیلایتنەش تەواوی ژبانی خۆی و ئەندامانی خیزانە کەشی گۆپی.

ئەو بوو لە نیووەشەو، بەخیزایی هەندیک کەلوپەل و پیداوایستی پچایەو، هەموو خیزانە کە بەرپێ کرد بە ناو چیاکاندا، گەشتە کەیان بە پێ ئەنجام دا لە شەو، هەر بۆیه زۆر سەخت بوو بۆیان، دەبوو وریابن هیچ دەنگیگ دروست نەکەن، نەو کورپە گرووپە تیرۆستییهکان گوییان لێ بیّت و بیانگرن.

بهو بره پاره که مه ی، که پییان بوو ماریا و خیزانه ماندووه که ی سواری پاسیک بوون و به ره و سنووری فه نزویلا به ری که وتن، له ریگادا چند بازگه یه کی تیدابوو وه ئه مانیش هیچ پیناس و به لگه یه کیان پیینه بوو.

ماریا ده بوو هه موو کارامه بییه کانی به کار بهینیت، بو ئه وه ی پاسه وان و سه ربازه کان قایل بکات ریگه یان بدن برۆن، پاش چه ندین مانگ له داواکاریی مافی په نابهریتی له کومه لیک بالیوزخانه، ئه وه بوو له کورتاییدا ده رگایه ک به روویاندا کرایه وه و که نه دا بووه شوینی مانه وه یان.

له ولاتی که نه دا برپاری ده ستپیکردنی ژیانیکی نویمان دا، کورپه کانی ئاستیکی به رز پیشکه ش ده که ن له قوتابخانه، ماریاش که م که م فییری زمانی ئینگلیزی ده بیت و لوزیش ئیستا به پییه کانی ری ده کات، ژیان پریتی له رووداوی سهخت و ناخوش، به لام هه رکاتی که سی که ماریای ده بیینی سوپاسگوزاری له چاوه کانیدا به دی ده کرد.

هه موومان رووبه رووی ئه م ساتانه ده بیینه وه، که ده کریت ژیانمان به شیوه یه کی ئه ریینیانه بگورن، سه ره پای هه بوونی ترس ده ست به هه نگاوانان بکه، ته رکیز بکه و به بویری و سوربوونه وه ده ست به کردار بکه.

ئایا تا ئیستا رووبه رووی دوخیکی تاییه ت بوویته ته وه، که پیویستی به بریاردانیکی کتوپر هه بووبیت؟ ره نگه بارودوخه که ت هاوشیوه ی بارودوخه که ی ماریا نه بیت، به لام ئه وه گرنگه، که به بویرییه وه به ره و بارودوخه که هه نگاو بنییت و متمانته به خوت و ژیرییه که ت هه بیت، که سه رکه توو ده بیت و تیی ده په ریینیت.

به یامی پشت چیرۆکه ئیلهامبه خشه که ی ماریا

دژواری و سه ختییه کانی ژیان ته نها بو تو پووئادهن، ئه و پووئادوه ی بو ت پیش دیت گرنگ نییه، به لکوو ئه وه ی گرنگه کاردانه وه ی تو یه بو ی. ئه گه ر به رده وام بیت له خووی بریاردانی خراب و هه له ئه و کاره ساتی گه وره تر پووئاده دات. هه لژاردنه کانی پوژانه ت ئه وه دیاری ده که ن ئاخو ده بیته که سیکی ساماندار یان هه ژار، به لام له گه ل ئه وه شدا ژیان هه رگیز ده رگا به رووی ده رفه ته کاندانا ناخات. با نمونه یه کی ساده ت پبیده م، خه یال بکه زنجیریکی پلاستیکی دریزت به ده سه ته وه گرتووه و به ئه ندازه ی بیست پی دریزه، زنجیره که له سه دان ئه لقه ی دانه دانه ی پیکه وه به ستراو پیکه اتووه.

وا دابنی هه ر ئه لقه یه که هه لژاردنی (بریار) یکی خراپه و هه ر هه لژاردنیکی خراپیش به ستراوه به هه لژاردنیکی خراپی دیکه وه، ده بینیت سه ره نجام هه موو هه لژاردنه کان ده بن به خو، وا دابنی ئه م زنجیره پلاستیکیه ت گرتووه و له یه که م ئه لقه وه زنجیره که ده جولی نیت، هه تاکوو ده گه یته ئه لقه ی ناوه راست و کو تایش، ده بینیت هیچ جیاوازییه که له نیوان ئه لقه کاندانا نییه ئه مه ش وه که خوویه کی خراب وایه، که هه ست به هیچ جیاوازییه که ناکه یته له نیوانیاندا.

رهنگه ماوه ی چه ند هه فته و مانگی که هیچ ده ره نجامیکی نه ری نی ده رنه که ویت، به رده وام به له جولاندنی ئه لقه کان هه تاکوو ده گه یته به کو تایی، کتوپر گرییه کی گه وره به دی ده که یته له زنجیره که دا، ئایا ده زانیت پبیده و تری ت چی؟ پبیده و تری ت: قه یران، جه لته ی دل، جیا بوونه وه ی هاوسه رگری، ده سه ته سه ردا گرتنی مال له لایه ن بانکه وه به هو ی نه دانی باجی خانوبه ره وه و هه ستت به هیچ کام له م پووئادوانه نه کرد هه تاکوو پووئاندا.

ههلبژاردنی بهردهوام دهبیته هوی بناغهی خووه کانت، خووه کانیشته، رۆلی سهرهکی دهگیزن له دیاریکردنی داهاتوتدا، بهدریژایی ئه م کتیبه کۆمه لیک ستراتژیی نوی فیڕ ده بیته، که ده کریت له ژیا نی تایبه تیت و بواری کارکردنیشدا به کاریان بهینیت و سوودیان لی وهر بگریته.

ئه رکی تو ئه وه یه پیداجوونه وه یان پیداکه یته و ئه وانه یان به کاربهینیت، که ده سته که وتی گه وره یان بو ت ده بیته و تایبه تنه کراون به ره گه زیکی دیاریکراوه وه . له م به شه دا، بو ت ده رده که ویته خووه کانت چۆن کاریگه رییان ده بیته، پاشان، فیڕ ده بیته چۆن خووه خراپه کان ده ستنیشان بکه یته و بیانگۆریت، که ئه مه ش وات لیده کات پیداجوونه وه به خووه تایبه ته کانی خۆتدا بکه یته و ئه و خووانه ت دیاری بکه یته، که بیسوود و بیبه ره مه من بو ت.

که سانی سه رکه وتوو خووی سه رکه وتووانه یان هه یه و
که سانی شکسته خواردووش خووی ناسه رکه وتووانه .

خووه کانت به پراستی کاریگه رییان ده بیته و داهاتوت دیاری ده که ن

ئایا خوو چیه ؟ ئه و شته یه، که زۆر ئه نجامی ده ده یته تا وای لیدیت ئاسایی ده بیته وه لات. به واتایه کی دیکه، ره فته ریکه به رده وام دووباره ی ده که یته وه . بو نمونه، ئه گه ر به گیزیک دیاریکراوه وه فیڕی لیخوری نی ئوتۆمبیلیک بیت زۆر کات چه ند وانه ی سه ره تا چیربه خشن، یه کی که له سه ختیبه کان ئه وه یه، که بزانیته چۆن له هه مان کاتدا کلاج و پایده ری به نزینه که بگۆریت، بو ئه وه ی بتوانیت به ئاسانی گیزه که بگۆریت، ئه گه ر به خیرایی پی له سه ر کلاجه که لابه ریت

ئەوا ئۆتۆمبیلە که دەوہستیت، ئەگەریش زۆر بەتووندی پی لەسەر پایدەرە که دابگریت بەبی ئەوہی پی لەسەر کلاجه که لابه‌ریت، بزویئەرە که دەنگی لیوہ دروست دەبیئت، بەلام لە حیگای خوی ناجولیت. هەندیك جار وەك که نگەر پی دەکات، هەلبەز و دابەز دەکات، که میك دەروات و پاشان دەوہستیت، بەلام بە مەشککردن و دووبارەکردنەوہی کارە که دەبیئتە شتیکی ئاسان و بەبی ئەوہی بیری لی بکەیتەوہ ئەنجامی دەدەیت.

لی:

"بۆ ماوہی چوار سال یاری گۆلم کرد، ئەنجامەکانیشم سەلمینەری ئەوہن، بەشداری چەندین خولم کرد و بەرەوپیشچوونی زۆرم بەخۆمەوہ بینی، پاشان بۆ ماوہی چەند مانگیک یاریم نەکرد و لەگەڵ ئەوہشدا چاوہرپی ئەنجامیکی باشم دەکرد، ئەمە پیندەوتریت ژینکردن لە خەیاڵدا.

لە کۆتاییدا ئامانجیکم دانا تائەوہی ریکۆردی نەوہد بشکینم لە یاری گۆلدا، بۆ بەدەستھینانی ئەم ئامانجەش بپیارم دا خوی نوێ دروست بکەم و پەرہی پی بەدەم، پۆژانە که میك راھینان بکەم، ژیانانی باشترین یاریکەرەکان بخوینمەوہ، خول و وانە ی بەردەوام وەر بگرم و لە هەفتە یەکیشدا دووجار یاری بکەم، سوودی زۆرم بینی، ئەوہ بوو توانیم نمرہی هەشتا و شەش بەدەست بەینم."

هەوالە خۆشە که ئەمە یە: هەرکات بتەویت دەتوانیت دووبارە خۆت بەرنامەریژ بکەیتەوہ، با بلین دەتەویت لەپووی داراییەوہ ببیتە که سیکی سەر بەخۆ، ئایا پیویست نییە هەموو پۆژیک سەیری خووە داراییەکانت بکەیتەوہ؟ ئایا لە هەموو بارودۆخیکدا لانی کەم لە ۱۰٪ ی داھاتەکەت پاشەکەوت دەکەیت، یان

و بەرھەتانی پێدەكەیتەو؟ وەلامەكە (بەلێ) یان (نەخێر)ە، دەكریت خێرا وەلامەكەت دیاری بكەیت.

وشەى سەرەكى لێرەدا (لە ھەموو بارودۆخێكدا)یە واتە ھەموو مانگیك، كاتیك دیتە سەر باسی زیادكرنى پاره، زۆرینەى خەلكى بەشدار دەبن، بەلام بەھەمان شیۆھ نامیننەو.

با سەیری دۆخێكى تر بكەین بۆ نمونە، ھێشتنەو تەندروستیت بە ساغ و سەلامەتى لە سەرەوێ لیستی كارە لەپیشینەكانتدا، پەنگە سێ جار پراھینانكرن كەمترین پێوەر بێت بۆ ھێشتنەو تەندروستیت بەو جۆرەى، كە دەتەویت.

بەردەوامیدان و ھێشتنەوێ ئەم خووێ پراھینانكرنە بەبێ گوێدانە ئەوێ چى پوودەدات، وات لێدەكات بەھای سوودی درێژمەودا بگريت، كەسانیک، كە بەشدارى گۆرانكارى دەكەن و پاش چەند ھەفتە و مانگیك وازدەھینن، زۆر كات بەھانەى كى زۆر دەھیننەو لەوێ بۆچى سوودی نابێت و گرنگی پێنادەن. ئەگەر دەتەویت خۆت لە خەلكى جیا بكەیتەو و شیۆزێكى تاییەتى ژيانت ھەبێت، ئەوا ئەم پراستییه بزانه، "خووەكانت داھاتووت دیاری دەكەن."

بیرت بێت، كە سانى سەرکەوتوو بەئاسانى ناگەنە لوتكەى سەرکەوتن، بەلكوو تەركیزێكى زۆر لەسەر كردارەكانیان دەكەنەو و پراھینانێكى زۆر و وزەى كى زۆریان پێویستە تا دەگەنە ئەو ئاستە.

ئەو خووانەى لەم پۆدا پەرەیان پێدەدەیت، دیاری دەكەن، كە داھاتووت چۆن دەبێت (دەولەمەند یان ھەژار)، تەندروست یان ناتەندروست، دلخۆش یان خەمبار) ئەو ھەلبژاردنى خۆتە، كەوايە ژیرانە خووەكانت ھەلبژێرە و پەرەیان پێ بدە.

خوهکانت جۆری ژیانت دیاری دهکن

ئهمرۆ کهسانئیکی زۆر نیگه رانن سه بارهت به شیواز و بارودۆخی ژیانمان، پهنگه بلین، "بۆ شیوازیکی باشتری ژیان دهگه پین،" یان "تهنها دهمانه ویت ژیانمان ئاسایی بکهینه وه." کهسانئیکی زۆر پاش به پیکردنی ئه زمونئیکی خراپی دارایی، گهشتن به و پاستییه، که سهرکه وتنی دارایی ئاسان نییه، ئه مه خائیکی زۆر گرنگه بۆ باسکردن و شیاوی ئاماژه پیدانیشه، بۆ ئه وهی که سیکی ته واو دهوله مه نده بیت، مه به ستمان لیی تهنها سه ره به خۆیی دارایی نییه، به لکۆو په ره دانه به هاو پپی مانادار و دهوله مه ندانه، باشتکردنی ته ندروستیت و چیژوهرگرتن له هاوسه نگی له نیوان پیشه کهت و ژیانی که سیتدا و تیرکردنی خۆت و پۆحیشت پیداو یستییه کی گرنگه .

ئهمه کاتی زۆری پپۆیسته بۆ فراوانبوون و پپۆسه یه کی به رده وامیشه .

زۆر جار ده ره نجامی خوه کانت تا کاتیکی درهنگ و نادیار له
ژیانندا ده رناکه ون.

تکایه له وه دلنیا به ره وه، که به ته واوی به ئاگایت به ره له وهی چه ند په ره ی دواتر بخوینیته وه، ئه گه ر به ئاگایت، ئه وا بپۆ هه ندیک ئاوی سارد به رووخسارتدا بکه، بۆ ئه وهی گرنگی ئه م چه مکه سه ره کییه له کیس خۆت نه ده یته .

که سانئیکی زۆر چاوه روانی قایل بوونی خیرا و کتوپین، شتانیکی ده کپن، که به پاستی توانای کپینان نییه و هینده ی بۆیان ده کپیت دانه وهی پاره ی شته کانیان دوا ده خه ن وه ک پاره ی ئۆتۆمبیل و شتومه کی ناوما ل.

کهسانیک، که ئم جووره خووانهیان ههیه ههول ددهن له گهل
پیشکهوتنهکانی سهردهم و پۆژگاردای برۆن و بهردهوام بن، هه میشه بره پارهیەك
قهرزدارن بۆ مانگی داهاتوو و ئەمەش دەبیته هۆی کارکردن بۆ کاتیکی درێژتر،
یان ئەنجامدانی کاری زیاده تائهوهی بتوانن پیداوستییهکانیان پر بکهنهوه، له
ئەنجامدا خەم و پهژارهیهکی زۆر و فشاریکی دهروونی زۆریان له سەر دروست
دەبیته.

به کهم سهیرکردن و گرنگینه دان به وهی، که خه رجییه کانت له داهاته کهت
زیاتره، ئەوا له ئەنجامدا تووشی دۆخیکت دهکات پیدهوتریت - مایه پوچبوون.
کاتیك خویهکی خراپی بهردهوام په ره پیده دهیت، ئەوا ژیان کۆمه له
دهره نجامیکت پیده دات، که رهنه پیمان دلخۆش نه بیته.

ئەمه ئەو شتهیه، که به راستی پبویسته لیی تیبگهیت، پیت خۆش بیته یان نا
ئەوا ژیان دهره نجامی ئەو خووه خرابانهت پیده دات.

با لیژهدا سهیری چه ند نموونهیهك بکهن، ئەگەر دهته ویته چیژ له ژیانیکی
ماوه درێژ وه ربگریت به له شساغی، ئەوا پبویسته خویهکی ته ندروستانهت
هه بیته و په ره ی پی بدهیت، خواردنی به که لک و سوو ده خش بخویت، پاهینان
بکهیت و، لیکۆلینه وه له سەر هۆکارهکانی ته مه ندریژی بکهیت، چونکه پۆلکی
به رچاو و کاریگهریان ده بیته بۆت.

ئایا راستیه که چییه؟ زۆرینهی دانیشتوانی پۆژاوا گرفتگی کیشی زیادهیان
ههیه، هۆکاره کهش ئەوهیه کهم پاهینان ده کهن و خواردنی به سوو ناخۆن.
کاتیك دیته سەر باسی ته ندروستی، کۆمه له شتیکی زۆر هه ن، ئەمانه ش چه ند
شتیکی که من: کارکردن بۆ ماوهی چوارده کاتژمیر له پۆژیکدا و ههوت پۆژ له
ههفتهیه کدا ده بنه هۆی ماندوویتی ته واو و فشاریکی دهروونی زۆر.

كاتىك خواردنى خىرا ئامادەكراو يان خراب دەخۆيت وەك خوويەكى خرابى پۇژانەت، يەكگرتنى فشارىكى دەروونى و كۆلسترۆلئىكى زۆر دەبنە ھۆى ئەگەرى زياترى تووشبوون بە جەلئەى دل و جۆرەكانى ترى جەلئە سەرەراى دەرەنجامە خرابەكانىشيان، بەلام كەسانىكى زۆر ئەو شتە پوون و ديارانە پشتگوئ دەخن بۇ نمونە، بەگوئىرەى داتاكانى پىكخراوئىكى ئەمىكى تايىبەت بە دل لە سالى ۲۰۰۸ دا، زياتر لە ۸۲ ملئون كەس مەترسى تووشبوونيان بە نەخۆشئىيەكانى دل ھەبوو. تىچووى چارەسەرکردنىشيان لە سالى ۲۰۰۷ دا زياتر بوو لە ۲۸۶ ملليارد دۇلار.

سەيرى پەيوەندىيە ھاوسەرگىرىيەكان بکە، زۆرىنەيان لە كىشەدان و بە جىابوونەوہ كۆتايان پىدئت.

كاتىك دئتە سەر باسى پارە، پەنگە خووە خرابەكانت ببنە ھۆى ھەمان دەرەنجامى خراب، وە چىژ و خۆشى لە كاتەكانت وەرنەگرئت.
ھەوالئىكى خۆش:

بە گۆرىنى خووە خرابەكانى ئىستات، دەتوانئت دەرەنجامە نەرىنىيەكانى داھاتووت بگۆرىئت بۇ دەرەنجامى ئەرىنى.

پەرەدان بە خووى سەرکەوتوانە كاتى دەوئت

ئايا گۆرىنى خوويەك چەندە كاتى دەوئت؟ زۆرىنەى وەلامەكان دەلئىن بىست و يەك پۇژ، يان سى بۇ چوار ھەفتە كاتى دەوئت، بەدلئىيايىيەوہ گەر ئەمە راست بئت، ئەوا چەند گۆرانكارىيەك پئوىستە لە ھەلسوكەوتتدا.

بەرلەوہی بتوانیت خوویەك بگۆریت، پۆیستە بزائیت چەندیکە ئەو خووەت ھەیه، ئەگەر بەبەردەوامی و بۆ ماوہی سی سال شتیک ئەنجام بەدەیت، ئەو پرەنگە نەتوانیت بە ماوہی چەند ھەفتە یەکی کەم وازی لی بەھینیت.

دان بەو پراستیەدا بنی، کە خوویەکی درێژخایەن بناغە یەکی دووردرێژیسی ھەیه، ئەو کەسانە ی بۆ ماوہ یەکی دووردرێژە جگەرە کیشن، دەزانن چەندە سەخت و دژوارە واز لەو خووە خراپەیان بەینن، بەلام زۆریکیش ھەن سەرەرای زانینی دەرەنجامە مەترسیدارەکانی، بەلام ھەولێ وازھینان لەو خووە خراپەیان نادەن.

کاتیك دیتە سەر باسی باوہرپەخۆبوونیش ھەمانە شتە وەك چۆن کەسانیک ھەن، کە ماوہ یەکی زۆرە باوہریان بە خۆیان و تواناکانیان نییە، ھەولێ گۆرینی خۆیان نادەن لە ماوہی بیست و یەك رۆژدا تا ببنە کەسیك، کە باوہرپکی زۆریان بە خۆیان و تواناکانیان ھەبیت.

بۆ پەرەدان بە سیستەمیکی ئەرینی باوہر پرەنگە سالیك، یان زیاتر پۆیست بیت. ھۆکاریکی دیکە سەبارەت بە گۆرینی خووەکان توانای دووبارە گەرانیوہ یە بۆ شیوازە کۆنەکە، ئەمانە کاتیك پوودەدەن، کە ئاستی فشاری دەررونی زیاد دەکات، یان قەیران و پووداویکی پیشبیینە کراو پوودەدات، پرەنگە خووە نووییە کە ھیندە بە ھیز نەبیت بەرگە ی ئەم دۆخانە بگریت، بەلکوو کات و وزە و ھەولدانێ زیاتری پۆیست بیت.

وا دابنێ ھەموو سالیك چوار خووە گۆریت، لە ئیستاوہ ھەتا پینچ سالی دیکە دەبیتە خاوەنی بیست خووی نوێ. ئیستا مەبەستە کە ئەمە یە: ئایا بیست خووی نوویی ئەرینی جیاوازی لە ئەنجامە کانتادا دروست دەکەن؟ بەدلتیایییوہ دەیکەن، بیست خووی سەرکەوتوو ھەموو ئەو پارە یەت بۆ دەستە بەر دەکەن، کە

دەتەوۋىت يان پېۋىستتە، بۇ نمونە، پەيۋەندىيەكى خۇشەۋىستىي سەرنچراكىش، جەستەيەكى پروزە و تەندروست و چەندىن دەرفەتى جياوازىي نوۋىي دىكە .

چى دەبوو ئەگەر سالانە چوار خوو، يان زىاترت دروست بگردايە ؟ بىر لە دەره نجامە كانى بگەرەوہ .

له ۴۷٪ى ھەلسوكەوتە كانى پۆژانە مان پۆتىنن.

لى:

بىرمە بەردەوام كاتىك لە كۆتايىي پۆژدا دەگەرەمەۋە مالەۋە، ئۆتۆمبىلەكەم لە گەرەجەكەدا رادەگرت، لە مالەۋە سويچەكەم ون دەگرد، كاتىك دەمويست بچم بۆ كۆبوونەۋەيەك، نەمدەتوانم بەئاسانى بىدۆزمەۋە، پاش ھەۋلدان و گەرەنئىكى زۆر، فشارى دەروونىم بەشېۋەيەكى بەرچاۋ زىادى دەگرد.

كاتىك سويچەكەم دەدۆزىيەۋە بەخىرايى دەرۇشتم بۆ كۆبوونەۋەكەم و زۆرىنەى جار ۲۵ خولەك دوا دەكەوتم، ھەلوئىستم ئەرىنىيانە نەبوو لەو كاتەدا. چارەسەرى ئەم كىشەيەش ئاسان بوو، بەلام كاتى دەويست. پۆژىكىان پارچە تەختەيەكەم ھەلواسى بە دىوارەكەدا پوۋەۋە گەرەجەكە و دوو چىنگال پېۋە نوساند و لىم نووسى، " سويچ " بەلام ئىۋارەى دواتر ئۆتۆمبىلەكەم لە گەرەجەكەدا رەگرت و ديسان سويچەكەم ون كردهۋە، بۆچى ؟ چونكە پىشتر ھەمىشە وام دەگرد، نزيكەى ۳۰ پۆژ كاتم پېۋىست بوو تا خوّم ناچار بگەم بە دىوارەكەدا ھەلى بواسم بەر لەۋەى مېشكەم پەيامەكە ۋەربگرت و كۆشش و رەھىنانئىكى زۆرى ويست تا ئەم خوۋە نوۋىيە جىگىر بگەم.

زۆریک له کردارهکانی پۆژانه مان پۆتینین، به یانیا، که له خه و به خه به ردین هه تا کوو کاتی خه و تن، سه دان شت هه ن به هه مان شیواز ئه نجامیان ده دهین وه کوو: شیوازی خۆگۆرین، ناخواردنی به یانیا، شۆردنی ددانه کانمان، چون بۆ سه ر کار، ریکخستی میزه کانمان، سه یرکردنی ئیمه یله کان، دانانی چاوپیکه و تن، کارکردن له سه ر پۆژه کان و چه ندین شتی دیکه ش.

ئه گه ر بۆ ماوه ی چه ندین سال هه مان ئه م چالاکیانه دووباره بکه یته وه، ئه وا دهسته یه ک خوی جیگری نه گۆرپ هه یه، هه موو بواره کانێ ژیا نته له خۆده گریت: خیزانه که ت، داها ته که ت، ته ندروستییت، په یوه ندییه کانت و زۆری دیکه ش. ته واوی ئه م خووانه شیوازی کارکردنی ژیا نته دیاری ده که ن، وه ک ده وتری ت ئه مانه هه لسوکه وتی ئاسایی پۆژانه تن.

مه به سه ته سه ره کییه که ئه مه یه: هه لسوکه وته ئاساییه کانێ پۆژانه ت کاریگری زۆریان له سه ر ئه نجامه کانێ ژیا نته هه یه، ئه گه ر به ئه نجامه کانت دلخۆش نیت، ئه وا پیویسته شتی ک بگۆریت.

هه تا کوو خۆت نه گۆریت، هه یه شتی ک له ژیا نته ناگۆریت و
کاتی ک خوییه کی نوی به باشی په ره ی پی درا، ئه وا ده بیته
هه لسوکه وتیکی ئاسایی پۆژانه ت.

ئه مه هه والیکی دلخۆشکه ره به دانانی خوییه کی نوی له سه ره وه ی لیستی خووه کانێ ئیستاتدا، ده توانیت ریکایه کی ته وا نوی بۆ ئه نجامدانی شته کان دروست بکه یت. ئه م خووه نوییه ئاساییه ده بیته شیوازیکی نوی ئه نجامدان و به ده سه ته یه نانی شته کان بۆت له ژیا نته. به واتایه کی دیکه، ده سه ت ده که یت به

دانانی خووی سهرکه وتوو و نوئی له شوینی خووه شکستخواردوو و کۆنه کان بۆ نموننه، ئەگەر هه موو کات دوابکه ویت بۆ کۆبوونه وه کان، ئەوا فشاره دهروونییه کهت زۆر ده بیّت و بۆ چاره سه رکردنی ئەمه، بریار بده خۆت تهرخان بکهیت و ده خولهک زووتر نامادهی هه موو کۆبوونه وه و چاپییکه وتنه کان بیت له جوار هه فتهی داها تودا.

ئەگەر خۆت رابهینیت و ئەم پرۆسهیه تهواو بکهیت، ئەوا دوو شت بهدی دهکهیت:

● له راستیدا هه فتهی یه کهم و دووه می سه ره تا سه خت و دژوار ده بن بۆت، رهنگه وا پیوستیش بکات هه ندیک قسه بۆ خۆت بکهیت تائه وهی له پرووی دهروونییه وه رابهینیت و بتوانیت بهردهوام بیت.

● تا زیاتر له کاتی خۆیاندا نامادهی کۆبوونه وه کان بیت، ئەوا ئاسانتر ده بیّت بۆت. پۆژیک دیت ده بیته خوویهکی ئاسایی بۆت وهک ئەوهی دووباره بهرنامه ریزکرا بیه وه و بۆشت ده رده که ویت، که سووده کانی ئەم بهرنامه نوییه زۆر زیاتره له کۆنه کان.

به په رهدان به هه لسه که وتیکی نوئی به شیوه یهکی بهرنامه بۆ دارپیزراو سه ره له بهری شیوازی ژیانته دهگۆریت و به ره و پیشی ده بهیت.

توانای بریاردانی یه کلاییکه ره وه، سه رکرده و رابه ره مه زنه کان له خه و بینه ر و قسه که ره کان جودا ده کاته وه.

چۆن خووه خراپه کانت دهستنیشان ده کهیت؟

ئاگاداری ئه و خروانه به، که سوودبه خش نین

زۆرک له شیوازه کانی ژیان و هه لسوکه ته کانمان و خووه نامۆکانمان نه بینراو و نادیارن، ئەمانه ش وایان له نووسه ری ناودار ئۆلیفه ر ویندیل هۆلمز کرد بلیت، "پییوستان به په روه رده یه کی پوون هه یه."

که وایه با به پوونی سهیری ئه و خروانه بکهین، که دهتگێر نه دواوه، به دلناییه وه ئیستا ئاگاداری هه ندیکیانیت و ئەمانه ش چه ند دانه یه کن، که له و که سانه وه وهرمان گرتوون له وۆرکشۆپه که ماندا به شدارییان کردوه:

- وه لآمنه دانه وه ی په یوه ندیه ته له فۆنییه کان له کاتی خۆیاندا.
- ئاماده نه بوون و دواکه وتن له چاوپیکه وتن و کۆبوونه وه کاند.
- به فیرۆدانی کاتیکی زۆر له سه ر ئینته رنیت.
- نه دانه وه ی باج و ئابوونه کان، که ده بنه هۆی سوویه کی زۆر.
- کارکردن به دریزایی پۆژ و به بی پشوو و پاهینان.
- به سه رنه بردنی کاتی پیویست له گه ل منداله کانیاندا.
- نه خواردنی ژمه کان له کاتی خۆیاندا.
- به جینه هینانی کار له کاتی دیارکراودا.
- به سه رنه بردنی کاتی پیویست بۆ خۆشی و چیژوه رگرتنی خۆیان و خیزانه که یان.

- به رده وام کرانه وه ی مۆبایله که یان و نه سه رپینه وه ی نامه و ئیمه یله کۆنه کانیاان.

له ئیستایا، سهیریکې خۆت بکه به دروستکردنی لیستیک له وخوانهت، که سووډبهخش نین، یه کاکتزمیر تهرخان بکه بۆ بیرکردنه وه له م پرۆسه یه، پلانی بۆ دابنی تائه وهی هیچ که سیک سه رقالت نه کات و بیرکردنه وهت نه پچرینیت.

ئهم پرۆسه یه شایسته ی ئه و راهینان و کاتپیدانه یه و بناغه یه کی به هیڙیشت پیده دات بۆ باشترکردن و به ره ویښبردنی ئه نجامه کانت له داهاتودا. له راستیدا، ئهم خووه خراپانه، یان ئهم به ره بستانه، که له ریگای گه شت به ئامانجه کاندای بۆت دروست ده بن وه ک یارمه تیده ر وان بۆ سه رکه وتنی داهاتوت. ئه و خووه خراپانه تیتده گه یه نن، که ئه و شته چیه به راستی ده تگیږپته وه دواوه، سه خته بتوانیت خووی به سووډ و به به ره م دروست بکه یت.

ریگایه کی دیکه بۆ ناسینه وه ی هه لسوکه وت و خووه خراپ و بیبه ره مه کانت، بریتیه له هه لسه نگانن.

قسه له گه ل ئه و که سانه دا بکه، که به باشی ده تناسن و پزیزان ده گریت و پییان سه رسامیت، لییان پپرسه، ئایا چ خوویه کی خراپم تیادا به دی ده که ن؟ له گه ل ده که سدا قسه بکه ئه گه ره شتیان پییان وتیت، که هه رگیز له کاتی خۆیدا وه لأمی ئیمه یله گرنه گان ناده یته وه، ئه و بۆ له مه ودوا گرنگی پی بده.

خووه کان و بیروباوه پره کانت به ره می ژینگه که تن

ئهمه زانیاریه کی گرنه گه، ئه وه بزانه که سانیک، که هه لسوکه وتیان له گه ل ده که یت و ئه و ژینگه یه ی تیایدا ده ژیت کاریگه ریبه کی ژوریان هه یه له سه ره ئه و شتانه ی ده یانکه یت.

كەسك كە لە ژینگەيەكی نەريئيدا گەورە دەكریت، ئەوا بەردەوام پووبەپووی قسەپيگوتن و نازارپيگەياندننى جەستەي دەبيتەو، دیدگا و تپروانينئىكى تەواو جياوازی دەبيت لەو كەسەي، كە بەمندالى لە خيزانئىكى خوشەويست و نازپەرەردا گەورە دەكریت و هەلوئىست و ئاستى باوەرپەخۆبوونيشيان زۆر جياوازه.

ئەو ژینگەيەي هەلسوكەوتى خەلكەكەي خراپە، ئەوا زۆرينەي جار هەستى نەزانينى بەهاى خود و نەبوونى متمانه و ترس بەرھەم دەھيئيت.

ئەگەر ئەم سيستمى باوەر نەريئىيە بېریتە ژيانى پيگەشتووويەو، ئەوا چەندىن خووی بيسوودی جياواز دروست دەكات وەك خووی ئالودەبوون، چالاكیى تاوان و كوشتن، نەدۆزینەو و نەبوونى توانا بۆ كار.

دەكریت ھاوړپيش پۆليكى ئەريئى يان نەريئى بگيريت، ئەگەر لەگەڵ كەسانىكدا هەلسوكەوت بكەيت، كە بەردەوام گلەي دەكەن سەبارەت بە خراپى شتەكان، پەنگە تۆش بە هەمان شيوە هەلسوكەوت بكەيت و خووی ئەوان بگريت.

لەلایەكى ديكەو، ئەگەر ھاوړپيەتیی كەسانىكى بەھيژ و ئەريئى بكەيت، ئەوا ئەگەرى زۆر زۆرە چەندىن دەرفەتى جياواز بەدەست بەيئيت.

پەنگە تەنھا پيويستت بە كەسك بيئ بۆ پوودانى ئەم گۆرپانكارىيە بۆ نمونە: راھيئەريك، مامۆستايەك، پزىشكىكى ناياب، يان پيشەنگيىكى ئەريئى دەتوانيت بەشيوەيەكى سەرسوړھيئەنە كارىگەرى لەسەر داھاتووت دروست بكات و تەنھا مەرجى پيشووختەش بۆ ئەمە ئەو، كە خۆت تەرخان بكەيت بۆ گۆرپانكارى.

كاتىك ئامادەى گۇرپانكارىت، ئەوا كەسە پىۋىستەكە دەردەكە وىت تا يارمەتتە بىت، وەك ئەو پەندە پىشېنەنەى، كە دەلىت، "كاتىك قوتابىيەكە ئامادەى، مامۇستاكە دەردەكە وىت."

چۆن خوو خراپەكانمان بگۇرپىن؟

لەبارەى خوى كەسانى ناودار و پىشەنگەوە بخوئىنەرەوە

وەك لە پىشتردا گوتمان كەسانى سەرکەوتوو خوى سەرکەوتوانەيان پەرە پى داو، سەرىيان بکە، فېر بە بزانه ئەو خووانە چىن و لە بارەى كەسانى سەرکەوتوووش بخوئىنەرەوە، وەك فەىلەسوفى ناودارى بوارى بازرگانى جىم رۆن دەلىت، "نېشانە جىدەھىلن."

چى دەبىت ئەگەر ھەموو مانگىك چاوپىكەوتن لەگەل كەسىكى سەرکەوتوودا بکەيت؟ لەگەل خۆت بىبەرە دەردەوە بۆ ناخواردن و كۆمەلىك پىرسىارى رۆر باشى لىبىكە سەبارەت بە خوو و ھەلسوكەت. بزانه چى دەخوئىنەرەوە و چۆن كاتەكانىان رىك دەخەن؟ ئەگەر بەباشى گوى رابگرىت و تىبىنىسى باش بنووسىت، ئەوا لە ماوہىەكى كورتدا كۆمەلىك بىرۆكەى كارىگەر پەيدا دەكەيت.

ئەگەر داواكارىيەكەت راستگۇيانە بىت، ئەوا كەسانى سەرکەوتوووش بەراستى ئامادەىيان تىدایە، كە بىرۆكە و تىپروانىنەكانىان بە كەسانى دىكە بدەن.

كىشەكە ئەوہىە زۆرىنەى خەلكى پىرسىار ناكەن، لەبرى ئەوہ چەندىن بەھانە دەھىنەرەوە، وەك: رۆر سەرقالىن، كەسانى سەرکەوتوو كاتىان نىيە بۆ ئىمە و چۆن ئەم كەسە سەرکەوتوانە بدۆزىنەرەوە؟ كەسانى سەرکەوتوو لە كۆتايىى

شه قامه کاندا پاناوه ستن و چاوه پیت ناکه ن تائه وهی بجیت و چاوپیکه وتنیان له گه لدا بکهیت.

ئه مه راستیییه که یه، بیرت بیّت، ده بیّت لیکوئینه وه بکهیت و بخوئینیه وه، به دواى سه رچاوه کاندا بگه پیت و چه ندین ریگا بدوژیته وه تا بزانیته م که سانه له کوئ ده ژین و ده خوون و بو کویش ده روون و له گه لا کیدان.

بو لیکوئینه وه له که سانی سه رکه وتوو ژیاننامه کانیاں بخوئینه ره وه، بو ئه مه ش سه دان سه رچاوه هه ن، کتیبه کان له کتیبخانه کان، لای کتیبفرۆشه کان و له سایته ئونلاینه کاندا به رده ستن.

گه ر هه موو مانگیك کتیبیک بخوئینیه وه، ده بینیت له کوئاییدا زیاتر له کوئسه کانی زانکو زانیاریت وه رگرتوو.

هه روه ها ئاگاداریی به رنامه تایبه ته کان به، که سه بارهت به که سانی سه رکه وتوو پیشکesh ده کرین. خوویه کی تر، که ده توانیت په ره ی پیّ بدهیت گوپراگرتنه بو به رنامه دهنگییه په روه رده یی و هانده رییه کان له کاتیکیدا شوپیری، پیاسه یان راهینان ده کهیت.

ئه گه ر پینچ روژ له هه فته یه کدا هه موو پوژیک بو ماوه ی سی خولهک گوئ بو به رنامه یه کی دهنگی رابگریت، ئه وا له ماوه ی ده سالدا گویت له زیاتر له هه زار و سیسهد کاترمیر زانیاریی سوودبه خش و نوئ پراگرتوو، ئه مه خوویه که، که زۆرینه ی که سانی سه رکه وتوو هه یانه و په ره یان پیداو.

جیم روون ده لیت، "ئه گه ر هه موو مانگیك کتیبیک بخوئینیه وه سه بارهت به کار و بازرگانیه کهت، ئه وا له ماوه ی ده سالدا سه د و بیست کتیبیت خویندوو ته وه، ئه مه ش وات لیّ ده کات ببیته یه کیك له که سه سه رکه وتوو هه کان له بواره که ی

خۆتدا، ههروهها ده شلێت، هه موو ئه و کتیبانه ی دیکه، که له جیهاندا هه ن و نه تخویندوونه ته وه سه باره ت به کاره که ت، هیچ سوودیکت پیناگه یه ن. "

ئینته رنیت سه رچاوه یه کی نایابه بو فیدیۆ ئیلهام به خش و به رنامه راهینانییه کان. ده ست پی بکه و ناگاداری ئاستی زانیارییه کانت به .

به زووترین کات ئه و شتانه جیبه جی بکه، که فیریان ده بیت، دلنیا به سوودیان هه یه بو زیادکردنی داماته که ت.

خووی گۆرینی خووه کانت په ره پی بده

که سانیك، که به هه موو واتایه که ده وله مه ند و سه رکه وتوون تیده گه ن ژیان نه زموونیک ی فیربوونه و هه رگیز ناوه ستیت، فیر به به رده وام خووه کانت باشتر بکه یت به بی گۆیدانه ئه وه ی له ئیستادا چه نده ئاستت به رزه، چونکه هه میسه ئاستیک ی به رزتر له وه ی ئیستات بوونی هه یه تا پیی بگه یت.

کاتیك به رده وام هه ولی باشتربوون ده ده یت، ئه وا وه که سیك خاسیه تیک دروست ده که یت زانیاری زیاتر ده بیت تا فیری خه لکی بکه یت، گه شتیکی چیژبه خشه، که سه ره نجام ده بیته هۆی به دیهاتنی ئامانجه کانت و په یداکردنی سامانیکی زۆر.

ئه مانه ش چه ند پرسیاریکن بو یارمه تیدان و په ره دان به بیرکردنه وه ت:

❖ ئایا خووه داراییه کانم یارمه تیم ده دن بگه م به گرنگترین ئامانجه داراییه کانم؟

بو نمونه، سه ره سستی دارایی: واته هه رشتیك به وه یت و چه زت لیبیت بیکریت به بی ئه وه ی نیگه رانی تیچوه که ی بیت.

❖ ئایا هیچ کام له خووه تهنروستییهکانی ئیستم زیانیان ده بیئت بۆ تهنروستی داها تووم؟

بۆ نمونه، راهینان نه کردن و خواردنی پێژهیهکی به رزی خوراکي پر له کالۆری.

❖ ئایا پێویسته چ خوویهکی گفتوگۆکردن په ره پی بدهم؟ بۆ نمونه، گوێراگرتن به باشی، قسه کردن به روونی و توانای تیگه شتن له ههستی خه لکی.

❖ چ خوویهکی خراپ ههیه، که په نگه زیانی بۆ په یوه ندییه خیزانییه که م هه بیئت؟

بۆ نمونه، گزنگی نه دان به خه لکی و گزنگیدانی ژۆر به خۆم.

پێسای خووه سه رکه وتوه کان

ئهمه پێگایهکی ههنگاو به ههنگاو تا یارمهتیت بدات خووی باشتر دروست بکهیت، له بهر ئه وهی ئاسانه، سوودی بۆت ده بیئت، پێویستی به ستراتیزی ئالۆز نییه و ده کریت ئهم پێسایه بۆ هه موو بواریکی ژیانته ژیانای بازگانی و که سیشته به کار بهینریت.

ئه گه ر به رده وام به کار بهینریت، ئه وا یارمهتیت ده دات هه موو ئه و شتانه به ده ست بهینیت، که ده ته وین.

سی ۷ ههنگاری بنچینهیی

۱. ناسینهوهی خووه خراپ و بیبه ره مه کانت:

به پراستی گرنکه، که بیر ده که یته وه سه بارهت به دهره نجامی خووه خراپه کانت، په نکه دهره نجامه کان سبه یینی، ههفته ی داهاتوو، یان مانگی داهاتوو دهرنه که ون و کاریگه ریبه پراستییه که چند سالتیک بخایه نیت. که سی جگه ره کیش ده لیت، "چی پرووده دات ئه گهر ئه مپوش چه ند جگه ره یه کی دیکه بکیشم؟ یارمه تیم ده دات نارام بیمه وه، تهنروستیم ئاساییه و ناشکوکم."

له گهل ئه وه شدا پۆژه کان که له که ده بن و بیست سال دواتر له نوسینگه ی دکتوردا هه موو پشکنینه کان دهری ده خهن، که به پراستی تووشی نه خووشی بووه. په چاوی ئه مه بکه: ئه گهر بۆ ماوه ی بیست سال پۆژانه ده جگه ره بکیشیت، ئه وا ده کاته هه فتا و سی هه زار جگه ره، ئایا پیته وایه ئه م پۆژه زۆره ی جگه ره کاریگه ری له سه ر سییه کانت هه بیته؟ به دلنیا ییه وه، کاریگه ری ده بیته.

له پراستیدا، ده کریت دهره نجامه کان مه ترسیدار بن، هه ر بۆیه کاتیک سه یری خووه خراپه کانت ده که یت، ئه وا په چاوی دهره نجامه درپۆژخایه نه کان بکه و ته واو پراستگۆ به له گهل خۆتدا، په نکه ژیانته به ته واوی له مه ترسیدا بیته.

به کارهینانی توتن و جگه ره هۆکاریکی سه ره کییه بۆ مردن، ئه و که سانه ی جگه ره کیشن چواره سال زووتر ده مرن به راورد به و که سانه ی، که جگه ره کیش نین.

۰۲. پیناسه ی خووه سهرکه وتووہ نوییہ کت بکہ:

زور کات ئەمہ پیچہ وانہ ی خووه خراپہ کانتہ لہ نمونہ ی جگہرہ کیشہ کە دا دەبیته، "واز لہ جگہرہ کیشان بهینہ." ئایا بەراست دەتەویت چی بکہیت؟ بۆ هاندانی خۆت بیر لہ هەموو سوود و دەستکەوتەکان بکہرەوہ بۆ گونجاندنی خووه سەرکە وتووہ نوییہ کت و بە خۆت بلێ، "ئەمە یارمەتیم دەدات وینە یەکی پرووم هەبیته سەبارەت بەم خووه نوییەم."

۰۳. پلانئیکی کرداریی سی بەشی دروست بکہ:

ئەمە ئەو شوینە یە، کە تیایدا دەست پی دەکەیت لہ نمونہ ی جگہرہ کیشانە کە دا چەند بژاردە یە کە هەن سەبارەت بە وازھینانی جگہرہ بیانخوینەرەوہ، دەست بە وەرگرتنی چارەسەر بکہ، یان کاتی ک ئارەزوی کیشانی جگەرەت هەبوو، بە شتیکی دیکە ئارەزووہ کەت پەر بکہرەوہ، چارەسەری لەزگە ی نیکۆتینی بەکار بهینە و لہ جگہرہ کیشەکان دوور بکہوہرەوہ.

خالە گرنگە کە ئەوہ یە، کە بریار بدەیت دەتەویت چ کرداریکی تاییەت ئەنجام بدەیت. بە خوویە ک دەست پی بکہ، کە بەراستی دەتەویت بیگوریت، بیرت بیته، هەتا کوو خۆت نەگوریت، هیچ شتی ک ناگوریت.

پوختە

بە گەورەبوونى خۇمان جېھانىش پەيتاپەيتا بەرەوپېش دەچىت و لەگەلدا
خەونەكانىشمان گەورەتر دەبن. ئەمانە چەند خوويەكى رۆژانەمانن، كە ئاسايى
بوونەتەوہ وەك: ناردنى نامە و قسەكردن، بازاركردن لە رېگەى ئۆنلاينەوہ.

هەتا زياتر لە رېگەى ئامپەر ئەليكترونيەكانەوہ پەيوەندىمان هەبىت،
ئەوا لەرووى سۆزدارى و جەستەييەوہ كەمتر پىكەوہ دەبەستريئەوہ.

داتاكان سەلماندوويانە ئەو خىزانانەى خووى نانخواردنى پىكەوہبىيان هەيە،
بەتايبەت لە كاتى نانى ئىواراندا، ئەوا باشتر گفتوگۆ دەكەن و پەيوەنديەكانيان
قوولتر دەبىتەوہ، بەلام ئەو خىزانانەى، كە پىچەوانەن و بۆچوون و خووى
جياوازيان هەيە، ئەوا زۆرينەى كات بەتەنھا نان دەخۆن و بەكارهينانى ئامپەر
ئەليكترونيەكان لەپيشينەى كارەكانيانە.

ئەمپۆكە زۆرىك لە مندالەكان ياريەكى ئەليكترونيان لاپەسەندترە وەك لە
گفتوگۆيەكى خىزانى.

ئايا كاتى ئەو نەهاتووہ هەندىك لە خووەكانى ئىستات بگۆرپىت بەتايبەت
ئەو خووانەى رەنگە گرنگترين پەيوەنديەكانت بشيۆينن؟

يەكئەك لەو شتانەى، كە بەپراستى دەتەويت روون بىت دەربارەى زانىنى
هەرشتيك، كە دەتەويت باشترى بكەيت - تەندروستىت، پەيوەنديەكانت، يان
تەنانەت يارىي گۆلفيش، پيويستى بە خووى كرداريانە هەيە بۆ هەلسەنگاندن.

" هیز، توانای کرداره‌کانه، لپهاتوویی و هیز بۆ به‌ده‌سته‌پنانی شتیک وزه‌یه‌کی گرنه بۆ هه‌لبژاردن (بپارردان) و توانای تیدایه بۆ زالبون به‌سه‌ر خووه جیگیره‌کاندا و دانانی خووی سه‌رکه‌وتووتر (په‌سه‌ندتر) له شویناندا." - ستیفن کوفی

هه‌نگاه کردارییه‌کان

أ. ده‌مه‌وێت چاوپیکه‌وتن له‌گه‌ڵ که‌سانی سه‌رکه‌وتوودا نه‌نجام بده‌م: لیستیک له‌ ناوی ئەو که‌سانه‌ دروست بکه، که‌ ریزیان ده‌گریت و سه‌رکه‌وتوو بوون له‌ ژیاناندا، ئاماژیک دابنێ هه‌تا بانگه‌ششتیان بکه‌یت له‌ یه‌کێک له‌ ژمه‌کانی پۆژدا، یان له‌ نوسینگه‌کاناندا بیان بینه. بیرت بێت، شته‌ گرنه‌که‌کان لای خۆت بنوسیت و تۆماریان بکه‌یت. ناو: ژماره‌ی ته‌له‌فۆن: پیکه‌وتی چاوپیکه‌وتن:

ب. پێسای خووه سه‌رکه‌وتوو‌ه‌کان.

سه‌یری ئەم نموونانه‌ی خواره‌وه بکه‌ سێ به‌شن- أ، ب، ج. له‌ به‌شی (أ)دا، پێناسه‌ی خووه بپسود و بپه‌ره‌مه‌که‌نت بکه، که‌ ده‌تگێرپه‌ دواوه و هه‌ول بده‌ تایبه‌تی بکه‌یته‌وه، پاشان په‌چاوی ده‌ره‌نجامه‌کان بکه، که‌ ئەگه‌ر به‌رده‌وام ئەم هه‌لسوکه‌وتانه‌ دوورباره بکه‌یته‌وه، ئەوا چی پووده‌دات. هه‌ر کرداریک، که‌ ده‌یکه‌یت ده‌ره‌نجامی تایبه‌ت به‌خۆی هه‌یه: خووه خراپه‌کان (هه‌لسوکه‌وته نه‌رینیه‌کان) ده‌ره‌نجامی نه‌رینییان هه‌یه و خووه سه‌رکه‌وتوو‌ه‌کان (هه‌لسوکه‌وته ئەرینیه‌کان) ده‌ره‌نجامی باش و ئەرینییان هه‌یه.

له بهشی (ب)دا، پیناسهی خووه نوییه سه رکه وتوو هکته بکه .
ئه گهر خووه خراپه هکته ئه وه بووبیت، که زۆریک له کاره هکته له پۆژانی
پشودا دهبرده وه بۆ ماله وه، ئه وا له ئیستا به دواوه ده کریت پۆژانی پشوو
تهرخان بکهیت بۆ کات به سه بردن و چیژیینین له گه ل خیزان و هاوړیکانتدا .
له بهشی (ج)دا، سی ههنگاوی کرداری ریز بکه، که پیوسته ئه نجامیان
بدهیت، بۆ ئه وهی خووه نوییه هکته بکه یته پاستی .

• ئه و خووهی ده تگپه پته دواوه

نموونه: بردنه وهی بپیکی زۆر له کاره هکته بۆ ماله وه له پۆژانی پشودا .
دهره نجامه کان: سنووردارکردنی کاتی خیزانی، کالبوونه وهی په یوه ندییه
گرنگه کان و شکسته یانی په یوه ندییه هاوسه رگرییه کان .

• خووی نویی سه رکه وتوو

نموونه: پۆژانی پشوو تهرخان بکه بۆ خۆت، خیزانه هکته و هاوړیکانت، یان بۆ
گه پان و گه شتکردن .
سووده کان: زیاتر پشوو وهرده گریت، له پووی دهروونیشه وه زۆر ئاسوده
ده بیت و باشتتر کاره کانت ده کیهت .

پلاننیکسی سی ههنگاوی کرداری بۆ په رده ان به خووه نوییه هکته:

1. دارپشتنی شیوازی کاره هکته به شیوه یه کی باشتتر به خۆتهرخانه کردنیکی
له پاده به دهر .
2. سپاردنی کاره لاوه کییه کانت به که سانی دیکه .
3. به ئه ندامانی خیزانه هکته بلی بیرت بخه نه وه، که به پرسیاریت .
ریکه وتی ده ستپیکردن:

• **ئو خووهی ده تگپریتته دواوه**

نموونه: برپاردانی هه‌له بو کاری وه به رهینان وهك، پلانی خیرا ده‌وله مه‌ندبوون.

دهره‌نجامه‌كان: كه مېوونه‌وهی سه‌رمایه و زیادبوونی فشاری ده‌روونی.

• **خووی نوئی سه‌رکه‌وتوو**

نموونه: ژیرانه وه به رهینان بکه له و بوارانه‌ی، كه شاره‌زاییت تیایندا هه‌یه.

سووده‌كان: ده‌روونیکی ئارام، زیادبوونی باوه‌رپه‌خوبوون، باشتر ته‌رکیزکردنه‌وه له‌سه‌ر کاره‌كانت و ده‌سنگه‌وتنی سه‌رمایه‌یه‌کی زۆریش.

ژینکردن و کارکردن به مه به سته وه

گرتنه بهری کرداری به کلایکه ره وه

کۆلنه دان و بهرده وامی

داوای نهو شته بکه که ده ته ویت

هۆکاری باوه ره به خۆبوون

بنیادنانی په یوه ندیه نایا به کان

زالبوون به سه ره به سته کاند

نایا وینه گه وه که ده بینیت؟

باسکردن نییه له بابه تیگی بیمانا، به لکوو بابه تی ته رکیزکردنه

خوه کانت داهاتووت دیاری ده کهن

هه نگاوی به که مت ته واوکرد، زۆر باشه!

(بهشی دووهم)

ستراتیژی ته رکیزکردن

باسکردن نییه له بابته تیکی بیمانا، به لکوو بابته تی ته رکیزکردنه

"فیر به، کاره گرنگه کان (گه وره کان) له کاره ناگرنگه کان (بچوکه کان) جیا بکه یته وه، زۆریک له خه لکی نازانن لیکیان جیا بکه نه وه، له به ره وهی ته نها شاره زاییان له کاره بچوکه کانداهیه."

- جیم پۆن

کیشهی به لئندهر:

ئه گهر خاوه نی بازرگانیی تاییه ت به خۆتیت، یان پلانت هه یه له داهاتوویه کی نزیکا ببیته خاوه نی بازرگانییه کی تاییه ت به خۆت، ئه وا ئاگاداری کیشهی به لئندهره کان به .

ئه مه سیناریۆکه یه: بیرۆکه یه کی نایاب ت هه یه بۆ فرۆشتنی به ره مه یکی نوی، یان دابینکردنی خزمه تگوزارییه کی تاییه ت.

یه که م، ئامانجی سه ره کیی بازرگانی دۆزینه وهی کپاری نوییه و هیشته وهی ئه و کپارانیه، که ماوه یه کی دوورودیژه کپاری به ره م و خزمه تگوزارییه کانتن.

دووه م، ده سته وتنی قازانجیکی گونجاو، له سه ره تادا زۆریک له به لئندهره کان سه رمایه و داهاتی که میان هه یه و به م هۆیه وه به لئندهره که چه ندین ئه رک و به رپرساریتی راده په رینیت، به تاییه ت له سالی یه که مدا شه و و پۆژ ده خاته سه ریه که به بی ئه وهی کاتیکی زۆر بۆ پشوو دان ته رخان بکات و کاتیکی بازرگانییه که ش بنیاد نرا، کارمه ند و سیسته مه کانش پیکه وه داده نرین،

ورده ورده، بەلئىندەرەكە زياتر بەشدار دەبىت لە كار و چالاكىيەكانى پوژانە و ئەركەكانى بەرپۆه بەريدا.

ئايا ئاشنايت بەمە؟ تۆ تەنھانەيت، لە ئەزمونى كارى پىكە وەبىيى بازرگانىيەكەماندا، دەزانين ئەمە دۆخىكى باوە، چونكە زۆرىك لە بەلئىندەرەكان (بەرپۆه بەرەكان) كۆنترۆلكەرن، بەزەحمەتى دەزانن، كە وازى لىبھىنن و كەسانى دىكە كارەكان ئەنجام بەدن، ھەرگىز سپاردنى كار بە كەسانى دىكە لە بەرنامەياندا نىيە. سەرەراي ئەو ھەش، خۆيان ئەم بازرگانىيەيان دروستكردووە و گەشەيان پى داوہ لە پووى سۆزدارىيەو پەيوەستن بە بازرگانىيەكەيانەو، لە ھەموو وردەكارىيە بازرگانىيەكان تىدەگەن و بە بىروبووچوونى خۆيان ھىچ كەسىكى دىكە ناتوانىت وەك خۆيان ئەم كارە ئەنجام بەدات.

دەرفەت و مامەلەي زۆر چاوھەروانتن، بەلام ناتوانەيت بەدەستيان بەيئەيت و پىيان بگەيت، چونكە لە دۆخىكدايت، كە گىرت كردووە و دەلئەيت، "پەنگە ئەگەر زياتر كار بەكەم و كۆرسىك لە بوارى بەرپۆه بەردندا وەربگرم، ئەوا دەتوانم ھەموو شتىك چارەسەر بەكەم." ئەمەش سوودى نابىت و كاركردى زۆر بو ماوہىەكى درىژ كىشەكە چارەسەر ناكات.

متمانەمان پى بەكە، چونكە ئىمە ئەزمونى زۆرمان ھەيە، ئايا چارەسەر چىيە؟ بەكورتى و پوختى ئەمە چارەسەرەكەيە:

پىويستە زۆرىنەي كاتەكانت بەكاربھىنەيت لەو شتەي، كە بەباشى ئەنجامى دەدەيت و رىگە بەدەيت كەسانى دىكەش ئەو شتانە ئەنجام بەدن، كە لە تواناياندايە بە باشترين شىوہ ئەنجامى بەدن.

تەركىز لەسەر ئەو چالاكى و كارانە بەرەو، كە دەتوانەيت بە باشترين شىوہ ئەنجاميان بەدەيت. وینەيەكى قايلەكەر نىيە بو، وايە؟ ئەنجامدانى ئەو شتەي،

که به باشترین شیوه دهیکهت، وزهت پیدهدات، بهردهوام دلخوشت دهکات و، کاتی بهتالت زور بو دههیلئیتتهوه تا دواى ئه و دهرفته تانه بکهویت.

تهرکیز له سهر بههره سروشتیه کانت بکه ره وه

بو ئه وهی وینه کهت بهرچاو بیئت، با سهیری جیهانی تهرکیزکراو له بواری موسیقای رۆل ئاندرۆل دا بکهین، باندی (The Rolling Stone) یه کیکن له ناسراوترین و به ناوبانگترین بانده کانی موسیقا له میژوودا، پیشه که یان بو ماوهی په نجا ساڵه بهرده وامه.

میک جاگەر و سى هاوړپکه ی ئیستا له تهمه نی شهست سالیان و هیشتا که چیژ له پیشه که شکردنی کونسیرته کانیان ده بینن له ته واری جیهاندا، رهنگه ههزت له کاره که یان نه بیئت، به لام له گه ل ئه وه شدا ناتوانیت نکۆلی له سه رکه و تنه که یان بکه ییت.

له جیبه جیکردنی خووی تهرکیزکردن له سهر کاره له پیشینه کانیاندا شارهزان. شتانیك ده کهن، که شارهزا و لیها توون تیا یاندا، تهرکیزیان له سهر ئه و شتانه یه، که ده توان به باشترین شیوه ئه نجامی بدن، وه کوو: گۆرانیوتن، پیشه که شکردنی له سهر سته یج وه ئه و جوړه کارانه ئه نجام نادهن، که شاره زاییان نییه تیا یاندا وه کوو: ریکخستنی سته یجه که و دانانی ئامیره کان.

په یامه که ئه مه یه:

کاتیك زۆرتیرینی کات و وزه کهت ده خه یته گه ر له و کارانه ی، که له تواناندا یه به نایابی و لیها تووانه ئه نجامیان بدیهت، ئه و ده سته که وتی زور باش و گه ورهت ده بیئت.

مه شقكردن، مه شقكردن، مه شقكردن

با سهيرى چهند نمونويهكى ديكه بكهين، وهرزش نمونويهكى باشه و همومو وهرزشكارىكى پالوان تهركىز دهخاته سهر بههره تاييه تهكانى و بهردهوام پهريان پيډهدات تا دهگاته بهرترين ئاست.

براوه مهزنهكان شتيكى هاوبه شيان ههيه ئوويش ئوهيه، كه زورينهى كاته كانيان له تهركىز خستنه سهر ئو شتانه به سهرده بن، كه به شيويهكى خوړسكانه تياياندا باشن، كاتيكي زور كه م به فيرو ددهن له و چالاكيانهى بيهره م و بيسوودن، مه شق دهكهن، مه شق دهكهن و مه شق دهكهن.

ليبرون جهيمس، له ئيستادا گهنجترين ياريزانى باسكهيه، كه توانيويه تى نو هزار خال تومار بكات له خولى (ئين بي ئهى - NBA) دا، چهندين خه لاتي به دهسته ئيناوه له پيشه كهيدا و همومو روژيك چهندين كاژمير مه شق دهكات.

ياريزانى توپى پيى يانهى بارسيلونا و هه لباردهى ئه رجه نتين، ليونيل ميسى، له ئيستايا باشترين ياريزانى جيهانه، بهردهوام مه شقى تپه پراندى ياريزانانى يانهى به رانبهر دهكات، راسته بالايهكى كورتى ههيه، به لام تهكنيكى هينده بهرز و بيكه مو كورتى ههيه، له كا تيكا را دهكات، پيت وايه توپه كه به قاچه كانبيه وه نووساوه و كانيكيش ديته سهر باسى تومار كردنى گول، ئهوا له بچوكترين كرانه و هدا گول تومار دهكات، له تهمه نى 24 سالي دا هه مومو خه لاته سهره كيبه كانى له گه ل يانه كهيدا به دهست هيناوه و تاكوو ئيستا پينج جار به باشترين ياريزانى جيهان هه لبري دراوه.

لیهاتووییی سروشتی به ستراره ته وه به مه شقکردنی رۆژانه وه بۆ پهره دان به بههره و کارامه یییه کانیان، ئەمەش ئەو شتە یە، که وەرزشکاره زۆر لیهاتووه کان جیا ده کاته وه له وانی دیکه.

ببینه چۆن ئەم ناودارانە کاتیکی زۆر کهم به سهرده بهن له خاله لاوازییه کانیاندا.

زۆریک له سیسته می قوتابخانه کانمان ده توان له مه وه فیڕ ببن، ده بینین زۆرکات له قوتابخانه کاندا، ئەوه فیڕی قوتابییه کان ده کریت، تهرکیز له سه ره ئەو بابە تانه بکه نه وه تیاياندا لاوازن و ئاستیان وه ک پئویست نییه و زۆر کاتیش تهرخان نه کهن بۆ تهرکیز خسته سه ره ئەو بابە تانه ی ئاستیان زۆر باشه تیاياندا. چه مکه که پهره دانه به ئاستیکی به رزی توانا و شاره زاییه کانمان له زۆریک له بابە ته کاندا له بری تهرکیزکردن له سه ره که میکی.

دان سولیفان، وه ک راهینه ریکی بواری بازرگانی، ده لیت: "ئه گهر کاتیکی زۆر له تهرکیز خسته سه ره لاوازییه کانت به سه ره به ریت، ده ره نجام کۆمه له خالیکی زۆر لاوازت ده بیئت." ئەمەش یارمه تیده ر نابیت بۆت تا ببیته که سیکی ساماندار، به لکوو ته نها له ئاستیکی ئاساییدا ده تهیلێته وه.

گرنگه بتوانیت به پوونی جیاوازی له نیوان لیهاتوویییه کانت و لاوازییه کانتدا بکهیت، بیگومان له زۆر شتدا باشیت و ته نانه ت له هه ندیکیشاندا ئاستت زۆر نایابه.

به پیوانه ی یه ک بۆ ده ده توانیت لیهاتوویییه کانت ریز بکهیت، یه ک بۆ لاوازترین و ده بۆ لیهاتووترین، هه موو ده سته کوت و سه رکه وتنه گه وره کانت له ژياندا به ده ست ده هیترین له به سه ره بردنی کاته که ت له و بوارانە ی، که نمره ی ده یان پیده دهیت.

بۇ ئەۋەى بتوانىت بەپوۋنى پېناسەى بوارە لېھاتوۋىيەكانت بکەىت، ئەۋا چەند پرسىيارىكى كەم ھەن لە خۆتىان بکە، چ شتېك بەئاسانى و بەبى لېكۆلېنەۋەى زۆر، يان بەبى ئامادەكارى ئەنجام دەدەىت؟ چ كارېك دەكەىت، كە خەلکانى دىكە بەلایانەۋە سەختە و سەرسام دەبن بە تواناکەت و ناتوانن پېئى بگەن؟ چ دەرفەتېك ھەىە لە بازارپارېئى ئەمپۇدا لە بوارى لېھاتوۋىيەكەتدا؟

لېھاتوۋىيەكەت بدۆزەرەۋە

ھەموومان بەھرەى خودايىمان پى بەخشرارە، بەشىكى گەرەى ژىانت دۆزىنەۋەيانە و پاشان بەكارھېئانىان بە باشترىن شېۋە، ھەندېك كەس ھەرگىز نازانن بەھرە تايىبەتەكانىان چىن و نايان دۆزنەۋە، ھەر بۆىە ئەم كەسانە دەستكەۋتېكى زۆريان نابېت لە ژىاندا، ئارەزوۋى ھەۋلدان و كۆششى زۆر دەكەن، لەبەر ئەۋەى زۆرىنەى كاتەكانىان لەو كار و بازرگانىانەدا بەسەر دەبەن، كە لەگەل تۋانا و لېھاتوۋىيەكانىاندا يەك ناگرېتەۋە.

ئەگەر كارېك دەكەىت لەگەل لېھاتوۋىى و تۋاناکەتدا يەك ناگرېتەۋە، ئەۋا تەنھا بەفېرپۇدانى كات و وزەى خۆتە، دەبېتە ھۆى فشارىكى دەروونى و نېگەرانىبەكى زۆر. بۇ ھەندېك كەس دۆزىنەۋەى لېھاتوۋىيەكانىان چەندىن سال دەخايەنېت.

گۆرد وىب، نمونەىەكى تەۋاۋ گونجاۋە، لە سالى ۱۹۷۷دا، كارەكەى جىى ھېشت، كە لە وىنېپېگ، مانىتۆبا كارى دەكرد، ئەۋە بوو پۇشت بۇ پۇژاۋا بۇ دەستكردن بە ژىانىكى نوى و لەو كاتەدا تۋانا و بەھرە راستىبەكانى خۆى نەدۆزىبوۋەۋە.

له مړودا و له تهمه نی ۵۸ سالیډا، په کیکه له خاوه ن پشکه سه ره کييه کانی کومپانيایه کی گه وره ی وه به رهینان، که قازانجه که ی له سالی پاردا گه شته ۱۹۰ ملیون ډولار، چو ن ئه م گوران ه سه رسامکه ره پوویدا؟ سه ره تا گورد له لایه ن خالیه وه پشتگیری کرا و ده رفه تی کاری بو پرخسینرا، هاری خالی ناموژگاریکه ریکی ناودار بوو، گورد پیشتربو ماوه ی چهن د سالیك له بواری بازرگانیی په نجه رده دا کاری کردبوو.

هاری به لینه ده ریکی دلسو ز بوو وه بریاری دا کومپانیای تاییه ت به خو ی بکاته وه له و کاته ی، که گورد تهمه نی بیست سالان بوو. گورد که مترین پاهینانی کرد له بواری بازرگانیدا، به لام هه ندیک لیها تووییی فروشتنی په ره پی دا و چیژی وه رده گرت له گه شتکردن به ده وری باشووری ئه لپیرتادا و بینینی خه لکی به شیوه یه کی پووبه پوو و له نزیکه وه. وه که سیکی گه نج، گورد، بو ی ده رکه وت تامه زرویی ده بیته هو ی به ره پیشچوون و به ره وپیشچوونیش ده بیته هو ی فروشتن. زور گرنگه سه ره تا تهرکیز له سه ر کریار بکه یته وه.

به کریگرتنی جیگری سه روک، که که سیکی به هره مه ند و شاره زا بوو وای له گورد کرد هه نگاو یکی تر به ره و پیش بجیت، که ئه مه ش بووه هو ی ئه وه ی بتوانیت به ئاسانی کیشه کانی چاره سه ر بکات.

حه ز و خولیای زیاتر له ناخیدا دروست ده بوو وه ده یویست کومپانیایه کی سه ر بکه ویت به سه ر کیپرکیکاره کانیدا، که بو ماوه ی چهن دین ساله بازرگانیی په نجه ره ی کو نترول کردبوو، جه نکه که به رده وام بوو، گورد چیژی له ئاسته نکه کان ده بینینی، به هره راستییه کانی زیاتر به ره وپیش ده چوو وه نوسینگه ی زیاتری ده کرده وه.

گۆرد ويىب دەلېت: "سى بەھاي سەرھى ھۆكارى سەرکە وتنى بوون، ئەوانىش:

۱. باوھېڙى بەھېڙ بە خودا.

۲. ئارەزوو (سۆز)ىكى بەردەوام بۆ كارەكە.

۳. خۆتەرخانکردنى تەواو بۆ كارەكە.

بەكرىگرتنى كەسە لېھاتووھ گونجاوھكان بووبووھ ستراتېژىيەكى دىكەى گرنگ. كاتېك خەلكى بەكرى دەگرىن، يەكەم نىشانە، كە بۆى دەگەرپىن ئەوھىە، ئايا ئەم كەسە ھەز و خولىاي ھەيە بۆ ئەو كارەى دەيكات؟ بەئاسانى وھلامەكەت بۆ دەردەكەوئىت، ئەمەش ئەو شتەيە، كە لە گۆرد ويىدا بوونى ھەيە، بەو زانىارىيە زۆرەى، كە خالۆى پېى بەخشى بەتەواوى ژيانى گۆرى و لە ئىستايا وھك رايئەريك كار دەكات و لە پرۆسەكەدا فيرى ئەوھ بوو، كە چۆن ئەو بەھرانەى خودا پېى داوھ دەريان بخات.

ئايا لېھاتووېى و خولىاكەت پېكەوھ بەستراون لە كارەكەتدا؟ بېكە بە بەشېك لە پلانى پۆژانەت و لە ئاكامدا دەبىنيت گۆرانىكى سەرسامكەر ئەزمون دەكەيت لە بەرھەمھىنان و دەستكەوتدا. پېگايەكى كردارىيمان ھەيە، كە ئاسانى دەكات بۆت و بەھرە تاييەتەكانىشت پوون دەكاتەوھ، پېيدەوترىت: وۆركشۆپى تەركىزكردن لەسەر كارە لەپېشېنەكان.

پېويستە بەتەواوى دلتيا بيت لەوھى، كە چى دەگوزەرئىت لە ماوھى ھەفتە نمونەيىكەتدا و ئەم ھەلسەنگاندنە راستىيە زۆر كات دەرخەريكى باشە. بەشېوھىەكى ئاسايى لىستېك لەو چالاكايانە دابنى، كە لەسەر كار ئەنجاميان دەدەيت لە ھەفتەيەكى نمونەيىدا.

زۆرىنەى خەلكى كاتىك ئەم چالاكىيانە ھەژمار دەكەن دەبىنن كۆى چالاكىيەكانيان دەگاتە دە بۇ بىست چالاكى. يەككە لە بەشداربووھەكانمان كار و چالاكىيەكانى لە ھەفتەيەكدا گەشتە شەست و نۆ چالاكى.

ئەو ھەشتىكى پوونە كە ھىچ كەسك نىيە بتوانىت شەست و نۆ چالاكى ئەنجام بەت لە ھەفتەيەكدا و تەركىزىشى لەسەر ھەمويان بىت تەنانتە بىست چالاكىش زۆرە و ناتوانىت بەباشى تەركىزىان لەسەر بىرىتەوھ.

زۆرىك لە خەلكى سەرسام دەبن، كاتىك دەبىنن كۆمەلە كارىكى زۆريان ھەيە لە تەواوى ھەفتەدا و ئەم دەستەواژانە دەلەين، ھەكوو: "كارى زۆرم بەسەردا كەلەكەبووھ!" "لە كۆنترۆل دەرچووھ!" "يان" "فشارىكى ئىجگار زۆرم لەسەرھ!" تەواوكردىنى وۆركشۆپى تەركىزكردىن لەسەر كارە لەپىشىنەكان لە كۆتايىي ئەم بەشەدا، خالىكى گرنكى ھەرچەرخانە، لانى كەم دەزانىت كاتەكەت لە چىدا بەسەر دەبەيت.

باش تەواوكردىنى وۆركشۆپەكە، ھەنگاوى دواتر ئەو ھەيە، سى شت بنوسىت، كە لىھاتوويت تىاياندا و بەباشى ئەنجاميان دەدەيت لە بازىرگانىيەكەتدا. ئەو چالاكىيانەى، كە بەبى كۆششكردىكى زۆر ئەنجاميان دەدەيت، ئەو وزەيەكى زۆرت پىدەدەن و دەستكەوتىكى زۆر باشى بۇ بازىرگانىيەكەت دەبىت.

بەھەرھال ئەگەر بەشپوھەيەكى راستەوخۇ بەشدارنىت لەو چالاكىيانەى دەبنە ھۆى دەستكەوت، ئاياكى بەشدارە؟ ئايا كارىكى باش دەكەيت؟ ئەگەر كارىكى باش ناكەيت، ئەو پىويستە لە داھاتوويەكى نىكدا ھەندىك بىرئارى گرنىك بەدەيت. ھەرگىز بىرت نەچىت، كە دەستكەوت (داھات) لە فرۆشتەنەوھ بەدەست دىت.

ئىستا پرسىيارە گرنىكەكى تر ئەمەيە، ئايا لە ھەفتەيەكى تايبەتدا لە سەدا چەندى كاتەكەت بەسەر دەبەيت لە چالاكىيە سەركەوتوھەكاندا؟ تەواو راستىگۇ

وتاریژی ناودار، رۆژیتا پیژیز ده لیت: "کاتیک کاریک سوودی نییه، ئهوا دهست له ئهجامدانی هه ل بگره." چیدیکه خۆت فریو مه ده، چونکه بزاردی باشتر بوونی هه یه بۆت.

ئایا دهستپیکه ریت یان کۆتاییپهینه؟

ئهمه دهرفه تیکی باشه، بۆ ئه وهی بزانیته بۆچی هه ز له ئهجامدانی کۆمه لیک کار ده کهیت و هه ز به ئهجامی کۆمه له کاریکیش ناکهیت. ئهم پرسیاره له خۆت بکه: "ئایا دهستپیکه رم یان کۆتاییپهینه؟" بیگومان تارادهیه که ههردووکیانیت، به لام کامیان زۆر زیاتر ئهجام ده دهیت، ئه گه ر دهستپیکه ریت، ئهوا خۆشی له دروستکردنی پرۆژهی به به ره م و بیروکهی نوی ده بینیت.

زۆریک له به لینه دهره کان دهستپیکه ری لیهاتوو و نایابن، به لام پاش دهستپیکردنی کارهکانیان هه ز به وازهینانی ده کهن و ئاره زووی دهستپیکردنی کاریکی نوی ده کهن، کارهکانیان به نیوه چری جیده هیلن و دواتر ده بیته کهسانی دیکه کارهکانیان بۆ ته واو بکه ن.

ئهو که سانه ش پیمان دهوتریت کۆتاییپهینه ره کان (ته واو که ره کان) هه زیان لیه کۆتایی به کارهکانیان بهینن، زۆرینه ی جار باش نین له دهستپیکردنی پرۆژهکانیاندا، به لکوو دهستپیکه ره کان به باشی دهست به کارهکان ده کهن. که وایه خۆت بناسه، به زانینی ئه وهی خولیا سروشتیه کانت چین، یارمه تیدهریکی سوودبه خش ده بیته بۆت.

ئهمه کلله کهیه:

کۆتاییپهینه ریکی نایاب و سه رکه وتوو بدۆزه ره وه بۆ چاره سه رکردنی ورده کارییه کان، له نیوانتاندا، زۆریک له پپۆژه کان دهست پی ده کرین و کۆتایییان پیدیت.

با نمونه یه کی کرداریت پی بدهم: ئەم کتیبه ی، که ده یخوینیته وه سه ره تا به بیرۆکه یه که دهستی پیکرد، کتیبه که نووسرا، به شه کانی جیا کرانه وه، په ره به ناوه پۆکه که ی درا و هه موو کاره کانی ته واو کرا و له چاپیش درا، ئەمه ش کاری دهستی پیکره که یه و هه ر سی نووسه ره که ش پیکه وه پۆلیکی گرنگ و به رچاویان بینی تیایدا.

هه رچه نده بۆ به ره مه هینانی به ره مه یکی ته واو کراو، وه ک: هه له چنی، نووسینه وه، چاپکردن و بلاوکردنه وه و دانانی که نالیکی یوتیوب، یان سایتیک بۆ بلاوکردنه وه ی پیوستیان به که سانیکی زۆر نایابی کۆتاییپهینه ره هه بوو وه به بی ئەم که سانه کاره که به ئەنجام نه ده گه یه نرا و هه ول و ماندوو بوونی نووسه ره کانیش به فیرۆ ده چوو.

ئهمه ش پرسیاریکی دیکه ی گرنگه: کی دیکه ده توانیت ئەو کارانه ئەنجام بدات، که تۆ چه به ئەنجامدانیان ناکه ییت؟

بۆ نمونه، ئەگه ره چه زت له کاری فرۆشتن نییه، ئەوا په ننگه پیوست بکات به ریوه به ریکی فرۆشتن بهینیت، که بتوانیت ئەندامی نوی بهینیتنه ناو کاره که وه، راهینانیان پیبکات و هه موو هه فته یه که لیکۆلینه وه له ئەنجامی فرۆشتنه کانیان بکات.

ئێستا به ره له وه ی بیر بکه یته وه و بلیت، " ناتوانم هه موو ئەم که سانه به کریی بگرم و زۆر زۆری تیده چیت، " ئەوا دووباره بیر بکه ره وه، ئایا چه نده کاتی

به تالت بۆ ده مینیتته وه ئه گهر ئه و کارانه ی چه ز به ئه نجامدانیان ناکهیت له
سه ره تادا بسپیتریت به کهسانی دیکه ؟

ئه گهر کاریکی زۆرت پیندراوه،
ئه وا داوای هاوکاری بکه !

واز له هه ندیک شتی لاره کی بهینه له زیانتدا

ئه گهر له دۆخیکدایت، که بازرگانیه کهت فراوان ده بیئت و گه شه ده کات،
پۆلی تۆ له کۆمپانیا که تدا واده کات به شیوه یه کی باشتر ته رکیز و بیرکردنه وه ت
کۆ بکه یته وه. باشترین پینگه ش بۆ چاره سه رکردنی کاره فراوانبوو و
گه شه کردووه که ئه وه یه، که یارمه تیده ریکی تاییه ت به کری بگریت.

ئه گهر که سه شیوا وه کهت دۆزییه وه، ئه وا زیانت به شیوه یه کی سه رسامکه رانه
باشتر ده بیئت و ده گۆرپیت، که وایه به وردی سه یری ئه م ستراتیژییه سه ره کییه
بکه. یه که م، یارمه تیده ریکی گونجاو و شیوا ئه و که سه یه، که بۆت دابین ده کریت
و زۆر لیها توو و شاره زایه له و کارانه ی تۆ چه ز به ئه نجامدانیان ناکهیت یان نابیت
ئه نجامیان بده یت.

پۆلی سه ره کیی ئه م که سه ئه وه یه، ئه و ئه رکانه ت له کۆل بکاته وه، که
لاوه کیین و پیوست ناکات خۆت ئه نجامیان بده یت و بتوانیت به ته واوی ته رکیزت
بخه یته سه ر چالاکییه نایابه کانت.

که سه دروست و گونجاوه که هه لبژیره، تائه وه ی پیزه ی فشاره
ده روونیه که ت به شیوه یه کی به رچاو که م بکات و کاتیکی زۆریش ت بۆ بمینیتته وه

بۇ خۆت، ئەگەر كەسىكى ھەلەش ھەلبىزىت، ئەوا كېشەكانت دوو ھىندەيان لىدېت.

ئەمانە چەند پىنمايەكى كەمن: سەرەتا، لىستىك لەو كارانە دروست بگە، كە دەبىت ئەنجاميان بدەيت، كاتىك چاوپىكەوتنىان لەگەلدا دەكەيت، ئەوا سى باشترىنيان ھەلبىزىرە و ھەلسەنگاندنى تەواو بۇ زانىارى و كەسايەتبيان بگە.

دەتوانىت پىرۇفايلىك دروست بگەيت بۇ بەربىزىرىكى نمونەيى بەر لەوھى دەست بە ھەلبىزاردنيان بگەيت، سەيرى پىرۇفايل و زانىارىيەكانيان بگە و بەراورديان بگە بە پىرۇفايلى بەربىزىرە نمونەيىبەكە و ئەو كەسەيان، كە پىرۇفايلىكەى نىزىكىرە لە پىرۇفايلى نمونەيىبەكەتەو، ئەوا بە باشترىن شىوہ كارەكە ئەنجام دەدات. بەدلنىايىبەو، دەبىت گرنگى بە ھۆكارەكانى دىكەش بدەيت وەكوو: ھەلوئىست، پاستگوىى و رابردوو (پىشىنە)ى ئەو كەسە.

ورىا بە كەسىك ھەلبىزىت وەك خۆت لىھاتوو بىت، ئەوہت بىر بىت، دەتەوئىت ئەم كەسە كارامەيىبەكانت تەواو بگات، چونكە بەكرىگرتنى كەسىك بە ھەمان ھەز و خولياى خۆتەو، بىگومان كېشە و نارەحەتییەكانت بۇ دوو ھىندە لى دەكات.

چەند شتىكى دىكەش ھەن شايستەى ئاماژەپىدانن، ئەگەر (كۆنترۆلكەر)ىت بەئاسانى واز لە شتەكان ناھىنىت، ئەوا گرنگە خۆت بدەيتە دەست يارمەتيدەرە كەسىبەكەت. بەر لەوھى نىگەران بىت سەبارەت بە وشەى (خۆبەدەستەوہدان)، بەوردى سەيرى وشەى كۆنترۆلكەرەكان بگە، بىرکردنەوہيان بەو جۆرەيە، كە ھىچ كەسىك ناتوانىت وەك خۆيان بەباشى كارەكان ئەنجام بدات. رەنگە پاست بىت، ئايا چى دەبىت ئەگەر يارمەتيدەرەكەت بتوانىت لە ۷۵٪ى ئەم كارانە ئەنجام بدات؟ بە راھىناني تەواو و گفتوگوكردنى باشى ھەفتانە لە ئەنجامدا

یارمەتیدەرە ھەلبژێردراوہ شیاوہکە ئەم چالاکییانە وەك تۆ ئەنجام دەدات و بگرە لە زۆرینەیاندا لە تۆ باشتیش ئەنجامیان دەدات.

کەوايە دەست لەو بێکردنەوہیە ھەل بگرە، کە کۆنترۆلی تەواو بکەیت و بەخۆشحالییەوہ دانى پيادا بنی، ئەو کەسەى دیکە توانای ریکخستنى لە تۆ باشتەرە و ئارەزوومەندى گۆرانکارییە، بەلام ئەگەر ھیشتا پیت واییت دەتوانیت ھەموو کارەکان بکەیت، ئەوا لە خۆت بپرسە، "ئایا لە کاتژمێرێکدا شایستەى چەندیک پارەم؟"

ئەگەر ھیشتا کاتت تەرخان نەکردووہ بۆ ئەمە، ئەوا نیستا بیکە.

سەيىرى ئەم خىشتە يەى خوارەو ە بکە :

ئايا بەرەست شایستە ی چەندىكىت ؟

داھاتەكەت لە كاتریمیریکدا	داھاتەكەت
۲۵ دۆلار	۵۰,۰۰۰ دۆلار
۳۰ دۆلار	۶۰,۰۰۰ دۆلار
۳۵ دۆلار	۷۰,۰۰۰ دۆلار
۴۰ دۆلار	۸۰,۰۰۰ دۆلار
۴۵ دۆلار	۹۰,۰۰۰ دۆلار
۵۰ دۆلار	۱۰۰,۰۰۰ دۆلار
۵۵ دۆلار	۱۱۰,۰۰۰ دۆلار
۶۰ دۆلار	۱۲۰,۰۰۰ دۆلار
۶۵ دۆلار	۱۳۰,۰۰۰ دۆلار
۷۰ دۆلار	۱۴۰,۰۰۰ دۆلار
۷۵ دۆلار	۱۵۰,۰۰۰ دۆلار
۸۰ دۆلار	۱۶۰,۰۰۰ دۆلار
۸۵ دۆلار	۱۷۰,۰۰۰ دۆلار
۹۰ دۆلار	۱۸۰,۰۰۰ دۆلار
۹۵ دۆلار	۱۹۰,۰۰۰ دۆلار
۱۰۰ دۆلار	۲۰۰,۰۰۰ دۆلار
۲۵۰ دۆلار	۵۰۰,۰۰۰ دۆلار
۵۰۰ دۆلار	۱ ملیۆن دۆلار

ئەم خشتە یە لەسەر بنەمای کارکردنی ۲۵۰ پۆژ لە سالیڤدا و ۸ کاترمیر لە پۆژیکدا دروست کراوە.

خۆشەختانە، ریزە ی دۆلارە کەت بەرزە، کەواتە بۆچی دەپۆیت کۆمەلە کاریک دەکەیت، کە داها تە کە یان نزمە؟ لە ئیستاو وازیان لی بهینە!

زۆر زۆر گرنگ و پێویستە، کە خشتە ی کاتە کەت بە جۆریک بی ت هەموو پۆژیک یان لانی کە م هەموو هەفتە یە ک تاوتوی نەخشە و پلانە کەت بە کەیت لە گەل یارمە تیدەرە کە تدا. گفتوگۆ بکە، گفتوگۆ بکە، گفتوگۆ بکە! هۆکاری یە کە می ئەو هی بۆچی ئەم پە یو هەندیانە سەرکە وتوو نابن بە هۆی گفتوگۆ نە کردنە وە یە.

کاتی تە وای بە هاو بە شە نوێیە کەت بە، بۆ ئەو هی سیستە مە کەت فی ر بی ت، ئەو کە سانە دیاری بکە، کە دە تە ویت کاتیان لە گەل بە سەر بە ییت و لە گەل یارمە تیدەرە کەت ر یگایە ک دابنن تا بتپار یزیت و بە دوورت بگری ت لە بیر بئای و خە یال رۆشتن، بۆ ئەو هی بتوانیت بە تە وای تەرکیز بخەیتە سەر ئەو شتە ی دە توانیت بە باشترین شیو ه ئە نجامی بە دەیت و کراو ش بە بۆ هەموو جۆرە پەرخنە و هە ل سە نگاندنیک.

ئیس تبا با سە ی ر بکە ی ن بزانی چۆن دە توانیت خوی تەرکیز کردن لە سەر کارە لە پێشینە کانت جیبە جی بکەیت لە ژیا نی تاییبە تیتدا، کاتی زیاتر بۆ پشوو دان، ئارامی لە گەل خیزانە کەت و هاو ر یگان تدا، یان چ یژ لە ئارە زوو یە کی تاییبە ت یان وەر زشی وەر یگرە.

گرنگ نییە لە کوی دە ژیت، بارودۆخی مال بە باشترین شیو ه بهیل رەو ه و پێویستی بە پاراستنی بە ر دە وام هە یە، ئە گەر مندالت هە یە، ئە و کیشە کە دوو هی نده و سی هی نده زیاد دە کات بە پێی تە مە نیان و بیر لە هەموو ئە و کاتانە بکەرە وە، کە لە هەفتە یە کدا بە سەری دە بە ییت: چیشتلینان، خاوی ن کردنە وە،

شۆردنى قاپ و قاچاخەكان، چاككردنەوہى شتەكان و سەردانكردن و چەندىن شتى دىكەش.

ئايا دركت بەوہ كردووہ ئەمانە كۆتايىيان نىيە؟ ئەم چالاككيانە خووى بەردەوام دووبارەبووہون و كۆمەلە شتىكن بەردەوام لە ژياندا دووبارە دەبنەوہ. بەپيى باروؤخى دەروونىت، چيژى لى دەبينىت، چى دەبىت ئەگەر پىگايەك بدۆزىتەوہ بۆ كەمكردنەوہى يان نەهيشتىنى؟ ھەستت چۆن دەبىت كاتىك كاتى بەتالت زۆر دەبىت بۆ پشودان، ئايا دەتەوئت خوئشى زياتر ببينىت لەو شتانەى، كە حەزت لىيە بيانكەيت؟ بەدلئايىيەوہ.

تەركىز لەسەر سوود و دەستكەوتەكان بكەرەوہ، نەك تىچوونەكەى، ئەگەر ريش دەتەوئت كاتەكەت بەتال بكەيت، ئەوا داواى يارمەتى بكە. ھەموو جۆرە يارمەتییەك بەردەستە بۆ نمونە، كەسك بەكرى بگرە بۆ خاوينكردنەوہى مالاكەت.

لى:

ھاوژىنەكەم بەناوى فران، لای وابوو من بۆرىچىم، ھەركات بەلوئەى چىشتخانەكە بشكايە، ئەوا داواى لى دەكردم چاكى بكەمەوہ، بەلام كاتىك خەرىكى چاككردنەوہى دەبووم پاش دوو كاتژمىر چىشتخانەكە پىر دەبوو لە ئا، بۆرىش بەتەواوى ژوورەكەدا بلاودەكرايەوہ و، ھەوا بەجۆرىك دەگۆرا، كە شىاوى باسكردن نىيە لەم كتيبەدا، دواتر ھاوژىنەكەم تى دەگەشت، كە ھەلەبووہ و لە ئىستادا كەسانىك بەكرى دەگرىن، كە كارى خوئيان دەزانن و بەگوئىرەى كارەكانيان پارەيان پىدەدەين.

ئايا لە كۆلانەكەتاندا كەسك ھەيە كارى دەستى بكات و تەمەنى نزيك بىت لە خانەنشىنبوونەوہ، بەلام لەگەل ئەوہشدا ئارەزووى چاككردنەوہى شتەكان

بکات؟ زۆرئیک له کهسه بهتەمەن و ئەزمووندارەکان شارەزابیی زۆر باشیان هەیه و بۆ کارئیکیش دەگەرپن، که زۆر نهخایه نیت، چونکه ئەم جۆره چالاکیانە دلخۆشیان دەکات و لهگه‌ڵیشیدا بره‌ پاره‌یه‌کیان دەست دەکه‌وێت.

لیستیک بۆ ئەو شتانه دروست بکه له ماله‌که‌تدا، که پێویستیان به چاککردنه‌وه یان نوێژنه‌کردنه‌وه هه‌یه، هه‌رگیز کاتت ناییت بۆ ئەنجامدانی هه‌موو ئەو کاره‌ بچووکانه، له‌بهر ئەوه‌ی هه‌موو کاته‌کانت بۆ شتی دیکه‌ به‌کار ده‌هێنیت.

که‌سیک به‌کرێ بگره‌ بۆ ئەوه‌ی فشاره‌ ده‌روونییه‌که‌ت که‌م بکات و به‌م هۆیه‌شه‌وه یارمه‌تی که‌سیک ده‌ده‌یت تا به‌رده‌وام بێت و بتوانیت لێهاتوواییه‌کانی به‌کار به‌هێنیت.

ره‌نگه‌ هه‌ر بۆ ئەوه‌ نه‌گونجییت، که‌ ببیت به‌ بۆرچی، کاره‌باچی یان دارتاش، ئایا کاری حه‌وشه‌ی ماله‌که‌شت ده‌که‌یت؟ برینی چیمه‌نه‌که، لابردنی گژوگیاکان و ئاودانی دارودره‌خته‌کان.

ئێستا ئەمه‌ ده‌رفه‌ته‌ گه‌وره‌که‌یه‌ بۆت، سه‌یری دراوسێکانت بکه، بۆ مندالێکی به‌توانا و شاره‌زا بگه‌رپ، که‌ ده‌یه‌وێت هه‌ندیک پاره‌ په‌یدا بکات تا بتوانیت پاسکیلیکی نوی، یارییه‌کی ئەلیکترۆنی بکڕیت، که‌سیک بدۆزه‌ره‌وه، به‌م جۆره یارمه‌تیشیان ده‌ده‌یت به‌های خۆیان و شته‌کانیش بزانی، پاره‌ی که‌میان پێ مه‌ده، چونکه‌ کارێک به‌باشی ئەنجام بدریت شایسته‌ی بره‌ پاره‌یه‌کی زۆره‌.

ئه‌گه‌ر له‌په‌وه‌ی ده‌روونییه‌وه رێگری له‌م بپه‌وه‌که‌یه‌ ده‌که‌یت، ئەوا دووباره‌ بیری لێ بکه‌ره‌و، بیری له‌ هه‌موو کاره‌ زیاده‌کانت بکه‌ره‌وه، که‌ ده‌توانیت دووباره‌ ئەو کاترئیمه‌ به‌به‌هایانه‌ت به‌کار به‌هێنیت‌وه له‌ چالاکی به‌ده‌سته‌هێنانی پاره‌ بۆ خۆت، یان کاتت هه‌بێت بۆ پشوه‌کان، کات به‌سه‌ربردن له‌گه‌ڵ خێزان و

ھاۋرېڭاكتادا. رەنگە ئەم ئازادىيە نوپىيە لە كارى ھەفتانەتدا يارمەتت بىدات دەست بەۋ خوليايەت بىكەيت، كە ھەموو كات ويستوتتە بەدى بەئىنيت. بىرت بىت، ھەموو ھەفتەيەك كاتى زۆر زۆرت ھەيە و ژيان بەچىڭزتر دەبىت لات.

ئەگەر ئىستا بەراستى خۆشى دەبىنيت لە ئەنجامدانى ھەندىك لەم كارانەي مال (پىۋىستە بەتەۋاۋى پاستىگۇ بىت سەبارەت بەمە). بەردەۋام بە لە كارەكەت، بەلام تەنھا ئەۋ كاتەي كە بەراستى ئارامبەخشە و ھەستى قايلبونت پىدەدات.

چوار چارەسەرەكە

گرنىگە كارە بەپەلەكانت جيا بىكەيتەۋە لە كارە گرنىگە لەپىشىنەكانت ۋەك، ھايرۆل تايلىر، پسپۆر لە بوارى بەرپىۋەبردنى كاتدا دەلىت: "خۆتەرخانكردن و ئەنجامدانى كارە بەپەلەكان دەبىتتە ھۆى سنوورداركردى كاتەكەت بۆ ئەنجامدانى كارە گرنىگەكانت." بۆ نمونە، ھەركات تەلەفۇنەكە زەنگ لىدەدات، خىرا ۋەلامى دەدەيتەۋە، كاتىك ئىمەيلىكت بۆ دىت، يەكسەر ۋەلامى دەدەيتەۋە، تەننەت ئەگەر پىۋىستى بە ۋەلامدانەۋەي خىراش ھەبىت، ئەۋا لەبرى ئەنجامدانى ئەۋ كارانە تەركىز لەسەر كارە لەپىشىنەكانت بىكەرەۋە.

بۆ رىزبەندىكردى كارە لەپىشىنەكانت، چوار بژاردەت ھەيە:

۱. رەتى بىكەرەۋە: فىر بە بلىت، "نەخىر، برىار دەدەم ئەنجامى نەدەم."

۲. بیسپیره به که سیکي دیکه بۆت ئه نجام بدات: هه ندیک کار هه ن پئویسته ئه نجام بدرین، به لام تو ئه و که سه نیت، که ده بیته ئه نجامیان بدهیت. بپرسه، "کی له توانایه ئه م کاره ئه نجام بدات؟"

۳. دواي بخه: چه ند بابهت و کاریک هه ن، که پئویسته کاریان له سه ر بکهیت، به لام نه ک ئیستا ده کریت دوا بخرین و ریکه وتیکي تایه تیان بۆ دابنی، بۆ ئه وهی ئه نجامیان بدهیت.

۴. ئه نجامی بده: ئیستا ئه نجامی بده، کار و چالاکیه گرنگه کان پئویستیان به ته رکیز و گرنگییدانی خیرا ههیه، که وایه ئه مپۆ ده ست پی بکه و له پای ته واکردنی ئه م پڕۆژانه خه لات به خۆت بده، به هانه مه هیته ره وه و بیرت بیته، ئه گه ره هه ندیک جار خیرا کاره که نه کهیت، ئه و ئه نجامیکي باشت نابیت.

هیزی نه خیر

بۆ ئه وهی به رده وام ته رکیزت له سه ر کاره کهت بیته، ئه و پئویستت به پئوانه ی ریکخستنی کاته کانی پۆژانه ت ههیه. واته زیاتر به ناگا بیت له و کار و چالاکیانه ی، که بپیار ده دهیت کاته کانتیان تیدا به سه ر ببهیت، ناوبه ناویش ئه م پرسیاره له خۆت بکه، "ئایا ئه م کاره ی ئیستا ئه نجامی ده دم یارمه تیم ده دات له به ده سته یانی ئامانجه که مدا؟" سی بوار ههیه لیان بکۆلته وه:

۱. خۆت:

گه وره ترین جه نگیك، که هه موو پۆژیک به رده وامی ههیه له نیوان گوئیه کانی خۆماندایه و به رده وام قسه له گه ل خۆماندا ده که یه ن. کۆتای به مه به یته، کاتیک ئه و ده نگه بچووکه نه رینیه له میشکتدا داوای سه رنج ده کات و هه ول ده دات

بېتتە پېشەۋەى بېر كىردنەۋەت، ئەۋا كات بە خۆت بدە و قسەى سوودبەخش بۆ خۆت بكە، كە لەپوۋى ھزىرىيەۋە سوودى ھەبېتت. تەركىز لەسەر دەستكەۋەت و سوودەكانى پابەندبوون بە كارە لەپېشىنەكانتەۋە بىكەرەۋە و دەرەنجامە نەرىنىيەكان بەبىر خۆت بەئىنەرەۋە، كە ئەگەر پېۋەى پابەند نەبېت پوودەدەن.

۲. كەسانى دېكە:

كەسانىكى زۆر ھەۋل دەدەن تەركىز و بېر كىردنەۋەت بېچىرېنن، ھەندىك كات دېنە نوسىنگەكەتەۋە بۆ قسەكردن، چونكە ياساىەكت ھەيە، كە ھەموو كات دەرگاكت كراۋەيە.

ئەمەش چارەسەرەكەيە: ياساكەت بگۆرە، لانى كەم بۆ نىۋەى پۆژەكەت دەرگاكت دابخە كاتىك دەتەۋىت تەنھا بېت و كەست لانا بېت و تەركىزىت بخەيتە سەر پۆژە گەرەكەى داھاتووت. ئەگەر سوودى نەبوو، ئەۋا پېۋىستە لەۋحەيەك ھەلباسىت بە دەرگاي نوسىنگەكەتدا و لېى بنوسىت (ھەر كەسىك بېزارم بكات، لە كارەكەى دەرەكرىت).

مارك:

يەككە لە شتە باشەكان بۆ ھىشتنەۋەى تەركىزم، نووسىنى ئەۋ شتەيە دەمەۋىت ئەنجامى بدەم، ھەتا زىاتر پوون بېت سەبارەت بەۋەى دەتەۋىت ئەنجامى بدەيت و خۆتى بۆ تەرخان بكەيت، ئەۋا زىاتر تەركىزى لەسەر دەكەيتەۋە.

لە ئىستىايا، زۆرىنەى كاتەكەم بە گوتنى نەخىر بەسەر دەبەم، لەبەر ئەۋە بە "كاكى نەخىر" ناسراوم لاي خەلكى، بۆ زۆر كۆبوونەۋە دەلېم، "نەخىر" ھەتاكو دلىنا نەبم لەۋەى پەيوەستە بەۋ كارەى ئەنجامى دەدەم.

جیاکردنه وهی نیوان کاریکی سوودبه خش و کاریکی کاتبه فیرۆدهر، قورسه . بهرله وهی خه لکی سهردانم بکهن، دهمه ویت پیشینه یان بزنام، چیمان به ده دست هیناوه، ئایا قسه کهرن یان کار ئه نجامدهرن؟ ئایا بهرده وام وا له شته کان ده کهن پرووبدهن؟ ئایا تیروانینیکی گه وره یان هه یه؟ ئه گهر پیشینه یان باش نه بیت و ده سته که وتی گه وره یان به ده دست نه هینابیت، ئه وا پیم باشتره، که نه یان بینم . که سانیکی رۆر به هرهمه ند هه ن که ده توانن یارمه تیت بدن و وزه بکه نه وه به بازرگانیه که تدا .

۳. ته له فۆن:

رهنگه زیان به خسترین شت له پۆزگاری ئه مپۆدا، مۆبایله که ت (ته له فۆنه که ت) بیت . ئایا جیگای تیروان نییه، که بۆچی خه لکی ریگه ده دن ئه م ئامیره کۆنترۆلی ژیان یان بکات؟ ئه گهر پیویستت به وه یه بۆ ماوه ی دوو کاتریمیر بیرکردنه وه ت نه پچریت ئه وا ئایفۆنه که ت، بلاک بیرییه که ت، یان هه رشتی که ته بیکوژینه ره وه و به شیوه یه کی ژیرانه به کاری بهینه .

به دلناییه وه هه ندیک کات پیویستت پیمان ده بیت، پیشترا چاوپیکه و تنه کانت ری که بخره، وه ک دکتۆری که کاتریمیر ۲ ی ئیواره بۆ ۵ ی ئیواره له پۆزانی دووشه مماندا و کاتریمیر ۹ ی به یانی بۆ ۱۲ ی نیوه پۆ له پۆزانی سی شه مماندا، پاشان گونجاوترین کات هه لبژیره بۆ ئه نجامدانی په یوه ندییه ته له فۆنییه کانت بۆ نمونه: کاتریمیر ۸ بۆ ۱۰ ی به یانی .

ئه گهر ده ته ویت چیژ له سه رکه وتن ببینیت، ئه وا ده بیت هه ندیک کات هه ن ریکیان بخره و به پیی خسته کاره کانت ئه نجام ده ییت، ده ست له و خووه هه ل بگره، که هه رکات ته له فۆنه که زهنگی لیدا برۆیت و خیرا وه لآمی ده دیته وه، بلێ، "نه خیر" له مالیشه وه هه مان شت په پره و بکه .

هارۆلډ تايهلر، رهوداويکمان به بيلر دههينځيته وه له رۆژگار يکدا، کاتيک خووى گرتبوو به وهلامدانه وهى په يوه ندييه ته له فونځيه کانيه وه، ئەمه بهر له وهى موبايلى کهسى زۆر بناسرځيت. رۆژنيکيان له کاتي گه شتنه وه بۆ مالله کهى، گوځي له زهنگى ته له فونځه کهى ده بځيت، به خيځرايى راده کات، بۆ ئه وهى بهر له وهى په يوه ندييه که دابخځيته وه وهلامى بداته وه، به لام له کاتي راکردندا شوشه ي درگاگه ي شکاند و قاچى به سه ختى بريندار بوو، له گه ل ئه وه شدا هر سور بوو له سه ر وهلامدانه وهى، ته له فونځه کهى هه لگرت و دهنگيکى نامۆ بوو که گوځي: "سلاو، نايه که نالى (Globe and Mail) له يوتيو ب سه بسکراي ب ده که يت؟" ئەمه پيشنياريکى ديکه يه، بۆ دورکه وتنه وه له جوړه په يوه ندييه کى ته له فونځى بيکه لک، له کاتي نانخواردندا موبايلى مالله که ت بکوژينه وه، نايه زۆر ترين جار له و کاته دا ته له فونځ ناکه ن؟ ئەندامانى خيځزانه که ت به هاى ئه و درفته ده زانن، که چه ند گفتوگوگويه کى راستى بکه ن له برى ئەم په يوه ندييه بيځارکه ر و ناوه ختانه .

هه ولډ بده له ئيستا به دواوه ئه و چالاکيه کاتبه فيرۆده رانه سنووردار بکه و چيتر ئەنجاميان مه ده .

ئاگادارى خووه کوځنه کانت به، که رهنگه ته رکيزت له سه ر کاره که ت نه هيځن بۆ نمونه، زۆر سه يرکردنى ته له فزيون. هه نديک دايک و باوک له دهره نجامه کانى ئەمه تيځه گه ن و سه يرکردنى ته له فزيون بۆ منداله کانين سنووردار ده که ن، بوچى توځ هه مان کار ناکه يت؟ ئەمه به ره نگاريه که بۆت: هه فته يه کى ته واو سه يرى ته له فزيون مه که و بزانه ده توانيت چه نديک کار ئەنجام بده يت، دلنځام سه رسام ده بځيت به دهره نجامه که ي.

جاك:

راستییه که ی ئه وه یه پیاویکی باشم، پیویست ناکات بۆ هه مووکه سیکی
بسه لمینم، فیرووم چۆن به که سانیکی زۆر بلیم، "نه خیر" و پیوه ری باشترم هه یه
بۆ بریاردان و به خشته کردنی کاته کانم.

کاتی زیاتر ته رخان ده که م بۆ خیزانه که م، خۆم، ته ندروستیم، خوشیبینی
خۆم و راهینانکردن، چه ندین مانگ هه بووه راهینانم نه کردووه به هۆی ئه وه ی
به یانیان کاتژمیر ۵ ی به یانی بۆ ۱۱ ی شه و کارم کردووه، به لام ئیستا پۆزانه
لانی که م یه ک کاتژمیر وهرزش ده که م.

رپسای جادویی بوونی نییه

هیوادارین په یامه که ت پیگه شتییت، که به دهسته هینانی ئه و شته ی ده ته ویئت
له ژیاندا، پیویستی به رپسای جادویی یان خاسیه تی نهینی نییه. ئه و که سانه ی
به رده وام له قه رزدان، لیکۆلینه وه یان نه کردووه له وه ی چۆن لیها توویی دارایی
به ده ست بهینن، زیاتر ته رکیزیان له سه ر خه ر جکردن کردووه ته وه وه که له
به دهسته هینانی سه رمایه یه کی باش بۆ داهاتوویان.

زۆریک له خه لگی گیریان کردووه له کاریکدا، که خوشی لینابینن، له بهر
ئه وه ی ته رکیزیان له سه ر په رده دان به بواره لیها توویییه کانیان نه کردووته وه.
رپیکخراوی پزشکی ئه مریکی به م دواییانه رایگه یاند له ۶۳٪ ی پیاوان و خانمانی
ئه مریکا، که ته مه نیان له سه روو ۲۵ سالییه وه یه، کیشیان زیاد له پیویسته
ته نانه ت له وه خرابتریش، یه که له سه رسی پیگه شتووه کان قه له ون. زۆرینه ی ئه و
که سانه ی ته مه نیان له نیوان ۲-۱۹ سالاندایه کیشیان زیاد له پیویسته، چونکه
ته رکیزیان له سه ر زۆر خواردن و که م راهینانکردنه.

ئەمە پەيامە کە یە: لیکۆلینە وە ی ورد بکە سە بارەت بە وە ی سوود بە خشە و ئە و شتە ش، کە سوود بە خش نییە لە ژیاندا، چ شتیک گە و رە ترین سە ر کە و تن دروست دە کات؟ چ شتیکە، کە تە ر کیزی دە خە ی تە سە ر دە بی تە هۆ ی ئە نجامی خراب و لاواز تر؟ ئە مە پیویستی بە بیر کردنە وە ی روون هە یە .

بۆ دە ست کە و تنی ئە نجامی خیرا و کە م بوونە وە ی فشاری دە روونیت،
ئە و تە ر کیزت بگۆرە .

پوخته

هۆکاری یه که می ئه وهی خه لکی ئه و شته به ده ست ناهینن، که ده یانه وهی تهرکیز نه کردنه له سه ر کاره که . کاتیگ له پوی هزری و دهروونی و پۆحیه وه ته و او تهرکیزت له سه ر ئامانجه که بیّت، ئایا ئه گهری زۆتر نییه، که به دهستی بهینیت وه که له وهی سه رنج و تهرکیزت په رش و بلا و بیّت؟ به دلنیا ییه وه، ئه گهری به دهستهینانی زۆتره .

ئه گهر به لگه ی زیاترت دهویّت، ئه و به وردی سهیری ئه و که س و تیمانه بکه، که به رده و ام سه رکه وتوون، بۆ نمونه، له یاریی تۆپی پێدا یانه ی مانچسته ر یونایتد بوو به سه رکه وتووترین یانه له ئینگلته رادا به بردنه وهی نۆزده یه مین نازناو له خولی ئینگلیزیدا له وهزری ۲۰۱۰ - ۲۰۱۱ دا، له گه ل چه ندین نازناوی دیکه ی تر دا، که له چه ند سالی پێشوو دا به ده ستیان هینا وه، راهینه ره نمونه یییه که یان (سیر ئه لیکس فیگسۆن) خاسیه تیکی تایبه تی هه یه، که جیای ده کاته وه له راهینه رانی دیکه ئه ویش ئه وه یه له ته مه نی حه فتا سالی دایه، به لام هیشتا هه مان په رۆشیی و تهرکیزکردن و ویستی هه یه، که یارمه تی دا وه له به دهستهینانی هه موو نازنا وه کاندایه له ما وهی بیست و پینچ سالی رابردو دا .

فیگسۆن ده لیت: "هه موو سالیگ تهرکیزمان ده خه یه سه ر بردنه وهی ته وای نازنا وه کان."

ته رکیز له سه ر ئه و کاره بکه ره وه، که ئه نجامی ده دهیت و به رده و ام به له سه ری، ئه گینا دواتر په شیمان و بی ده سته کوت ده مینیته وه .

ههنگاره کردارییه کان

وۆرکشۆپی ته رکیزکردنی له پیشینه:

ئه مه پڕیبه رییه کی کرداریی شهش ههنگاوییه بۆ زیادکردنی کات و وه به رهینانه کهت:

• لیستیک دروست بکه له هه موو ئه و کار و چالاکییه ناپیویستانه ی، که کاتی کارکردنت به فیرو ده دن:

بۆ نمونه: په یوه ندییه ته له فۆنییه کان، کۆبوونه وه کان، پڕۆژه کان، فرۆشتنه کان. کاره سه ره کییه کان بهش بهش بکه:

وه کوو: په یوه ندییه ته له فۆنییه کان و کۆبوونه وه کان و هه موو شتیک له خو بگریت ته نانه ت کاره پینچ خوله کییه کانیش.

- ۱   -۲   -۳   -۴   -۵
- ۶   -۷   -۸   -۹   -۱۰

• باس له سی شت بکه، که لیها توویت له ئه نجامدانیا ندا له کاره که تدا:

- ۱   -۲   -۳

• ناوی سی له گرنگترین چالاکییه کانت بنووسه، که داها ت به ره م ده هینن بۆ بازرگانیه که ت:

- ۱   -۲   -۳

• ناوی سی له گرنگترین چالاکییه کانت بنووسه، که ده بنه هو ی داها ت بۆ بازرگانیه که ت:

- ۱   -۲   -۳

• کی ده توانیت ئەم کارانهت بو ئە نجام بدات؟

۱-   ۲-   ۳-

• چی چالاکیهک کاتی زوری پیویسته و ده لئیت، "نه خیر" بو ئە نجامدانی

یان راسته وخۆ دهی دهیت به که سیکی دیکه بو ئە نجام بدات.

ژینکردن و کارکردن به مه‌به‌سته‌وه

گرتنه‌به‌ری کرداری یه‌کلایکه‌ره‌وه

کۆلنه‌دان و به‌رده‌وامی

داوای ئه‌و شته‌ بکه‌ که ده‌ته‌ویت

هۆکاری باوه‌ربه‌خۆبوون

بنیادنانی په‌یوه‌ندییه‌ نایابه‌کان

زالبوون به‌سه‌ر به‌ربه‌سته‌کاندا

نایا وینه‌ گه‌وره‌که‌ ده‌بینیت؟

باسکردن نییه‌ له‌ باب‌ه‌تیکی بی‌مانا، به‌لکوو باب‌ه‌تی ته‌رکیزکردنه

خووه‌کانت داها‌تووت دیاری ده‌که‌ن

گرو‌تینه‌که‌ت زیادی کرد بو‌ ژماره‌ سی.

(یهشی سییه م)
ستراتیژی تهرکیزکردن
نایا وینه گه وره که ده بینیت؟

"داهاتوو بۆ که سانیکه باوه پریان به جوانیی خه ونه کانیان هه یه."

- ئیلیانۆر پوورقینلت

پیتەر دانیالز پیاویکی تایبه ته، که ژيانی هاوشیوهی چیرۆکه که ی هوراشیۆ ئەلگیره، له دایک و باوکیکی هه ژار له ولاتی ئوستورالیا له دایک بووه، خویندنی سه ره تاییی له ئایدیله یید خویندوه، به لأم له بهر نه توانایی فیژیوون، قورس بوو بۆی له وشه کان تیبگات و ده ریان بپریت، هه ر بۆیه به که سیکی گه مژه ناوی ده رکرد له لایه ن مامۆستاکانیه وه.

یه کیک له مامۆستاکان به ناوی خاتوو فیلیپس، وای له پیتەر ده کرد له به رده م قوتابییه کاندایا وه ستیت له ناو پۆله که دا، به توورپه ییه وه قسه ی ده گه ل ده کرد و په خنه ی لی ده گرت: "پیتەر دانیالز، تو کورپکی خراپیت و هه رگیز فیژ نابیت هیچ جوړه کاریک به سه رکه وتویی ئه نجام ده ییت!"

له خویندن سه رکه وتوو نه بوو، یه کیک له هه لپژاردنه کانی زووی ئه وه بوو، که بییت به وه ستای خشتدانان، چه ند سالیک دواتر هاوسه رگری کرد، ئه وه بوو برپاری دا کاری بازگانیی تاییه ت به خوئی بکاته وه.

به داخه وه، له یه که م ئه زموونی کاری بازگانیدا به خراپی شکستی هیئا و له ماوه ی سالیکدا مایه پووج بوو، ده رفه تیکی دیکه ی بینیه وه و برپاری دا به شداری تیا دا بکاته وه و سه رکه وتوو بییت تیا دا، به لأم هه مان چاره نووس چاوه روانی بوو، له ماوه ی هه ژده مانگدا دیسانه وه مایه پووج بوویه وه،

بەسوربونىكى نۆرتەرەوۈ بۆ زالبون بەسەر ئەم بەرەنگارى و بەرەستانەدا،
دووبارە پىتەر خۆى خستەوۈ ناو جىھانى بازىرگانى كىرپكىكردەنەوۈ تەنھا، بۆ
ئەوۈى بۆ جارى سىيەم ماىەپوۈچ بىتەوۈ.

لە ئىستادا، تۆماریكى باوهرپىنەكراوى ھەيە، كە لەماوۈى پىنچ سالدا سى
جار ماىەپوۈچ بوو.

زۆرىنەى خەلكى لەم ساتەدا كۆل دەدەن، بەلام پىتەر دانیالز نا، كۆلى نەدا
و بەردەوام بوو، بىرکردنەوۈى بەم جوړە بوو: "من فىر دەبم، دووجار ھەمان
ھەلەم نەكردووتەوۈ و ئەمە ئەزموونىكى نایابە."

داوای لە ھاوژىنەكەى كرد تا جارىكى دى پالپشتى بكات و برىارى دا
خانوبەرەى بازىرگانى و شوینى نىشتەجىبون بفرۆشیت. يەكك لە
كارامەيىبەكان، كە پىتەر پەرەى پى دا بوو بەدرىژايى ئەو چەندىن سالە،
تواناكەى بوو لە قايلكردنى خەلكىدا، زۆرىك لەمە سەرچاوەكەى بۆ ئەوۈ
دەگەرپىتەوۈ، كە بەردەوام پىويستى كىردوۈ چارەسەرى كىشەى قەرزدەرەكان
بكات، كە داوای پارەكەيان دەكردەوۈ.

لە ماوۈى ۱۰ سالى داھاتوودا، كاتىك باس لە خانوبەرە دەكرىت ناوى پىتەر
دانىالز دەبرىت.

لەمپۇدا، پىتەر وەك بازىرگانىكى نىودەوللەتى ناسراوۈ، كە چەندىن كارى
بازىرگانى ھەيە لە زۆرىك لە ولاتانى جىھاندا، ھەرۈھا كەسىكى بەسۆزە و
بەخشندەيىبەكەى واى لىكردوۈ ىارمەتى چەندىن خىزانى ھەژارى مەسىحى
بدات.

كاتىك پرسىارى لى كرا: "چى بوو ھۆكارى ئەوۈى، كە ژيانى بەتەواوى
بگۆرىت؟" لە وەلامدا گوتى: "كاتەكانم رىك دەخەم بۆ بىرکردنەوۈ، ئەوۈى

پاستی بێت لە هەفتەیه کدا پۆژیک تەرخان دەکەم بۆ بیرکردنەوه، هەموو بیرۆکە نایابەکانم، دەرڤەتەکانم و کارەکانم بۆ پەیداکردنی پارە بەو پۆژانە دەستیان پێ کرد، کە من بۆ بیرکردنەوه تەرخانم کردن و خۆم جیاکردەوه لە هەموو کەس تەنانەت خێزانە کەشم، بۆ ئەوهی بیرکردنەوه م نەبچرێت. "هەمان ستراتیژی بۆ ئالبێرت ئاینشتاین کاری خۆی کرد و سوودی هەبوو.

بووه هۆی گۆڕینی ژیانی پیتەر دانیالز لە شکستی لە قوتابخانەوه بۆ بازگانیکى میلیاردر، بەم بۆنەیه وه چەندین کتیبی ناوداری نووسی و یه کیک له کتیبه کانی به ناوی (خاتوو. فلیپس تو هه له بوویت!) وه ک وه بیرهینانه وه یه ک بۆ مامۆستا کەى، کە چیتەر به خێرایى بریار له سەر قوتابیه کانی نه دا.

بره و دان به وینه یه کی پوونی تایبهت

پیتەر دانیالز، توانای دروستکردنی وینهی دلخۆشکەری هەیه بۆ داها تووی، زۆرینهی خەلکی وینه یه کی پوونیان نییه له وهی، کە چیا ن ده ویت، ئایا تو هه ته؟ ئایا به رده وام کات داده نیت بۆ بیرکردنەوه له داها توویه کی باشتر؟ په رنگه بلیت، "ئاساییه بۆ پیتەر، به لام من هه رگیز ناتوانم له هه موو هه فته یه کدا پۆژیک تەرخان بکەم بۆ بیرکردنەوه، چونکه پیویستم به پۆژیکى زیاده هه یه. " زۆر باشه، ئایا ده توانیت سه ره تا به پینچ خوله ک ده ست پى بکه یت و ورده ورده زیادى بکه یت بۆ کاتژمیریک؟

ئایا ئەوه بەکارهینانیکى باشى کاته که ت ناییت هه موو هه فته یه ک شه ست خوله ک به سه ر ببه یت بۆ دروستکردنی وینه یه کی پوونی داها تووت؟ زۆرینه ی خه لکی کاتیکی زیاتر به سه ر ده بن بۆ پلانی گه شتیکی دوو هه فته یی وه ک له بیرکردنەوه بۆ داها توو و ژیا نیان به تایبه تی داها تووی داراییه که یان.

ئەمە بەلئینیکه: ئەگەر هەول بەهیت بۆ برەودان بە خوی پوونی تایبەت، ئەوا دەرەنجامەکهی زۆر نایاب دەبیت. ئاخۆ ئارەزووەکەت ئەوێه پزگارت بێت لە قەرزیاں چێژ لە کاتی زیاتر ببینی، یاں پەیوەندییەکی خۆشەویستی سەرنجراکێش بنیاد بنییت، دەتوانیت هەموو ئەمانە بە دەست بهیئیت و زیاتریش ئەگەر وینەیهکی تەواو پوونت هەبیت لەوێ دەتەوێت چی بە دەست بهیئیت.

ئایا درکت بەو کردووه، که مندالەکان وینەیهکی پوونی تایبەتیاں هەیه؟
ئەمە چەند بەلگەیهکه:

"دەتوانیت، لە هەمان کاتدا لەگەڵ چوار کچدا خۆشەویستی بکهیت."
- تەمەنی نۆ سالی

"کاتیگ ژووره که م بهو جۆره لی دە که م، که حەزم لێهە دایکم وام لی دە کات
بەتەواوی خاوینی بکه مەوه."
- تەمەنی سیازده سالی

"ناتوانیت پارچەیهک برۆکلی لە پەرداخیکی شوشەیی شیردا بشاریتەوه."
- تەمەنی حەوت سالی

مه بهست له ئامانجه کان

ئایا ئامانجدانه ریکی هۆشیاریت؟ ئەگەر وایه زۆر باشه، بهلام تکایه ئه و زانیارییه بخوینه رهوه، که پیت ده لئین، دهرفتهی قازانجکردنت ده بیئت و له گه ل ئه وه شدا وینایه کی فراوانترت ده بیئت له دانانی ئامانجه کان.

ئه گه ر به ئاگاییانه ئامانج دانه نییت، ئه و پلانیکه نووسراوت نابیت بۆ داهاتوو، که وایه به وردی ته رکیزت بخه ره سه ر ئه م زانیارییه، چونکه به شیوه یه کی باوه پیننه کراو ژیانته به ره و پیتش ده بات.

ئایا ئامانج چیه؟ ئەگەر پیناسه ی ئامانج پوون نییه لات، ئه وا رهنگه به زووی زانیاری ته واوت ده ست بکه ویت سه باره ت به ئامانج به ره له وه ی ده ست پی بکه یته. له ماوه ی ئه م چه ندین سا له دا زۆر وه لاممان بیستوه و ئه مه ش یه کیکه له باشترین وه لامه کان سه باره ت به وه ی ئامانج چیه.

"ئامانج شوینیکه وتنیکه به رده وامه بۆ شتیکی به هادار، هه تاکوو به ده ست دیت."

سه یری وشه کانی ناو ئه م رسته یه بکه: (به رده وام) واته پرۆسه یه که، له به ره وه ی ئامانجه کان کاتیان ده ویت، وشه ی (شوینکه وتن) نیشانه ی شوینکه وتن و پراکردنه به دوا ی شتیکی، به دلنیا ییه وه هه ندیک به ره به ست و پینگریته بۆ دروست ده بیئت به درژایی پینگاکه، که ده بیئت زالبیت به سه ریاندان و وشه ی (به هادار) یش واته شایسته ی شوینکه وتنه، چونکه شتیکی گرنه گ و به هاداره و له کۆتاییدا ده سته وت و ئه نجامیکه نایابته ده بیئت، که هه موو کاته دژاورییه کانت بیر ده باته وه، (هه تاکوو به ده ست دیت) واته هه رشتیک پینوست بیت ئه نجامی به ده یته بۆ ته واوکردنی کاره که. ئه مه هه موو کات ئاسان نییه، به لام گرنه گه ئەگەر به ویت ژیانته پر له ده سته وتی ناوازه بیت.

دانان و بەدبەھتەنەن ئامانجەكان يەككە لە باشترین رېڭاكان بۆ ھەلسەنگاندنى بەرھەوپېشچوونى زياتر و دروستکردنى وئەھىيەكى پرونى تايبەت. ئەو ھە بزانە دەستكەوت لە ھەولدانى بەردەوامدا بە دەست دېت.

ليستىكى ھەلسەنگاندنى دە خالى بۆ ئامانجە لە پېشپەنەكانت

داڤىد لېتەرمەن، لىستىكى دە خالى دروست کرد بۆ دانانى ئامانجەكان، ئەم لىستە، زانىارىي زۆر بە بەھاي تېدايە و لىستىكى ھەلسەنگاندنە بۆ دلتيا بوونەو ھەو ھى، شىوازىكى سەرکەوتو بە کار دەھىنيت بۆ دانانى ئامانجەكانت. ئەمانە كۆمەلئىك خال، بەلام تۆ دەتوانيت ئەو خالانەيان ھەلېژىريت، كە باشتر لەگەل تۆدا دەگونجىن.

۱. پېويستە گرنگترين ئامانجەكانت ھى خۆت بن.

ئەمە پرونە، ھەلەھىكى باو ھەيە، لەلایەن ھەزاران كەسەو دەكرىت ئەويش ئەو ھەيە، رېگە دەدەن ئامانجە سەرھەكيبەكانيان لەلایەن كەسانى دىكەو ھە دابنرئىن: پەنگە ئەو كۆمپانىيايە بىت، كە كارى بۆ دەكەيت، پېشەسازىيەكەت، سەرۆكەكەت، بانكەكەت، كۆمپانىياي بارمەھى خانوبەرەكەت يان ھاپرئى و دراوسىكانت.

لە يەككە لە وۆركشۆپەكانماندا، ئەو ھە فېرى خەلكى دەكەين ئەم پرسىارە لە خۆيان بكن، "ئايا بەراست چىم دەوئىت؟" جارىكيان لە كاتى پېشكەشكردنى بەرنامەكەماندا پياويك ھات بۆ لامان و گوتى من ددانسازم چومە ناو ئەم پېشەيەو، چونكە دايكم ويستى بىم بە ددانساز، من رقم لەم بوارە بوو،

پۆژیکیان دەمی نەخۆشیکم بریندار کرد و بېری (٤٧٥,٠٠٠) دۆلارم پێدا لە قەرەبوویدا.

ئەمە مەبەستەکیە: کاتیک ریگە دەدەیت کەسانی دیکە، یان کۆمەلگە پیناسەیی سەرکەوتنت بۆ بکەن، ئەوا داهاووی خۆت وێران دەکەیت، کەوا یە لە ئیستا بەدواوە خۆت ئامانجەکانت هەلبژێرە.

پاگەیاندن یەکیکە لە کاریگەرترین ریگاگان کاریگەری لەسەرت دەبێت، کاتیک دیتە سەر باسی بپاردان.

لە راستیدا، ئەگەر لە شارێکی زۆر گەورەدا بژیت، ئەوا هەموو پۆژیک لانی کەم ١٧٠٠ پەيامی ریکلامیت پێدەگات، بەردەوام ریکلامی بازرگانی تەلەفزیۆنی و پارادیۆیی بوونیان هەیە لەگەڵ پۆژنامە و گۆفارەکانیشدا و بیرکردنەوەمان بە شیوەیەکی بەردەوام و بەئاگاییانە لەلایەن هەموو ئەمانەوه کاریگەری لەسەر دەبێت.

ئایا بەلگەیی زیاترت دەوێت؟ چ شتیک لەسەر بەرگی پێشەوهی زۆرینەیی گۆفارە ناودارەکاندا یە؟ وێنەیی کچیک بە گەورەیی، کە وێنەیی کی درەوشاوه و شیوازیکی قزداھینانی جوان و بیکەموکورتی هەیە تەنانەت چرچیەکیش لە پووختاریدا بەدی ناکریت، یان وێنەیی کورپکی گەنج، کە ماسولکەیی گەورەیی هەیە هەرچەندە بە پراھینانکردن دروست نەبوون، ئایا پەيامەکی چییە؟ ئەگەر وەک ئەم کەسانە دەرئەکەویت، ئەوا سەرکەوتوو نیت.

ئەمەش وا دەکات گەنجەکان تەنھا ئەو کەسانەیان لا پەسەند بێت، کە شیوە و پووختاریکی جوان و کاریگەریان هەیە.

ئیستا بپاریا بە، بۆ ئەوهی پیناسەیی خۆت بۆ سەرکەوتن بکەیت و چیدیەکی نیگەران نەبیت سەبارەت بەوهی کەسانی دیکە بۆچوون و هەلوێستیان چۆنە. بۆ

ماوهی چهن دین سالّ سام و التّن، دامه زرنه ری و المارت هه زی له ئوتۆمبیلکی فۆردی کۆن ده کرد هه رچه نده یه کیک بوو له سامانداره کان له ته وای و لاتدا، کاتیک پرسیری لیّ کرا بۆچی ئوتۆمبیلکی باشت و گرانبه هاتر لیناخو پیت، که له گه لّ ئاست و ناوبانگیدا بگونجیت؟ وه لامی دایه وه: "من هه ز به ئوتۆمبیله کۆنه که م ده که م." که وایه وینه که له بیر بکه و ئه و ئامانجان هه بۆ خۆت دابنیّ له گه لتدا ده گونجین.

به هه رحالّ ئه گه ر ده ته ویت ئوتۆمبیلکی سه رنجرا کیش لیّ بخو پیت، له مالیکی جواندا ژیان بکه یه یان ژیانیکی خۆشت هه بیّت، ئه و ده ست پیّ بکه و ته نها له وه دلّیا به ره وه، ئه وه ئه و شته یه ده ته ویت به ده ستی به ییت.

۲. پیویسته ئامانجه کانت و اتابه خش بن.

چارلی جۆنز، باس له پۆزانی سه ره تای پیشه که یمان بۆ ده کات به م شیوه یه: "بیرمه کاتیک هه و لم ده دا ده ست به بازرگانیه که م بکه م، ئه و ا چه ن دین شه و گاری درێژ هه بوون، که چاکه ته که م داده که ند، لولم ده کرد و ده م کرد به سه رین و له سه ر میزه که م ده نوستم."

ئامانجه کانی هینده و اتابه خش بوون، هه رچی پیویست بوایه ده ی کرد، بۆ ئه وه ی یارمه تی بازرگانیه که ی بدات نه شو نما بکات. ئه گه ر بۆ توّ به سه ربردنی چه ند شه ویکی که می پیویست بیّت له نوسینگه که تدا ئه و ا ئه نجامی بده، ئه وه خۆته رخان کردنی ته و او وه و خاسیه تیکی گرنگه، بۆ ئه وه ی بییت به و که سه ی ده ته ویت. له سه ره تای ته مه نی ۳۰ سالیدا داها تی زیاتر له ۱۰۰ ملیۆن دۆلاری

به دهست هینا، له و کاته دا ۱۰۰ ملیون دۆلار بره پارهیەکی زۆر زۆر بوو، به لام ئیستاکه باس باسی ترلیۆنه .

کاتیك ئاماده کاری ده کهیت تا ئامانجه کانی داهاتوت بنوسیت، له خۆت بپرسه، "به پراست چ شتیك گرنگه بۆم؟" ئایا مه بهست له ئه نجامدانی ئه مه چیه؟ ئایا ئاماده م چ شتیك به خشم تا به دهستی بهینم؟ ئه م پرۆسه ی بپرکردنه وه یه پوونیت لا زیاد ده کات.

ته رکیز له سه ر شیوازیکی نوێی ژیا نی خو شی بکه ره وه، که ده توانیت چیژی لی وهر بگریت به خۆته رخا نکر دنت بۆ کرداری نه گۆر، ئه گه ر ئه مه سوودی نه بوو بۆت، ئه وا بیر له بژار ده کان بکه ره وه .

ئه گه ر به رده وام بیت له سه ر ئه نجامدانی هه مان ئه و شتانه ی هه موو کات ئه نجامت دا ون، ئایا شیوازی ژیا نت له ۵ یان ۲۰ سالی داهاتودا چون ده بیت؟ چ وشه یه ک تاریفی وینه ی داراییی داهاتوت ده کات ئه گه ر ه یچ گۆر انکارییه ک نه که ییت؟ ئه ی ئایا ته ندروستیت، په یوه ندییه کانت، پێژه یی ئه و کاته ی، که کار نا که ییت و خو شی لی ده بینت؟ ئایا هیشتا چیژ له ئازادیی زۆتر ده بینیت، یان هیشتا چه ندین کاتر میری زۆر کار ده که ییت له هه فته یه کدا؟

خۆت له وشه ی "خۆزگه" به دوور بگره .

جیم پۆن ئه وه ی به دی کرد دوو جوړ ئازار بوونی هه یه له ژیا ندا: ئازاری خۆته رخا نکر د (پرا هینا نکر د) و ئازاری په شیمانیش . ئازاری خۆته رخا نکر د زۆر ناخۆش نییه، به لام ئازاری په شیمانی زۆر ناخۆشه کاتیك ده سته که وتت نا بێت و هه ولنا ده ییت .

ئاتەوى چەند سالى دواتر سەيرى رابردووت بکەيت و بلييت: "خۆزگە ئەو دەرفەتە بازىرگانىيەم بقۆستايەتەو، خۆزگە پارەم پاشەكەوت دەکرد و بەردەوام وەبەرھيئانم پى دەکرد، کاتى زياترم لەگەل خيژانەكەم بەسەر دەبرد و خۆزگە ئاگادارى تەندروستيم دەبووم..." بىرت بىيت، ھەلبىژاردن لەدەست خۆتدایە، بەتەواوى بەرپرسيت لە ھەر ھەلبىژاردنيك، كە دەيكەيت. كەوايە ژيرانە ھەلبىژاردنەكانت ئەنجام بەدە، ئىستا خۆت تەرخان بکە بۆ دروستکردنى ئامانجەكان، كە گرەنتى سەرکەوتن و ئارامى ھزىت دەكەن.

۳. پيويستە ئامانجەكانت تايبەت و پيوانەكراو بن.

يەككە لە سەرەكيترين ھۆكارەكان، كە بۆچى خەلكى ئەو شتە بەدەست ناھيئن لە تواناياندايە ئەو ھەريگيز بەدروستى پيئاسەى ئەو شتە ناكەن، كە دەيانەويت. پرستەى ناروون و خۆزگە ھيچ سووديان ناھييت، بۆ نمونە: ئەگەر كەسيك بلييت، "ئامانج ئەو ھەيە لەپووى داراييەو ھەبم بە كەسيكى سەربەخۆ." ئايا بەراست ئەو ھەياتى چيە؟

لای ھەنديك سەربەخويى دارايى واتە ھەبوونى ۵۰ ميليۆن دۆلار. لای ھەنديكى ديكە، واتە بەدەستھيئانى ۱۰۰ ھەزار دۆلار لە ساليكدا، لای ھەنديكى ديكەش، واتە ھيچ برە پارەيەك قەرزدار نەبيت، ئايا لای تو واتى چيە؟ ئايا ژمارەكە لای تو چەندە؟ ئەگەر ئامانجىكى گرنگە لات، ئىستا كاتى بۆ تەرخان بکە. پيئاسەى دلخۆشى پيويستى بە ھەمان ليكۆلینەو ھەيە و تەنھا لە "ويستنى كاتى زياتر لەگەل خيژانەكەم،" كورتى مەكەرەو. چەند كاتى پيويستە، كەى،

چهند جار، چی دهکههیت له وکاته‌دا، وه له‌گه‌ل‌کی به‌سه‌ری ده‌به‌یت؟ ئەم
 رسته‌یه، یارمه‌تیت ده‌دات زیاتر پوون بی‌ت‌لات: "زیاتر ورد و ده‌قیق به."
 لی:

یه‌کێک له به‌شداربووه‌کان له به‌رنامه‌ی راهینانی هیزی تهرکیزکردندا،
 ئامانجه‌که‌ی نیشان داین، که هه‌بوونی تهن‌دروستییه‌کی باش‌تر بوو به
 راهینانکردن، هه‌ستی به هه‌واشی ده‌کرد له کاره‌کانیدا و وزه‌ی زیاتری ده‌ویست.
 "ده‌ست به راهینان کردن بکه!" پیناسه‌یه‌کی لاوازی ئەم ئامانجه‌یه، زۆر
 گشتگیره، هه‌چ رینگایه‌ک نییه بۆ پێوانه‌کردنی، له‌به‌رئوه‌ گوتمان زیاتر وردی
 بکه‌روه.

له وه‌لامدا گوتی: "له ئیستا به‌دواوه ده‌مه‌وێت پۆژانه ۳۰ خوله‌ک راهینان
 بکه‌م و له هه‌فته‌یه‌کیشدا چوار جار."

ئایا ده‌زانیت دواتر چیمان پێگوت؟ گوتمان: "زیاتر ورد و ده‌قیق به!" به
 دووباره‌کردنه‌وه‌ی ئەم پرسیاره‌ چهند جارێک، ئامانجی تهن‌دروستییه‌که‌ی به‌م
 جوهره‌ پیناسه‌ کرده‌وه: راهینانکردن بۆ ماوه‌ی ۳۰ خوله‌ک له پۆژیکدا، چوار جار
 له هه‌فته‌یه‌کدا، پۆژانی دووشه‌مه‌مه، چوارشه‌مه‌مه، هه‌ینی و شه‌ممان، له کاتژمێر
 ۷:۳۰-۷ خوله‌کی به‌یانی وه پۆتینه‌که پیکهاتبوو له ۱۰ خوله‌ک ده‌ست و
 قه‌چراکێشان و ۲۰ خوله‌کیش راهینانکردن له‌سه‌ر پاسکیل.

چ جیاوازییه‌ک! ئیستا به‌ئاسانی هه‌ست به پێشکه‌وتنه‌که‌ی ده‌که‌ین. چیت
 خۆی به‌پرسه‌ له ئەنجامه‌کان.

ئهمه‌ مه‌به‌سته‌که‌یه: کاتی‌ک ئامانجێک داده‌نییت، ئەوا خۆت به‌ره‌نگاری
 وشه‌کان ببه‌روه، "ورد‌تر و تایبه‌ت‌تری بکه‌روه." به‌رده‌وام ئەمه‌ دووباره
 بکه‌روه هه‌تا ئامانجه‌که‌ت ته‌واو پوون و پێوانه‌کراو ده‌بی‌ت. به ئەنجامدانی ئەمه

بە شىۋەيەكى باۋەپپىنەكراۋ دەرفەتى بە دەستەپپىنە ئامانجە خوازراۋەكەت
زىاد دەكەيت، كە دەتەۋىت.

بىرت بىت، پەيامىك، كە پپوانە نەكرىت، تەنھا بىر كىردنەۋەي
خوزگە خواستەنە .

۴. پپويستە ئامانجەكەت گونجىنە ر بىت .

ئايا ئەمە بۆچى گىرنگە ؟ چەند ھۆكارىك ھەن:

يەكەم، ناتەۋىت سىستەمىك دابمە زىننىت، كە جىگىر بىت و وا ھەست بكەيت
ناتوانىت بە ھۆيەۋە كارى دىكە ئەنجام بدەيت بۆ نمونە: ئەگەر بەرنامەيەكى
راھىيان دروست بكەيت بۆ ھەبوونى تەندروستىيەكى باشتر، پەنگە بتەۋىت
جىاۋازى لە كاتەكەت و جۆرى راھىيانەكەشدا بكەيت لە ماۋەي ھەفتەكەدا، بۆ
ئەۋەي لات بىزار نەبىت .

راھىنەرىكى بە ئەزمونى بوارى لە شجوانى دەتوانىت يارمەتت بىدات و
بەرنامەكەت بۆ بگۆرپىت، چىژى لى ۋەر بگىرەت و چەندىن يارىي جۆراۋجۆرىشى
تىادا بىت و گرەنتى ئەۋ ئامانجانەت پى دەدات، كە دەتەۋىت بە دەستىان
بەپنىت .

دوۋەم، پلاننىكى گونجىنە ر، ئازادىت پىدەدات كۆرسەكە بگۆرپىت ئەگەر
دەرفەتى نايابت بۆ پپىش بىت، ئەگەر شوپىنى نەكەۋىت، ئەۋا كە سىكى ئاسايى
نەت . بۆ ئاگادارىت ئەمە واتاى ئەۋە نادات شوپىن ھەموو بىرۆكەيەك بكەۋىت، كە
لە دەرگات دەدات .

به لئنده ره کان به وه ناسراون به زوویی بیروخه یالیان پهرش و بلاو ده بیئت و تهرکیزیان له دهست ددهن. تهرکیز مه خه ره سه ره هموو بیروکه کان، به لگوو ته نها تهرکیز له سه ره یه ک دانه یان دووانیان بکه ره وه، که ده توانن دلخوش و ساماندارت بکه ن.

۵. پیویسته ئامانجه کانت به ره نگاریکه ر و دلخوشکه ر بن.

کاتیك ئامانجیک به ره نگاریکه ر و دلخوشکه ر بیئت، ئه وا سوودیکت دهست ده که ویئت، که ریگه نادات بجیته ژیانیکی بیزارییه وه، بو ئه نجامدانی ئه مه ده بیئت خۆت ناچار بکه یه له ناوچه ی پالدانه وهت بییته دهره وه.

ره نگه که میك ترسینه ر بیئت، له بهر ئه وه ی هه رگیز دلنیانیت، ئایا سه رکه وتوو ده بیئت. ئه مه ش هۆکاریکی باشه وا له خۆت بکه یه ئه نجامی بده یه، هه میشه زیاتر فیئر ده بیئت سه بارهت به ژیان و تواناکهت بو سه رکه وتن له کاتیكدانا ئارامییت و کاتیك هه یج ترسیکت نییه گه وره ترین دهستکه وتت ده بیئت.

جۆن گوڤارد، گه ریده یه که بوو، پیی ده وترا (ئیندیان جۆنزی راسته قینه) نمونه یه کی سه رنجراکیشه بو ئه م چه مکه، له ته مه نی ۱۵ سالیدا لیستیکی ۱۲۷ ئامانجی به ره نگاریکه ری دانا، که ده یویست به ده ستیان بهیئیت.

ئه مانه ش کۆمه لیکن له ئامانجه کانین: گه ران و سه ردانیکردنی هه شت پوواری گه وره له جیهاندا له ناویشیاندا: نیل، ئه مازۆن، کۆنگۆ و سه رکه وتن به سه ر ۱۶ له به رترین چیاکان له جیهاندا له ناویشیاندا چیا ی ئیفریست، کینیا و ماته رهۆن، فیبروونی لیخۆرینی فپۆکه، به ده وری گۆی زه ویدا بگه ریئت (چوار جار ئه مه ی کرد) سه ردانیکردنی جه مسه ره کانی باشوور و باکوور، خویندنه وه ی ته واوی ئینجیل، فیبروونی ژه نینی فلوت و که مانچه .

کاتیک ته مەنی گەشتە ۵۰ سالی بە سەرکە وتوانە زیاتر لە ۱۰۰ دانە لە ئامانجەکانی بە دەست هێنا.

کاتیک پرسیاری هۆکاری سەرکەوتنی لی کرا، لە وهلامدا گوتی: "دوو هۆکار هەیه بۆ سەرکەوتنم: بیزاربووم لە وهی، که خەلکانی دیکە پیم بلین چی بکه و چی مەکه و نەشمدە ویست بگەمە ته مەنی ۵۰ سالی و هیچ شتیکم بە دەست نەهینابیت."

بە شیوهیهکی گهوره بیر بکه ره وه، کۆمه له ئامانجیک دابنی، که دلخوشت بکن و نه هیلن له شه واندا له سەر جیگه ی نوستنه که ت خهوت لی بکه وی ت. ژیان زۆر شتی ههیه، که پیت ببه خشی ت.

۶. پێویسته ئامانجەکانت له گەل بە ها کانتدا یه کانگیر و گونجاو بن.

کاتیک ئامانجەکانت له گەل بە ها سەر هه کییه کانتدا ده گونجینیت، ئەوا پێگچاره کان داده نرین، که به رده وام بن. ئایا به ها سەر هه کییه کانت چین؟ هه رشتیکن، که زۆر هه ستت جدیدییه ده باره یان.

ئەمانه چەند باوه پێکی بنچینه یین، که زۆر به باشی په ره یان پی دراوه و ماوه ی چه ندین سالا که سایه تیتیان بنیاد ناوه: ده سپاکی (پاستگویی) و ره وشتت. کاتیک شتیک ده کهیت، که پێچه وانە ی ئەم به هایانه یه، ئەوا ژیرییه که ت، یان بویرییه که ت وه ک وه بیر هینه ره وه یه ک کار ده کەن و پیت ده لێن ئەمه کاره دروسته که نییه.

وا دابنی، پاره یه کی زۆرت به قهرز وه رگرتوو وه فشاریکی زۆریش ت له سه ره تائه وه ی، که قهرزه که بده یته وه، له راستیدا، بارودوخه که ت سه خته و پۆژیک

هاورپیهکت بیّت ده لیت: " پښگایه کم دوزیوو ته وه تا به ئاسانی هه ندیک پاره پهیدا بکهین، ئه وهی پښویسته له سه زمان ته نها برینی بانکیکه، سبهینی زۆرتین پارهی مانگانه له بانک داده نریت و پلانیکى ئاسان و زۆر باشم ههیه، که ده توانین له ماوهی ۲۰ خوله کدا ئه نجامی بدهین."

له ئیستادا له دۆخیکى سهخت و دژواردایت، له لایهکی دیکه وه ئاره زوو هکت بۆ که مکردنه وهی نیگه رانییه داراییه کانت زۆر به هیزه و دهستکه وتنی ئه و بره پارهیه ششتیکى زۆر باش ده بیّت بۆت.

ئه گه ر به های راستگوییته به هیتر بیّت له ئاره زوو هکت بۆ پاره، ئه وا ئه نجامی نادهیت، چونکه ده زانیت ئه وه کاره دروسته که نییه، که ده بیّت ئه نجامی بدهیت بۆ دهستکه وتنی بره پارهیه کی زۆر. ئه گه ر هاوړیکه ت پازی کردیت ئه و کاره ی له گه ل بکهیت، ئه وا دواتر له ناخوه ههست به تاوانی ویزدان و نیگه رانی ده کهیت، ئه وهش هۆکاری راستگوییته و کاردانه وهت بۆی ده بیّت و ههستی نائاسوودهیی ویزدان و تاوانکردن بۆ هه میشه داگیرت ده کات.

کاتیک به ها سه ره کیه کانت ده خه یته ژیر پکیفی خۆته وه و وه ک ئامانجی ئه ریینی و دلخۆشکه ر و مه به ستدار به کاریان ده هیئیت، ئه وا بریاردان بۆت ده بیته شتیکى ئاسان، ههچ کیشه یه کیش له ناخدا روونادات، که بنگیریته دواوه. ئه مهش ده بیته هۆی زیادکردنی زه کهت و له ئاکامیشدا ده بیته هۆکاریک تائه وهی ئاستیکى زۆر به رز پيشکهش بکهیت.

۷. پښویسته ئامانجه کانت به باشی پیکه وه به ستراو و هاوسهنگ بن.

ئه گه ر بریار بیّت دووباره له سه ره تاوه دهست به ژیان بکه یته وه، ئایا چ شتیک به جیاوازی ئه نجام ده دهیت؟ کاتیک که سانیک له ته مه نی هه شتا سالیدا

ئەم پىرسىيارەيان لى دەكرىت، ئەوا ھەرگىز لە ۋەلامدا نالەين، " كاتى زىاتر لە نوسىنگە كەمدا بەسەر دەبەم. " يان " بەشدارى لە كۆبوونە ۋەى زىاترى لىژنە كاندا دەكەم. " نەخېر، لەبرى ھەموو ئەمانە دەلەين، " گەشتى زىاتر دەكەين، كاتى زىاتر لەگەل خىزانە كانمان بەسەر دەبەين و كات لەگەل ھاورپىكانمان بەسەر دەبەين بۆ خۆشيبىنين و راپواردنى خۆمان. " ھەر بۆيە كاتىك ئامانجەكانت دادەنەيت، ئەوا دلەنبا بەرە ۋە ۋە بوارانەى تىادايە، كە كاتى زىاترت پى دەدەن بۆ ئارامبوونە ۋە و چىژوەرگرتن لە شتە خۆشەكانى ژيان. كارکردنى زۆر لە ھەموو پۆژىكدا و لە تەواوى ھەفتەدا پىگايەكى دلەنبا كەرە ۋەى بۆ نەھىشتنى وزە و تەندروستىيەكى خراپ.

ژيان زۆر كورته و شتە باشەكان لە دەست خۆت مەدە.

۸. پىۋىستە ئامانجەكانت راستەقىنە بن.

ئەمە پىچەوانەى ئەو وتەى پىشوو ترە كە گوتمان بە شىۋەيەكى گەرە بىر بكەرە ۋە، ھەرچەندە پىۋانەى راستى دلەنبا دەكاتە ۋە لە بە دەستەپىنانى ئەنجامى باشتر، بەلام زۆر كەس ناراستن سەبارەت بە ئامانجەكانيان لە ديارىكردى بىر ئەو كاتەى، كە دەيخايە نىت بۆ بە دىھىنانيان. ئەم پستە گرنگەت بىر بىت، كە دەلەيت:

ھىچ شتەك بە ناۋى ئامانجە ناراستەقىنەكان بوونى نىيە،
بەلكو تەنھا شىۋازى كاتى ناراستەقىنەن.

ئەگەر لە ماوەی سالیکدا ۳۰ ھەزار دۆلار پەيدا بکەیت و ئامانجەکەت ئەو ھەبیت لە ماوەی ۳ مانگدا ببیت بە ملیۆنێر، ئەوا شتیکی بەتەواوی دوورە لە راستییەو ھە و شیاوی باوھ پێیکردن نییە.

کاتیکی دیتە سەر باسی چالاکیی بازرگانیی نوی، ریسایەکی باش ئەو ھەبیت ئەو کاتە دوو ھیندە لی بکەیت، کە بێت وایە سەرەتای دەستییکردن پێویستیەتی. کۆمەلە شتیکی ھەن لە پڕۆسەکەدا ھێواشت دەکەن ھەو ھەک: ئاستەنگە داراییەکان، بەرپەستە یاساییەکان، پڕۆسە و ریساکانی ھوکومەت، کە پێویست نین و دواي دەخەن.

ھەندیک کات خەلکی ئامانجی خەیاڵاویی دادەنێن، ھەکوو: ئەگەر درێژی بالات چوار پی بێت، ئەوا بێگومان ھەرگیز ناگونجیت بۆت، کە یاریی باسکە بکەیت. مەبەستمانە ئەو ھەبیت، کە دەلیین گەر ھەبیر بکەر ھەو و وینە ھەبیر کی دلخۆشکەری داھاتوو بکیشە، تەنھا لەو ھەبیر بەر ھەو، پلانەکەت باوھ پێیکراو ھە و دەکریت بە ھەبیر و کاتی پێویستی شیی پی بەدە بۆ بەدەھتانی.

۹. پێویستە ئامانجەکان تەیدان (بەخشین) لەخۆ بگرن.

ئەمە پستە ھەبیر گرنگی ئینجیلە دەلیت: "چی بچینیت، ئەو ھەبیر دەووریتەو ھەبیر پستە ھەبیر سەر ھەبیر، ئەگەر شتیکی باش بھەخشیت، ئەوا شتی باشت پی دەدریت و پاداشتەکان گرننتی کراون. ریککەوتنیکی باش، ئایا وانییە؟ بەداخەو ھە، کە سانیکێ زۆر، کە ھەولێ سەرکەوتن دەدەن ھە پارە و شت پیناسە ھە دەکەن و دەرفەتە کە لە دەست دەدەن، ھیچ کات و دەرفەتیک لە ژیا نیناندا نییە تا شتیکی بەسوود بە کۆمەلگا بھەخشن. واتە کە سانیکێ ھەرگرن و بەخشەر نین.

ئەگەر ھەمىشە لە ۋەرگرتن بەردەوام بىت، ئەوا بەدلىيايىھ ۋە لە داھاتو دا زۆر شت لە دەست دەدەيت.

بەخشىن، زۆر شىۋەى ھەيە بۆ نمونە: دەتوانىت كاتەكەت بىەخشىت، پىسپۆرىيەكەت بىەخشىت و بەدلىيايىھ ۋە دەتوانىت لەپرووى دارايىشە ۋە بىەخشىت. كەوايە بىكە بە بەشىك لە ئامانجەكانت، بەبى ھىچ مەرج و چاۋەپروانىيەك ئەنجامى بدە و چاۋەپروانى پاداشتى خىرا مەكە. دلىيا بە پۆژىك دىت، بە شىۋازىكى چاۋەپرواننەكراۋ پاداشتەكان ۋەردەگرىتە ۋە.

۱۰. پىۋىستە ئامانجەكانت پالپشتى بكرىن.

ئەمە كۆتا بەشى لىستى ھەلسەنگاندنى ئامانجەكانتە و شاىستەى مشتومرلەسەركردنە. سى بۆچوون ھەيە دەربارەى، ھەندىك كەس ئامادەن بەتەۋاۋى جىھان بلىن، دەيانەۋىت چى بكن و پىيان وايە ئەمەش وايان لىدەكات زىاتر ھەست بە بەرپىسارىيتى بكن بۆ كارەكانيان. زۆر سەختە كۆل بدەيت و ۋاز بەنىت لە كاتىكدا جىھان سەيرت دەكات و چاۋەپروانن تا ببىنن ئايا ئەۋشە دەكەيت، كە وتوتە ئەنجامى دەدەم. ئەمەش دەبىتە ھۆى ئەۋەى فشارىكى زۆرت لەسەر دروست بىت كاتىك ئەم ستراتىژىيە ھەل دەبىزىريت. كۆمەلە كەسىكى دىارىكراۋ سەركەوتوۋ دەبن تىايدا.

د. رۆبېرت شۆلەر، نمونەيەكى باشە، كە بەتەۋاۋى جىھانى گوت، "دەيەۋىت پەرسىتگايەكى جوان بنىاد بنىت لە شارى گاردن گرەۋف، لە ۋىلايەتى كاليفورنيا." لەۋ كاتەدا پپۆژەكە زىاتر لە ۲۰ مىليۇن دۆلارى پىۋىست بوو، زۆرىك لەۋانەى چاۋدىرىيان دەكرد بە بىرۆكەكەى پىدەكەنن و پىيان ۋابوو ھەرگىز

ناتوانیت سهرکه وتوو بیت. ئەوه بوو بهردهوام بوو وه توانی سهرکه وتوو بیت، هیچ بره پارهیه کیش قهرزار نه بوو بۆی وه تیچوو هه کهی که متر بوو له ۳۰ ملیۆن دۆلار.

یه کیک له وته کانی ئەوه بوو، گوتی: "کاتی که خهونی گهرهت ههیه، ئەوا سهرنجی ئەو که سانه راده کیشیت، که خهونی گهرهیان ههیه." ئەوه بوو توانی بیگات له راستیدا چهند که سیک هه ریه که یان زیاتر له ملیۆنیکیان پی به خشی بۆ سهرکه وتن و ته واو کردنی پرۆژه کهی.

ئهمهش بۆچوونی دوومه، ئامانجه کانی خۆت دابنی و با به تهنها خۆت بیانزانیته وه بهردهوام به له کارکردن له سهریان. (کردار شهرته!) که سانیکێ زۆر سهرسام ده کهیت به دهره نجامی کرداره کانت.

بۆچوونی سییه م، که ژیرانه ترین ستراتیژییه ده لیت، به وریایی و به ئاگایانه چهند که سیک دیاری بکه و ئامانجه کانی خۆت یان لا باس بکه، که متمانه یان پی ده کهیت.

ئهم که سانه پالپشت و هاندهرت ده بن کاتی که تووشی دژواری و ناخۆشی ده بیت، ئەگەر پلانی گهرهت ههیه، ئەوا پیویستت به یارمه تیدانی ئەم که سانه ده بیت، له بهر ئەوهی به دلنیا ییه وه به درژایی ریگا که تووشی چه ندین به ریه ست و ناخۆشی ده بیت هه.

پلانه نایابه کهت (ماسته رپلانه کهت)

ئێستا کاتی ئەوهیه به پلانه نایابه کهی خۆت ده ست پی بکهیت، له راستیدا، دروستکردنی داها توویه کی باشترو پوونیه تائه وهی له گه لئ بهردهوام بیت. ئەمه وینه گهره که ته.

شەش ھەنگاۋى گەورە ھەن، پېشنىيارت بۇ دەكەين سەرەتا بيانخوئىنئىتە ۋە دواتر كات تەرخان بگە بۇ جىبە جىكردنىان.

۱. پېداچوونە ۋە بە لىستى ھەلسەنگاندنى باشتىن ئامانجەكانتدا بگە.

كاتىك دەتە ۋىت ئامانجە راستەقىنەكانت بنووسى، ئەم لىستە بەكاربھىنە ۋەك سەرچاۋەيەك، يارمەتت دەدەن، كە ۋىنەيەكى تەۋاۋ پوونت لا دروست بېت.

۲. پېيار بدە لەۋەى دەتە ۋىت چى بەدەست بھىنئىت ۋە بۇچى دەتە ۋىت بەدەستى بھىنئىت.

بۇ ئەۋەى زياتر ھاندرىت، ئەۋا لىستىك دروست بگە لە ۋ شتانەى، كە دەتە ۋىت لە ۵ سالى داھاتوودا بەدەستىان بھىنئىت، چىژى لى بېنە، مىشكت بگەرەۋە ۋ ئامادەى ھەموو ئەگەرەكان بە، ھىچ جۆرە سنوورىك بۇ بىركردنە ۋەكانت دامەنى ۋ ھەتا ئەتوانى وردى بگەرەۋە ۋ لىستەكەشت كەسى بگەرەۋە بە دەستپىكردنى ھەموو پستەيەك بە جىناۋى كەسى (من)، بۇ نمونە: من ھەموو سالىك مۇلەتتىكى شەش ھەفتەيى ۋەردەگرم، يان من ھەموو سالىك لە ۱۰٪ ى داھاتەكەم پاشەكەوت دەكەم، يان لە ۋەبەرھىناندا خەرجى دەكەم.

ئەمانەش چەند پىرسىيارىكى گرنگن، كە يارمەتت دەدەن بۇ تەركىزكردن:

- چىم دەۋىت؟
- ئايا دەمەۋىت چىم ھەبېت؟
- ئايا دەمەۋىت بە كوى بگەم؟
- ئايا چ شتىكم ھەيە تا بىبەخشم؟
- ئايا دەمەۋىت لە داھاتوودا بىم بە چى؟

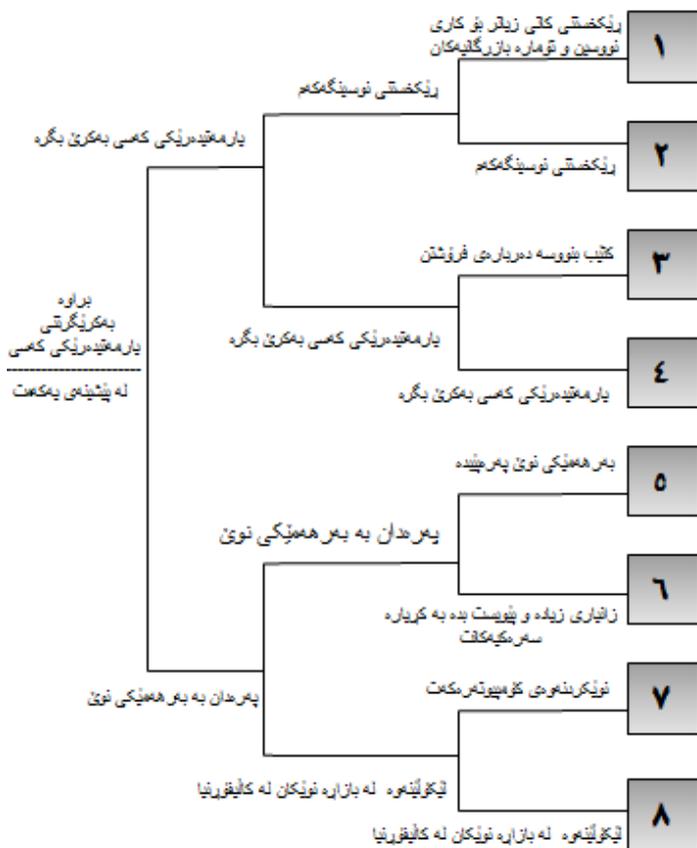
- ئایا دهمه ویت چی فیڤریم؟
- ئایا دهمه ویت کاته کانم له گه ل کی به سه ربه م؟
- ئایا دهمه ویت چه ندیک به دست بهینم، یان وه به ربهینم؟
- ئایا دهمه ویت چه ندیک کات تهرخان بکه م بو خوشی و پابواردن؟
- چی بکه م بو هه بوونی ته ندروستیه کی زور باش؟

ریزه ندیگردنی لیسته کهت به پیی گرنگیان

ئیستا خه یال و بیرکردنه وهت فراوانتر کرد، ئهوا ههنگاوی دواترت له پیشینه کردنیانه، سهیری هه ریه ک له ئامانجه کانت بکه و بریار له ریژه ی کاته راسته قینه کهت بده بو به دهسته هینانیا و له تهنیشت هه ر ئامانجیکدا ژماره یه ک بنوسه: یه ک، سی یان پینج سال.

کیفن مکاریسی، باس له ته کنیککی نایاب ده کات که یارمه تیت ده دات به پیی گرنگیان ئامانجه کانت ریز بکه یهت، پییده وتریت: " تیروپشکی خشته ی خولی وهرزشی. " ئه مه شیوازیکه بو هه موو خوله وهرزشیه کان به کارده هینریت.

تیروپشکه سه ره کییه که

۳. وینهی دلخۆشکەر دروست بکه.

بۆ به ره وپیشبردنی تهرکیزت له سه ره شیوازی نوویی ئه و ژیا نهی، که ده ته ویت چه ند وینه یه کی دلخۆشکهری گرنگترین ئامانجه کانت دروست بکه .
ئه مه پرۆسه یه کی دلخۆشکهره و ته واوی ئه ندامانی خیزانه که ت ده توانن به شدار بن.

ئینته رنیت سه رچاوه یه کی زۆر باش و به سووده بۆ دۆزینه وه ی وینه کان، بۆ نمونه و بيسایتی (gettyimages.com) هه زاران وینه ی تیا دا ده دۆزیته وه، له گووگل بگه ری بۆ ئه و وینانه ی، که ده ته ویت بۆ نمونه، گه شتیکی یه ک مانگی بۆ ولاتانی ئوستورالیا و نیوزیلاند یه کی که له ئامانجه پیویسته کانت، هه ندیک وینه ی جوان بدۆزه ره وه، که ده ته ویت بیانینیت و ئه و چالاکیانه ش هه زت به ئه نجامدانیان هه یه .

ده توانیت له لاپتوپه که تدا پاوه ریپۆینتیک دروست بکه یه ت، یان له مۆبایله ئایفۆنه که تدا به رنامه ی نووسینی تیبینیه کان به کاربه ینیت، چه ندین پۆلینه بندی ئامانجه جۆربه جۆره کان به کاربه ینیت، که گرنگترین به لاته وه وه ک چوارچبوه که ت (فره یم) ه که ت، ده توانیت وته ی ئه ری نیشی بۆ زیاد بکه یه ت بۆ جه ختکردنه وه ی زیاتر بۆ وینه کانت، وه کوو: چیژ له پشوو یه کی یه ک مانگی وه رده گرم له گه ل خیزانه که مدا له ولاتانی ئوستورالیا و نیوزیلاند.

ریکه وته که ی تیا دا بنووسیت، که ده ته ویت تیا دا برۆیت، به رده وام سه یری وینه کانت بکه تا چالاک بن له نه ستی نیوه هۆشیارتدا و باوه رت و ابیت، که ئامانجه کانت به دی دین.

۴. باشترین بیرۆکه کانت تۆمار بکه .

فایلئیکی تایبەت دروست بکه له لاپتۆپه که تدا، یان مۆبایلە هۆشمە نده که تدا، که تاییدا باشترین بیرۆکه کان و بۆچوونه کانت تۆمار بکه ییت .

ریچارد برانسن، دامەزینەری گرووپی کۆمپانیاکانی فئیرجن، دەفته ریکی بچووی تئیبینی بە کار دەهێنیت بۆ نووسین و تۆمارکردنی بیرۆکه کانی . ئەمە پێگە یه کی کاریگەرە بۆ فراوانکردن و زیادکردنی هۆشیاری و بە ئاگاییت، ئایا تا ئیستا پروویداوه له نیوه شه ودا بیرۆکه ی نایاب و مەزنت بۆ بییت؟ دەستبە جی له و کاته دا له سەر جیگە ی نوستنه که ت هە ئسیت و بە خیرایی بیری لی بکه یته وه (زۆر کات چه ند چرکه یه کی که مت هه یه بۆ تۆمارکردنی بیرۆکه که ت به ر له وه ی له ده ستیان بده ییت)، یان له و کاته دا جه ستە ت پیت دە لییت: " بگه پیره وه و دیسان بخواه ئیستا کاتژمیر ۳ ی به یانییه !" له راستیدا، په نگه بگه پیتته وه و دیسان بخواه یته وه، چه ند کاتژمیریک دواتر کاتیك به خه به ر دیته وه و ده بینیت به ته واوی بیرۆکه که ت بیرچوو ه ته وه .

بیرۆکه ی نایاب به بی کردار،

وه ک ئە وه یه پۆجیر فیدریڕ به بی راکیت یاریی تینس بکات.

له بهر ئە م هۆکاره یه تۆمارکردنی بیرۆکه کانت زۆر به بایه خه، به تۆمارکردنی باشترین بیرۆکه کانت، هەرگیز پئویست ناکات پشت به یادگه ت ببه ستیت . ده توانیت هەرکاتیك بته ویت پیداجوونه وه یان بۆ بکه ییت، ئە م پێگایه بۆ بیرۆکه بازرگانیه کان، زانیاریی فرۆشتن، کارامه ییی پیشکه شکردنی سیمینار، پرۆژه ی

په‌یداکردنی پاره، یان ئه‌و چیرۆکانه‌ی یارمه‌تییت ده‌ده‌ن له‌ باشتر پوونکردنه‌وه‌ی شتی‌کدا به‌کار به‌ینه‌.

با‌هه‌میشه و‌هه‌موو کات چاو و‌گویت کراوه‌بن و‌گوئی بۆ ژیرییه‌که‌ت رابگره‌ . بۆ نمونه‌: هه‌ر ئیستا کۆتاییت هیناوه‌ به‌ پیشکه‌شکردنی سیمیناریک سه‌باره‌ت به‌ کاری فرۆشی نایاب، هه‌موو شتی‌ک به‌باشی و‌کتومت به‌و جۆره‌ ته‌واو بوو، که‌ پلانی بۆ دانرابوو.

باشترین بیرۆکه‌کانت تۆمار بکه‌، ئایا چیت گوت، که‌ وا به‌باشی و‌سه‌رکه‌وتوویی کۆتاییت پی‌ هینا؟ ره‌نگه‌ پرسیاریکی تایبه‌ت کرد بی‌ت، بوویته‌ هۆی زیادکردنی برپاری کپین، یان پوونکردنه‌وه‌یه‌کی باشترت دابی‌ت له‌ سووده‌کان و‌خزمه‌تگوزارییه‌کانت، سیمیناره‌که‌ت لی‌ بده‌ره‌وه‌ له‌ هزرتدا و‌بزانه‌ چی وایکرد هینده‌ سه‌رکه‌وتوو بی‌ت.

شتیکی زۆر باشه‌ ئه‌گه‌ر به‌شپۆه‌ی نووسین، فیدیۆیی، یان ده‌نگی تۆماری بکه‌یت، که‌ سی‌ک بانگ بکه‌، که‌ به‌پاستی ریزی هه‌یه‌ لات تا پیدچاوه‌وه‌ی بۆ بکات و‌دواتر بیر بکه‌نه‌وه‌ له‌وه‌ی چۆن باشتری بکه‌ن و‌به‌رده‌وام بی‌ت له‌ کارکردن.

ئه‌ستیره‌ی بواری فیلم، رۆبن ویلیامز، لانی که‌م ۳۰ جار به‌شداری ده‌کات له‌ نواندنی پیش تۆمارکردن و‌وینه‌گرتنی فیلمه‌کانیدا هه‌تا‌کوو خۆی و‌ده‌ره‌ینه‌ره‌که‌ ته‌واو قایلن ده‌بن به‌ نواندنه‌که‌ی. ئایا تا ئیستا بووه‌، که‌ سیمیناره‌که‌ت به‌خرایی پیشکه‌ش کرد بی‌ت؟ ئه‌وه‌ش ده‌رفه‌تیکی باشه‌ بۆ تۆمارکردنی بیرۆکه‌کانت له‌وه‌ی، که‌ هۆکاری چی بوو سه‌رکه‌وتوو نه‌بوویت له‌ پیشکه‌شکردنیدا.

رەنگە چەند شتېك ديارى بکەيت و دواتر بلېت، " ھەرگىز ئەمە مەلپەرەوہ. " له ھەردوو نمونەكەدا، بە نووسىنى بىرۆكەكانت له كاتىكدا نوین له مېشكتدا ئەوا پالپشت و بەلگەيە بۆ ئەو شتەى بووہ ھۆى سەرکەوتنت وە چيش بووہ ھۆى سەرنەكەوتنت له پېشكەشكردنەكەتدا وە له ئەنجامدا پوونىيەكى سەرنجراكېشت پى دەدات.

ئەمەش پېشنىيارىكى بەنرخە بۆ زيادکردنى ھۆشيارىت، يەكەم شت له بەياناندا بۆماوہى ۵ خولەك ھەستەكانت تۆمار بکە، كۆمەلېك وشە بۆ تارىفکردنى ھەستەكانت وەك: نىگەران، خەمبار، دلخۆش، پەژارە، خۆشحال، بېزار و تورە، بەپەرۆش و پېروزە.

لەسەر شىوازى ئەرىنى بىنوسە وەك ئەوہى گفتوگو لەگەل خۆتدا بکەيت و جىناوى كەسى (من) بەكاربھېنە لەسەرەتاي ھەموو پستەكانتدا بۆ نمونە: من ئەمپۆ ھەست بە نىگەرانى دەكەم بە ھۆى ئەوہى كچەكەم يەكەمجارىەتى شۆفىرى بكات. يان من ھەست بە خۆشى دەكەم، لەبەر ئەوہى ئەمپۆ دەست بە كارە نوپىيەكەم دەكەم.

كاتىك بەردەوام لە پەيوەندىدايت لەگەل ھەستەكانتدا، ئەوا زياتر دەبەستىتەوہ بە بارودۆخەكانى ژيانى پۆژانەتەوہ و زياتریش ئاگادارى ئەوہ دەبىت، كە چى لە ژيانندا دەگوزەرىت.

۵. خەيال بکە، بەقولى بىرى لى بکەرەوہ و پىداچوونەوہى بۆ بکە.

زۆرجار ھىزى خەيالکردن لە ھەرزشەكاندا دەبىنرىت. ھەرزشكارە ئۆلۆمپىيەكان بەر لەوہى دەست بکەن بە پالەوانىتییەكەيان، لەپووى ھزىيەوہ

چەند جارێك خەيال و وینای پووداوەكە دەكەنەو و بەتەواوی تەركیز لەسەر ئەنجامی ئەرینی دەكەنەو.

وەرزشەوانی كەنەدی مارك توكسبوری، وەرگری مەدالیای ئالتون، لە یارییەكانی ئۆلۆمپیکی ۱۹۹۲ دا لە بارسیلونا، ئیسپانیا پالەوانیتی پشته مەلی ۲۰۰ مەتری بردهو.

رۆژێك بەرله پیشبڕێكێكە خەيالی ئەوەشی كردبوو، كە لە سەرەتادا دوا دەكەوێت و پاشان براوه دەبێت، گوێی لە هاواری ئامادەبووان بوو، توانی خیزانەكەى ببینیت لەناو ئامادەبوواندا و خۆی بینی، كە مەدالیای ئالتونی پێدەدرێت و لەسەر تەختەى براوه كان دەووستیت. رۆژی دواتر بەو جۆرەى، كە خەيالی كرد بوو پیشبڕێكێكە بەرپۆهچوو وە توانی براوه بێت.

بیرت بێت، ئەگەر هەمان تەكنیکی پالەوانەكان بەكار بهێنیت، ئەوا تۆش دەتوانیت ببیتە پالەوان، خەيالە ئەرینییهكەت بەكار بهێنە بۆ دروستکردنی ئەم وینە براوانە.

هەتاكوو وینەكە پوونتر بێت، ئەوا هەستت زیاتر دەبێت و ئەگەری زیاتریشت دەبێت بۆ بەدەستھێنانی ئەنجامی خوازاو. پڕۆسەیهكى بەهیزە، كەوايه كاری پى بکە: لە ئاکامدا دەبینیت، ئەم پوونیه سوودیكى زۆر باشی دەبێت بۆت لە كاری كړین و فرۆشتندا.

۶. پەرە بە ئامۆژگاریكەرەكان بەدە.

رێگایهكى كاریگەرتر بۆ دانیابوونەو لە پیشكەوتنی گەرە لە بەرھەمھێنانەكەت و خەيالکردندا ئەوێه لیستێك دروست بکەیت لەو كەسانە كەوا ئەزموونێكى زۆریان هەیه لەو بوارانەى، كە پێویستت بە زۆرترین یارمەتى

ھەيە تىيائاندا، كاتىك خۆت دەدەيتە دەست تىمىكى بەورىيى و باش ھەلبېڭىردراو
لە پىسپۆرەكان، ئەوا ئاستى فېرېوونت بەخىرايى زىاد دەكات.

كەسانىكى زۆر كەم بەردەوام ئەمە دەكەن، ئەگەر بوڭرىيىت ھەيە جىاواز بىت،
ئەوا دەستكەوتى زۆر باشتەر و جىاوازتر لە خەلكى دىكە بەدەست دەھىنىت.

بىژاردەكە ئەوھەيە، كە ھەمووشتىك پوون بكەيتەوھ بو خۆت و چەندىن پىگاي
جىاواز بەكار بەھىنىت، بو ئەوھى بزانىت كامىيان سەرکەوتوو دەبىت. ئەمەش
پىگايەكى ھىواشە بو بەرەوېيىشچوون، لەبەرئەوھى تووشى چەندىن بەرەست و
بىربىلاوى دەبىتەوھ.

لەلايەكى دىكەوھ، ئامۆڭگارىيى بەسوود و ژىرى لەلايەن كەسانى ئەزمووندار و
ئامۆڭگارىكەرەوھ وات لىدەكات ئەنجامى خىراتر بەدەست بەھىنىت.

پوخته

ئەو شتەى بەدىمان کرد، ئەو پاستىيەىە، كە ئەو كەسانەى ئامانجى پوون دادەننن، ئەوا خوليا و ئارەزوى هاندان و بەردەوامى پئويستيان نيبە كاتىك دىتە سەرباسى جىبە جىكردن. پاستىيە كە ئەو يە، بۆ ئەو ي ئەو كارانە دەست پى بگەين دەبىت هاندرين.

د. واين داير دەلئيت: "ئىلھام كاتىكە، كە بىرۆكە يەكت بۆ دىت و دەتبات بۆ ئەو شوينەى پئويستە لىي بيت، بەلام، هاندان كاتىكە بىرۆكە يەكت هەىە، يان خۆپە سەندىيە كەت پالت پئو دەنئيت بۆ بە دەستەينانى ئەو ئامانجەى كە هەتە."

كاتىك بە پاستى ئىلھامت بۆ دىت، ئەوا بەبى هەول و ماندووبوون وزەكەت زۆر زياد دەكات. هەست بە خۆشى دەكەيت لە بەرەنگارىبونەو و كردنى كارەكەدا، بەرەست و پئويستە كان نامينن لە پئگا كەتدا، كە سانى گونجاو و پئويست بەدەردەكەون بەدريژايى پئگا كە تائەو ي هەركاتىك پئويستت بە يارمەتى هەبوو يارمەتت بەدەن.

يەككە لە لايەنە گزنگەكانى بە دەستەينانى ئىلھام، دروستكردنى شوينىكى ئارامە، هەربو يە نووسەر فران هيويت، دەلئيت: "پئبەرى ناوەكىمان لە شوينىكى ئارام و بىدەنگدايە و چاوەرپئە دەنگەكە هئور بىتتەو. لەبرى ئەو ي گوى بۆ خۆپە سەندىيە لە خۆرازىبوو كەت بگريت، شوين ئەو شتە بگەو، كە پۆجەكەت پىت دەلئيت. "ئايا پئويستت بە ئىلھام هەىە بۆ ئەو ي بگەيت بە ئاستىكى بەررتەر لە كار و بازرگانىيە كەتدا يان بىيت بە هاوسەرىك، هاوپئەك يان دايك و باوكىكى باشتر؟ ئەو هەمان بۆ دەركەوتوو، كە بە بەهاترين سەرچاوەى بىرۆكە كانمان لە ناخى خۆماندايە كاتىك بەئاگا، وەرگر و بىدەنگين. هەندىك كات

تەرخان بکە بۇ تېرامان، بېرکەرنەوہ بەقوولې و لە شوپنېكى ھېمن و بېدەنگدا
بەھېمنى دابنېشە.

" ئەگەر کار لەسەر ئامانجە کانت بکەیت، ئەوا ئامانجە کانت دەستکەوتیان
بۆت دەبېت، ئەگەریش کار لەسەر پلانە کانت بکەیت، ئەوا پلانە کانېشت
سوودیان بۆت دەبېت. ھەرشتېكى باش، کە دروستى دەکەين، لە ئاکامدا دەبېتە
ھۆى دروستکردنى خۆمان."

– جيم پۆن

ههنگاره کردارییهکان

لیستی هه‌سه‌نگاندنی ده ئامانجه سه‌ره‌کییه‌کانت:

بیرت بیټ، بۆ باشترکردنی ده‌ستکه‌وته‌کانت، پیویسته ئامانجه‌کانت:

۱. هی خۆت بن.

۲. واتادار بن.

۳. تاییه‌ت و هه‌سه‌نگیندراو بن.

۴. گونجینه‌ر بن.

۵. به‌ره‌نگاریکه‌ره‌وه و دل‌خۆشکه‌ر بن.

۶. له‌گه‌ل به‌ها سه‌ره‌کییه‌کانتدا یه‌کانگیر بن.

۷. هاوسه‌نگ و پیکه‌وه‌به‌ستراو بن.

۸. سوودبه‌خش بن بۆ کۆمه‌لگا.

۹. راسته‌قیینه بن.

۱۰. پالپشتی بکرین.

ژینکردن و کارکردن به مه به سته وه

گرته بهری کرداری یه کلایکه ره وه

کۆنه دان و بهره وامی

داوای نه و شته بکه که ده ته ویت

هۆکاری باوه ره به خۆبوون

بنیادنانی په یوه ندیه نایا به کان

زالبوون به سه ره به سته کاند

نایا وینه گه وره که ده بینیت؟

باسکردن نییه له بابه تیکی بیمانا، به لکوو بابته تی تهرکیز کردنه

خوهه کانت داهاتووت دیاری ده کهن

بناغه یه کی پتهوت دروست کرد، زۆر باشه!

(بهشی چواره م) ستراتیژی ته رکیزکردن زالبوون به سهر به ره به سته کاندنا

"تو براوه یه کیت، مه به ست له تاقیکردنه وه کانی ژیان دروستکردنتن نه ک
تیکشکاندنت."

— نورمان فینسنت پیل

ئایا تا ئیستا ئه زموونی گۆرانیکی له ناکاو یان چاوه پرواننه کراوت کردووه له
سامانه که تدا؟

بۆ نمونه: به بی چاوه پروانی پارهی باجت بۆ دیته وه و سوودی ئه و ساله، که
کۆت کردووه ته وه له کاره که تدا ناهیت، به هۆی نه دانه وهی باجه وه بانک
په یوه ندییت پیوه ده که ن بۆ دانه وهی قهرزه که ت، له بهر ئه وهی پیویست بووه
پاره بده یته وه، به لام نه تداوه ته وه و ئه وهش بووه ته هۆی نیگه رانیان. لانی
که م ئه وه چیرۆکه که ته.

هه ندیک کات بازارپی بۆرسه له ماوهی شه ویکا داده به زیت و له ۲۵٪ ی
سه رمایه که ت که م ده کات، هه ریبه کی کمان له ئاستیکدا ئه زموونیکه له م جۆره مان
هه بووه و تووشی ئاسته نگ بووین له بازرگانیدا، به درییایی چه ند سالی که ئه وه
ته نها به شیکه یارییه که یه و بازار بهرز و نرم ده کات، قه یرانی ئابوری سه ره له
ده دات و نامینی.

دوو هه لبژارده ی پیچه وانه هه ن، که ده توانیت بیانکه یته له کاتیکدا
په وه پووی به ره به ستیک، یان قه یرانی که ده بیته وه، ئه وانیش:

۱. به هه لوئستیکی باوه ربه خۆبوو و به هیزه وه رووبه رووی ببه ره وه.

۲. پشتگوئییان بخهیت و ئومیده وار بیت، که ته واو بن.

له راستیدا، خه لکی به پێگای یه که م به ره نگراییه کانیاں که م ده که نه وه، که ناچاریاں ده کات توانایان هه ل بسه نگیئیت. که سانی دیکه کاتیکی رووبه رووی قهیرانیکی ده بنه وه، هه ول ده دن باشتین شتی لی به ده ست بخه ن ته نانه ت نه گه ره هه موو وه لاهه کان، یان پلانه کردارییه کانیشیاں نه بیئت.

ئه وه هه رجاره و هه نگوویکه با ببینین هه نگووی دواتر به کویمان ده گه یه نیئت. پێگای دووهم ته رخانکراوه بو ئه و که سانه ی، که وه لاهه هیچ جو ره به ره نگراییه که ناده نه وه و به داخه وه، دواتر تالی ده ره نجامه که ی ده که ن.

میشیل، چاوه پروانی ئه وه نه بوو، که ژیا نی به شیوه یه کی دراماتیکی بگو رپیت، گه نجیکی پروژه بوو، که کاره که ی خو ی خو ش ده ویست وه ک کارپیکه ری ئوتۆمبیلی کاره بایی له ئوتۆمبیله به ناوبانگه کانی سان فرانسیسکو، له ته مه نی ۲۸ سالدا گه نجیکی که شخه ی سه لت بوو، چێژی له به ریه که که وتنه کانی رۆژانه ی له گه ل گه شتیاراندا وه رده رگرت، چه ند ئامانجیکی تایبه تی هه بوو، که کاری له سه ر ده کردن. یه کی که له ئامانجه کانی، به ده سه ته ییانی مۆله تی فرۆکه وانی بوو وه ئامانجیکی دیکه ی کرینی ماتۆرپیکی گه وره ی جوانی هۆندا بوو، ئه وه بوو له کو تاییدا، توانی هه ردوو ئامانجه که ی له رۆژیکی له بیر نه کراودا به ده ست به ییئت.

رۆژیک پاش ته واو کردنی وانه ی لیخو رپینی فرۆکه، ئه و رۆژه بوو، که ده بوو فرۆکه وانی بکات به بی هه بوونی هیچ پاهینه ریکی فرۆکه وانی له گه لیدا له ناو فرۆکه که دا.

فرۆکه یه کی گه وره و ناسمانیکی گه وره و زه به لاج تا به ناویدا گه شت بکات، توانی به بی هیچ کیشه یه که گه شته که ی ته واو بکات، پاش نیشته وه ی فرۆکه که ی

زۆر دلخۆش بوو وه پاشانیش چِیژی له لیخوڕینی ماتۆره نوێیه که ی بینی به ناو شارۆچکه که دا. چ پۆژیکی خۆشه !

کاتیك له دووریا نیکدا بوو له کاتی داگیرساندنێ گلۆپه سهوزه که دا، ئۆتۆمبیلێکی جلیشۆرگه به خیرایی هات و خۆی پیادا کیشا له ئاکامدا، خۆی و ماتۆره که شی که وتنه ژیر ئۆتۆمبیله که وه، ئه وه بوو له ماوه ی چه ند چرکه یه کی که مدا ئۆتۆمبیل و ماتۆرسکیله که ئاگریان گرت و به شیکی زۆری جهسته ی میشیلیش سووتا.

ئه گهر به هۆی پیاویکی فرۆشیاره وه نه بوايه، که پرزگاری کرد ئه وا گیانی له دهست ده دا، ئه وه بوو به خیرایی گه یه ندرایه نه خۆشخانه، دهست و پوو خساری به خراپی سووتا بوون.

تا بلێیت ژیا نیکی خۆشی به پڕی ده کرد، به لām له ماوه ی چه ند چرکه یه کی که مدا ئه م کاره ساته روویدا و هه موو شتیک گۆرا، بۆ ماوه ی چه ند مانگیک له پڕۆسه یه کی راهینانکردنه وه ی هیواش و به ئازاردا بوو، پئویست بوو نه شته رگه ری جوا نکاری بکات بۆ پوو خساری و ئه نجامیشی دا، برینه کانی جهسته ی هینده سهخت و به ئازار بوون هه رکات جلوبه رگی له بهر ده کرد و بهر جهسته ی ده که وتن ئازاریکی زۆری پی ده گه شت.

سه ره پای ئه وه هه موو ئازار و نارچه تییا نه، به لām میشیل به زیندووی مایه وه و توانی دووباره بکه ویته وه سه ر پییه کانی، کاتیك به ته نیشته وه وشه ی قوتابخانه که دا تیده په ری مندالانی قوتابخانه گالته یان پیده کرد و هاواریان لیده کرد: " دړنده، دړنده." له پاش ئه م رووداوه ژیا نیکی ته واو جیاوازی هه بوو له خه ون و خولیاکانی خۆی.

پۆشتن بۆ شارۆچکه یه کی بچوک له کۆلۆرادۆ به ناوی کرێستید بات. به سووربوونیکێ تهواوه تهوانی دووباره مۆله تی فرۆکه وانیه تهابه تیه که ی وه ربگرته وه.

ژیان ورده ورده باشر ده بوو بۆی، له گه ل دوو هاوپییدا ده ستیان کرد به کاری بازرگانی، کۆمپانیای ئاگردانی داروته خته یان بۆ مالان کرده وه، کاره که یان زۆر سه رکه وتوو بوو وه میشیل بووه سه رۆکی ده سته که.

له پۆژیکێ زۆر ساردی زستاندا، چوار سال و نیو پاش پووداوه که ی سان فرانسیسکو، چهند هاوپییه کی برده وه بۆ گه شتیک به فرۆکه، کاتی که فرۆکه که له زهوی به رزبوویه وه میشیل ههستی کرد، که فرۆکه که کی شه ی ههیه و به باشی کار ناکات، ئه وه بوو فرۆکه که له کارکه وت و به رله وه ی میشیل بتوانیت فرۆکه که به سه لامه تی و سه رکه وتووی بنیشیته وه فرۆکه که که وته سه ر زهوی.

له ترسی دروستبوونی ئاگر و گرگرتنی فرۆکه که میشیل داوی له سه رنشینه کانی کرد به خیرایی دابه زن و له فرۆکه که بچنه خواره وه، هه موویان به پاکردن چوونه دهره وه، به لام ئازاری پشتی پێگری له میشیل کرد و نه یه توانی له فرۆکه که دابه زیت و به دژواری توانییان پزگاری بکه ن. دواتر دهرکه وت، که جهسته ی له جوله وه ستاوه و چیدیکه ناتوانیت له سه ر پییه کانی رابوه ستیت و پێ بکات.

ئه گه ر له دۆخیکێ له م جوړه دا بیت، ئایا کاردانه وه ت چی ده بیته؟ ئایا ئه مه دادپه روه رانه یه؟ پووداویکی تراژیدیا کاریگه ری له سه رمان هه یه، به لام ئه گه ر بیته و کاره ساتیکێ ناخۆشتر پوودات، ئه وا په نگه زۆینه مان نه تهوانین به رگه ی بگرین.

سهره پای ئه م هموو ئاستهنگ و نارپهحه تییانه، به لام میشل هه ر بهرده وام بوو وه توانی خوئی هه لبریزیت بو سهرۆك شاره وانی کریستید بات، دروشمی که مپینه که ی به چاکه ته که یه وه هه لواسیوو، که له سهری نووسرا بوو (پووخسارم جوان نییه).

له بواری بازگانیدا، سهرکه و تنیکی گهره ی به دهست هینا به سهر گهره ترین کۆمپانیای کانزاکاریدا به ریگریکردن له تیکدانی چیا یه کی جوان، که دیمه نیکی ناوازه و سهرنچراکیشی هه دا به شارۆچکه که و بهرده وام بوو، له بواری راگه یاندنیشدا سهرکه و توو بوو وه توانی به رنامه شوپیه رادیویه که ی پیشکه ش بکات، به ته وای جیهاندا گه شت بکات و به په یامه نه گۆره کانی هانی خه لکی بدات و ئیلهامیان پی ببه خشیت.

ده توانن سهردانی سایته که ی بکه ن به ناوی (www.wmitchell.com)

ئه و شته گرنگ نییه، که پرووده دات، به لکوو ئه وه ی گرنگه کاردانه وه ته بوئی.

تپروانیی پاله وانانه پهره پی بده

وه که له چیرۆکه سهرنچراکیشه که ی میشله وه بو مان دهرده که ویت، که ده توانیت ریگایه کی دیکه بدۆزیته وه بو ژیانکردنت به و جوهری ده ته ویت ته نانه ت ئه و کاته ش له دۆخیکی سه ختدایت.

میشیل تیروانینی بهم جوړه بوو بو ژیان:

" بهرله پووداوه که، دهمتوانی ۱۰ هزار شت نه نجام بدهم، " به لام پاش پووداوی پیکداده که گوتی: " نیستا ده توانم ۹ هزار شت نه نجام بدهم، له نیستا به دواوه بریار ددهم تهرکیز له سهر نه و ۹ هزار شت به که مه وه، که ده توانم نه نجامیان بدهم و دست هل ده گرم له نه نجامدانی نه و هزار شته ی دیکه، که چیدیکه توانای نه نجامدانیانم نییه. " زوریک له خه لکی پیچه وانه که ی نه نجام ددهن له کاتی هه بوونی به ربهستی بچوکتیشدا، چه ندین سال به سهر دبهن له بیرکرنه وه له و شته ی، که له ده ستیان داوه وه نه و راستییه ش له بیر ده کهن هیشتا بژارده ی دیکه یان هه یه له ژیاندا.

لی:

جاریکیان له گه ل ده لالی کدا قسم ده کرد، که دوو پیککه و تنی فروشتنی ناماده کراوی هه بوو، له راستییدا، باوه پی وا بوو، که مامه له کان به سهرکه و تووی نه نجام ددرین و بره پاره یه کی زوری پیشینیکراوی ده سته که ی تیادا سهر ف کرد بهر له وه ی مامه له کان نیمزا بکرین، نه و هه بوو هه ردوکیان شکستیان هیئا و نه نجام نه دران.

لیم پرسی: " چه نده کاتت پیویست بوو تا له و دوخه دهریازت بوو؟ " وه لامه که ی سهرسامی کردم، کاتیک گوتی: " نزیکه ی مانگیکی ته واوم پیویست بوو. "

به پیچه وانه وه قسم له گه ل باشتین ده لالی نه و نوسینگه یه دا کرد، که هه مان نازناوی هه بوو بو دوو سالی له سهر یه ک. کاتیک چیرۆکه که م بو گپرایه وه

سه بارهت به له ده ستدانی دوو پیکه وتن له مانگی کدا و پرسیم: "چه نده کانت پیویست ده بیئت بۆ دووباره هه ستانه وه له و بارودۆخه؟"

له وه لاما گوتی: "به شیوه یه کی سروشتی منیش وه ک هه رکه سیک نائومی د ده بم، به لام له ماوه ی ۲۴ کاترمی ردا دووباره په یوه ندی ته له فونی ئه نجام ده ده مه وه." جیاوازییه کی گه وره یه!

ئایا کاردانه وهت چی ده بیئت کاتی ک رووبه رووی هه مان بارودۆخ ده بیته وه؟ ئایا کاتی کی زۆر ده خایه نیئت، بۆ ئه وه ی بتوانیت دیسانه وه هه ستیته وه و بکه ویته سه ر پییه کانی خۆت وه ک جاران؟ توانات بۆ دووباره هه ستانه وه په یوه ندییه کی زۆری هه یه به سه رکه وتنی داها تووته وه. شتی ک هه یه زۆر لپی دلنایین ئه ویش ئه وه یه ئه گه ر خه ون و ئامانجی گه ورهت هه یه، ئه و رووبه رووی ئاسته نگ و دژواری گه ورهش ده بیته وه له به ده سه ته یانیا نندا.

ئهم که سانه تیروانی نی پاله وانانه یان هه یه، به واتایه کی دیکه، جیاواز تر له که سانیکی ئاسایی بیر ده که نه وه کاتی ک دیته سه ر باسی ئه نجامیش، ئه و ئه نجامی زۆر باشتر و گه وره تر به ده ست ده هیئن.

چۆن تیروانی نی پاله وانانه په ره پی بده یین؟ وه ک باس مان لیوه کرد ده بیئت هۆکاری گه ورهت هه بیئت بۆ سه رکه وتن. دانانی ئامانج گرنگه، به لام بۆچی ئه و ئامانجان ه بۆت گرنگن هۆکاری سه ره کییه بۆ به ده سه ته یانیا ن.

ئه گه ر سه یری دۆخی پاسکیلسواری لیهاتو لانس ئارمسترۆنگ بکه یین، که توانی سه رکه وتووانه سه رکه ویئت به سه ر نه خۆشیی شیپه نجه که یدا وه به رده وام بوو له وه رزشه که ی و بۆ ماوه ی ۷ سال پاله وانی (Tour de France) بوو. قورسترین و کیپرکی دارترین پیشبرکی پاسکیلسوارییه له جیهاندا، ریکۆردیکی

تۆمار کرد، که هه تا ئه مۆکه ش که س نه یوانیوه بیشکینیت، ره نکه له داهاتوشدا که س نه توانیت.

کاتیك پرسیاری لی کرا، ئایا پیی باشتره وه ک پزگار بوویه کی شیرپه نجه بناسریت، یان وه ک وهرزشکاریکی سهرکه وتووی ریکۆرد تۆمار که ر؟ له وه لآمدا گوتی: "سهرکه وتنی به سهر نه خوشییه خیرا ته شه نه کردووه که یدا زۆر واتابه خشت بووه لای. هۆکاره که شی ئه وه بوو، که بۆ جیهان بسه لمینیت به خۆته رخانکردن و سوربوون و راهینانکردن ده توانیت زال بیت به سهر ههر بهر به ست و ئاسته نگییه کدا، که له ژياندا پووبه پووی ده بیته وه."

وه ک قه شه ئاندى ستانلی ده لیت: "کاتیك تیروانینت پوونه، ئه وا بژارده کانت سنووردار ده که یه و بپیاره کانیش بۆت ئاسان ده بن." به واتایه کی دیکه، هه لبژاردنی که مت بۆ ده مینیته وه و ناچار به ره و پیش ده چیت و له ئه نجامدا سهرکه وتوو ده بیت.

کاتیك تیروانینیکی پاله وانانته هه یه، ئه وا بپیاردان بۆت ئاسانتر ده بیته وه و کاتیکیش پووبه پووی بهر به سته کان ده بیته وه، به هه چ شیوه یه ک نابیت ده ست له ئامانجه کانت هه لبگیریت.

زالبون به سهر قه ییرانه ئابوورییه کاند

ئاستهنگ و بهر به سته کان به چه ندین شیوه پووده ده ن: ده کری هه ره شه بن له سه ر ته ندروستیت، په یوه ندییه کانت، ئاسایشی داراییت، پیشه و بازرگانیه که شت. زۆرجار کیشه یه کی زۆر گه وره و پوون هه یه وه ک قه ییرانیکی

ئابورىي تەواو، كە ئاتەوئت قسە بکەين دەربارەى و كە سانئىكى كەمىش نىشانە ئاگادار كەرەوھەكان دەبىين.

نىشانەكانى ئاگادار كەردنەوھى قەيران و پاشەكشەى ئابورى

۱. بازارى بۆرسە بۆ ماوھىەكى زۆر بەرزبويىوھە بۆ زۆرىك لە و كۆمپانىيانەى، كە بەشىكى كۆمپانىيا كە يان دەفرۆشت بە نرخئىكى زۆر بەرز، بەلام بەبى بەدەستھىنانى قازانجئىكى پاستەقىنە و بەدلىنئىيايىوھە ئەمەش بووھ ھۆى دابەزىنى نرخەكان. بىر لە بلقە ئىنتەرنىتئىيەكەى سالانى ۲۰۰۰-۲۰۰۱ بکەرەوھ.

۲. تۆ و تىمەكەت پازى دەبن بە دۆخەكەتان، بەلام فرىو دەدرىن بەوھى باوھپ بەن لە دۆخئىكى سەلامەتان، ھىچ گۆرانكارىيەكتان بەدى نەكردوھ، كە پەنگە بەرھەمەكەتان يان خزمەتگوزارىيەكەتان لەناوبىات. بىر لە تەكنەلۆجىيەى دىجىتال بکەرەوھ، كە چۆن بووھ ھۆى لەناوبردىنى پىشەسازى ئەلىكترونى.

۳. قەرزە كەلەكەبووھەكان بە شئوھىەكى باوھپىنەكراو زۆر دەبن لە بازىگانىدا، لە چەند سالى پابردوودا قەرزئىكى زۆر ھەرىكە لە ولتانى يۆنان، ئىتالىا و تەنانەت نەتەوھە يەكگرتوھەكانى ئەمىركاشى بەچۆك دادا.

۴. سەرھپاى ئاگادار كەردنەوھەكان، بەلام حوكومەتەكان قەيرانى قەرزى زۆر پىشتگوى دەخەن. كاتئىك وشەى ترلىيۆن دەبئتە وشەىەكى سەر زارى ھەموو خەلكى، ئەوا وريا بە ئەگەر ۳۰ سال بوويت و كەسئىك ھەموو چركەيەك دۆلارئىكت پى بدات، ئەوا ۵۲ سالت پئويستە، بۆ ئەوھى ترلىيۆنئىك دۆلارت دەست بکەوئت. زۆر سەختە بۆ خەيال كەردنىش.

۵. کاتیک زۆبهی کۆمپانیا گه وره کان چاویان له سه ر ته ماحه،
ده ره نجامه کانی خۆلایانه ده رن وه، Lehman Brothers، Worldcom، Ernon،
چه ن دینی تریش، که شکستیان هینا.

به داخه وه، قوربانیه کان باجده ره هه می شه ییه کانن، که که مترین قسه یان
کردوه له بابه ته که دا، یان هه ر نه یان کردوه.

کاتیک به ته واوی لیی ورد ده بیته وه تی ده گه یت نه بوونی ته رکیزکردن
سه رچاوه ی سه ره کییه له م خالانه دا. کاتیک ته رکیز له سه ر شته هه له کان
ده که یته وه به ریگیه کی خراب و هه له پاره په یدا ده که یت بۆ خۆت.

رېگاکانی زالبوون به سه ر قه یرانی ئابوریدا

ئهمانه چهند ستراتژییه کی که می سه لمیندراون بۆ باشتر ئاماده کردنت بۆ
قه یرانی داها توو:

• هیشته وه ی پاره که ت.

بپه پاره یه کی که م، یان نه بوونی پاره په سه ند مه که، به لگوو تو زۆر له وه
زیره کتر و ژیرتريت. ئه و که سانه ی، که له و دوخه سه ختانه پزگاریان ده بیئت
په یوه ندی به باری سه ختی ئابوریه وه هه یه، خووی پاشه که و تکردن، یان
وه به ره یانان به ریژه ی له ۲۰٪ سووده که یان زیاتر په ره پی ده دات. چیرۆکه که ی
پیتهر دانیالزت بیر بیئت، که چهند جار مایه پووچ بوو دواتر کۆلی نه دا هه تاکوو
توانی سه رکه و توو بیئت، تۆش ده توانیت هه مان شت بکه یت.

• **وانه کانت فیّر به و هه له کانت دووباره مه که ره وه:**

کاتیك له ناوه پاستی دۆخه سهخته که دایت و له پرووی ئابوورییه وه کیشته هه یه، ئه وای بیگومان تهرکیز له سهر ئه و وانانه ناکه یته وه، که پیویسته فیریان بییت، به لکوو ته نها ده ته ویّت له ژیان به رده وام بییت و دواتر دلنیا به ره وه له وهی، که ده توانیت چی بکهیت به شیوه یه کی ژیرانه و باشر به کاری بهینّه.

• **به ناگا به:**

وه ک کاپتنی سهر که شتی پیویسته سهیری پیشه وه بکهیت بۆ ناگادار بوون له ههر نیشانه یه کی کیشه، که رهنگه بوونی هه بیّت. هۆکاری سهره کی ئه وهی بۆچی که شتی تایتانیک له یه که م گه شتیدا نوقم بوو له سالی ۱۹۱۲ دا، ئه وه بوو ئه و پیاوهی، که ئه رکی چاودێر کردنی شاخه سه هۆلییه کان بوو دووربینی پینه بوو.

نااگا و نااماده باش مه به، قسه له گه له که سانی به ئه زموندا بکه، له بواره که ی خۆتا بخوینه ره وه و وتووێژی گۆرپانکاری و به ره و پيشچوونه کان بکه. له بازرگانیدا رابه ره کان پیده لاین: توانا یان به دروستی پیشبینی کردنیان بۆ داهاتوو، که سهرکه وتوو ده بین یان شکست ده هیئن.

• **خۆت له هه والی نه ریینی به دوور بگره:**

راگه یاندنه کان و که سانیک، که شتی خراپ و ناراست ده لاین و بلاو ده که نه وه که زیان له هه والی نه ریینی هه یه، قهیرانی دارایی هه والیکی دلخۆشکه ره بۆیان، هه ربۆیه هه تا ده توانیت خۆت به دوور بگره لییان. تهرکیز خستنه سهر قهیرانه دارایی ته نها قهیرانی ئابوری ده خولقیییت.

● **متمانه به ژپړيپه كات بكه:**

هه نديك كات پي ككه وتنېكي قبوولگراو، بوچونه كان دابهش ده كات تا ده گاته ئاستي ك برياري خراب يان هيچ برياريك نادرېت. باش نيبه! به بوپړيپه وه بړو، كاتي ك هه ست كرت ده بېت گورانكاري بكه يت به تايپه ت كاتي ك به رپرسياريت. نه گه ر پيويست بوو بريارده ركه قاي ل بكه يت، نه وا به به لگه ي په تنه كراوه وه سيميناريكي به هي ز و كاري گه ر پيشكه ش بكه.

● **سهرقالي كاري خوت به و خوت به دوور بگره له هه ر باب ته يكي**

بيسوود و لاره كي، كه ته ركيز ت ده بات:

كاتي ك زور به خپرايي بازرگانيپه كه ت فراوان ده كه يت يان به ره مه مي نو ي زور به ره م ده هيني ت، نه وا وا له خوت ده كه يت به ئاساني دوخه دژواره دارايپه كان كاري گه ريبان له سهرت هه بېت.

سه يري وارن به فيت و ستولوارتز بكه نه وان بپر كرنه وه و ته ركيزيان ده خه نه سهر نه و كاره ي، كه شاره زان تيايدا و ده توانن به باش ترين شي وه نه نجامي بدن. نايبت هه ولي قوستنه وه ي هه مو نه و ده رفه تانه بده يت، كه دپنه پي گه ت، زوري ك له و كارانه دا ده مينينه وه، كه بي زاركه رن و چي ژيان لي وه رنا گرن، به خوت بلي، " نه خير، چي ديكه به رده وام نابم له كاري كدا، كه چي ژي لي وه رنا گرم!"

له ولاتيكي وه كه نه مريكادا، سالانه (13,0) پوژي كار كرن له ده ست ده چي ت به هو ي نه و كارانه ي په يوه نديبان به خه م، خه فه ت و فشاري ده روونيپه وه هه يه.

جاك:

دهزانم ئه زموونکردنی ئابووری شله ژاو و ناروون ده بیته هوی فشاری دهروونی، چه ندین جار له و دۆخه دا بووم، ئه م جوړه فشاره ژور کات به هوی باوه پ و بیرکردنه وه ی نه ریئیه وه دروست ده بیته .

ئهمانه (ده بیته کان) یان (نابیته کان)ن، که ریگری له زیادکردنی وزه سروشتیه که ت ده کن و فشاری دهروونی دروست ده کن. با نمونه یه کت پی بده م، قوتابیه کم هه بوو، که ته مهنی مندال بوو پوژیک گوئی له باوکی ده بیته باسی ئه وه ده کات دۆخه که چه نده قورس و دژواره و په نگه نه توانیت چیدیکه هه موو منداله کانی به خپو بکات و خواردنیان بو دابین بکات به هوی قهیرانی داراییه وه له ولاتی ئینگلته را، له ته مهنی ۶ سالیدا پیریاری دا، ده بیته یه کیک بیت له و مندالانه ی به خپو ده کرین و خواردنیان پی ده دریت.

باوکی ده یویست له و ههسته ناخوشه ی ناو ناخی پرزگاری ببیت، به لام کچه بچوکه که ی، که گو بیستی ده بیته، بیر ده کاته وه و ده لیت: " ئو، خودایه گیان ئه گه ر هه موو منداله کان به خپو نه کات و خواردنیان پینه دات، ئه وا ده مه ویت بیه یه کیک له و مندالانه ی، که پریاره خواردنیان پی بدریت و به خپو بکرین."

به م هویه وه بوو به مندالیکی نمونه یی و بیکه موکوورت، له قوتابخانه ش ئاستی ژور به رز بوو، له دواناوه ندیشدا هه موو چالاکیه کانی قوتابخانه ی ئه نجام دها، بووه سه روکی خویندکاران و کاری خو به خشیشی ده کرد، جیگای نوستنی خو ی ری که ده خست و چیشته خانه که ی مال خو یانی خاوین ده کرده وه و به جوانیش جلی ده پووشی، به لام له ناخه وه ژور نیگه ران بوو.

هه موو کات ترسی ئه وه ی هه بوو، که ئه گه ر بیت و که سیکی باش نه بیت په نگه شتیکی خراب پوو بدات، ماوه یه ک بهرله ئیستا کاتیک راویژم له گه ل

ده کرد، پیم گوت: "ئایا ده ته ویت چ شتیك به ده ست بهینیت له م خولی
راهینه ریبه دا؟"

گوتی: "ده مه ویت شتی زیاتر نه نجام بده م. " پیم گوت، "ده باره ی ژیانته
قسه م بۆ بکه به و جوره ی که هه یه. " باسی خۆی بۆ کردم.

منیش پیم گوت: "پیم وانیه ژیان واتای نه وه بیته، که شتی زۆر نه نجام
بده یته، به لکوو گه پان و پوونکردنه وه ی نه و هوکاره یه، که بۆچی پویسته شتی
زۆر نه نجام بده یته. بۆ نه وه ی ژیانکی خوشته هه بیته، واز له هه ندیک له
کاره کانت بهینه. " ته کنیککی په شیمانی ته مه نمان نه نجام دا، که تیایدا
گه پرایه وه بۆ ته مه نی 6 سالی و نه و پووداوه ی بیرهاته وه له گه ل دایک و باوکیدا
له و کاته ی، که قهیرانی دارایی هه بوو، توانی له وه تیگات، که بریاریکی چه نده
هه له و خراپی داوه، نه وه بوو دواتر بریاریکی نویی دا، که نابیت که سیک بیت بی
هه له و که موکورت بیت تائه وه ی بتوانیت بیته که سیک سهرکه وتوو له جیهاندا،
له 3 دهسته یاندا کشایه وه و وازی له یه کیک له کاره کانیشی هینا و ئیستا
که سیک زۆر دلخۆشتره و ژیانیشی هاوسه نگیه کی زۆر باشی هه یه.

وازهینان له بیرکردنه وه و باوه پی سنووردار که له باره ی نه وه ی، که ده بیته
کی بیت، یان نابیت کی بیت به راستی زۆر گرنگه، هه ندیک جار له لایه ن دایک و
باوکمانه وه ناچار ده کریین ده بیته به و جوره بین، که خویان ده یانه ویت، یان
هه ندیک کات بریاریکی ناوه کیه خۆمان ده یه بین.

له جیهانی نه مپۆدا، فشاری ده روونی زۆر باوتره، ده بینین کاتیك قهیرانی
ئابووری (دارایی) دروست ده بیته له تووره بوونی شوڤیره کان، یان له کاتی
زیادبوونی دانیشتواندا ههستی پیده کهین.

چەند سالیک بەرلە ئیستا پۆشتم بۆ نیویۆرک، بۆ ماوەی ۳ پوژ لەوێ مامەو و خەریک بوو بە پراستی شیت دەبووم بە هۆی ئەو هەموو هۆرپینلیدان و هاوارکردنە شۆفیرە توورە و بیزارەکانەو لە یەکتەر. سواری تەکسیبەک دەبیت و بە هۆی زۆری ئۆتۆمبیلەکانەو لە شەقامەکەدا گیر دەخۆیت و لە ئامادەبوون بۆ ئەنجامدانی ریککەوتنە بازەرگانییەکە دوا دەکەویت لە کانتیکدا ریککەوتنەکە زۆر گرنگە لات.

پوژیک چووم بۆ وانە یوگا و لە کۆتاییدا بۆ ماوەی ۱۰ خولەک تیرامانمان کرد، کاتیکی تەواو بووین و هاتمە دەرەو، شۆفیرەکان بەردەوام بوون لە هۆرپینلیدان و هاوارکردن بە دەنگی بەرز، بەلام لای من ئەو تەنها دەنگیکی ئاسایی بوو، کە سەرەرای دەنگەکانی دیکە دەبیسترا، هیندە میشک و دەروون ئارام بوو، کە دەمویستی شۆفییری پاسەکە لەباوەش بگرم.

کەوا یە ئەو فشاردروستکەرەکە نییە، بەلکوو کاردانەو مانە بۆی، پیمان وایە دەبیت لە کاتی خۆیدا بگەین ئەگینا شتیکی خراپ پوودەدات، کە دەبیتە هۆی فشاری دەروونی. بە پراستی پێویستە ئەو جۆرە بیرکردنەوانە نەهێلین، کە دەبنە هۆی فشاری دەروونی.

ئامادەباش بە !

با نمونە ی فرۆکەوانی فرۆکەخانە بەینینەو، هەموو فرۆکەوانەکان بەرلە دەستیکی گەشتەکیان، یان لە ماوەی گەشتەکەدا ئاگادارکردنەوێ کەش و هەوا وەرەگرن. ئەگەر بە فرۆکە گەشتت کردبیت، ئەوا ئەگەری زۆرە گویت لەو پەیاوە بووبیت لە فرۆکەخانە بەرلە گەشتەکە دەیدەن. گەشتیارەکان هەموویان ئامادەین بۆ هەندیک شلەژان، بەلام هەندیک کات هیندە ناخۆش و خراپیش نییە،

تهرکیز له سهر ئه و شته بکه ره وه، که ده توانیت کۆنترۆلی بکهیت و

دان به وه شدا بنی له دهره وهی کۆنترۆلی خۆتدایه

له کاری بازرگانیدا، که سانیکی زۆر ده بینین نیگه ران ده بن دهر باره ی هه ندیک شت، که ناتوانن خۆیانی لایلا بدن. کات و وزه که ت به فیرۆ مه ده و ئه گه ر تۆ سه رۆک یان به پرس نیت، که به رده وام گۆرانکاری ده کات و حه ز به و گۆرانانه ناکهیت، ئه وا په سه ندی مه که، یان دهر فه تیکی دیکه بدۆزه ره وه. لوان میشیل، پینجه م مندالی خیزانه که یه تی، دهستی کرد به کاری شاگردی له یه کیک له خوار دنگه کانی دایکید، دواتر بوو به یاریکه ریکی جومناستیکی ناودار، هه ره ها بوو به شاجوان و به رده وام کاری خۆبه خشیسی ده کرد و له گه ل فرید میشیل هاوسه رگیری کرد، که بازرگانیک بوو چوار سال له خۆی گه وره تر بوو.

فرید کۆمپانیا یه کی هه بوو تایبته به ئاماده کردن و پینچانه وهی گوشت بۆ خیزانه کان، ده یویست کۆمپانیا که ی فراوانتر بکات، به لام ماوه یه ک به ر له وهی هاوسه رگیری بکه ن، نه خۆشینیکی لی دهر که وت، که گیرانی بۆری هه ناسه ی بوو (به زه حمه ت هه ناسه ی بۆ ده درا) هه والیک ی زۆر ناخۆش و خه مناک بوو بۆیان، چونکه ئه گه ری زۆری هه بوو نه بنه خاوه نی مندا ل و له گه ل ئه وه شدا توانای فرید بۆ به رده وامیدان وه ک به ریۆه به ری جیبه جیکاری کۆمپانیا که کورتمه ودا ده کات.

ئه مه کۆمه لیک نیگه رانی له خیزانه که ی فریددا دروست کرد: چی پروده دات ئه گه ر فرید بمریت؟ ئایا لوان که سیکی هینده به ئه زمونه بتوانیت کۆمپانیا که بگریته ده ست و به ریۆه ی ببات؟ به ر له ئاهه نکه که ریککه وتنیکیان کرد و لوان ئیمزای کرد، که تیایدا ریگری ده کرد له وهی لوان ببیته خاوه نی کۆمپانیا که. ئه مه ش ده ستپیککی باش نه بوو بۆ هاوسه رگیری به که یان و مانگی هه نگوینیان له نه خۆشخانه به سه ر برد و ته ندروستی فرید به شیوه یه کی خیرا خراپتر بوو.

ئەو ھەبوو لووان، مندالکی کورپی لەشساغی ھوو وە دواتریش خودا دوو مندالی دیکە پسی بەخشی، گرنگییەکی ژۆری بە فریئ دەدا، فیژیوو، کە ھەموو چارەسەرەکانی فریئ ئەنجامدات بۆ دەردانی سییەکانی سی بۆ چوار جار لە پۆژیکدا. لە نەخۆشخانە دکتۆرەکان پێیان گوت فریئ چیدیکە ناتوانیت ژیان بکات. فریئ لە وەلامدا گوتی: "من بۆ ھیچ شوینیک ناپۆم، چەند شتیکی ھەن، کە دەبیت ئەنجامیان بدەم." بەببینینی سووربوونەکی فریئ، ژانی لووان گۆرا و فریئ نەشتەرگەری چاندنی دل و ھەردوو سییەکانی بۆ کرا.

نەخۆشییەکی و ھەرزەییەکی یارمەتییان دا لەگەڵ لوواندا ھەموو ئەو ساتە ناخۆشانە تیپەرین. لە ماوەی پوودانی ئەم ھەموو شتەدا، جەنگیکی تری ناخۆش بۆیان، کۆنترۆڵکردنی بازرگاننیکە بوو، کە درێژە ھەبوو. ئەمە سەری کیشایە ناو بابەتی سکالا و بردنە بەردەم دادگا و ماوەی دوو سالی خایاند. لە کۆتایی سالی یەكەمدا، ھەستایە سەر پێیەکانی، فریئ مایەپووج ھوو و بە بیکاریش مایەو، خۆی و خیزانەکی لە ویلایەتیکەو دەچوون بۆ ویلایەتیکە دیکە بە ئۆتۆمبیلە بارھەلگرە گەورەکیان و بۆ کار دەگەران. لە کۆتاییدا، لە پرووی یاساییەو، نیوەی کۆمپانیاکە درا بە فریئ و ئەویش خیرا لووانی لە دەستە بەرپۆھەراندا دانا، کۆمپانیاکە لە لیواری مایەپووجبووندا بوو، بەلام فریئ سوور ھوو لەسەر ئەو، کە دووبارە گەشە پسی بداتەو. پاشان بەرپەستی دوو ھات بەبۆ ناگادارکردنەو ئەویش ئەو ھوو پەیوەندییان پێو کرد و داوی ۳۳ ملیۆن دۆلار قەرزەکیان لی کردەو.

با لیئەدا بۆ ماوەی ساتیک راتبگرین، ئایا ئەگەر تۆ بیت چی دەکەیت لەم دۆخەدا؟ تەندروستی فریئ ھیشتا کیشەیکە گەورەیکە و لووانیش ھیچ ئەزموونیکی بازرگانی نەبوو، خاوەن قەرزەکانیش لە بەردەم دەرگادا بوون و

داوای مافی خویان دهکرد. به شه‌که‌ی خویان فرۆشت به وه‌به‌ره‌ینه‌ره‌کان و ئه‌و شوینه‌یان جیه‌پیشت، رۆژیک بانکه‌وانه‌که هات بۆ ئه‌وه‌ی ده‌رگای کۆمپانیاکه دابخات و ئیمه و فه‌رمانبه‌ر و هه‌موو کارکه‌ره ماندوونه‌ناسه‌کانمان ده‌بوایه بگه‌رپینه‌ دواوه و ده‌سته‌ل بگرین. ئه‌وه بوو سه‌رسامان کردن و چه‌کیکمان به بری ۳۳ ملیۆن دۆلار پیشکه‌ش کرد و فرید خه‌لاتی سه‌رکه‌وتووترین به‌لینده‌ری سالی برده‌وه له‌لایه‌ن کۆمپانیا‌ی خزمه‌تگوزاری (ئی‌وای)یه‌وه بۆ بنیادنانی جیهانیکی باشتربۆ کارکردن.

پاش پشکنینی پزشکی، فرید کۆچی دواایی کرد، لوان تووشی سه‌رسامی هات. ئایا تۆ بویتایه‌ لی‌رده‌دا دانت به‌ شکستدا ده‌نا و خۆت به‌ده‌سته‌وه ده‌دا؟ جه‌نگاوه‌ره‌کان هه‌رگیز کۆلنا‌ده‌ن! ئه‌مه زیاتر وای له‌ لوان کرد، که سووربیت له‌سه‌ر سه‌رکه‌وتن. ئه‌گه‌ر هۆکاری تریشی نه‌بوایه، ئه‌وا ده‌بوو دلنیا‌بیت له‌وه‌ی خه‌ونه‌که‌ی فرید دیته‌دی.

ئه‌وه بوو جه‌نگیکی دیکه‌ش ده‌ستی پیکرد به‌ خۆی و سی‌ مندا‌له‌وه به‌ته‌نها مانه‌وه، لوان پیویست بوو کێپرکی‌ی خاوه‌ن پشکه‌کان بکات، که به‌پوونی دیاربوو نه‌یانده‌ویست چیدیکه لوان به‌شداری له‌ بازرگانیه‌که‌دا بکات. له‌مه‌ تیبگه، له‌ رۆژی پرسه‌که‌ی فراندا، خاوه‌ن پشکه‌کانی دیکه به‌ئه‌نقه‌ست داوای کۆبوونه‌وه‌ی ده‌سته‌ی به‌رپوه‌به‌رانیان کرد و ئه‌مه‌ش وه‌لامه‌که‌ی لوان بوو بۆ داوای کۆبوونه‌وه‌که‌یان: "ئه‌گه‌ر ئه‌م کۆبوونه‌وه‌یه بکریت، ئه‌وا مندا‌له‌کانم له‌گه‌ل خۆمدا ده‌هینم و پاش پرسه‌که‌ش پیویسته بۆ هه‌مووان پوون بکه‌نه‌وه، که بۆچی شیوه‌م له‌ دا‌هۆل ده‌کات، بۆچی کاتم نه‌بووه قژم شانه‌ بکه‌م و مندا‌له‌کانم بگۆرم بۆ پرسه‌که‌ی باوکیان له‌به‌رئه‌وه‌ی ئیوه‌ی گه‌مزه‌ داوای کۆبوونه‌وه‌ی به‌په‌له‌تان کرد بوو."

كۆبۈنە ۋە كە پەت كرايە ۋە، سەرەپاي پەستانى زياتر لە لايەن خاۋەن پىشكەكانە ۋە بۇ ئەۋەى لوان بەشەكەى خۇى بفرۆشيت، گوتيان: "ئايا تۆچ شتېك دەزانيت سەبارەت بە بەرپۆۋە بردنى كۆمپانايەكى لەم جۆرە بازىرگانىيە، كە كوشتارگەى تىادايە و ئاژەلى تىادا سەردە بېدرىت؟"

سەرەپاي سەختى و دژواريەكان، بەلام لوان ھەر بەردەوام بوو ۋە سەرکەوتنىشى بە دەست ھىنا، پالېشتى ھەموو فەرمانبەرەكانى كۆمپانايەكى بىردەۋە و ۋەك تىمىكى يەكگرتوو چوون بۇ سەركار.

لوان ۴۵ مىليۇن دۆلارى تەرخان كىرد بۇ فراوانكىردنى بازىرگانىيەكەى، لە چەندىن ولاتى دىكەدا لقى كىردەۋە و، تىمەكەيان فراوان كىرد بۇ ۲ ھەزار كەس و داھاتى كۆمپانايەكى لە ماۋەى دوو سال و نىودا گەشتە نىو مىليارد دۆلار و لوان ئىستا بوو بە كەسىكى ناسراو ۋەك يەككە لە ژنە سەرکەوتوۋەكانى جىھان.

ھەموو جۆرە خەلاتىكى بىردەۋەتەۋە: سى سال لە سەرىك بوو بە باشترىن بەلئىندەرى سال تايبەت بە خانمان دىارى كرا لە ولاتى كەنەدا لە لايەن كۆفارەكانى (Profit and Chatelaine) و لە سالى ۲۰۰۰ دا ناۋنرا بە ژنى سال لە لايەن (The American Biographic Institute) ھو، ۋە لەگەل ئەۋەشدا يەككە لە باشترىن نووسەرەكان و لە ئىستادا بوو بە وتارىبىژىكى سەرکەوتوو و ناۋدار لە تەۋاۋى جىھاندا.

ئەمانەش كۆمەلئىكن لە ئامۇزگارىيە سوۋدبەخشەكانىن:

- رېگە مەدە تەمەن بېيتە رېگر لە بەردەمتدا.
- تەنھا كىشەكان تى مەپەپىنە، بەلكوو ھەول بەدە ئەزموون و وانەيان لېۋە فىر بە.

- بهرگری له و شته بکه باوه رت پییه تی، ئەگینا شکست دههینیت له ئەجامدانی ئەو شته ی باوه رت پیی نییه .
- له هه موو ئەمانه گرنگتر باوه رت به خۆت و توانا سه رسامکه ره که ت هه بیته بۆ سه رکه وتن .
- دوا ی مه خه و ده رفه ته که بقۆزه ره وه و پێگه مه ده ده نگه نه رینیه کا بتگێر نه دوا وه .

پوخته

زالبوون به سه ر به ربه سه ته کا ندا پرۆسه یه کی به رده وامه ، په نگه ته نها رێگا بۆ خۆبه دوورگرتن له م راستیه ئەوه بیته ببیت به که سێک به ته نها و دوور له خه لکی بزیت، به لām ته نانه ت ئەوه ش به رهنگاری و به ربه سه ته .

بۆ ئەوه ژیا نمان پی دراوه ، که له گه ل خه لکی دا به سه ری ببه ین نه ک به ته نها و له ئەشکه وتیکدا بزین . هه رچه نده ، راسته هه ندیک له م به ربه سه تانه ده کریته ترسناک بن کاتیک کۆنترۆلت له ده ست ده ده یته و هیچته له ده سه تنامه ت .

شایسته ی دووباره ئاماژه پیدانه وه یه : ئەمانه ته نها چه ند پروداویکی تاک تاکن و ته واوی ژیا نته نین ، کاتیک پروداوه که کۆتای دیت وه ک ئەزمونیکی لیبی پروانه و بۆ وانه کانی بگه ری . ئەمانه کۆمه له ئەزمونیکی گرنگ بۆ بنیادنانی که سایه تی و توانا ته ئه وه ی زال بیت به سه ر به ربه سه ته گه وره کانی تر دا ، که بۆت پیشدین .

له سه روو هه موو ئەمانه شه وه ، ئەو راستیه بزانه ، که یه ک شته به ته واوی له ژیر کۆنترۆلی خۆتدایه ئەویش ، هه لویسته (چۆنیته یی بیکردنه وه) ت . هه موو پوژیک

کاری له سه ر بکه . هه رشتیتکت له ده ست دیت، ئه نجامی بده و که مته رخه می مه که، بۆ ئه وهی تیزوانین و بیرکردنه وهی پالئه وانانه دروست بکه یت.

ته رکیزت مه خه ره سه ر په خنه و سکا لاکانی خه لکانی دیکه و گرنگییان پی مه ده، بیرت بییت، هه ندیک که س ته نها به ره خنه گرتن تامی سه رکه وتن ده که ن.

هه نگاره کردارییه کان

کیشه چاره سه رکه ره که

کاتیک به به ره سه ستیکی سه خندا تیپه ر ده بییت، ئه وا کیشه چاره سه رکه ره که ی خواره وه به کاربهینه تا یارمه تییت بدات چاره سه ری کیشه که تی پی بکه یت. ئه مه زنجیره پرسیاریکه، که هه نگاو به هه نگاو رییه رییت ده که ن بۆ گه شتن به و ده ره نجامه ی ده ته ویت.

1. ئایا به ره نگارییه که م (ئاسته نگ) ه که م چییه؟
2. بریار بده به ره نگاری ببینه وه و چاره سه ری بکه یت.
3. ئایا ئه و ئه نجامه خوازراوه چییه، که ده مه ویت؟
4. به وشه یه که تاریفی هه ستت بکه، ئایا چ هه ستیتکت ده بییت کاتیک به سه رکه وتووپی زال ده بییت به سه ر ئه م ئاسته نگه دا؟
5. چ شتیکم پیویسته، که یارمه تیم ده دات؟
6. ئایا خودی خۆم ده توانم چی بکه م؟

۷. کیی دیکه ده توانییت یارمه تیم بدات؟
۸. ئایا ده مه ویئت ئیستا چ ههنگاویکی کرداریی تاییه ت بگرمه بهر؟
۹. ئایا ده مه ویئت که ی دهست پی بکه م؟
۱۰. پینداچوونه وه به ئه نجامه کانتدا بکه و ئاههنگ بگیړه !

ژینکردن و کارکردن به مه به سته وه

گرته بهری کرداری یه کلایکه ره وه

کۆنه دان و بهره وامی

داوای نه و شته بکه که ده ته ویت

هۆکاری باوه ربه خۆبوون

بنیادنانی په یوه ندیه نایا به کان

زالبوون به سه ر به ربه سته کاند

نایا وینه گه وره که ده بینیت؟

باسکردن نییه له بابه تیکی بیمانا، به لکوو بابه تی ته رکیزکردنه

خووه کانت داهاتووت دیاری ده کهن

گه شتیه نیوهی ریگاکه- با ته رکیزت هه بیت.

(به شی پینجه م)
ستراتیژی تهرکیزکردن
بنیادنانی په یوه نډیبه نایابه کان

"بۆئوهی بزانتیت بۆچی هه نډیک له په یوه نډیبه کان دريژخایه نن و
سه رکه وتوو ده بن و هه نډیک له په یوه نډیبه کانیش کورتخایه نن و شکست ده هیئن،
ئه وا کۆمه له ئەزمونیکی زۆر زۆری پیویسته و پیویست ناکات چاوه پیتی قهیران
بین تائه وهی بیرۆکه یه کی تایبه تمان ده ست بکه ویئت، به لکوو کاردانه وه و
هه لسوکه وتمان له رووداوه بچوکه کانی ژيانی روژانه ماندا شتگه لیکي زۆرمان
پیده لئین."

- ئیکناس ئیسواران

کریس کیتینگ، به لئنده ریکی ۳۰ ساله ی پروژه یه، که کاری هونه ری
له بیرنه کراو ده کات بۆ خیزانه کان، کۆمپانیا که ی به ناوی (Towne
Photography) وه ک باشترین شوین ناسراوه له کالگاری، بۆ سه ردانیکردنی
له لایه ن خه لگییه وه بۆ بینینی وینه ی خیزانی.

له ته مه نی ۱۰ سالیدا بیرى کرده وه، که به سه ربردنی کاتی پشوه کانی له
حه وشه ی قوتابخانه دا به بی ئەنجامدانی هیچ شتیک، بیزارکه ره هه ر بۆیه ئەوه ی
به بیردا هات، که یارییه کی دلخۆشکه ر دروست بکات به ناوی (بۆمبه گیلاسکه)
ئه وه ی به دی کرد میوه کانی ئەو ناوچه یه له که شوه وه ای ساردا ده یبه ستن و
ناماده ی ده که ن بۆ به کاره ییان به گه رمکردنه وه ی و به تویکلیکی باریکه وه
جیان ده هیلا.

گیلاسه کانی لی ده کرده وه و دهی پیچانه وه له زهرفی زپیلۆکدا و داوای له هاوړیکانی ده کرد لئی بکړن، له هر زهرفیکدا ۱۰ دانه ی تیا دا بوو به نرخى ۲۵ سهنت. گیللاسه کان بی که موکورت بوون بو ئه وه دهشيان بیان هاوړیته خه لکی هر بویه یه کیک له یارییه کان به ناوی (تۆپه رهنگراوه کان) داهینرا، که منداله کانی ئه و ناوچه یه زوریان حه ز به و یارییه ده کرد.

یارییه کی زور خوښ بوو وه راهینانیکى زور باشیش بوو بو هه مووان، که رایان ده کرد به داوای یه کتردا، گیللاسه کان په له یه کی سووری بچوکیان به جی ده هیشته له سهر جلوبه رگه کانیان، به لأم منداله کان ئه وه یان هیچ به لاهه گرنگ نه بوو، هر ئه وه ش هۆکار بوو گیللاسى زیاتر و زیاتر بکړن.

بازرگانیه که ی کریس له ناکاو کۆتایی پیهات کاتیک هه ندیک له دایکان و باوکانی منداله کان سکالای ئه وه یان کرد گیللاسه کان په له به جی ده هیئن له سهر جلوبه رگی منداله کانیان.

ئه وه بوو پوړیکیان دایکی کریس کارتونیکی دۆزییه وه له ژیر جیگه ی نوسنه که ی کریس دا و بری ۱۵۰ دۆلاری تیا دا بوو، که له م بازرگانیه بچوکه وه دهستی که وتبوو. دایکی وای بیرده کرده وه ئه مانه پارهی دزراون و له ریگه یه کی خراپه وه دهستی که وتوون، چونکه کاری به لئنده ری و بازرگانی له ره چه له کی دایک و باوکیدا نه بوو، به لکوو هه ردوکیان مامۆستا بوون.

کریس ده لئیت: "هه رگیز بیرم له به ده ستهینانی نمره ی به رز نه کردوته وه، چونکه ئه وه نه ده گونجا بو من." داوای جیهیشتنی قوتا بخانه وه ک ته کنیک کاریکی بواری تاقیگه له کۆمپانیا یه کی بواری پیتروډا کاریکی دهست که وت، بو ماوه ی ۳ مانگ حه زى له کاره که ی بوو، به لأم پاش ئه وه بووه کاریکی بیزارکه ر لای هر

بۆیه له ویوه گوازیاره وه بۆ بهشی وینهگرتن، که کاری وینهگرتنی بهرده گه ورهکانی دهکرد.

ورده ورده به شداری له ئاههنگهکاندا دهکرد و کاری وینهگرتنی بۆ دهکردن، دواتر ئامادهی کۆرسیکی یهک رۆژی بوو، که ۸۰ دۆلاری دهدا بۆ فیربوونی. پاش وهگرتنی ئه و کۆرسه و تهواوکردنی بهسهرکهوتویی و شارهزابوونی له و بوارهدا، کریس بۆی ده رکهوت، که ئه وه ئه و کارهیه دهیهویت بۆ ههمیشه ئه نجامی بدات، رۆژی دواتر بایی ۴۲۰ دۆلار پیدایهستی و کهلوپهلی وینهگری کپی و ۸۰ دۆلاری پیمما بۆ له چاپدانی کارتی بازرگانیهکهی.

به داخه وه، له ته مهنی ۱۰ سالیدا دایک و باوکی جیابوونه وه، ئه مهش کاریگه ریهکی زۆری له سه ر کریس هه بوو، هه ربۆیه له خۆی پرسی: "چۆن ده توانم جیاوازی له ژیا نی که سانی دیکه دا دروست بکه م، بۆ ته رکیزکردن له گرنگی خۆشویستنی خیزانیکی هاریکار و نزیك له یه کتر له و ساته به دوا وه کاری هونه ریی له بیره کرا و بۆ خیزانه کان بو وه خولیا و ئاواتی کریس و ده لیت: "سوودم ئه وه یه، که له ما وه ی یه که م سه ردان کردنیاندا په یوه ندییه کی کاریگه ریی هه ستی دروست ده که م له گه ل خیزانه کاندا."

له (Design Appointment) کریس دهستی پێ کرد به پوونکردنه وه ی ئه وه ی ده یه ویت ئه زموونیکی له یادنه کراوی به هیز دروست بکات بۆ هه مووان و هانیان بدات به ته واوی به شداری تیایدا بکه ن، چونکه ئه مه زۆر جیاوازه له ریگه ی پرسیاره باوه کانی وهک (چی باکگراوه ندیکت لا په سه نده؟) هه رگیز نا کریت. کریس خۆی وهک هونه رمه ندیکی هه لبژێردرا و سه یر ده کات و به خیرایی متمانه یه کی زۆریان پیده دات، که ئه نجامیکی ده بیت خیزانه که پیی دلخۆش

دەبن، كرېئى وئىنەگرتنەكەى ديارىكراوۋە لە ۲ ھەزار دۆلارەوۋە بۆ ۱۵ ھەزار دۆلار،
يان زياترېش بۆ ھەر خىزانىك.

ئەم كارە بازىرگانىيەى زۆر جىاوازترە لەو كارە ۲۵ سەنتىيەى زەرەفە
گىلاسەكە، كە لە يارىگاي قوتابخانەكەيدا دەيفرۆشت. لە ئەمپۆدا وەك پابەرېكى
بوارى پىشەسازى ناسراوۋە، بابەتە كىرارىيەكانى و شىۋازە دلخۆشكەرەكانى
وايان لىكردوۋە، كە بەتەواۋى جىھاندا گەشت بكات و وتار بۆ ئەو كەسانە بدات،
كە ئارەزوۋى كارى وئىنەگرتىيان ھەيە.

ھەرۋەھا كارىگەرېيەكەى فراوان كىردوۋە لەسەر جىھانى بوارى وئىنەگرى كە
پىسپۆر و شارەزا نىن تىايدا بە ئەنجامدانى گەشتى بەرفراوان بۆ ۱۵ شار كە
تىايدا وئىنە فرۆشسراوۋەكانى ستايشىكى زۆر كران لەلايەن ئامادەبووانەوۋە
تەنانت بوونە ھۆى نمايشىكى گەرەى ۴ پۆژە لە شارى ھاڧانا لە ولأتى كوپا.

لە ماوۋەى يەكەم گەشتىدا لەوئى لەگەل قوتابىيەكاندا دەستگىر كرا بەھۆى
وئىنەگرتنى بىنا ھوكومىيەكانەوۋە، بەلام ئەمە چىرۆكىكى دىكەيە، كرىس تەركىز
لەسەر ئەوۋە دەكاتەوۋە، كە لە داھاتوۋدا بېتتە نمونەيەكى ناۋدار و زۆر باش بۆ
خىزانەكەى بەتايبەت ھاۋزىنەكەى بەناۋى كارۆلېن و سى كورپە گەنجەكەى. سالى
پار ۴ مانگىيان وەك پىشوو و گەشت بەسەر برد و چىژىكى زۆريان لىبىنى.

كرىس سەبارەت بە كارەكەى دەلئىت: "كارى وئىنەگرى زۆر ئاسانە، ھەموو
ئەوۋەى لەسەرت پىۋىستە ئەوۋەيە كە ژىانتى بۆ تەرخان بكەيت." وئىبسايتە
خوۋدىيە تايبەتەكانى شاىستەى سەردانكردن:

(www. Photographic Resource.com) (www. Towne Photography.com)

ھۆكارى سەرەكى لە سەرەكەتنى كرىسدا دەگەرېتتەوۋە بۆ توانا
سەرنجراكىشەكەى بۆ بنىادنانى پەيوەندىيەكى ناياب لەگەل سەردانكەرانى

(کپیاره کان)یدا و دووباره گۆرینی بۆ بازرگانیه کی ماوه دریز، وهك ده لیت: "به راستی نه و کهسانه م زور خوش دهویت که دهرفته تیان پی دام بیمه ناو ژیانیه وه و یاده ورییه کی کۆتایینه هاتوو و له بیرنه کراویان بۆ دروست بکه م."

له بازرگانیدا، بنیادنانی په یوه ندیه ک نایاب ستراتیژییه کی زور سه ره کییه بۆ سه رکه وتن. ئیستا با بزاین، بۆچی هه ندیک په یوه ندی به به هیزی ده مینه وه و بۆ ماوه یه کی دریز به رده وام ده بن، به لام په یوه ندیه کانی دیکه به رده وام نابن و تیک ده چن؟ هه ر دوو جو ره په یوه ندیه که ده کریت زور سه ساس بن و زوریک له هاوسه رگرییه کان دریزه ناکیشن، خیزانه کان جیا ده بنه وه. زۆرینه ی جاریش له م دۆخانه دا منداله کانیا ن له لایه ن باوک، یان دایکیانه وه به خیو ده کرین و پالپشتی ده کرین. چ شتیک هۆکاره بۆ نه وه ی نه م په یوه ندیه کانه به جیا بوونه وه کۆتاییا ن پی بیست سه ره رای نه وه ی، که خوشییه کی زور له سه ره تایی په یوه ندیه کانیشیا ندا به دی ده کریت؟ شتیکی یارمه تیده ره نه گه ر وهك دوو بارودۆخی ته واو جیاواز سه یری ژیا نته بکه یت: بارودۆخیکی باش، یان بارودۆخیکی خراپ.

هه ندیک کات له بارودۆخیکی باشدا یت، نه و کاته ی، که هه موو شتیک باشه و باوه رپه خۆبوونیشته زۆره و ژیا نته زور لا به چیزه . له م دۆخه دا گرنگترین په یوه ندیه کانت ته ندروست و سه لامه تن و به رده وامیش به ره و پیشیش ده چن. به لام پیچه وانه که ی ته واو جیاوازه، بارودۆخیکی خراپ، نه مه ش کاتیک پرووده ات شته کانی ژیا نته به ره و خراپی ده پۆن وهك نه مانی گفتوگۆکردن، فشاری ده روونی زیاد ده کات و ژیا نته زور لا دژوار ده بیته و پیویسته به رده وام له هه ول و کۆششدا بیت بۆی، چونکه له م بارودۆخانه دا، په یوه ندیه کانت به ره و نه مان و جیا بوونه وه ده پۆن.

نمونهى باردۇخى باش لە ژيانى راستىدا ۋەكۈۋ، گىژەلۈكە، كە چۆن كاتىك دىت ۋە ھەرشىتىك لەسەر پىگاگەى بىت لەگەل خۇيدا دەبىيات، بەرزى دەكاتەۋە ۋە ئەنجامى باشى دەبىت، بەلام باردۇخى خراب، ۋەك گىژەلۈكەى دەريايى وايە، كە لە سەرۋە بۇ خوارەۋە دەپرات، ئەگەر لە دەرەۋە ۋە لە دورەۋە سەيرى گىژەلۈكە دەريايىەكە بەكەيت، ئەۋا زۆر ترسناك دەرناكەۋىت، بەلام ئەگەر وريا نەبىت ۋە نىك بىت لىيەۋە، ئەۋا رەنگە بەخىرايى راتبكىشىتە خوارەۋە.

تىگەشتن لە باردۇخى خراب

با سەيرى ئەمە بەكەين بزائىن لە ژيانى راستىدا چۆنە. بۇ تىگەشتن لە كارىگەريىە گەرەكەى ئەمە لەسەر پەيوەندىيەكانى ئىستا ۋە داھاتوت، ئەۋا بىر لە پەيوەندىيەك بەرەۋە تىايدا سەرکەۋتوۋ نەبوويت.

پىۋىستە دووبارە لە بىرکردنەۋەتدا ئەۋ ھۆكارانە دروست بەكەيت ۋە لىكى بەدەيتەۋە، كە بەھۆيانەۋە ئەۋ پەيوەندىيە شىكسىتى ھىنا ۋە سەرکەۋتوۋ نەبوۋ، بىھىنە بەرچاۋى خۆت ۋە بزانه كە چى پوویدا.

يەكەم شت چى پوویدا؟ پاش ئەۋە چى پوویدا؟ دواتر چى؟ بۇ تىگەشتن لە تەۋاۋى كارىگەريىەكانى ئەمە دلنبا بەرەۋە، كە ھەنگاۋە كىرەريىەكانى كۆتايىى ئەم بەشە تەۋاۋ دەكەيت ۋە جىپە جىيان دەكەيت.

بۇ نمونە، لە ھاۋسەرگىرىدا ھاۋسەرەكە تەركىزى لەسەر خۆى دەبىت ۋە لە ئىش ۋە كارەكانى مالىۋەدا ھارىكارىي ھاۋزىنەكەى ناكات، زىاتر كاتەكانى لە نوسىنگەكەيدا بەسەر دەبات، بەيانىان بەر لەۋەى مندالەكانى بەخەبەر بىن مال بەجى دەھىللىت ۋە ئىۋارانىش كاتىك دەگەرپتەۋە مالىۋە زۆر درەنگە ۋە

گفتوگوگانی مالّه وهش بۆ بابتهی بازرگانی و دارایی تهرخان دهکات. رهنگه پارهیان کهم بیّت و هیئندهیان نه بیّت که قهرزه کانیان بدهنه وه، پاره ی دانه وه ی سه یاره، خولی هاوینه ی مندالّه کانی، پاره ی دکتوری ددان.

ورده ورده ته نگزه و ناخوشییه که دروست ده بیّت و زیاتر له جاران مشتومر ده کهن و هه ر لایه کیان ئه وی تر تومه تبار دهکات بۆ ئه و دۆخه سهخت و ناخوشه ی تیایدان، بارودۆخه ناخوشه که ئیستا زیاتر هیز وهرده گریت وه که ئه وه ی تازه که وتبیته ناوه راستی گیزه لۆکه ی ئاوه که وه، رهنگه یه کیکیان یان ته نانهت هه ردووکیان په نا بۆ هه ندیک شتی زیانبه خش و خراپ بهرن بۆ ئارامکردنه وه ی خویان، وهک: خواردنه وه ی ماده کحولیه کان، چونه دهره وه له گه ل ره گه زی بهرانبهردا، قومارکردن، یان ته نانهت له خراپترین دۆخدا له رووی جهسته یی و هزرییه وه ئازاری یه کتر بدهن.

له م کاتانه دا په یوه ندییه که له خراپترین دۆخیدا یه و بارودۆخه که یان له خراپترین ئاستدایه، زۆر کات جیابوونه وه پروودهات و خیزانیکی دیکه ش ناوی ده چیته لیستی ناوی خیزانه جیابوونه وه کانه وه.

داتاکان سالانه زیاد ده کهن، کاتیک به وریاییه وه بیر ده که یته وه له وه ی که چ شتی ک هۆکاری جیابوونه وه ی په یوه ندییه کان بوو، ئه و ده توانیت ههنگاو بگریته بهر بۆ چاره سهرکردن یان ته نانهت ئه گه ره په یوه ندییه که له ده سته درچووش بیّت، ئه و باشتر وایه بۆ جاری دواتر ئاماده بیت و ده توانیت ریگری له هه مان کیشه بکهیت تا دووباره پروونه داته وه.

هۆشاری، هه میشه یه که م ههنگاوی به ره وییشچوونه، ههروه ها ده توانی ئه م ته کنیکه به کاربهیتیت بۆ پینداچوونه وه به گرنگترین په یوه ندییه بازرگانییه کانیشتا.

ئەمە سیناریۆیەکی باوە: دوو کەس کارێکی هاوبەشیان دروست کردوو و بێرۆکە یەکی نوێیان هەبوو بۆ بەرھەمئێک یان خزمەتگوزارییەکی نوێ، بێر پارە و کاتیکی زۆریان تەرخان کردوو بۆ بازرگانییە نوێیە دڵخۆشکەرەکیان، هیچ بەلگە نامە یەکی یاسایی کاری هاوبەشی ئامادە کراویان ئیمزا نە کردوو و پێکەو و هاوڕێی گیانی بە گیانین و دەیانەوێت تا کۆتایی رێگا کە بەردەوام بن، هەروەها هیچ رێگایەکیان، یان تارێکی کارە کە بوونی نییە بۆ قەرەبووکردنەو، یان بەشکردنی قازانج.

با سەیری پەڕیوەندییەکیان بکەین بزانیان چەند سالیکی دواتر چۆنە و چی لێھاتوو، کارە بازرگانییە هاوبەشەکیان لە دژوارییە، چونکە یەکیکیان کۆنترۆلی کارەکی کردوو و رێگە نادات ئه‌وی دیکە هیچ بێراریک بەدات بەبێ پەرەزەندی خۆی.

باری داراییان خراپە و مشتومری هەفتانە دەکەن لە سەرئەو یەکی کە داھاتەکیان چۆن خەرج بکریت، یەکیکیان دەیهوێت دووبارە داھاتەکیان لە کۆمپانیاکە دا و بەرھەمئێتەو، بۆ ئەو یەکی گەشە بکات، بەلام ئه‌وی دیکە یان بۆچوونی وایە، کە دەبێت سەرەتا بەشی خۆم پێ بدرییت تا وای لێدیت تەواوی دەستەکیان دەخەنە ناو مشتومرەکیانەو و دەبنە دوو دەستەکی تەواو جیاواز و کێشە کە گەر دەبێت و یەکیکیان دەیهوێت واز لە کارە کە بەهێنیت، لەبەر ئەو یەکی هیچ رێککەوتنێک لە نێوانیاندا نییە تا کرین، یان فرۆشتنی پشکەکانیان ئاسان بکات و وازھێنان لە کارە هاوبەشەکیان دژوار دەبێت. هەردوولا پەتی دەکەنەو و پلان و بێرۆکەکانی خۆیان بگۆرن، تا وای لێدیت هەریەکیان مەرجی تاییبەت بە خۆی دادەنێت، کێشە کە بەردەوامی دەبێت و لەم نێوانە دا زۆر جار پارێزەرەکان زۆرترین بێر پارەیان دەست دەکەوێت. بازرگانییەکیان

سهرکه وتوو نابیت و ناوی دوو که سی دیکه ش زیاد ده بیت بۆ لیستی ئه وانه ی ده لئین، "کاری هاوبه ش (پیکه وه یی) هرگیز سوودی نابیت و سهرکه وتووش نابیت!"

ئهمه زانیارییه که یه:

ئه گهر له ئیستادا له ریکه وتنیکی بازرگانیدایت له گه ل هاوبه شیکی یان زیاتردا، یان ده ته ویّت ئه نجامی بدهیت له داهاتودا، ئه وا همیشه سهره تا پلانی ستراتژیی چونه دهره وه (وازهینان) ت دابنی، له نووسینه که دلتیا به ره وه، با به دهستنووس هه تان بیت و ئاگاداری هه موو په یوه ندییه کی سۆزداریش به .

ئهو راستییه په سهند بکه، که هاوبه شه که ت که سیکی باشه، یان باشترین هاوپیته و هیچ هۆکاریکی نییه، که ریکه وتنی نووسراو له نیوانتاندا نه بیت بۆ کاره بازرگانیه که تان. نه بوونی پیشبینیه کی دروست و ئاماده کاری، زیاتر له ههرشتیکی دیکه ده بیته هۆی دارمانی بازرگانی له مپۆدا.

ئیستا که له دۆخه که تیگه شتیت، لیه وه فیر به، ئیمه ی مرفۆ بوونه وه ریکین خووه کان دووباره ده که ینه وه، ئه گه ریکی زۆر هه یه، که هه مان هه لسوکه وت دووباره بکه ینه وه.

په یوه ندییه گرنگه که ی دواتر زۆر پیویسته بۆ ته ندروستیت، سامانه که ت. ئه گهر خۆت له هه مان بارودۆخدا بینیه وه، ئه وا له پووی دهروونیه وه کات تهرخان بکه بۆ خۆت، واز له کیشه که بهینه و به بیرکردنه وه ی پوونه وه بریار بده، که گۆرپانگاریی ئه رینی دروست بکه ییت، چونکه گۆرپینی هه لسوکه وت و خوو تاکه رینگه یه ئه نجامی جیاوازیان ده بیت بۆت.

" کاتیك له گهل كه سیکدا له دهمه قالدایت، ته نها ریگیاهه که ههیه ده توانیت جیاوازی دروست بکات له نیوان خراپترکردنی په یوه نندییه که تان یان پته وکردنیدا، ئەویش، هه لویست (بیرکردنه وه) ته."

- ویلیام جهیمس

تیکه شتن له بارودرخه باشه که

با روونی بکهینه وه ئەمه چۆن سوودی بۆت ده بییت، تانه وهی بتوانیت به خیرایی دهستکه وتی باش به دهست بهینیت. وهک پیشتر په یوه نندییه که دووباره بکه ره وه، به لام ئەمجاره ورده ورده تهرکیز بخه ره سه ره و په یوه نندییه، که فراوانت کردوه، په رهت پیداو وه گه شهی کردوه هه تاکوو وای لیدیت ده بیته په یوه نندییه کی ماوه دریژی نایاب، یان په یوه نندییه کی بازرگانی.

له بیرکردنه وه تدا هه موو ئەو شته گرنگانه دووباره بکه ره وه و بیر خۆتیا ن بهینه ره وه، کاتیك یه که مجار یه کترتان بینی تا ئەو کاتهی، که په یوه نندییه که ت په ره ی پی درا.

زۆرینهی خه لکی ئەمه ناکه ن، له به ره وه دهستکه وتیکی زۆرت ده بییت له بازاری کرین و فرۆشتندا کاتیك په ره به پلانیکی دروست ده دهیت، که بتوانیت له داها توودا چه ندین جار دووباره ی بکه یته وه.

په یوه نندییه به هیزه کانت ده بنه هۆی دهستکه وتی نایاب و گه وه ره بۆت. ئەمه ش نمونه یه کی ئەرینییه، که یارمه تیت ده دات، ده یق، خاوه نی بازرگانییه کی ئەندازیارییه و بیرۆکه له کرپاره کانی وه رده گریت و یارمه تییا ن

دهدات به ره می نوی دوست بکن، فیربووه به دوستی مامه له له گه ل خه لکیدا بکات وه، وه لامدانه وهی خیرای په یوه ندییه ته له فونیه کان و راپه پانسنی داواکاری کپاره کان.

رۆژیک کپاریکی نوی لئی نزیک بوویه وه به بیرۆکه یه که وه بۆ به ره مهینان و دوستکردنی لاستیک خۆشحال بوو که یارمه تی بدات، گه نه که خه یالئیکی گه وره ی هه بوو، خه ونی به هه بوونی پیداوستی به ره مهینانی خویه وه ده بینی که هه ندیک له به ره مه که ی بۆ زۆریک له به کارهینه رانی جیهان دابین بکات، پسپورییه که ی هه بوو وه به ره له به ره مهینان چه ندین گۆرانکاری ناپوونی کرد له شیوازه که یدا.

ئهم پیشکه وتنانه وایان لی کرد تیچووی که م بیّت و به هیتریش بیّت. ئهم هاوپه یمانیه ی نیوانیان له ماوه ی چه ند سالیکی که مدا بوو به په یوه ندییه کی دلخۆشکر، که هه ردوولایان رازیبوون له سه ری و دلخۆش بوون پی، ته نانه ت له لای یه کتره وه هاریکاری یه کتریان ده کرد تائه وه ی بگن به به رزترین ئاستی داهینه ری و به ره مهینان. له ئاکامدا، خه ونی کوپه گه نه که هاته دی به هوی خه یالئینی و به رده وامیه که یه وه چه ندین پیکه وتنی سه دان ملیون دۆلاری ئیمزا کرد و به دریزایی پنگاکه له په یوه ندیدا مایه وه له گه ل ده یف به ئومیدی سوودمه ندبوون له ئامۆزگارییه کانی.

کاتیک بازگانیه که ی گه شه ی کرد ئه وه ی ده یفیش به هه مان شیوه گه شه ی کرد. رۆژیکیان به بیرکردنه وه له سه رکه وتنه گه وره که ی په یوه ندییه کی ته له فونی گرنگی ئه نجام دا، که په یوه ندییه که یانی زۆر له جاران به هیتر کرد. پێژه ی له ۱۰۰٪ی قازانجی داهاتووی پیشکه ش به ده یف کرد، ئه مه شیوازی پیگوتنه که ی بوو: "سوپاس، که باوه رت به تواناکه ی من هه بوو تا دست پی"

بکه م و پالپشت و هاوکارم بوویت بو تپه پانندی دوخه سهخته کانی ژیانم." هه موو په یوه نډییه ک له ژیاندا خالیکی دهستیکی هه یه .

زورچار سه ره تا بهرکه وتن و بینینه کان له بیر ده کرین، هه رچه نده به زووی ههستیکی باش پهره پی دده دیت سه بارهت به که سه که ی دیکه .

نایا وینه که ت دیته بهرچاؤ؟ کاتیک به وردی پیداچوونه وه ده که یت له وه ی باشتیرین په یوه نډییه کانت چوون پهره پی داوه، نه وه ده بیته هوی دروستکردنی په یوه نډی باشترو گه وره تر بو ت له داها توودا .

زانینی نه و شته ی، که سوودی ده بی ت و نه وه ش که سوودی نابیت یارمه تیت دهدات له خو لادان و نه کردنی هه له ی گه وره تر و دیار، که ده بیته هوی بارودوخی ناخوش و دژوار .

هه واله خو شه که نه وه یه، که ده توانیت بو دروستکردنی په یوه نډییه کی نایاب له هر بواریکی ژیانندا بیت به کاری بهینیت، کاریگری و سوودی ده بی ت بو په یوه نډی که سی، خیزانی و هاوپه یمانی بازرگانیش .

نه و خو وه پهره پی بده، که به رده وام پیداچوونه وه به هر دوو بارودو خه که دا بکه یت و به کاریان بهینه تا دوور بیت له هر بارودوخیکی نه ری نی و پپیه ریت بکه ن بو ناو جیهانیکی نه ری نی په یوه نډی خو شه ویستی و تایبهت .

به که سانی نه ری نی (ژهه راوی) بللی نه خیر

به رله وه ی به رده وامین تکایه نه م ناموژگارییه گرنگ و پپویسته بگره گو ی، خو ت به دوور بگره له که سانی نه ری نی . به داخه وه، که سانیکی که م هه ن جیهان وه ک کی شه یه کی گه وره ده بینن و له چاوی نه واندا تو ش به شیکی له کی شه که،

گرنگ نییه شته کان چه نده باشن، ئەوان تهرکیز دهخه نه سەر ورده کارییه ناپیویست و بچوکه کان و بهرده وامیش هه مان شت ده که ن.

ئوه خوویه که به ته واوی په یوه ندییه کان له ناو ده بات، به شیکی وزه ی نه رینی له سەر لیوه کانیا ن ده توانیت بۆ هه میسه خه نده و خو شیی سەر روو خسارت نه هیلیت. ئەم که سانه ژه هراوین بۆ ته ندروستییت، پیویسته هه موو کات وریا بیت و بۆ هه میسه له ده ره وه ی سنوره کانت بیان هیلیته وه.

رهنگه لی ره دا بیر بکه یته وه و بلیت، "قسه کردن ئاسانتره له کردار." ئایا ئه و هاوپییه م، که ما وه ی چه ندین سالا ده ی ناسم و هه موو کات سکا لا ده کات ده رباره ی کاره که ی، له رووی داراییه وه که س ئاماده یه هاریکاری بکات؟ ئایا ده بیت رووی لی وه ریچه رخیتم و دوور بکه ومه وه لی کاتی که به م شیوه یه قسه ده کات؟

نه خیر، به هیواشی دوور مه که وه ره وه، به لکوو خیرا ده ست به پاکردن بکه، چونکه بیر کردنه وه نه رینییه که ی، ژیا نت ده شیوینی.

ئیسنا له مه تپیگه: باس له که سیک ناکه ی ن، که ئاسته نگیه کی سه ختی هه یه و به راستی پیویستی به یارمه تی هه یه، به لکوو مه به ستمان له و که سانه یه خو شی ده بینن له پیدانی هه موو بیر کردنه وه نه رینییه کانیا ن به تۆ له هه موو ده رفه تیکدا و به باوه رپه خو بوونیکی که مه وه پیشت ده لین، "ناتوانیت ئەمه ئە نجام بدهیت و ناتوانیت ئە وه ئە نجام بدهیت!" به تاییه ت کاتی که بیرۆکه یه کی نایابت بۆ دیت، چیژ ده بینن له له ناو بردنی بیرۆکه ئە رینییه کانت و ئە وه خو شترین رووداوی رۆژیانه، هه ر بویه چیدیکه هاوپییه تییا ن مه که.

ئەمە ئەو شوپنەيە، كە ھېزى راستى تىدايە: ھەمىشە ھەلبىزاردنى تۆيە. دەتوانىت جۆرى ئەو كەسانە دىارى بكەيت، كە دەتەوئىت لە ژيانندا بن، دەتوانىت بەردەوام بيت لە شوپنكەوتنى دەرفەتە نوپيەكان.

رەنگە پيويست بيت ھەندىك ھەلبىزاردنى باشتەر بكەيت، زۆر ئاسانە، واتە رېگەدان بەوھى ھەندىك كەس لە ژيانندا نەمىنن و تۆش پزگارت دەبيت لە دەستيان.

لە راستىدا، بەوردى و بەئاگاييەو ھە سەيرى پەيوەندىيەكانى ئىستات بكە، ئەگەر كەسەك لە ژيانندا ھەيە كە بەردەوام و رەت دادەبەزىنئىت و بىرۆكەى نەرىنئىت پى دەدات، ئەوا بىرپار بەدە لە ژيانت دەرى بكەيت و درىژە بە ژيانى خۆت بەدە.

ئەمەش نامەيەكى دەنگى دلخۆشكەرى قەشە ھىنرى شۆرە، كە دەلئىت ھەركاتىك كەسەكى نەرىننى لە ژيانندا ھەبوو ھە وىستت چىدىكە ھاوپرپيەتى نەكەيت و لىي دورر بكەويتەو، ئەوا ئەم نامە دەنگىيەى بۆ بەجى بەئىلە:

"سوپاس بۆ پەيوەندىيە تەلەفونىيەكەت، ئەوھى راستى بيت ماوھەيەكە دورر كەوتوومەتەو ھەندىك گۆرانكارىي پيويست لە ژيانندا دەكەم، تەكايە پەيامىكى دەنگىم بۆ جى بەئىلە، ئەگەر وەلام نەبوو پۆت، ئەوا بزانە تۆش يەككى لەو گۆرانكارىيانەى لە ژياندا دەيانكەم. خۆشى لە پۆژەكەت ببىنە!"

سى پرسىاره گوره که

ستراتیژییه کی دیکه یه، که زور سوودبه خش ده بیئت بۆت، وارن به فیت، کۆمپانیا که ی له چهند کریاریکی تایبه ته وه گه شه ی کرد و بوو به یه کیک له گوره ترین کۆمپانیا کان.

زور به ده گمن به شه که ی خوی ده فروشیئت له پاش وه به رهینان، ئاماده کارییه چروپره که ی، شیکردنه وه ی ته وای ژماره کان له خۆ ده گریئت به تاییه ت سه رمایه ی کۆمپانیا که .

ئه گهر به حه زى خوی بیئت، ئه و کاتیکی زور به سه ر ده بات له کۆبوونه وه له گه ل ئه ندامه سه ره کییه کانى کۆمپانیا که یدا، بۆ ئه وه ی بزانیئت چۆن بازرگانیه که به پویه ده بن، چاودییری فه لسه فه که یان ده کات و بزانیئت چۆن مامه له له گه ل ستاف و ئاماده که ران و کریاره کانداه که ن، کاتیکی ئه م کارانه ی ته واکرد، ئه و سى پرسىاره له خوی ده کات سه باره ت به ئه ندامه سه ره کییه کان:

۱- ئایا ئه م که سانه م خۆش ده ویت؟

۲- ئایا متمانه یان پیده که م؟

۳- ئایا ریزیان ده گرم؟

ئه گهر وه للامی هه ر کام له م پرسىاره نه خیر" بیئت، ئه و ریککه وتنه که ناگریئت و ئه نجام نادیئت به بی گرنگیدان به گوره یی ژماره کان، یان تواناکه بۆ گه شه کردنی کۆمپانیا که .

ئه م سى پرسىاره ساده، به هیزه بناغه ی سه ره کین بۆ په یوه ندییه کانى وارن به فیت. چهند سالیکی به رله نیستا به فیت ده وله مه ندرین که س بوو له ئه مریکادا، به لام به م دوایانه پله ی یه که می چۆل کرد بۆ دامه زینه رى مایکروسۆفت، بیل

گه یتس، سه ره پای جیاوازییه کی زور له ته مه نیاندا، به لام ئه م دوو سامانداره
هاورپیه تیه کی نزیکیشیان هه یه .

ئه وه بزانه ئه و که سه ی، که هاورپیه تی ده که یت گۆرانکاری له ژیانندا
دروست ده کات.

جاری داهاوو کاتیڤ ده ته ویئت بچیته ناو په یوه نندییه کی بازرگانیه وه، یان
په یوه نندییه کی که سبیه وه له گه ل که سانیکدا، که زور به باشی نایانناسیت، ئه وا
پیشوه خته چه ند هه نگاوێڤ بگره بهر بو دلنیا بوونه وه .

سهیری ئه و نیشانانه بکه، که راستی، راستگویی و ئه زمونیان
ده رده خات، بزانه چۆن مامه له له گه ل که لکانی دیکه دا ده که ن. زانیاری بچوک
به رچا ورونی گه وره ت پی ده دات، ئایا خووی گوتنی "تکایه" و "سو پاس" یان
هه یه به تایبته بو ئه و که سانه ی له پله و پۆستی خزمه تگوزاریدان، وه ک:
شاگردی، خزمه تکاری ئوتیله کان و شۆفیری ته کسبیه کان؟ ئایا له گه ل که سانی
تردا مامه له کردنی هاورپیه یان هه یه؟ کاتی پیویست وه بگره بو په سه ندکردنی
ته واوی هه ل سوکه وتیان بهر له وه ی خۆت ته رخان بکه یت.

هه میشه بگه رپیره وه بو سی پرسیاره گه وره که و گرنگی به ژیرییه که ت بده .
باوه رپه به هیزه که ت رپنویینیت ده کات، رپگه مه ده دلته له بری میشتکت بریار
بدات.

کاتیڤ به ته واوه تی له پرووی سۆزداریه وه له دۆخی کدایت، ئه وا زورچار بریاری
هه له ده ده یت، کات به خۆت بده بو بیرکردنه وه بهرله ده ستپیکردنی هه ر
په یوه نندییه کی نوی و به جوړیکی دیکه سهیری ئه مه بکه .

بۆچی بېریار دده دیت په یوه نندی نوئ درست بکه یت له گهل که سانیکدا، که متمانە یان پیناکه یت، پزیزان ناگریت، یان خوشت ناوین؟ له کاتیکدا توانا سروشتیه که یت دهلئیت ئەنجامی مده و دریزه ی پی مده ئەوا پرسیایه که بۆ ناؤمیدبوون.

که سانیکى نایابى زور هەن، که دەتوانیت کاتە بەنرخەکانى خۆتیا ن له گهلدا بەسەر ببه یت و خوشى له هاورپیه تیکردنیا ن ببینیت، که وایه ئەگەر هاورسەرگرییه، هاوربه شى بازرگانیه، یان به کریگرتنى تیمیکى فرۆشیارییه، ههلباردنى که سه دروسته که زور گرنگه بۆ تەندروستى و سامانى داهاتوت. به وریاییه وه ههلانبژیره.

خۆشبینى راستى له بهسەبردنى کات له گهل ئەو
که سانەدا سه رچاوه ده گرت، که به رده وام هانت ده دن و
په یوه ندىیه که به هیژ ده که نه وه و دووباره وزه ت پی ده ده نه وه.

کریاره سه ره کییه کانت و سوومه ندبوونى هه ردوولا

هه نگاوى دواتر له په رده دان به خووی په یوه ندىیه نایابه کان فیربوونه به وهى، که به نرخترین په یوه ندىیه کانت به هیژتر بکه یت له بارودوخیکدا، که به رژه وه ندىی هه ردوولای تیا دا بیئت.

زور شت وتراوه و نووسراوه سه باره ت به فهلسه فهى دهره نجامى سوومه ندبوونى هه ردوولا، به ئەزموونى ئیمه زۆرینه ی تهنها قسه ن و ئەمه فهلسه فهیه به وهى، که چۆن ژیا ن ده که یت.

له بازرگانیدا واته نیگه رانییه کی جدی بو ئه و کهسه ی دیکه، که ئه ویش هینده ی خوت سوودمهند ده بیئت ناخو کاری فروشتن بیئت، پیککه وتنی فرمانبهر بیئت، وتوویرکردن، یان هاوپه یمانییه ستراتژییه گرنه گه کان بیئت.

به داخه وه، هه لوئیستی زوریک له مرۆقه کان له کاری بازرگانیدا ئه وه یه، که ده یانه ویت ته نها خویان سوودمهند بن و هه موو قازانج و ده سته که وته کان بو خویان بیئت، ئه نجامه که (بردنه وه - دۆرانه) واته سوودمهند بوونی لایه ک و زهره رمه ندبوونی لایه نی به رانبهر.

له لایه کی دیکه وه، سوودمهند بوونی هه ردوولا (بردنه وه - بردنه وه) واتای ئه وه نییه، که هه موو ده سته که وت و قازانجه که بده یه به که سی به رانبهر، ئه وه پیی ده وتریت (دۆران - بردنه وه) واته تو زهره رمه ند ده بیئت و که سی به رانبهر سوودمهند ده بیئت ره نجه ئه مه ش له ئه نجامدا بییته هوی ئه وه ی، که کاره که ت له ده ست بده یه ت.

ستراتژییه کی گوره هه یه پیی ده وتریت (دۆران - دۆران) واته هه یچ لایه کتان سوودمهند نابن، ئه مه کاتیک پووده دات، که هه ردوولا زور که لله ره ق یان خوپه سه ندن، بو ئه وه ی دۆخیکی بردنه وه دروست بکه ن وه کوو، وتوویرکردنی پیککه وتن له نیوان ده سته ی به ریوه به ران و فرمانبهره کاندای له ئه نجامدا هه یچ لایه کیان سوودمهند و براوه نابن له دۆخه که دا.

له ژیا نی که سیتدا، دۆخی بردنه وه - بردنه وه بناغه ی په یوه ندییه خۆشه گه رموگوره کانه، ئه وه هاوسه ره که یه ده یه ویت دۆخیکی بردنه وه (سوودمهند بوون) بو هاوژینه که ی دروست بکات، ئاماده یه نیوه ی ئه رکه کانی ماله وه ئه نجام بدات و یارمه تی چالاکییه کانی منداله کانی بدات، به تاییه ت کاتیک هاوژینه که ی فرمانبهره له دهره وه.

بردنه وه - بردنه وه واته هاوژینه کهش پالپشتی ته واوی هاوسه ره که ی دهکات، کاتیک له هه ولی دروستکردنی بازرگانیه کی نوی، یان دهستی کردنی کاریکی نویدایه .

ئه م دۆخه واته بوون به هاوسییه کی باش بو دراوسیکانت، تهرکیز و ئامانجت ته نها له سه ره به رژه وه نندییه کانی خۆت نه بیته، بو ئه وه ی سوودی هه بیته، پیویسته هه موو رۆژیک جیبه جیی بکهیت. کاتی پیویسته، به ره نگارت ده کاته وه تائه وه ی به جدی خۆت ته رخان بکهیت بو دروستکردنی ئه م کاره هاوبه شییه گرنگانه .

ئیستاش با سهیری لایه نیکی دیکه ی گرنگی بکهین له گه شه کردنی بازرگانیه که تدا، بنیادنانی په یوه نندییه کی نایاب له گه ل کرپاره سه ره کییه کانتدا. کرپاره سه ره کییه کانت دلی بازرگانیه که تن و به رده وام شتت لی ده کپن و گرنگترین سه رچاوه ی ده ستکه وتنی تۆن و خۆشحالیشن، که هاریکاریت بکه ن بو پیدایستی نایاب بو بازرگانیه نوی.

جیگای سه رسامیه، له مپودا زۆرێک نازانن کی کرپاری سه ره کییه نه . ئه وان پاسپورتی تۆن بو گه شه کردنی داهاتوت.

به داخه وه، زۆر جار ئه م په یوه نندییه گرنگانه به هایان نازانریت، هه لویسته که ئه مه یه: "هه موو مانگیک داوی دوو هه زار به ره م ده کات، پیویسته گرنگی و تهرکیز به بازرگانیه نوی بدهین."

همو جوړه ړيککه وتنیک شياوى هيښتنه وه يه

بازرگانى نوې گرنکه، هيښتنه وه ي په يوه ندييه که ت له گهل باشترين کپاره کانتدا له و گرنگتره، زور سه خنتره کپيارى نوې بدوزيته وه به به راورد به وه ي، که کپاره دپرينه کانت بهيلپته وه و خزمه تيان بکه يت. ناگادارى کاته که شت به، که له گهل نه و که سانه دا به سهرى ده به يت کپيارى سهره کيت نين. نايا هيچ کپيارى کى له م جوړه ت هه يه له بازرگانيه که تدا؟ نه گهل دنليانيت، نه واه به م جوړه ده توانيت بياناسيته وه، چونکه وزه، کاتيکى زورت لى ده به ن و شتى که ميشت لى ده کړن و هه نديک کات سوودت پيناگه يه ن و هيچيش ناکړن. به لام ده رباره ي همووشتنیک پرسيارت لى ده که ن، داواکاريه کى زور زورت لى ده که ن و کانت زور ده گرن. به دنليانويه ناته وي ت هيچ کاريکى بازرگانى پره ت بکه يته وه، که دپته به رده ست، به لام نه ي نه و شته ي، که کات و وزه ت زور ده بات و نه نجامى که ميشى ده بي ت و هه نديک ړيککه وتن نه نجامى باش و نايابى نابيت ده بي ت پشتگوپيان بخه يت و خو ت به دوور بگريت لپيان.

ديسان سه يرى کپياره سه ره کيه کانت بکه ره وه، شتيکى گرنگ هه يه پيوسته بيزانيت ده رباره ي نه م که سانه، نه ويش نه وه يه ناته وي ت هه رگيز له ده ستيان بده يت. نه مه پرسياره گرنکه که يه، نايا چه نديک له کاتى خو ت تهرخان ده که يت بو کپياره سه ره کيه کانت؟

نه مه شياوى ليکولپنه وه يه، ليکولپنه وه که مان ده رى ده خات، که کاتيکى زور که م تهرخان ده کريت بو کپياره سه ره کيه کان، نه مه ش ده بي ت هوى نه وه ي هه رگيز په يوه ندييه کان نه گه نه به رزترين ناستيان.

له پووی داراییشه وه، واته به فیرۆدانی بره پارهیه کی زۆر، ئیستا که ده زانی ئەم جۆره که سانه کین، ئەوا زیاتر تهرکیزیان له سهر بکه ره وه، ده سته که وته درێژخایه نه کان شایسته ی کۆشش و هه ولدانی زۆرن، بازرگانیه که ت زیاد ده کات و ههروه ها ئەگه ری له ده سته دانی ئەم جۆره له باشته رین کپاره کانت که م ده که یته وه بۆ کپه رکیکاره کانت.

ئیستا با سه یری گرنه گته رین په یوه ندییه که سییه کانت بکه ین، وه کوو: خیزان، هاوړیکانت، ئاموژگاریکه ره پۆحیه کان، چاودیره کان، هه رکه سیك، که تاییه ته له ژیانای ده ره وه ی جیهانی بازرگانیه که تدا. دووباره به وریاییه وه بیر بکه ره وه له وه ی کێ شایسته یه، که له م لیسته تاییه ته ی که سه گرنه گکاندا بیته، پاشان ناوه کانیان تۆمار بکه.

دواخستن گه ره ته رین دوژمنه و هه رگیز هه یچ هه ول و کۆششیک بۆ باشته رکردنی داهاتوت دوا مه خه. هه ریه ک له م هه نگاوانه به جی بگه یه نه پاش ته واوبوونی خویندنه وه ی ئەم به شه. بیره ت بیته، ئەم کتیبه کاریکه به رده وامه و ئەو کاته ی که ته واوی ده که یته، ئەوا ده سته کردوه به هه ندیک له م خووه تاییه ته دلخۆشکه رانه ی ژیانته: ده وله مه نده تر ده بیته، زیاته ر قایل و دلخۆش ده بیته به ده سته که وته کانت.

به وردی سه یری لیسته که بکه و پینداچوونه وه به بری ئەو کاته دا بکه ره وه، که له گه ل ئەم که سانه دا به سه ری ده به یته، ئایا وه ک پیویسته؟ ئایا خۆشی له و کاته ده بینی؟ ئایا کاته که سییه که ت له گه ل کئی دیکه دا به سه ر ده به یته؟ ئایا کاته ت زۆر به فیرۆ ده ده ن، که باشته روایه له به ره وپیشبردنی په یوه ندییه گرنه گکاندا به سه ری به یته؟ ئەگه ر به "به لی" وه لامت دایه وه، ئایا ده ته ویته چی بکه یته ده رباره ی؟ ره نگه کاتی پیویسته بیته بلایته، "نه خیر". ئەوان له

لیستی گرنګترین که سانی ژیاڼتدا نین، ئه ی که وایه بۆچی کاته که ت لی ددزن و به فیرویی ددهن؟

به کورتی ئاماژه مان به دۆخی (بردنه وه - بردنه وه) سوودمه ندبوونی ههردوولا کرد، به پراستی گرنګه که بزانیته ئه مه واتای چیه .

ستیف کوفی، لیکچوونیکی پوون و باشمان پی ددهات و ده لیت: "ده بیت وه که هه ژماریکی بانکی هه لسوکه وت له گه ل گرنګترین په یوه ندییه کانتدا بکهیت،" بۆ نمونه: هه تا پاره ی زیاتری تیا دا دابنیت له هه ژماری بانکی په یوه ندییه گرنګ و تاییه ته کانتدا، ئه وا په یوه ندییه کانت فراوانتر، به هیزتر دهن و له پرۆسه که دا ده بیت به که سیکي گرنګتر و به به هاتر لای که سانی به رانبه ر.

هه تا زیاتر بزانیته ده رباره ی ئه و که سانه ی له لیستی کریاره سه ره کییه کان و لیسته که سییه کانتدان، ئه وا زیاتر ده توانیت هاریکاریان بیت، اتا دروسته که ی (بردنه وه - بردنه وه) ئه وه یه، که ئه م یارمه تی و سوودانه بگه یه نیت به بی هیچ مه رج و خواستیک.

به واتایه کی دیکه، له به رانبه ردا چاوه پوانی هیچ شتیک مه که، به لکوو ته نها ئه زموونی خوشیی ته واوی به خشین بکه .

ئه گه ر تا ئیستا ئه نجامت نه داوه، ئه وا فایلیکی زانیاری بۆ هه موو ئه و کریاره سه ره کییه لیسته که ت و په یوه ندییه گرنګه کانت دروست بکه . هه موو زانیارییه کان ده رباره ی ئه م که سانه بدۆزه ره وه ته نانه ت ئه و شتانه ش که چه زیان لئیته تی، یان چه زیان لئی نییه: خواردنه دلخوازه کانیا، پیکه وتی پۆژی له دایکبوونیان، پۆژی هاوسه رگیکردنیا، ناوی منداله کانیا، وه رزش و ئاره زووه کانیا.

هارفی ماکای، به فایل زانیارییه که ی ده لئیت (ماکای ۶۶) له بهر ئه وه ی ۶۶ پرسیار هه یه، که تیمی فرۆشیاره که ی ده پیرسن بۆ به ده ستهینانی زۆرتین زانیاری هه موو کپیاره گرنگه کان. زۆرینه ی خه لکی فایل له م جوړه یان نییه هه ر بۆیه گرنگی به دۆخی بردنه وه - بردنه وه نادهن، کاتیکی زۆر و هه ولدانیکی بی وچانی زۆری پیویسته بۆ بنیادنانی په یوه ندییه کی سه رکه وتوو و به هیز. واته زۆرجار پیویسته زیاتر به ده ست بهینت، ئه وه شیوازی ژیا نه ورده ده بیته هه لسوکه وتی نوئی پۆژانه ت و به بی بیرکردنه وه ئه نجامی ده دهیت. هه لسوکه وتی بردنه وه - بردنه وه ده بیته به شیک له هه لسوکه وتی ژیا نی پۆژانه ت، به شیوه یه کی جیاوازتر له پیشوو ده رگای ده رفه ته کان به پروتدا ده کرینه وه و به دلنیا ییه وه، پیی ده وه له مه ندر ده بیت و ته نها مه به ستمان له پرووی داراییه وه نییه.

چ شتیکی دیکه ...

بردنه وه - بردنه وه پښتانه کی نایابه بۆ ژیا نکر دن و هاوړپیه تی پاستی کاتی پیویسته بۆ به ره و پښتچوون، به های ئه و په یوه ندییا نه بگره که خاوه نیانیت و هه رشتیک، که پیویسته بیکه بۆ باشترکردن و به هیزکردنیا ن. ئه مه ش ستراتیژییه کی به هیزه که ئاسانی ده کات پیی ده وتریت، "ته کنیکی چ شتیکی دیکه."

با بلین ده ته ویت په یوه ندییه که سییه گرنگه که ت له گه ل هاوسه ره که ت، یان هاوړینه که تدا به ره و پښت ببهیت، ئه گه ر هاوسه رگیریت نه کردوو، ئه وا ده توانیت ئه مه بۆ هه ر په یوه ندییه کی دیکه ی واتادار به کار بهینت، که وایه به گویره ی په یوه ندییه که به کاری بهینه.

له راستیدا، که سټک دیاری بکه، که حهزت لټیه چیژ له ئاستیکې به رزی په یوه نندیه که ت ببینی له گه لیدا. بۆ نیشاندانی ئه وهی چۆن ئه م ته کنیکه کاری خوی ده کات نمونه ی ژن و میرده که به کار ده هیښین، وا دابنی کۆتایی ههفته یه و هاوسه ره باشه که به ناوی ده یفید گه شتووه ته مال ه وه و هاوژینه باشه که ی به ناوی (دیان) نانی ئیواری ئاماده کردوه و هه ردوکیان چیژ له ژه میکی نایاب وهرده گرن.

ده یفید ستایشی ده کات و ئه م پرسیاره ی لی ده کات: "دیان، وه ک هاوسه ری ک چۆن ئاستی من هه ل ده سه نگیښیت له ماوه ی ههفته ی پیښوودا، نمره یه کم له ۱ بۆ ۱۰ پی بده؟ ئه مه پرسیاره جدیدیه که یه.

دیان بۆ ساتیک بیر ده کاته وه و ده لټیت: "نمره ی ۸ت پی ده دم." وه لآمه که په سه ند ده کات به بی گوتنی هیچ شتیک، پرسیاره ی (چ شتیکی دیکه) ده پرسیت: "ده بوو چ شتیکی دیکه م بگردایه، بۆ ئه وه ی ۱۰م پی بده ییت؟"

دیان وه لآمی دایه وه: "به راستی پیزانینم ده بوو ئه گه ر له پوژی چوارشه ممه دا یارمه تی (چۆن) ت بدایه له ئه رکی مال ه وه یدا، له ژیر فشاریکی زۆردا بووم که ده بوو له کاتر میڤ ۷ له وانه ی کۆمپیوته ردا ئاماده بم و هه ستم به ئازاری ویزدان ده کرد به بی ئه وه ی چاودیری ته واو بکریت و جیی به یلم، له گه ل ئه وه شدا به لټیتدا، که به لوعای گه رماوه که چاک بکه یته وه ئه م ههفته یه، به لآم هیشتا ئاوی لی ده پروات، تکایه، چاکی بکه ره وه."

ده یفید گوتی: "زۆر سوپاسته که م، هه ول ده دم بۆ جاری داهاتوو که سیکی زیاتر گرنگی پیدهر بم."

پاشان نواندنه کانیان پیچه وانه کرده وه، دیان داوای له ده یقید کرد که هه لسه نگانندی بۆ بکات، ئه وه بوو ده یقید نمره ی ۹ ی پی دا ئیستا کاتی دیانه، که پرسپاری (چ شتیکی دیکه) بپرسیت.

دیان پرسپی: "ده بوو چ شتیکی دیکه بکه م، بۆ ئه وه ی نمره ی ۱۰ به ده دست بهیتم له هه لسه نگاننده که مدا؟"

ده یقید به راستی وه لآمی دایه وه و گوتی: "زۆرباش بوویت، به لآم شتیکی بچوک هه بوو، ئایا بیرته به لینت دا یاری تۆپی پییه که تۆمار بکه ییت بۆم کاتی که له رۆژی دووشه ممه و سیشه ممه دا له مال نه بووم؟ ده زانم ته نها له بیرت چوو، به لآم چاوه پروان بووم هاتمه وه سهیری دیمه نه گرنگه کانی یارییه که بکه م، به راستی نا ئومید بووم."

دیان داوای لیبور دنی کرد و به لینی دا، که داواکارییه کانی له م جوړه ی تۆمار بکات له تۆماری پلانی رۆژانه که یدا، بۆ ئه وه ی له بیري نه چییت.

به ره وه ی بلین: "ئه وه زۆر نایابه، به لآم هه رگیز سوودی نابیت بۆ من. پاره وه سه و بیر بکه ره وه، راستی که سانیکي زۆر که م ئه م ته کنیکه به کار ده هیتم و که سانیکي که متریش به شیوه یه کی ئاسایی هه فتانه ئه نجامی ده دن و به هانه زۆر باوه کانیشیان ئه مانه ن: "من زۆر سه رقالم." "ئه وه زۆر که مژانه یه!"، یان "هاورینه که م، یان هاورپییه که م هه رگیز به وه رازی نابیت."

به ته وای کراره به بۆ هه لسه نگاندن

ئه مه ش باوترین به هانه یه: "من و هاوبه شه که م، یان هاوکاره که م کراره نین بۆ هه لسه نگاندن به هۆی ئه وه ی په یوه ندییه که مان نه گه شتووه ته ئه و ئاسته." "به رده وام پیدان و وه رگرتنی هه لسه نگاندن یه کی که له باشترین ریگاگان بۆ

پته وکردنی هاوسه رگریبه که تان، یان هاوړپیه تیبه بازرگانیه که تان، چونکه خاسیه تیکی نمونه ییی ئه و که سانه یه، که ئاستیکی به رزی هوشیاری و توانای تایبه تی تیگه شتن له که سانی دیکه یان هه یه. به هوی ئه م ئاسته به رزه وه خوشی ده بین له کاری هاو به شی، پازیکه ر، راستگویانه و کرانه وه له گه ل گرنګترین که سانی ژیاناندا، هه روه ها توش ده توانیت ئه م ته کنیکه به کار به ینیت له گه ل مندالان و ئه ندامانی خیزانه که تدا و منداله کانت به بی هیچ فرت و فیلیک چیروکه راستییه که ت پی ده لئین.

هه موو هه فته یه که به چه ند پرسیارکردنیکه که م، ده توانیت زیاتر سه باره ت به خوت فیتر بیت له و که سانه وه، که گرنګترینیت به لایانه وه و هه لسه نګاندنی دروست و راستگویانه ت پی ده دن له بریی ئه وه ی وه ک زوریک له خه لکی به رگری له خوت بکه یت، ئه وا وه دیارییه که زانیارییه که په سهند بکه، له ئاکامدا ئه مه ش یارمه تییت ده دا، که ببیته که سیکی راست و متمانیه پیکراو.

ته کنیکه (چ شتیکی دیکه) واته ده ته ویت زیاتر فیتر بیت، زیاتر بکه یت وه په یوه ندییه که ت به هیزتر بکه یت، له بهر ئه وه ی به لاته وه گرنګه له پرۆسه که دا، هه ردوولا سوو دمه ند و به هیزتر بن.

ره چاوی سوو ده کانی به کاره ینانی ئه م ته کنیکه بکه له ژیانی بازرگانیتدا، ئه گه ر خاوه نی کو مپانیایه کیت، ئه وا ده توانی له فرمانبه ره سه ره کییه کانت پیرسیت چون هه لسه نګاندنم بو ده کن و ئاستم چونه وه ک سه روکیک و نمره ی چه ند م پی ده دن؟ به رپوه به ره کانیس ده توانن له گه ل ده سته ی به رپوه به ران و فروشیاره کانیاندا ئه نجامی بده ن، ئه ی کریاره سه ره کییه کانت چی؟ ئه مه ش ده رفه تیکی ناوازه یه، بو ئه وه ی ئاګاداری خاله لاواز و به هیزه کانت بیت له کاره بازرگانیه که تدا وه ئه و بوارانه ی تیا یاندا لاوازیت چون به ره وپیشیان ببه یت.

ئەگەر ئەم تەکنیکە نوێیە بۆت، ئەوا پەنگە چەند هەولدان و تاقیکردنەویەکی سەرەتا نەگونجاو و ناآرام بێت بۆت ئەوەش شتیکی زۆر ئاساییە لە سەرەتای هەرشتیکی نویدا، چونکە هەموو جۆرە خووبەکی نوێ پێویستی بە زۆر دووبارەکردنەوه و بەردەوامی هەیە بەر لەوەی کاری خۆی بکات.

بیستنی راستییەکان لەو کەسانە، کە خۆشت دەوین و پێزیان دەگریت هەندێک کاتی دەوێت بۆ راھاتن، هەندێک کات راستییەکە بەئازارە و پەنگە پێویست بکات چەند جارێک شتێک ئەنجام بدەیت شەرمەزارت دەکات و هەست بە شەرمەزاری دەکەیت، بۆ ئەوەی چیژ لە بەدەستھێنانی دەستکەوتە مەزنەکان وەرگریت لە داھاتوودا.

تییینیەکی دیکە ئەویە، ئەگەر هەلسەنگاندنیکی گەرنگ دەدەیت، ئەوا هەمیشە بەنھێنی و بەتایبەت بەو کەسە بەدە، بەلام لە لایەکی دیکەوه، کاتی کە دیتە سەر باسی ستایشکردن ئەوا لەناو خەڵکیدا بیکە.

با پەخنەگرتنت بەنھێنی بێت و ستایشکردنیش بەناشکرا.

مارک:

بۆ پێگریکردن لە شکستھێنانی پەیوەندیە گەرنگەکان، زۆر سوودبەخشە ئەگەر پێکەوه بەرانبەر بە یەکتەر دابنیشن و بەروونی گفتوگۆی بکەن و هەردوولا بێرکراوە بن.

خۆتەرخانکردن وای لى دەكات سەرکەوتوو بیټ، له هاوسەرگىرى پېشووودا خووم به کارهوه گرتبوو وه بیرم کردهوه من گرنگترین کهسم له جیهاندا، بهلام ئیستا شتیکى جیاواز دهزانم، ئەوه دهزانم، که چەندە گرنگ نیم. لهوه دلنیا بهروهه که خۆپهسەندییه کهت دلټ به پړوه نابات و ئەم رېگایه یارمه تیدره له چاره سەرکردنى په یوه ندىیه بازرگانىیه کاندا، که پيوستیان به چاره سەرى تايبەت ههیه له دۆخى کارى هاوبه شيدا.

بیرت بیټ، بۆ ئەوهى شتەکان بگۆرین، پيوسته سەرەتا
خودى خۆت بگۆریت.

دوو رېگا هەن دەتوانیت به کاریان بهینیت بۆ دروستکردنى ژيانىكى سەرکەوتوانه، ئەوانیش: بریار بدهیت به ته نهها بیت و کۆنترۆلى شتەکان بکهیت، یان ئەوهى کهسانی دیکه هەبن له ژيانندا، که هەندىک یارمهتیت پى ببهخشن. بژاردەى یه کهم، پيوستى به زۆر رېگا ههیه تا تاقى بکهیتهوه، بۆ ئەوهى بزانیات کامیان گونجاوه، رېگا سهخته که فیر دهبيت و بهشى خۆت سهختى و ناخۆشى دهبینیت.

بژاردەى دووهم، ئەو شوپنهیه، ناستى ستراتىژى به کار دههینیت بۆ یارمهتیدانت تائهوهى خۆت به دوور بگریت له رېگا دژوارهکانى ژيان، چۆن؟ به دۆزینهوهى ئەو کهسانهى که نامادهبیان ههیه نامۆژگارى و چاودىریت بکهن و هانت دهدهین ته رکىزى تايبەت بخهیته سەر ئەو بابەتهى دواتر که دهیخوینیهوه. دەتوانیت چەند سالیکت له بهکارهینانى کۆمهلیک رېگات بۆ

بگپڙیته وه که ده بیئت بۆ ماوه یه کی زۆر تاقیبان بکه یته وه، بۆ ئه وهی بزانیته کام
رښگایان گونجاوترین و باشرینه.

چۆن نامۆزگاریکه ره مه زنه کان ده دۆزیته وه

هه بوون و هاوړپیه تیکردنی نامۆزگاریکه ری باش—هه لبرژیردراو ده توانیته به
شیوه یه کی سه رسامکه رانه ژیانته بگۆریت. نامۆزگاریکه ر، که سیکه ئه زمونیکی
زۆری هه یه، یان به هره یه کی تایبه ته هه یه و ناماده یه به شیوه یه کی به رده وام
بیرۆکه کانیته پی بلیت.

وه که که سیک که نامۆزگاری وه رده گریته به رپرسیاریته له سه رشانه به ژیرانه
ئه م زانیاریه به کار به ینیت بۆ یارمه تیدانی پیشه که ت و دۆخی داراییته، یان
به ره و پیشبردنی ژیانته که سی و خیزانیته، وه که په یوه نندی قوتابی و ماموستا.
جگه له وهی سوود ده بینیت له فیترکردنی یه که که سی (دوو که سه به رانه ر یه کتر)
به خششیکه گه وره ی دیکه ش ئه وه یه، که تۆ هیه چۆره کرئیه که ناده یته بۆ هیه چ
کام له وانه کان، چ ریککه وتنیکه !

ئه مه شیوازیکی سی هه نگاوی سه لمیندراوه تا یارمه تیت بدات خۆشی له
سوودیکه زۆری نامۆزگاریکردن ببینیت.

۱. نامانجه که بناسه ره وه:

بواریکه تایبه ته ژیانته هه لبرژیره، که ده ته ویت به ره و پیشی ببه یته، ره نگه
چه ندين بوار هه بیته، به لأم بۆ مه به سته ده سته یکردن ته نها یه کیان هه لبرژیره.

ئەمانەش چەند بېرۆكە يەكن: گەشە كوردنى بازىرگانىيە كەت، فېرېبونى تەككە لۇجىيائى نوئ، ستراتېژىيە وە بەرھىنان، كەلەكە كوردنى سامان، نەھىشتىنى قەرز، خواردن و پراھىنان كوردن بۇ تەندروسىتىيە كى سەلامەت و، بوون بە داىك يان باوكىكى ناياب.

۲. كاندىدە ئامۇزگار كەت ھەلېزىرە:

بىر لە كەسىك بەرھە و ئەزمونىكى زۆرى ھەيە، يان لىھاتوو ھە بواردەدا، كە دەتە وئىت بەرھە و پېشى بېھىت. دەكرىت كەسىك بىت خودى خۆت بە باشى دەيناسىت، يان كەسىك بىت پېشەنگ بىت لە بواردە كەتدا، كەسىك بىت ناسراو ھەك يەككە لە شارە زاترىنە كان لەسەر ئەم بابەتە، بۇ نمونە: نووسەرىك، وتارىزىك، كەسايەتتە كى ناودار، يان ھەركەسىك ھەيە لە ھە دۇنيا بەرھە لە ژيانى پاردوويدا سەركە وتوو بوو ھە بواردە، كە دەتە وئىت تىايدا بەرھە و پېش بچىت.

۳. پلانى ستراتېژىيە كەت دوست بەكە:

ئەگەر پېشتر جىگائى ئامۇزگار كەت ھە پېشنىار كراو كەت نازانىت، ئايا دەتە وئىت چۆن بىدۆزىتە ھە؟ كاتىك دۆزىتە ھە چۆن پەيوەندى پېو ھەكەيت؟ ھەك يارىيەك مامەلەئى لەگەل بەكە رەنگە ۶ ھەرگا ھەبىت، كە پېويست بىت بىانكەيتە ھە، بەر لە ھەئە ھەموو زانىارىيانەت ھەبىت كە پېويست.

کی ده توانیت یه کهم ده رگات بۆ بکاته وه؟ له وپوه دهست پی بکه و بهرده وام به له پرسیارکردن، ده بینیت سه رسام ده بیت به وهی چه نده به خیرایی ده رگاگانی ترت بۆ ده کرینه وه کاتیک دهست به قسه کردن ده کهن.

رهنگه سهیری ناوی نامۆژگاریکه ره پیشنیارکراوه کهت بکهیت و دواتر به خۆت بلّیت، "ته نانهت ئەم کهسه نانا سم و ئەویش من نانا سیت، ئەگه ر منیشی بناسیایه، ئەوا هیچ کاتی به نرخى خۆی پینه ده دام." لیردها بوهسته، ئەم چیرۆکهی دواتر سه لمینه ریکی گه وره یه که دۆزینه وه و په یوه ندی کردن به نامۆژگاریکه ره کانه وه زۆر باشه له چوارچپوهی تواناگانی خۆتا.

لی:

یه کیک له کرپاره کانمان به ناوی ناشلی دانه مه زرابوو، پاش ماوه یه که ئەوهی بۆ ده رکهوت، که بۆ به پپوه بردنی بازرگانی شتی زۆرتری پپویسته وه که له وهی ئەو سه رهتا بیرى لى ده کرده وه. سه ره پای وه به رهینانی گرنگی دارایی، هیچ ستافیکی راهیندراوی نه بوو و هه رگیزیش له کاری فرۆشیاریدا نه بووه، پپیشتریش وه که پۆلیسی پاراستن و سه لامه تی له کۆمپانیا یه کی ناوخۆییدا کاری کردوه.

له گه ل ئەوه شدا ناشلی پپچه وانه ی هه موو به لئینه ره کانی دیکه، هه رکاتیک بزانیت پپویستی به یارمه تی هه یه، که که سیکی دیکه پپسپۆر و لپهاتوو ته ییدا ئەوا داوای هاوکاری لى ده کات.

ئەو کاته ی منى وه که راهینه ریکی جپبه جیکار به کری گرت، پپیشنیاریکم بۆ کرد نامۆژکاریگه ری که بدۆزینته وه، که سیکی بیت له م بواره دا ئەزموونی هه بیت و بتوانیت هاریکاری بکات، بۆ ئەوهی شیوازی تاقیکردنه وهی ریگا زۆره کان به کار نه هینیت تا بزانیت کامیان سه رکه وتوو، ئەوه بوو ده ستبه جی پپیشنیاره که می په سه ند کرد و که سیکی ده ناسی، که هه مان کار و بازرگانی به پپوه ده برد.

پاش دەستكە وتنى ھەندىك زانىارى دەربارە باشترىن شىۋاز بۆ پەيوەندىكىردن بەم كەسەوہ . ئەم ئامۆزگارىكەرە لىھاتوۋە بازگانىيەكى سەرکە وتوۋى بنىاد ناوہ و ئەزمونىكى زۆر زۆرىشى ھەبوو دەربارەى ھەموو دۇخەكانى گەشە كىردنى كۆمپانىا، ھەزارەھا مىل دوور بوون لە يەكتەرەوہ ھەر بۆيە ھىچ نىگەرانىيەك لە ئارادا نەبوو، كە كىپرىكى يەكترى بكن .

كاتىك ئاشلى پەيوەندى پىۋە كرد، دەستبەجى ۋە ئامى دايەوہ خۇشحال دەبىت ھەر جۆرە يارمەتتەكى لە دەست بىت . پلان و ئامادەكارىيان كرد، كە ھەموو رۆژانىكى چوارشەممەى سەرەتاي ھەموو مانگىك كاتۇمىر ۱۰:۳۰ى نيوەرۆ پەيوەندى تەلەفونى ئاسايان ھەبىت، بۆ ئوہى كاتى يەكتەر بەفېرۆ نەدەن . ئاشلى ھەندىك پرسىارى بۆ نارد بە ئىمەيل چەند رۆژىك بەرلە ئەنجامدانى پەيوەندىيەكە . كارىگەرىيەكە خىرا و دەستبەجى بوو، ئاشلى دەلىت: "پاش يەكەم پەيوەندى بۆ ماوہى ھەفتەيەك نەمتوانى بخوم، چەندىن بىرۆكەى مەزىنم بۆ ھات لەلايەن ئامۆزگارىكەرەكەمەوہ و ھەموويانم جىبەجى كرد، بەراستى يارمەتيدام بە زانىارى سەبارەت بە: فرۆشتن، كارامەيەكانى پىشكەشكەردن، بەكرىگرتنى كەسانى شارەزا و بەئەزمون، دانانى ھەژمارى تايبەت، ئامادەكردنى خىشتەى تەواۋى پارەدان، چارەسەر كىردنى كىشەى كىپارە بىزاركەرەكان و بەرپوہ بردنى نوسىنگەيەكى چالاك تەنانەت سەنتىكىشى لى ۋەرنەگرتم ."

پاش چەند مانگىك پەيوەندىيەكەيان نىكتەر بوويەوہ و ئاشلى توانى ھەندىك لە بىرۆكە بەنرخەكانى خۆى پى بدات . پەيوەندىيەكى بردنەوہ - بردنەوہ (سوودمەندبوونى ھەردوۋلا) ى راستى لە نىوانياندا دامەزرا .

هه موو ئەم شتانه به په یوه ندییه کی ته له فۆنی دهستی پیکرد، که وایه بابزانین چۆن ده توانیت چیژ له هه مان سه رکه وتن وه ربگریت، گرنگترین شت راستگۆی (ده سپاکی) یه .

راستگۆی یارمه تیده ریکی زۆر باشه، بۆ ئەوهی ئه و شته به دهست بهینیت، که ده ته ویت له ژياندا. ئەمه ئه و شته یه، که ناشلی له یه که م په یوه نیدیدا گوتی: "سلاو خاتوون، ئایا ده ته ویت ببیت به ئامۆژگاریکه رم؟ هه موو ئەوه واته به سه بردنی ۱۰ خوله که له گه لم له ته له فۆندا، یه کجاریش له مانگی کدا تائه وهی بتوانم چه ند پرسیا ریکت لی بکه م و به راستی پیی ده زانم، ئایا ئاماده ییت هه یه؟"

کاتی که ئه و پرسیا ره کۆتاییه ده که ییت، ئه وا زۆر کات وه لامه که "به لی" یان "نه خیر" ده بییت ئه گه ر به لی بوو، ئه وا کۆنترۆلی دلخۆشییه که ت بکه و پرسیا ریکی دیکه ش بکه، چ کاتی که گونجاوه تا له چه ند هه فته ی داها توودا په یوه ندیت پیوه بکه مه وه؟

پاشان کاتی که تایبه ت جیگیر بکه بۆ یه که م چاوپیکه وتنی ئامۆژگاریکه ره ت، به نووسراویکی دهستی سوپاسی بکه، ئه گه ر وه لامه که ی نه خیر بوو، به ریزه وه سوپاسی بکه بۆ ئه و کاته ی که پیی به خشیت.

ده توانیت پرسیت ئه گه ر ئاسایی بییت به لایه وه تائه وهی له کاتی که گونجاو تر دا په یوه ندی بکه یته وه و داواکارییه که ت دووباره بکه یته وه، یان به پیچه وانه وه پلانی (ب) به کار بهینه و په یوه ندی به که سیکی دیکه وه بکه له لیسته که تدا.

با سه یری خاله گرنه گه کانی په یوه ندییه ته له فۆنییه که بکه یین: سه ره تا، ده سته بجی باس له مه به سته که ت بکه، که سانی سه رقالم پیزانییان بۆ ئەم شته

ئىيە و تىكەلى خەلكى ناكەن، نووسىنىكى باش ئامادەكراو بەكاربھېنە، بە دەنگىكى ئارامەو قەسى لەگەلدا بکە، ئەوھى دەتەوئىت پىئى بلى، پرسىيارى كۆتايى بکە و پاشان بېدەنگ بە .

لەم كاتەدا رېگە دەدەئىت پراھىنەرە نوئىيە بەتواناكەت قەسە بکات و ئاستى سەرکەوتنت بەرز دەبېتەوھ . ئەمەش ھۆكارەكەيە : يەكەم، داوا لە كەسىك دەكەئىت بېئىتە ئامۆزگارىكەر، ئەوھ لىدوانىكى تەواو ئەرئىنيە بۆى .

دوھم، زۆر بەدەگمەن ئەو داوايەيان لى دەكرىت، ئەگەر بەراستگۆيى تەواوھە بىكەئىت، ئەوا بەرەنگارىيەكانى زووترىان بەبىر دەھىنئىتەوھ و زۆرىنەى جار وھلامىكى ئەرئىنى وھردەگرىت .

بەرلە پەيوەندىيە تەلەفۆنىيە سوودبەخشەكەت، ھىندەى دەتوانىت زانىارى وھچنگ بخە دەربارەى ئەو كەسە، ئەگەرىش نايىناسىت، ئەوا لە ئىنتەرنىت و سۆشىيال میدىادا لىكۆلئىنەوھى لەسەر بکە بۆ دەستكەوتنى زانىارى سەبارەت بە پۆل و ئەركىيان لە بازىرگانىدا .

بىرت بىت، بۆ زۆرىك لە بوارەكانى ژيانت كە دەتەوئىت بەرەو پىشيان بەرىت دەكرىت ئامۆزگارىكەرت ھەبىت، پەنگە لە شارىكى دوور يان جىگايەكى تر بژىن . بە ھەبوونى پەيوەندى لەگەل ئەم جۆرە كەسانەدا بەرەو پىشچوون لە بوارە دىارىكراوھەكەدا بەشىوھەيەكى سەرسامھىنەرەنە زىاد دەكات .

بەكارھىنئانى رېساکانى كەسانى سەرکەوتوو و دەستكەوتنى بىرۆكەكانىان پىگايەكى زۆر زىرەكانە و ژىرانەيە، زۆر كات ئەو كەسەى دەئىناسىت دەرگاكانت بۆ دەكاتەوھ بۆ دەرفەتى گەورەتر و باشتر و دەبىنت كەسانى سەرکەوتوو پەيوەندىيەكى زۆر باشيان ھەيە .

خۆت بکه به گولله بهند

ئیسنا ده مانه ویت رینگایه کی دیکه ی سهرکه وتوت پی بناسینین له پهره دان به خووی په یوه نندیه نایابه کان، که پیی دهوتریت دروستکردنی قه لای خۆت.

بۆ ئه وهی پاریزراو بیت له ته نگزه و کیشه کانی ژیان، ده توانیت بهم جوړه بنیادی بنییت، وهک، دروستکردنی تیمکی پاله وانی یاریی توپی پی، یان هوکی سهر سه هول، که تیایدا ههریه که له یاریزانه کان رۆلی خویان هه یه له یارییه که دا و تیمه که هینده ی لاوازترین یاریزان ئاستی لاوازه.

پیکه وه به ستنی کۆمه لیک یاریزانی به هره مهنده و راهینه ریک ده توانیت پیلانیکی سهرکه وتووی یاری دروست بکات و جیبه جیی بکات، ده بیته هو ی به ده سته پنانی نازناو و پاله وانیتیه کان.

خۆت وهک راهینه ریک ببینه، له م دۆخه ی ژیانته ده توانیت دوو پرسیاری سهره کی بکه ییت: کی له تیمه که دایه؟ ئایا له و ئاسته دان خه ون و ئامانجه کانم به دی بهینن؟ ئه مه هه مووی واته دانانی ستاندارد (پیوه ر) ی زۆر به رز تائه وهی بتوانیت خو شی له شیوازی ژیانکردن وه ربگریت که ئازادیی ته واو، سامانیکی به رده وام و هه ستنکی تایبه تی به های خودیشت پی ده به خشیت.

کاتیک هاوکاریت پیویسته، باشترین که س ئاماده ده بیته بۆ یارمه تیدانت. ئه مه پرۆسه یه کی به رده وامه نه ک چاره سه ریکی خیرا.

به م شیوازه کار ده کات: به وردی سه یری په یوه نندیه گرنه گه کانت بکه - ئه و که سانه ی پالپشتیت ده که ن و یارمه تیت ده دن به دریزایی سال، ئه وایانکه به دوو به شی سهره کییه وه: بازرگانی (پیشه یی) و که سی.

لیستیک له م جوړه که سانه دروست بکه، لیستی بازرگانییه که ت (پیشه که ت) ئه مانه له خو ده گریت: بانکه وان، پاریزه ر، ژمیاریار، دوکاندار، شاره زای بواری

باچ، دابىنكەر، راوئىژكارى دارايى، دەستەى بەرپۆھەردن، تىمى فرۆشيار، يارمەتيدەرى كەسى و سكرتېر و چەندىنى دىكەش.

لە لىستە كەسىيەكەتدا بوارەكە فراوانترە: دكتور، راھىنەرى لەشجوانى، شارەزاي بواری خۆراك، دانساز، پسپۆرى بواری پىست، راوئىژكارى دارايى، شارەزاي بواری قژ، خاوينكەرەو، بۆرىچى، كارەباچى، بەرگدور، باخەوان و دايەن يان ھەركەسىكى دىكە، كە رەنگە پىويستت بە پسپۆرىيەكەى ھەبىت.

ھەموو ھەفتەيەك بەرپەككەوتنت نايىت لەگەل ئەم كەسانەدا، پرسيارەكە ئەوئەيە، ئايا كاتىك پىويستت بە يارمەتییانە، بەردەوام كاریكى نايابت بۆ دەكەن؟ ھەندىك كات ئەو كەسەى ھەلى دەبژىریت كارەكەت بەباشى بۆ ناكات. بۆ لادانى ئەمە، لىكۆلینەوہ لە رابردووی بكە، كەسە نايابەكان كارى ناياب ئەنجام دەدەن، لە كاتى خۆيدا دەگەن بەردەوامیش دەبن و داواى نرخیكى بەرزیش ناكەن. ئەمانە جۆرە كەسانىكن دەتوانیت ھەموو كات پشتیان پى بەستیت و كارەكانت بە باشترین شىوہ بۆ ئەنجام دەدەن.

ئايا چەند لە ياريزانەكان شياوى ئەوئەنن لە تيمەكەتدا بن بەھۆى ئاست نزمىيانەوہ؟ تەواو پاستگۆ بە، چەندە بۆشايى ھەيە لە تيمەكەتدا؟ ئەمانە ئاسانن بۆ دەستنىشانكردن.

ئەمانە ئەو كاتانەن بەخىراى دەچىت بۆ بەكارھىنانى ئىنتەرنىتەكە بەو ئومىدەى لە كۆتا خولەكدا كەسىك بدۆزىتەوہ، ھەندىك كات بەھۆى نەبوونى كاتەوہ بۆ لىكۆلینەوہ لەو كەسە، دەبىنیت كاریكى باشت بۆ ناكات و ئەزموونىكى سەركەوتووى نىيە.

لە ئىستا بەدواوہ، خىرا برىار مەدە، ھىچ كاریكى كەمتەرخەمانە، يان ھەرشىك دەبىتە ھۆى فشارى دەروونى زياتر لە ژياندا پەسەند مەكە. برۆ

لینکۆلینه وه بکه دهربارهی، ئهرکه کانت به جی بهینه، ئارامگر به و هاوڕیبه تی
ئو که سانه بکه، که وا له ژیانته ده که ن پڕ له خووشی و دهستکهوت بیت، دواتر
دهستبه جی دهست پی بکه، سه رسام ده بیت به دهره نجامه که ی.

پوخته

بو ئه وهی په یوه ندییه کان په ره بسین له بازگانیه کدا پیوستیان به کات
ههیه، که سانیککی ژۆر له مه تیناگن و تهرکیز ده خه نه سه ر پیکه وتنه که به
به جیکه یاندنی و بهرده وامبوون له سه ری.

له پڕۆفایلی که سیشدا وه ک پاوکه ر ناسراون نه ک خۆراک پیدره، پاوکه ره کان
گرنگن: ئاماده ن هه رکاریک بکه ن بو سه رگرتنی پیکه وتنه که، به لام
خۆراک پیدره کان پینگا درێژخایه نه که ده گرنه بهر به هوی ئه وهی ده یانه ویت
بازگانیه کی درێژخایه ن بنیاد بنین.

باشترین شیواز پیکه وه به ستنی هه ردووکیانه، تو له کام جۆریانیت؟ ئایا
پیوسته تهرکیزت بگۆریت، یان هه یچ گۆرانکارییه ک بکه یته؟

دروستکردنی بیرکردنه وه و تیروانینی پالئه وانانه له جیهانی بازگانیدا کاتی
ده ویت. ئه مانه ئه وه که سانه ن، که ده بنه مه زنتین ده رگا که ره وه کانت، ده بنه
هوی ره خساندنی ده رفه تی نایاب بوته.

ئارامگر به، به هایان بزانه و له کۆتاییدا خه لاته کان ده چنیه وه. هه مان پرسیا
بو بنیادنانی په یوه ندییه کی نایاب به کاربهینه له مالدا. ئه مه زانیارییه که یه:
ئه گه ر هاوسه رگیرییه کی به هیزت ده ویت، ئه وا هه موو پۆژیک کاری له سه ر بکه.
به کورتی، له ژیاندا گرنگی به که سه گرنه کان بده، کاتیان بو بره خسینه،
بهرده وام راستگۆ به و ئاره زومه ندی پیداووستی و پیشه کانیشیان به.

"مىمانە ۋەك كەتيرەى ژيان وايە، گرنىگىر تىن پىنداۋىستىيە لە گىفتوگۆى
چالاکانە و رېسا سەرەكىيەكاندا، كە ھەموو پەيوەندىيەكان پىكە ۋە
دەبەستىتە ۋە." "

- ستىفن كوفى

ھەنگاۋە كىرارىيەكان

ئەگەر ئەم رايىنانانە نەخوئىنيتە ۋە جىبە جىيان نەكەيت، ئەوا رەنگە جىدى
نەبىت لە پەرەدان بە پەيوەندىيە نايابەكانت.

۱. ھەردوۋ بارودۇخەكە:

پەيوەندىيە شىكستخواردوۋەكان: پەيوەندىيەك دىارى بىكە ۋە لە بىر كىرەنە ۋە تدا
دووبارە ئەو پەيوەندىيە بەيئەنرە ۋە بەرچاوت ۋە سەيرى ھۆكارەكان بىكە ۋە بزائە
بۆچى سەر كە وتوۋ نەبو.

۱- ۲- ۳- ۴- ۵-

پەيوەندىيە نايابەكانت (سەر كە وتوۋەكانت): لەرۋى ھىزىيە ۋە يەككە لە
مەزنىر تىن ۋە نايابترىن پەيوەندىيەكان بەبىر خۆت بەيئەنرە ۋە ھەر ھەنگاۋىك
بىناسەرە ۋە، كە بوۋتە ھۆى سەر كە وتن ۋە بەھىز كىردنى پەيوەندىيەكە.

۱- ۲- ۳- ۴- ۵-

۲. ناسىنە ۋەى كىپارە سەرەكىيەكانت:

ناۋى ۱۰ لە گرنىگىر تىن پەيوەندىيە بازىرگانىيەكانت بىنوسە، ئەمانە ھۆكارى
سەرەكىن لە سەر كە وتنى داھات ۋە بازىرگانىيەكە تدا، ھەز بە بەرھەم ۋە

خزمه تگوزارییه کانت ده کهن و هۆکارن بۆ سه ره که وتنی داهاتوت ههر بویه به شیوه یه کی زۆر باش مامه له یان له گه ل بکه .

گرنگترین که سانیک کرپاره سه ره کییه کانتن. ئیستا تۆماری بکه، که چه نده کات له گه ل ههریه کییک له م که سانهدا به سه ره ده به ییت له مانگی کدا؟ ئه مه چیت پی ده لیت؟ پیوسته چ گۆرانکارییه ک بکه ییت؟

—۱	—۲	—۳	—۴	—۵
—۶	—۷	—۸	—۹	—۱۰

په ره دان به په یوه ندییه کانت له گه ل ئامۆژگاریه که تدا

ده ته ویت چ بواریکی پسپۆرییه که ت به ره و پیش به ییت و په ره ی پی بده ییت؟

ا. هه لسه نگاندن بۆ گرنگترین شته کان بکه:

فراوانکردنی بازرگانیه که ت، فرۆشیاری و بازا پرگه ری، به کریگرتنی که سانی نایاب، په ره دان به کاری هاوبه ش، ته کنه لۆجیای نوی، دایکایه تی یان باوکایه تیکردن و چه ندین بواری دیکه ش...

ب. سی باشترین پسپۆرییه که ت پۆلین بکه که ده ته ویت به ره و پیشیان

به ییت و بۆ ههریه کیکیان ناوی دوو ئامۆژگاریه که ر بنووسه:

—۱	—۲	—۳

پ. له لیسته که ی سه ره وه دا گرنگترین بواری ژیا نته هه لبژیره که ده ته ویت

کتوپر کاری له سه ره بکه ییت و په سه ندرتین ئامۆژگاریه که ریشته هه لبژیره:

—۱

ج. پارچە كاغەزنىڭ دەرىكە و نمونەى خۆت دروست بكة بۆ يەكەم
پىككە وتنت، لەگەل ھاوپپەكتدا بە تەلەفۇن قسە بكة، جىبە جىيى بكة و
دووپارەى بگەرەو ھە تاكوو بە باشترىن شىۋە ئەنجامى دەدەيت.
ئىستا رىكەوت و كاتىك ھەلبرىرە و پەيوەندىيە تەلەفۇنىيەكەت ئەنجام بەدە،
ئەگەر ناتوانىت دەستبەجى كەسەكە وەرىگىت لەسە رەھىل، ئەوا بەردەوام بە
لە تەلەفۇنكردن بۆى ھە تاكوو وەلامت دەداتەوہ.
بىرت بىت، بەردەوامى و كۆلنەدان ئەنجامى باشى دەبىت، دەكرىت يەك
پەيوەندىيە تەلەفۇنى لەگەل ئامۆزگارىكەرىكى نايابدا تەواوى ژىانت بگۆرپىت و
بتباتە ئاستىكى بالاي باوہرپەخۆبوون و ھۆشيارىيەوہ.

ژینکردن و کارکردن به مه به سته وه

گرته به ری کرداری به کلایکه ره وه

کولنه دان و به رده وامی

داوای نه و شته بکه که ده ته ویت

هوکاری باوه ره به خو بوون

بنیادنانی په یوه ندیبه نایا به کان

زالبوون به سه ر به ره به سته کاند

نایا وینه گه وره که ده بینیت؟

باسکردن نیبه له بابه تیکی بیمانا، به لکوو بابه تی ته رکیزکردنه

خووه کانت داهاتووت دیاری ده کن

توانیت نه نجامی بدهیت، به رده وام به له روشتن!

(به شی شه شه م)
ستراتیژی ته رکیز کردن
هۆکاری باوه په خوبون

"من دلنیام هه موو مړوځه کان به به هره و لېهاتووی له وه زیاتره وه له دایک بوون، که په بیان پې بردووه. ژورینه مان به بلیمه تی له دایک بووین، به لام به خیرایی بلیمه تیه که مان له ده ست ده ده ین."

— ریچارد بوکمینستر فولر

له سالی ۱۹۹۹دا سهرۆکی ئه فریقای باشوور نیلسن مانديلا، ئاههنگی یادی ۸۰ ساله ی له دایک بوونی کرده وه، بۆ ماوه ی ۲۶ سال له به ندینخانه ی تاکه که سیدا به ندکرا بوو، به هوی ده برپینی بۆچوونه کانی ده رباره ی سیسته می سیاسی له ولاته که یدا.

له م ماوه زوره دا باوه په خوبونه که ی به سهختی و دژواری تاقی کراوه ته وه و هه ر ئه وه ش بووه به هۆکاری باوه پ و دلنیا یی که ی تا کۆلنه دات بۆ به رزترین پۆستی بالا له ولاته که یدا، که سهرۆکی ولات بوو هه لېژیدریت.

باوه په خوبون، خوویه که ده توانیت هه موو پوژیک زیاتر په ره ی پې بدهیت و به هیزتری بکه یت. له ماوه ی ئه م پرۆسه یده دا به ره نگار ده کرییته وه به ترس، نیگه رانی، نادلنیا یی، هه ولدانیک ی به رده وام و جهنگیک ی ده روونی، که ده بیت بیبه یته وه تائه وه ی ژیانتی پې پرېکه یت له ده سته که وتی نایاب.

باوه رپه خۆبوون گرنگترین هۆکاره، که پۆیسته بۆ پاراستنی خۆت له هه موو جوړه بیرکردنه وه و کرداره نهرئینییه کان، چونکه له نه بوونی باوه رپه خۆبووندا، ترس و نیگه رانیی زال دهن به سه رتدا و پرۆسه ی پیشکه وتنت خاو ده بیته وه . بۆ چاره سه رکردنی ئەم خووه گرنگه و پرگار بوونت له هه موو هیزه نهرئینییه کان بۆ هه میشه، سه رته تا پۆیسته هه ر جوړه کاریکی ته واونه کراو ته واو بکهیت، که ده تگێرێته دواوه له پیشکه وتن و بیکه به خالی ده ستپیک.

ته واوکردنی کاره ته واونه کراوه کان

کاره ته واونه کراوه کان زاواوه یه که بۆ تاریفی هه موو ئەو کارانه ی، که چاره سه ر (ته واو) ت نه کردوون . رهنگه کۆمه لێک کێشه ی ته ندروستی، پیشه یی، دارایی، یاساییت هه بیته و له هه ولدابیته بۆ چاره سه رکردنیان، کاتیک ئەمانه گه وره دهن، زال دهن به سه رتدا . هۆکاری سه ره کیی هه موو ئەمانه ش، ترسه . ترس ده بیته هۆی گو مان، گو مانیش ده بیته هۆی نه مانی باوه رپه خۆبوون . پرۆسه یه کی کۆتایینه ها تووی کێشه یه، ئەگه ر به چاره سه رنه کراوی جیبه یلریت، ئەوا دۆخی خراپ و ناخۆش دروست ده کات و به زووی ده بیته خراپترین بارودۆخ، ده ستبه جی کۆنترۆلی ژیان له ده ست ده ده یته و وه ک باریکی قورس وایه به سه ر شانته وه، ده تباته دۆخیکه وه تیایدا هه رشتیک، که ئەنجامی بده یته سوودی نابیت .

هه ندیک که سه له ماوه ی ژیاناندا هینده کاری ته واونه کراویان هه یه و که له که بیان کردووه، که بۆیان سه خت ده بیته ته واویان بکه ن .

سى پېڭا بۇ چارەسەركردنى كارە تەواونەكراوھكان

۱. دەتوانىت پاستىيەكە قىبول بگەيت.

ھەندىك لە خەلكى وا خۇيان دەردەخەن، كە ئەو ھە پراستى پوونادات، بۇ نمونە، پياويك نىگەرەنە سەبارەت بە قەرزەكەى و پەتى دەكاتەو ھە سەيرى ژمارە پاستىيەكان بگات بە و ئومىدەى تارادەيەك كە م بگەن، لە بىرى ئەو ھى خوو ھراپەكانى ھەك خەرجكردنى ژور زىاتر لە و بپە پارەيەى دەستى دەكەوئىت بگورئىت.

۲. دەتوانىت خۇت دەرباز بگەيت لە دۇخى نادانئايىدا.

لە ھەندىك دۇخدا ژيان نە ئەو ھى بەگەرئىتەو ھە دواو ھە نە ھىچ بەرەوپىشچوونىكىش بەخۇيەو ھە دەبىنىت، بەلكو ئاومىدكەرە. بەدانئايىەو ھە كارە تەواونەكراوھكە ھىشتا چاوپرئىيە برؤيت و كۇتايى پى بھىنىت، چونكە ھەتا لەم دۇخدا بىت ھىچ بەرەوپىشچوونىك بەخۇتەو ھە بەدى ناكەيت.

۳. دەتوانىت پاستەوخۇ پووبەپووى كىشەكە ببىتەو ھە.

ئەمە ھەك كۇمەلە كىردارىكى پوون وايە، لەگەل ئەو ھەشدا ژورئىك دوو بژاردەكەى پىشووتر ھەلدەبژىرن، بۇچى؟ لەبەر ئەو ھى ژورىنەى كات ھە زمان بە پووبەپووبوونەو ھە نىيە - دۇخىكى نائارامە و مەترسىشى تىدايە.

ھەندىك كات بەئازارە پەنگە بەو شىو ھەش ئەنجامى نەبىت، كە تۇ دەتەوئىت. ئەمە دەستەواژەيەكە يارمەتت دەدات: سەرەپاي ترسەكەت،

بەلام ھەنگاوبنى؟!

زۆرینهی کات ترس تەنھا لە بیرکردنەوه ماندا بوونی هەیه، خەیاڵکردنەکه مان کاریگەرە و زۆرکات کێشه بچووکەکان بەجدیدییهوه مامەلەیان لەگەڵدا دەکریت و ئێمەش وێنەى هزرى دروست دەکەین، که به بهراورد به راستییهکان پیکه نیناوییه. هاوڕییه کمان له ئاریزونا، به ناوی جورج ئادهیر، چیرۆکیکی دەریارهى ئاگرکوژینهوه یهك بۆ گێڕاینهوه، گوتهى: "هەركات ئاگرکوژینهوهکان نامادهكاری دهكەن بپۆنه ناو بیناییهکی گپگرتوووهوه، ئەوا پووبه پووی ترس دەبنهوه، بهرلهوهی بچنه ناو کارهکهوه ئەزموونی دهكەن و دلتيانين لهوهی ناخۆ دەمینن و بهزیندوووی دینه دەرەوه. سەرەرای ترسهکهشیان، بهلام ههنگاو دەنن.

گۆرانیکی سهرسامهگر پوودهات کاتیک دهپۆنه ناو بیناکهوه، له بهر ئەوهی ترسهکه رایان ناگریت له ئەنجامدانی کارهکه و له ۱۰۰٪ له دۆخی ئیستادان. دواتر دهتوانن تهركيز لهسەر کوژاندنهوهی ئاگرهکه، دەرکردنی خهلكهکه و ئەنجامدانی ههموو ئەو شتانهی، که پاهیندراون لهسەری بکه نهوه. به پووبه پووبوونهوهی ترسهکهیان تهركيزيان دهخه نه سهردۆخه کهی بهردهستیان تائهوهی کارهکهیان تهواو بکهن."

هۆکاریکی دیکه ی گرنگ ئەو وزه یهیه، که به کاری دههینیت کاتیک له ترسدا دهژیت. ههموو کات پڕ وزه نابیت و تواناکهت سنووردار دهکات. ئەگەر دهتهویت باوهرپه خۆبوونی زیاتر بهدست بهینیت، پيشکهوتنه کهت خیراتر بکه و وزه کهت خهزن بکه بۆ بهرترین ئاست.

پێویسته پووبه پووی ترسه کانت ببیتهوه، ئیستا بریاریک بده، که بۆ هه میسه و بهیه کجاری چاره سهری کیشه تهواونه کراوه کانت بکهیت، باشتترین ههولێ خۆت بده و بیکه به خوویهک. ئاگادار به کاره تهواونه کراوهکان راستییهکی بهردهوامه.

دهستبه جی به باوه ربه خو بوونه وه چاره سه ریان بکه، کاتیک نه نجامی دهدهیت
ژیانت زور ساده و ناسان ده بیئت.

پلانیک ستراتژی بۆ که مکردنه وه و نه هیشتنی ترسه باوه کان

نه گهر ته ندروستییی کی خراپت هه یه، زانیاری کۆبکه ره وه سه بارهت به خووی
ته ندروستیی باش: خۆراک، راهینان و جینه تیکه کانت.

له دهستدانی کاره کت، هیئده به نرخ ده بیئت، که ناکریت دهر بکریت له کار،
نه گهریش دهر کرایت، نه وا لیها تووییه تاییه ته کانت دهر فتهی نویت به پروندا
ده که نه وه. به رده وام لیها تووییه کانت نوئی بکه ره وه و ته رکیزت بخه ره سه ر
بواره نایابه کت: په ره به په یوه نندییه نایابه کان بده.

نه گهر ته نهایت، نه وا هاوړییه تیی که سانی پالپشتیکه ر و نه رینی بکه.

ببه به به خشه ر، بۆ سه رنجراکیشانی هاوړیانیس ببه به هاوړی.

هه رچه نده نه مه زور ده قیق نییه، به لام زورینه ی کاره کانی داها توو هیشتا
دانه هیندراون، ته رکیز بخه ره سه ر به ره وپیشبردنی به هره نایابه کانت.

مردن، وه ک چۆن بۆ هه موومان راسته، باوه رت هه بیئت، که تا نه و ساته ی
هه ناسه دهدهیت و له ژیاندا ییت، نه وا ده فتهت هه یه و هه ولی خۆت بده.

شکست، لایه نی رۆحیت ده یسه لمینیت، که پلانیک گه وره تر بوونی هه یه.
خودا به هره ی پیداویت هه ر بۆیه به دوایدا بگه رپ، هاوړییه تیی براوه کان و
سه رکه و تووه کان بکه.

شكست دەرفەتتەكە بۆ فېربوون، ئەجامدانى ھەلە گىرنگە بۆ سەرکەوتنى درېژخايەن و بەشىۋەيەكى گەورانە بىر بکەرەو، لەسەر كاغەز پلانى پېشۋەختە بۆ دابنى و داۋاي ئامۇڭگارىي باش بکە بۆ بېرىدان.

رەتكرندنەو، ۋەك سوکايەتتى كەسى لىي مەپوانە بەتايىبەت لە كارى فرۇشىدا، چونكە ھەموومان بەجۆرىك لە جۆرەكان ھەموو ھەفتەيەك ئەزموونى رەتكرندنەو دەكەين ھەر بۆيە خېرا نىگەران مەبە بە رەخنەكان.

سەرەپاي كېشە و ئاژاۋە، بچۆرە ناو ترسەكەتەو. بۆ دۇخىك بگەرپ كە ھەردوولا سوودمەند بن، ۋەك بەشىك لە ژيان سەيرى كېشەكە بکە و بۆ چۆنيەتتى چارەسەركردنى كېشەكان بەشدارى خول بکە.

پشتگوڭخست / جېيە جېنەكردن، رۆژانە خووى فېربوونى بەردەوام پەيرەو بکە، بخوئىنەرەو، لىكۆلىنەو بکە و ببە بە كەسىكى ھۇشيارتر و بەئاگاتر. بىرت بېت، بەكارھىنانى زانىبارى گەورەترىن ھىزە، زياتر فېر بە و ببە بە كەسىكى شارەزا لە بوارەكەى خۆتدا.

لەدەستدان، خىزانەكەت بەردەوام گىرنگىرىن پەيوەندىيەكانت بەرەوپېش دەبەن و كۆمەلىك يادەوهرى ئەرىنى دروست بکە تا بۆ ھەمىشە بەھۆيانەو بەژىت.

بۆ كارى وتارىپىژى، كۆرسى دەيل كارنگى ۋەربگرە و پەيوەندى بە رېكخراۋى وتارىپىژە نىۋەولەتتەيەكانەو بکە، ئامۇڭگارىكە رېكى ناياب ھەلبېژىرە و وتارىكى نايابى دە خولەكى بنووسە دەربارەى بابەتە دلخوازەكەت و دووبارە و دووبارە بکەرەو.

قۆستەنەو ھى دەرفەتەكان، كاتىك داوات لى دەكرىت بۆ قسەكردن، دەرفەتەكە بقۆزەرەو و پراھىنەرىكى وتاردان بەكرى بگرە.

هه ژاری، زانیاری فیر به سه بارهت به پاره و بزانه چۆنیش به دهستی دههینیت، پشکنین بۆ سیستمی باوه په کهت بکه، راهینه ریکی داراییی نایاب بدۆزه رهوه و ئامانجی تاییهت دابنی بۆ خه زنگردن و وه به رهینانی به شیک له داهاته کهت.

سه رکه وتن، ئه وه په سهند بکه، که سه رکه وتن له لیگۆلینه وه، خویندنه وه و کاری سهخت و پلاندانانی باش و گرتنه بهری ریگه سهخته کان سه رچاوه ده گریت.

جاک:

بۆ زیاد کردنی باوه په خۆبوونه کهت چیدیکه تهرکیز له سه ره ئه و شتانه مه که ره وه، که خاوه نیان نیت، با تهرکیزت له سه ره ئه و شته بیته ده ته ویته به دهستی بهینیت.

میشکت توانای تهرکیز کردنی ههیه له سه ره پابردوو، ئیستا و داهاتوشت، ههر بۆیه تهرکیزی ته واو له سه ره ئیستات بکه ره وه، له کاتی شو فیریکردندا خۆت نه کیشیت به باره لگریکدا، تهرکیزی راسته قینه ئه وه یه، به ره وه کوی ده پۆم؟ ئایا ده شمه ویته به کوی بگه م؟

یاسای سه رنجکی شکردن ده لیت، "ئه گه ر تهرکیز له سه ره نه بوونی کار بکه مه وه ئه وا هه ره به بیکاری ده مینمه وه،" له بریی ئه وه ده مه ویته زیاتر تهرکیز له سه ره هه بوونی کار بکه مه وه و به و جو ره ش کاره دروسته که خۆی دیت.

رهنگه له شارۆچکه که ماندا له ۲۰٪ی خه لکی دانه مه زرابین، چونکه کارگه کان داخراون، به لآم له ۸۰٪یان هیشتا کار ده که ن. ئه وه ئه رکی من نییه چۆن هه موو بیکار و دانه مه زراوه کان بخه مه سه ر کار، به لگوو له بریی ئه وه ده بیته بیر له خۆم

بکه مه وه، که چۆن کاریکم دهست بکه ویت و دهمه ویت بجم به یه کتیک له و له ۸۰٪
که سه ی، که کاریان هه یه.

هه موو ئه و شتانه ی ده ته وئ به ده ستیان بهینیت
پیوستیان به پووبه رووبوونه وه ی ترس هه یه.

به خشین (لیپورده یی) و له بیرکردن

توانایه کی سه رنجراکتیشمان هه یه بو زالبوون به سه رگه وره ترین
به ره نگاریه کانی ژياندا. ئەم پاستیه قبول بکه و کاتیک قهیرانی داهاتوو پوویدا
به کاری بهینه.

له پاستیدا، ئاههنگ بگیره بو دهرفه ته که تائه وه ی به ئاستیکی به رزه وه
پیشکەشی بکه یه، کاتیک به ناو ریگایه کی پرتسدا ده پویت، ئەوا ده سته که وتیکی
زۆرت ده بیته، هزریکی ئارام و توانایه کی باشه ده بیته بو خه ونبینین و دارشتنی
داهاتوو یه کی خوش به بی ئه وه ی به نیگه رانیی و هه سته کردن به تاوان بیشیوینی.
کاتیک به رده وام کاره ته واونه کراوه کانت ته واو ده که یه، ئەوا ژیان ساده و
ساکار ده بیته بوته، ئەمه ش وزه ی نویت پی دده دات و هه موو ئه مانه ده بنه هوی
باوه ربه خو بوون. گرنگه له شتیک تی بگه یه ئه ویش ئه وه یه، که باوه ربه خو بوون
ته نها بیرکردنه وه زیاد ناکات، به لگوو به کرداریش زیاد ده کات. ته نها کرداره، که
به ره مه ی ده بیته. وه ک، شیریل له گۆرانییه که یدا ده لیت: " گۆرانکاری سوودی
بوته ده بیته."

بو ده سته که وتنی ئه نجامی جیاواز، پیوسته له سه رت شتیک بگوریت، هه موو
شتیک له توه ده ست پی ده کات و ئه وه بزانه هه تا کوو خوت نه گوریت، هه یچ

شتیک ناگورپیت. دواخستن ریگایه که بۆ مانه وه له دۆخه که تدا و تنها به هانه یه بۆ ئەجامنه دان.

ئەمە مەبەسته گه وره که یه سه بارهت به کاره ته واونه کراوه کان، پیوسته به راستی له مانه تیبگهیت، که وایه با تهرکیزت لیڤه بیټ، بۆ پرگارکردنی خۆت له بیره وه رییه کانی رابردوو پیوسته فیڤییت، که خه لکی ببه خشیت. دووباره بیخوینه ره وه: پیوسته فیڤییت خه لکی ببه خشیت. ئەمە دوو لایه نی هه یه: یه که م، پیوسته ئەو که سانه ببه خشیت، که له رابردودا ریگر بوون له به رده متدا: دایک و باوک، هاوڤییان، خزم، یان مامۆستاکان، هه رکه سیک به جوریک له جوره کان ریگری کردوه، یان وایکردوه باوه رت به تواناکانت نه بیټ، یان له پرووی دهروونی و جهسته ییه وه هیرشی کردبیته سهرت و زیانی بۆ باوه رپه خۆبوونه کهت هه بوویټ، به بی گویدانه سه ختی ئەزمونه کهت، بۆ ئەوهی ئازاد بیت له و جوره بیرکردنه وانه، پیوسته بیانبه خشیت.

رهنگه ئاسان نه بیټ، به لام زۆر گرنگه ئەگه ر به ویت هزریکی ئارام و داهاتوویه کی دلخۆشترت هه بیټ، چۆن ئەمە ده کهیت؟ نامه یه ک بنووسه، په یوه ندیی ته له فۆنی ئەجام بده، یان رووبه روو قسه ی له گه ل بکه، هه رچۆن پیوست بکات ئەگه ر گرنگه به لاته وه که له ناخدا له کیشه که رزگارت بیټ، ئەوا ئەجامی بده و خۆت پرگار بکه.

دوه م، خۆت ببه خشه، بۆ هه میشه ئەو ههسته نه ریڤیانه ی هه تبوون سه بارهت به خۆت مه یانه یلله و ئەو دهنکه نه ریڤیانه بیدهنگ بکه.

رابردوو بووه به میژوو، هه رگیزاوه ره گیز ناتوانیت بیگورپیت له بریی ئەوه ئەو راستیه قبوول بکه هه رشتیکت کرد بیټ، ئەوا هه لبژاردنه کانت به گویره ی ئاستی زانیاری و هۆشیاریت بوون له و کاته دا. بۆ دایک و باوکیشته هه مان شته، لۆمه یان

مەكە بۆ شىۋازى گەرەكەردن و پەرۋەردەكردنت، چونكە بارودۇخەكەيان، سىستەمى باۋەرەكەيان، تواناى داىكايەتى و باوكايەتېكردنەيان ھەر ئەۋەندە بوۋە و ھەرشىكەيان توانىيىت كىردوۋىانە بۆت.

سەيرى وشەى بەخشىن بكە، بە واتاى بەخشىنى شتىك دىت، بۆئەۋەى لەرۋوى دەروونىيەۋە ئازاد بىت، پىۋىستە شتىك ببەخشىت. گەرەترىن دىارىيەك، كە ھەتە بۆ بەخشىن، خۆشەۋىستىيە.

بىرت بىت، ناتوانى شتىك ببەخشىت، ئەگەر خاۋەنى نەبىت.

ئەگەر لە ناختدا خۆشەۋىستى نەبىت، چۆن دەتوانىت ببەخشىت؟ بە بەخشىنى خۆت دەست پى دەكات، پىۋىستە ئەم دەستەۋازانە نەلىت، "ھەلەى من نىيە!" "منى ھەزار!" ئەگىنا ھەرگىز چىژى خۆشەۋىستى پاستەقىنە ناكەيت لە دلتدا. ئەمەش جۆرىك لە ھۆشيارى تايبەتى دەۋىت، ژىنكردنە لە ئاستىكى بەرزدا و پىۋىستە خۆت دوور بەختەۋە لە پووداۋەكانى پابردو، بۆ ئەۋەى بەئازادانە و بەبى مەرج بتوانىت خەلكى ببەخشىت.

كەسانىكى زۆر ھەن ھەرگىز پىگە نادەن كەسە پاستىيەكەى ناۋ ناخىان زىندوۋ بىتەۋە. بەم جۆرە لە ژيانىكى خەمبارانەدا دەژىن لەبرى ئەۋەى دلخۆشانە بەرەنگارى كىشە و ناخۆشىيەكانىان بىنەۋە و سەرىكەون بە سەرياندا، لە ژيانى پۆزانەياندا تۈۋشى بەربەست و پىگىرى زۆر دەبن، بەلام تۆ دەتوانىت جىاۋاز بىت! ئىستا بىرپار بدە خۆت پىزگار بكەيت لەۋ پاستىيەى، كە ناتوانىت ھىچ بەدەست بەھىنىت و ئەۋ بەھرانە بدۆزەرەۋە، كە خۇدا پىيى بەخشىۋىت، لە ناخى خۆتدان و چاۋەرپىن پەبىيان پىبەرىت و بەكارىان بەھىنىت.

لی:

هاورپیه کم به ناوی ئانیت ستانویک، که نووسه ریکی ناوداریشه، پوژتیکیان پووبه پووی یه کیک له سه ختترین پوژه کانی ژیانی بوویه وه کاتیك هه والی کوژرانی براکه ی پیگه شت، که به درپندانه ترین شیواز کوژرابوو.

به په ژاره یه کی زوره وه ده یویست تیبگات له وه ی بوچی ئەم برا گه نجه بیتاوانه ی کوژراوه؟ هه واله ناخوشه که ش ئەوه بوو، که بکوژه که هه له اتوو، به لام له کوژتاییدا و دوا ی ۲ سال پوولیس توانییان ده ستگیری بکه ن.

پاش ماوه یه ک داوا له ئانیت کرا بیت و له دادگا وته ی خو ی بدات، ئەویش رازی بوو، کاتیك پووبه پووی بکوژی براکه ی بوویه وه له دادگا، به پوونی نیگه رانییه که ی ههستی پیده کرا به پووخسارییه وه.

بکوژی براکه ی ناوی تراقیس بوو، ئانیت که سیکی ترساوی هیمنی بینی له بهرده میدا، وته یه کی پرسۆزی دا، که وای له تراقیس کرد به پوونی له و دوخه ناخوش و پڕنازاره تیبگات، که ئانیت و خیزانه که ی له ماوه ی ئەم ۲ ساله دا پیایدا تیپه پوون.

ئەو پوژه گه وره ترین کاریگه ری وه ک سوپراپزیک و ابوو بو هه مووان له هۆلی دادگادا، کاتیك ئانیت سهیری ناوچه وانی تراقیسی کرد و پیی گوت: "من ده تبه خشم بو ئەو کاره ی ئەنجامت دا." بویرییه کی زوری ده ویست، به لام دواتر رایگه یاند ئەو ههستی ئازادییه ی، که بو ی هات له و کاته دا به ته وای ژیانی گوپری و دهرفته ی چاوه پواننه کراوی بو کرده وه، یه کیک له وانه ئەوه بوو، توانیی سهردانی چه ندین به ندرکراو بکات له به ندینخانه کاندا، که سزای مانه وه ی هه تاهه تاییان به سردا درابوو وه، کتیکی نویسی به ناو نیشانی (به خشین، نهینی

و موعجیزه که) ههروه ها هانی هه زاران که سی دا، که له خه لکی خوشبن، بو
ئه وهی له ئازاره که ی ناو ناخیان پزگاریان ببیت.

سهردانی سایته که ی بکه: www.anetestanwick.com

هه لویستیکى براوانه

هه لویست په یوه ندییه کی زوری به سهرکه وتن و تواناته وه هه یه یو
به دهسته یانی ئه و شته ی ده ته ویت، وه ک ده زانیت ده کریت هه لویست زور
به خیرایی بگوریت.

له راستیدا، هه موورپوژیک هه لویستت تاقی ده کریته وه. ئه مه یه کیک له
نمونه کانه ده رباره ی له ده ستدانی باوه رپه خوبون. له سالی ۱۹۹۶ دا، یاریکه ری
گولفی ئوستورالی، گرینگ نورمان، یه کیک بوو له پالیئوراوه کان بو بردنه وهی
پاله وانیتییه که و ئاستیکى نایابی پیشکه ش کرد.

له کۆتاییی پوژی سییه مدا، شه ش لیدان له پیش نزکترین پکا به ریه وه بوو که
ته نها یه ک خولی تر مابوو یه وه، نورمان هه ستی به دلنیایی کرد، که چاکه ته
سه وزه به ناوبانگه که ی پیده به خشریت وه ک براوه یه ک له پاش نیوه پووی پوژی
یه ک شه ممه دا.

هه موو ئه وه ی پیوستی بوو پیشکه شکردنی ئاستیکى مامناوند بوو بو
دلنیابوو نه وه له بردنه وه ی نازناوه که، به شیوه یه کی چاوه پرواننه کراو له کۆتا
خوله کی یارییه که دا ئاستیکى زور خراپی پیشکه ش کرد. له ماوه ی ۲۴ کاترمیردا
شه ش لیدانه که ی نه ما و به پینچ لیدان به نیک فالدو دورا، ئه وه به رده وامیی و
باوه رپه خوبونى فالدو بوو که له کۆتاییدا بووه هوی نیگه رانییه که ی نورمان.

له راستیدا، فالدۆ خووی بردنه وهی پهره پیندا بوو، کاتیک له یارییه کاندایا له داواوه بوو. له سالی ۱۹۸۹-۱۹۹۰یش هه مان پالنه وانیتی به م جوره بردبووه وه، که له سه ره تادا له پیشه وه نه بوو کاتیک کۆتا خول به رده وام بوو، به پوونی دیار بوو هه لویستی نورمان خراپتر ده بوو، پۆژی پیشتر باوه ربه خۆبوونه که ی ده بینرا، به لام دواتر له کۆتا گه ردا گۆرا.

له چاوه کانیدا ههستی پینده کرا، که خهونی بوون به پالنه وانایا له ده ست دا، گۆرانی دۆخه که ی بو خراپترین دۆخ بیرخه ره وه یه ک بوو تا بزانییت باوه ربه خۆبوونه که ی چهنده بگۆره: پۆژیک ئه رینی و به هیزه، پۆژی دواتر ته واو پیچه وانه وه یه.

شه ش ههنگاوی ستراتژی بۆ بنیادنانی باوه ربه خۆبوون

۱. هه موو پۆژیک به بیر خۆتی بهینره وه، که هه ندیک شتت به باشی ئه نجام

داوه:

له بریی ئه وه ی بیر له و ئه رکانه بکه یته وه ته واوت نه کردوون، ته رکیزت بخه ره سه ره ئه وانه ی که ته واوت کردوون.

ئه وه ده سته و تانه ت بچوک مه که ره وه و به که میان مه زانه، له سه ره تا و کۆتاییی پۆژدا چهند وته یه کی به سوودی هزی به خۆت بده (هانی خۆت بده)، راهینه رایه تی خۆت بکه وه ک، چۆن یارمه تی که سیك ده ده ییت به سه ره به ربه ست و به ره نگارییه کاندایا زالی بییت.

۲. ژیاننامه‌ی ئه‌و که سانه بخوینه‌ره‌وه، که سه‌رکه‌وتوو بوون و ئامانجه‌کانیان به‌ده‌ست هیناوه: کتیب و نووسین و گوڤاره‌کان بخوینه‌ره‌وه، فایلیک له‌و چیرۆکانه دروست بکه بۆ خۆت، کتیب، فیدیۆ و به‌رنامه ده‌نگیه‌کان دابه‌زینه، برۆ بۆ سینه‌ماکان بۆ سه‌یرکردنی چه‌ندین چیرۆکی کاریگەر و هاندەر و زانیاری کۆ بکه‌ره‌وه ده‌رباره‌ی ئه‌و که سانه‌ی له‌ سفره‌وه ده‌ستیان پێ کردووه و چه‌ندین به‌ربه‌ست و ڕیگریان هه‌بووه، به‌لام له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا توانیویانه‌ ببنه‌ که‌سانی ساماندار و سه‌رکه‌وتوو بن.

ئه‌وه‌ت بیر بی‌ت، توانای تۆ زۆر له‌م ئاسته‌ی ئیستات به‌رزتره‌ که‌ پێشکه‌شی ده‌که‌یت. به‌بێ ئاسته‌نگ و دژوارییه‌کان ژیان شتیکی خه‌یاڵیه‌، ئه‌و راستیه‌ قبوول بکه‌ ژیان له‌ خۆشی، ناخۆشی، به‌رزى و نزمى، شکست و سه‌رکه‌وتن پیکدیت.

۳. سوپاسگوزار به: گرنگ نییه‌ دۆخه‌که‌ت چه‌نده‌ خراپه‌، دُنیا به‌ که‌سیک هه‌یه‌ بارودۆخی زۆر له‌ تۆ خراپتره‌، ئه‌گه‌ر گومان‌ت له‌مه‌ هه‌یه‌، ئه‌وا سه‌ردانی نه‌خۆشخانه‌ی منداڵان (قاوشی تایبه‌ت به‌ به‌شی سوتاوه‌کان) بکه‌ و به‌راوردیان بکه‌ به‌ دۆخه‌که‌ی خۆت.

کاتیك ئه‌م وینه‌ هزرییه‌ بۆ خۆت دروست ده‌که‌یت، خیرا زۆرینه‌ی کیشه‌کانت نامین به‌ به‌راوردکردن. سوپاسگوزار به‌ بۆ هه‌بوونییه‌کان و نه‌بوونییه‌کانیشت.

۴. پالپشتی نایاب له‌ چوارده‌ورت بنیاد بنی: سه‌یری ستراتیژی ته‌رکیزکردن بکه‌ره‌وه له‌ به‌شی پینجه‌مدا.

۵. هانی خۆت بده‌ ئامانجه‌ کورتخایه‌نه‌کان به‌ده‌ست به‌ینیت: هه‌چ ڕیگایه‌کی باشت‌ر نییه‌ بۆ بنیادنانی باوه‌رپه‌خۆبوونیش وه‌ک له‌وه‌ی شته‌کان ته‌واو بکه‌یت. هه‌موو هه‌فته‌یه‌ک دۆخیکی به‌ده‌سته‌ینانی ده‌ستکه‌وت دروست بکه‌، ته‌رکیز

لەسەر سى گىرنگىزىن ئامانجەكانت بىكەرەو ۋە ھەموو پۇژىك كارىك بىكە بۇ نىزىككىرەنەۋەت لە تەۋاۋىكىرەنە پۇژىكە، گەشتە رىككەۋتەن، يان باشترىكىرەنە پەيوەندىيەكەت ۋە رىگە مەدە ھىچ شىك بىررىكەنەۋەت لەسەر ئامانجەكانت لاپەرىت.

دۇنيا بەرەۋە لەۋەى ئەم ئامانجە بىچۈكەنە راستەقىنەن، پەتكرەنەۋەى خۇدى زىانى بۇ باۋەپەخۇبۈۋەت ھەيە، كاتىك شىكەكان بەۋ جۇرە ناپن كە پلانن بۇ دانان، لۇمەى خۇت مەكە ۋە گونجىنەر بە.

كاتىك كەسانى دىكە پىت دەلەن، "نەخىر" ئەمە ۋەك سوكايەتتەيەك، يان شىكى كەسىى لە دل مەگرە ۋە راستىيە قىۋول بىكە، كە ھەندىك كات، بۇ ئەۋەى براۋە بىت پىۋىستە چەند جارىك بدۇرىت.

۶. ھەموو ھەفتەيەك شىكى باش بۇ خۇت بىكە: رىگەيەك بدۇزەرەۋە بۇ ئاھەنگىزىرەنە دەستكەۋتەكانى ھەفتانەت، ئايا شايستەى نىت؟ ئەگەر بلىى نەخىر، ئەۋا دووبارە بىگەرپەرەۋە سەر ھەنگاۋى يەكەم ۋە دەست پى بىكەرەۋە.

رىگەى گەشتن بە باۋەپەخۇبۈۋەت تەۋا لە دەستكەۋتەى
ھەفتانەۋە بنىاد دەنرىت.

باۋەرەت بە تۋانەى خۇت ھەپتە

چاك:

زۇرىكىمان باۋەرەكانمان ۋامان لىدەكەن دەستكەۋتەكانمان سنووردارىن، ئاخۇ باۋەرەپۈۋەن سەبارەت بە تۋانەكانى خۇمان، يان باۋەرە سەبارەت بەۋەى، كە

پيويستە بۇ سەرکەوتن، يان سەبارەت بەوھى دەبىت چۆن پەيوھندى لەگەل
كەسانى دىكەدا بنياد بنين.

رۆشتن بۇ ئەودىوى باوھرە سنووردارەكانت يەكەم ھەنگاوى گرنگە بەرھو
بوون بە كەسيكى سەرکەوتوو، دەتوانيت فيربيت چۆن ئەو باوھرەپانە بناسيتهو،
كە سنووردارت دەكەن پاشان بە باوھرى ئەرينى جيگايان بگريتهو، كە
پالپشتى سەرکەوتنت دەكەن.

يەككە لە باوھرە سنووردارەكانى ئەمپۆ ئەوھيە تارادەيەك تواناي
بەدەستھينانى ئامانجەكانمان نيه سەرھراي ھەبوونى باشتيرين بابەتى زانستى،
پەرورەدھىي، زانيارىيەكى زۆر سەبارەت بە تەواوكردىنى ھەر كارىك، لەبرىي ئەو
دەلئين، " ناتوانم ئەوھ ئەنجام بەدەم.

نازانم چۆن!

ھيچ كەسيك نيه نيشانم بەدات، يان وھەك پيويست زيرەك نيم و چەندين شتى
دىكەش.

ئەمانە لە كوئوھ دىن؟ بۇ زۆرينەمان لە بەرنامەپيژي سەرھەمى منداليمانەوھ
سەرچاوھيان گرتوھ، ئاخۆ دەزانى يان نا، باوك و دايكان، مالئە باوانمان، يان
كەسانى دىكە پييان گوتوووين: "نەخىر، نەخىر، خوشەويستم، ئەوھ قورسە و
ناتوانيت ئەنجامى بەدەيت، با من بۆت ئەنجام بەدەم پەنگە سالى داھاتوو خۆت
بتوانيت تاقى بگەيتەوھ يان ئەنجامى بەدەيت!"

ئەم ھەستى نەتوانينە دەبەينە سەرھەمى پيگەشتنمان، پاشان بە ھوى ھەلە
و شكستەكانمانەوھ بەھيژ دەبىت، بەلام چى دەبوو ئەگەر بمانگوتايە: "دەتوانم
ئەنجامى بەدەم و لە توانامدايە، كەسانى دىكە توانيويانە ئەنجامى بەدەن ھەر بۆيە
منيش دەتوانم، ئەگەر زانيارىي پيويستيشم نەبىت، ئەوا كەسيك دەبىت يارمەتيم

بدات و فيرم بكات. " ئەم گۆرانه له شينوازي بيركردنه وه دا جياوازيي زۆر دروست دهكات له به دهستهينياني ئەو شتهي دهتهويت.

چي بكرپت كاتيک له دۆخیکي ناخۆشدايت

۱. بزانه که له دۆخیکي له وشيوه دايت

كات تهرخان بکه بۆ دووباره بيركردنه وه، وزه وهگرته وه، دووباره تهركيزكردنه وه و قسه له گه له ئەو كه سانه شدا بکه، که به باشتري شيوه يارمهتيت دهدهن، وهك: هاوسه ره كهت، ئامۆژگاريكه ره كهت، هاوپرکانت و خيزانه كه شت.

۲. دهسته و ته گه ره كان به بير خۆت بهينه ره وه

بردنه وه (دهسته وت) يک هه لبريزه، که به دهستت هيناييت و به هويه وه ههستت به شانازي و خوשי کردبيت. به پووني له ميشکتدا ليی بده ره وه و بدوی دهرباره ي و سهيري وينه كان بکه ره وه، له وحه ي دهسته و ته كان، يان سوپاسنامه كان، نووسراوي سه رکه وتني دارايي دابني به ناوي کتبيک له ياده وه ريبه ئه رينيه کانت. ئەوه بزانه، که به هرهت هه يه پيشتر سه لماندووته و ئيستاش دووباره ش ده توانيت بيه سه لمينيه ته وه.

۳. بگه پيره وه بۆ سه ر شته سه ره کيه كان

يه کيک له هۆکاره سه ره کيه كان بۆ به دهستنه هيناني ئامانجه كان ئەوه يه، که شته سه ره کيه كان جي به جي ناکه يت، پشکنيک بۆ شته راستيه بچوکه كان بکه.

ئایا شته ئاسانه کان ده کهیت، یان ئه و چالاکییانه ی که گره نتهی، سه رکه وتنت ده کهن؟ ئه گهر له پووی جهسته یی، یان هزرییه وه ماندوویت، پشوویه ک وه ربگره، دووباره وزه کهت بهینه ره وه بهر له وه ی دست پی بکهیت.

له و راستییه تی بگه، که تۆش ده توانیت ریگای خۆت به کار بهینیت. ژیان پره له کاری دووباره و ههرگیز کۆتایی نایهت، که وایه هه رجاره و شتی که بکه.

به بیر خۆتی بهینه ره وه، که ناخۆشییه کان تیده په پرن و دووباره خۆشییه کان دینه وه.

چۆن گۆدارد، یه کیکه له ئامانجان ره مه زنه کانی جیهان، هینده ئامانجی به دست هیناوه له ژیانیدا، که زیاتره له و ئامانجان ه ی ۲۰ که س پیکه وه به دستیان هیناوه.

کاتی که پرسیری ئه وه ی لیکرا، چۆن به ربه سته کان تیده په ریئیت؟ وه ئامی دایه وه: "کاتی که له دۆخی کهدا گیر ده خۆم و به ره و پیش ناچم دووباره دست پیده که مه وه به ته رکیزکردن له سه ر ئه و ئامانج ه ی، که ده توانم له ۷ پۆژی داهاتوودا به دست ی بهینم. به و شیوه یه ئاسانه، بیر له ه یچ شتی کی دیکه ناکه مه وه و ئه وه ش دووباره هیزم پی ده به خشیته وه بۆ کۆلنه دان."

جاک:

ره نگه ئاسته نگی کی تر ئه و کاته بییت، که باوه ربه خۆبوونه کهت ده چیتته نزمترین ئاستییه وه، بۆ نمونه: ره نگه کاره کهت له دست دابیت، بانک داوا ی قه رزه که یان بکه نه وه، مایه پووچ بووبیت، ئه ی دواتر چی؟ بۆ زیاد کردنی

باۋەربەخۆبونت، سەيرى ژيانى رابردوت بکە و ھەموو ئەو شتانە بنوسە، كە تياياندا سەرکەوتو بوويت، دەست پى بکە: چۆن فيربوويت بە مندالى بە رېگادا برۆيت، تەواوکردنى قۇناغى يەكەمى قوتابخانە بەسەرکەوتوويى، فيربوونى پاسكىلسواری، فيربوونى شۆفېرى، بەدەستھېنانى بەلگەنامەى شۆفېرىکردن، تەواوکردنى قۇناغى دواناۋەندى بەسەرکەوتوويى، تەواوکردنى كۆلېژ و چەندىن شتى دېكەش لە رابردوتدا. لەو تېبگە، كە چەندىن سەرکەوتنت بەدەست ھېناۋە لە ژياندا.

پاشان برۆ سەيرى ھەموو شتە خراپەكان بکە لە ژيانندا روويانداۋە و ھەمووشىانت تېپەراندوۋە، پېت وابو ھەموويان كارەساتن و كۆتايىي ژيانە، بەلام تۆ ئىستا لېرەيت و كېشەكانت نەماون. بلى، "ئەگەر ئەو كېشەنەم تېپەراندا پېت، ئەوا دەتوانم ئەم كېشەيەش تى بپەرىنم."

بۆ دروستکردنى خويەكى ئەرىنېي پۇژانە، لە كۆتايىي پۇژدا چەند خولەككە لە كاتت تەرخان بکە بۆ نووسىنى ئەو شتانەى بەدەستھېنانون. زۆرىنەى خەلكى ئەو شتانە دەنوسن، كە بەدەستيان نەھېناۋە ھەر بۇيە ھەستىكى خراپيان دەبېت و دەلېن، "ئەو شتەم بەدەست نەھېنا." تەركىزت بخەرە سەر دەستكەوتەكانى پۇژانەت ئەو ھەش دەبېتە ھۆى ھەنگاۋىكى ئەرىنېي ھزرى بۆ گەشتن بە ئامانجەكانت بە شېۋەيەكى ئاسانتر.

كاتىك پېت وايە ناتوانيت ئامانجىك بەدەست بەھىنيت،
ئەوا سەيرى ئەو ئامانجانەت بکە لە رابردودا بەدەستت ھېنانون.

پوخته

کۆمه لیک پرسپاری سهره کی که پیویسته له خۆتیا ن بکهیت:

۱. چ شتیك زۆر هانم ده دات؟

۲. چ شتیك ئه وه ههسته ی ناخم چالاک ده کاته وه، که چه ندیکه نیمه و

ناچالاکه؟

۳. چ شتیك له رابردودا هانی دام؟

۴. ئایا بیروکی ته و او کردنی گه وره ترین ریککه وتن بوو که تا ئیستا کردبیتم؟

۵. ئایا دا بینکردنی خزمه تگوزارییه کی نایاب بوو بۆ کپاریک، هاوپییه کی

خۆم، یان ئه ندامیکی خیزانه که م؟

بۆ ئه وشته بگه ری ده بیته هۆی (ئیلها مبه خشین) هه رییه کی کمان پۆزگاریک

ئیلها ممان بۆ هاتوو، به شیوه یه کی گه وره تر بیر بکه ره وه، سه خته به هاندرای

بمی نیته وه، ئه گه ر هه مان ئامانجی پیشتر دا بنیته وه.

پاش ماوه یه ک ره نگه وره ت که م بکاته وه و چیدیکه هاندر نه بیته بۆت

پاشان ده ست ده که یته به دوا خستن و ئه مه ش ده بیته هۆی له ده ستدانی

باوه ربه خۆبوونت.

له ساتیک له ساته کاند، هه مووان وایان لیدیت که باوه رپیان به خۆیان که م

ده بیته وه. له جیهانی بازرگانیدا، به شیکی یارییه که یه و هه مووان ئه زموونی

دۆخیکی ناخۆش ده که ن، که ریککه وتنه که یان سه رکه وتوو نابیت تیایدا،

ئه ندامانی تیمه که له خراپترین کاتدا واز ده هیزن، کپیاره کانیشته واز ده هیزن و

ده چنه لای کی برکی کاره کانت. ئه مه پپی ده وتریت جیهانی راسته قینه، بۆ ئه وه ی

له م جۆره کاتانه دا سه رکه وتوو بیت نابیت به ره خنه و سه رکۆنه ی خه لگی ئازارت

پېيگات و باوهرپه خۆبوونت كەم بكات. كەوايه گوڤى پى مەدە، دووباره
هەستەوه سەر پىيەكانت، دەست پى بكَرەوه و لە هەلەكانتەوه فېر بە.

يەككە لە هۆكارەكانى زىادكردى باوهرپه خۆبوون، بەتايبەت كاتىك قەيران و
كيشەيهەك پوودەدات ئەوهيه سەرەتا پووداوه كە بەراورد بكَهت، بۆ ئەوهى
بەدروستى برىارى لەسەر بەدەيت. زۆر جار لەپووى هزىيەوه كارەسات و
پووداوهكان گەرەتر دەكەين.

لە راستىدا شتانىكى زۆر بچووكن بە بەراورد بە وئنه گەرەكەى ژيان و دلتيا
بەرەوه كە هاوړيەتیی كەسانى مەزن و سەر كەوتوو دەكەيت.

"ئەگەر لە ناخى خۆندا گوڤت لە دەنگك بوو بليت، ناتوانيت وئنه بكَشيت،
ئەوا بەراستى دەست بكَ بە وئنه كيشان و بە دلتياييه وه چيدىكە گوڤت لە و
دەنگە نەريئيه نابيتەوه."

- شينسنت فان كوڤ

هەنگاوه كردارىيەكان

چارەسەر كردن (تەواوكردن)ى كارە تەوانە كراوهكان:

ليستىك دروست بكَ لە هەموو ئەو كارانەى دەتەويت تەواويان بكَهت لانى
كەم ۳ دانەيان بنووسە، پاشان رڤگايەكى تايبەت بۆ چارەسەر كردن
(تەواوكردن)ى هەريەككيان بنووسە، ئايا پلانه كردارىيەكەت چيە؟

به پوونی پیناسه ی بکه و له کۆتاییدا، بریار له ریکه وته که ت بده که ده ته ویت
تاییدا ته واوت کردبیت و پاشان ده ست پی بکه.

۱- ۲- ۳- ۴- ۵-

سووده تایبه ته کانی ته واوکردنی ئەم کاره ته واونه کراوانه چین بیاننوسه:

۱- ۲- ۳- ۴- ۵-

پینچ پلانی کرداری بۆ ته واوکردنیان دابنی:

۱- ۲- ۳- ۴- ۵-

ریکه وتی ته واوکردن بۆ هه ریه کیکیان بنوسه:

۱- ۲- ۳- ۴- ۵-

پیداچوونه وه به لیستی ترسه باوه کانتدا بکه، ترسیک هه لبرژیره که
ده تگپریتته وه دواوه، یه کیک، یان زیاتر له بژارده ستراتیژییه کان هه لبرژیره بۆ
نه هیشتنی ئەم ترسه:

(ترسه که م ئەمه یه:)

(ئەم کردارانه ده گرمه بهر:)

ده ست به م پرۆسه یه ده که م له ریکه وتی: (/ /) و به رده وام ده بم

له گرتنه بهری ریکاره کان هه تاکوو زال ده بم به سه ر ترسه که مدا.

ژینکردن و کارکردن به مه‌به‌سته‌وه

گرتنه‌به‌ری کرداری یه‌کلایکه‌ره‌وه

کۆلنه‌دان و به‌رده‌وامی

داوای نه‌و شته بکه که ده‌ته‌ویت

هۆکاری باوه‌ربه‌خۆبوون

بنیادنانی په‌یوه‌ندییه نایابه‌کان

زالبوون به‌سه‌ر به‌ربه‌سته‌کاندا

نایا وینه‌گه‌وره‌که ده‌بینیت؟

باسکردن نییه له‌بابه‌تیکی بی‌مانا، به‌لکووو‌بابه‌تی ته‌رکیزکردنه

خوهه‌کانت داها‌تووت دیاری ده‌که‌ن

بروامان به‌تواناکانت هه‌یه نه‌و چوار دانه‌ی ماون ته‌واویان بکه‌یت، کۆل مه‌ده!

(به شی ههوتهم)
ستراتیژی تهرکیزکردن
داوای نهو شته بکه که دهتهوئیت

"داواکردن، سه رهتای وهرگرتنه، کاتیک داوات کرد، داوای شتی بچوک مه که، به لکوو داوای شتی گه وره بکه."

- جیم پۆن

له پیکه وتی مانگی ۶ی ۲۰۰۶، لیسا پیتریلی له ماله وه چاره سه ری وه رده گرت به هۆی نه وه ی هه ر دوو گورچيله ی، له کار که وتیوون، هه موو شه ویک له کاتژمیر ۹ ده چوووه ژووری نوستنه که ی، تیایدا خۆی ده به سه ته وه به ئامیری چاره سه ری گورچيله وه له پیکه ی بۆریه که وه له مه عیده یدا، هه تاکوو کاتژمیر ۶ی به یانی له ویدا ده مایه وه.

کاتیک پوونبوویه وه گورچيله کانی باش نابنه وه، خیزانه که ی ده ستیان کرد به گه پان تا بزائن کی گورچيله ی خۆی پی ده به خشیت. باوکی هه همیشه ده یگوت هه ر کام له دوو که که م پیوستیان بی، نه و ئاماده م خیرا گورچيله ی خۆمیان پیدهم، به لام به داخه وه، جووری خوینه که ی باوکی جیاواز بوو، پاش نه م هه واله ناخۆشه هه چ کام له نه ندامانی خیزانه که ی به هۆکاری بۆماوه بییه وه نه یانتوانی هه ی خۆیانی پی بده ن.

لیسا، ده هاوپی هه بوو، که هه موویان ئاماده بییان هه بوو یارمه تی بده ن، تووشی سه رسوپمان بوو که هاوپی کانی بینیی ئاماده ن یارمه تی بده ن. لیسا ده یزانی هه تا زوه نه شته رگه ربی گواستنه وه ی گورچيله ی بۆ بکریت باشته ره.

ئەو پاستىيەى دەزانى كە ھەندىك كەس پېشتر لە ماوہى چاوەپوانىدا بۆ
وەرگرتنى گورچىلە مرد بوون.

لىسا زۆر دەترسا، لەو كاتەدا بوو بۆى دەر كەوت كە يەك بژاردەى ھەيە زۆر
نائارام بوو پىئى، بەلام لەگەل ئەو ھشدا تاكە ئومىدى بوو بۆ ژيانىكى
تەندرووستانە و داھاتوويەكى ناياب كە وىناى كردبوو بۆ خۆى، بژاردەكەش ئەو
بوو، داوا لە كەسانى نەناسراو بكات، ئايا گورچىلەى خۆيانى پى دەبەخشن يان
نا؟ ئايا داواكارىيەكى لەمە قورستر بە خەيالتدا دىت؟

لىسا بوئىريەكەى زياد كرد و نامەيەكى نووسى لە لەوحەى ئەو كە نىسەدا كە
خواپەرستى تىادا دەكرد و داواى لەو كەسانە دەكرد كە دەھاتن بۆ خواپەرستى،
گورچىلەى خۆيانى پى بدن، سەرەتا كەس وەلامى داواكارىيەكەى نەدايەوہ.
پۆژىك لىسا پەيوەندىيەكى تەلەفونى بۆ ھات لە ژنىكەوہ بەناوى پۆز، بە لىساي
گوت: "لەكاتى شۆفېرىدا بووہ بۆ كە نىسە و بىنيويەتى لەوحەكەى ھەفتەى
پىشووترى پىيە لە ئۆتۆمبىلەكەيدا. بە نەخوئىندراوہى دانرابوو و ويستووہىتى
فېرى بەت، بەلام لەو كاتەدا بېرىارى داوہ بەخېراى سەيرىكى بكات تائەوہى
دلىابىتەوہ ھىچى گرنكى لە دەست نەداوہ، گوتىشى، كە جۆرى خوئىنەكەم ئۆ
(O) يە و ئەگەر بگونجىت، ئەوا بەويەرى خۆشھالىيەوہ ئامادەم پىت بەخشم،
چونكە من تەنھا يەك دانەم پىويستە."

بەم جۆرە بوو كە پوویدا، لە رىكەوتى ۲۷/۳/۲۰۰۷دا پۆز گورچىلەكەى
خۆى پى بەخشى و پەيوەندىيەكى پتەويان لەگەل يەكتردا دروست كرد. پۆز
خەلكى ئىرلەندا بوو و لە دۆخىكى خۆشدا بوو. شەويك بەر لەوہى بۆ يەكەمجار
لىسا ببىنىت، يەكەمجارىشى بوو لىسا لەگەل پياويكدا ژووان ببەستىت بەناوى
گارى. پۆز پى گوتبوو، گورچىلەى دەبەخشىت بە كەسىكى نەناسراو كە تازە

ناسیویه تی. پیاوه که پشتگیری له بپیاره که ی کرد، له رۆژی هاوسه رگرییه که یاندا، لیسا بانگه‌پشت کرا و به شداری کرد.

وه که لیسا ده‌لێت: " ٢٤ کاتژمێری خه‌مناک بوو له ژیانماندا کاتی که بۆ یه‌که‌مجار به‌بێ چاوه‌روانی یه‌کترمان بینی."

ئێستا لیسا زۆر دلخۆشه، که گورچيله‌ی که‌سیکی ئیرله‌ندی تێدایه و بۆ به‌هێزکردنه‌وه‌ی په‌یوه‌ندییه‌که‌یان، رۆژ کارتێکی بۆ نارد به‌ بۆنه‌ی سال‌رۆژی گواستنه‌وه‌ی گورچيله‌که‌یه‌وه.

خه‌لکی له‌ ناخیاندا ده‌یان‌ه‌وێت یارمه‌تی که‌سانی دیکه‌ بدن، نابێت هه‌رگیز گومان‌ت له‌ که‌س هه‌بێت به‌بێ گوێدانه‌ ئه‌وه‌ی چیت پێویسته‌ له‌ بازرگانیه‌که‌ تدا، یان چه‌نده‌ ناخۆشه، کاتی که داوا‌ی ده‌که‌یت.

به‌شیوه‌یه‌کی ئاسایی، خه‌لکی سه‌ر‌ه‌تا ده‌به‌خشن، بۆ ئه‌وه‌ی دواتر شتی که‌ وه‌برگرنه‌وه، به‌لام لیسا داوا‌ی شتی که‌ی کرد به‌بێ ئه‌وه‌ی سه‌ر‌ه‌تا هه‌چ شتی که‌ ببه‌خشی و ئه‌وه‌ له‌لامه‌شی که‌ وه‌ری گرت (به‌لێ، به‌دلنیا‌یه‌وه!) بوو.

ته‌نها داوا بکه، بیری لی بکه‌ره‌وه، په‌نگه‌ که‌سی که‌ بلێت "به‌لێ" بۆ داوا‌کارییه‌ گرنگه‌که‌ت و ژیا‌نت بگۆرێت. ئێستا لیسا خاوه‌نی کۆمپانیا‌یه‌که‌ به‌ناوی

(www. Lisapetrilli.com) تاییه‌ت به‌ چه‌ند بواری که‌ی:

سه‌ر‌کر‌دایه‌ تیکردن، بازا‌ر‌گه‌ری، په‌ره‌پێدانی بازا‌ر‌گانی، سووشیا‌ل می‌دیا. له‌م چوار رێگه‌یه‌وه‌ کاری جێبه‌جێ‌کارانی بازا‌ر‌گانی پێ به‌هێزتر ده‌کات. لیسا ترسی نه‌بوو له‌ داوا‌کردن بۆ کاری نوێ، ده‌لێت: "کاتی که‌ داوا‌ت له‌ که‌سی که‌ نه‌ناسراو کرد بۆ گورچيله‌ و له‌ به‌رانبه‌ردا وه‌لامی "به‌لێ" ت وه‌رگرت، هه‌رگیز له‌ داوا‌کردنی هه‌چ شتی که‌ مه‌ترسه‌ له‌ ژیا‌نتدا."

داوا بکه و پیټ دهریټ

ماوهیه کی زور زوره ئه م به خششه هیه، که پیټی دهریټ، داواکردن. له راستیدا یه کیټ له راستیه گرنه کانی ژیان ده لیټ: "داوا بکه و وهری دهریټ (پیټ دهریټ). " ئایا ساده نییه؟ به دلنیا ییه وه، ساده یه، ئه گهر دایک یان باوکیت، ئه و دهرانیت مندالان زور شاره زان بؤ داواکردنی به رده وام. ریټساکه یان ئه ویه، به رده وام دهرین له داواکردن هه تا ئه و شته ی دهرانه ویټ وهری دهرن.

وه که سانی پیټه شتوو توانای داواکردنمان له ده ست دهره یین و هه موو جوړه به هانه و هؤکاریټ دهره یین وه بؤ وهرنه گرتنی ئه گهری په تکرده وه. مندالان به و جوړه به رنامه ریټ نه کراون، باوه رپیان وایه ههرشتیک، که داوای ده کهن دهرستیان ده که ویټ و پیټیان دهریټ.

ئه مه ئه و شته یه که دهر بیټ لیټی تیټیگه یټ. جیهان وه لآمی ئه و که سانه ده داته وه، که داوا ده کهن و لیسا سه لماندی ئه وه راسته، ئه گهر له و شته نزیک نابیټه وه دته ویټ، ئه و به دلنیا ییه وه وه که پیټیست داوای ناکه یټ. خو شبه ختانه، بؤ ئه وه ی ده سته که وتی باشت هه بیټ له داهاتوودا، ئه و زور ریټا هه ن بؤ داواکردن. ئه مانه ش چه ند وشه یه کی به سوودن بؤ بیره یینانه وه ت سه بارت به داواکردن:

هه میسه داوای زانیاری بکه

هه ندیک که س ده لیټن زانیاری هیزه، راست نییه، به لکوو به کاره یینانی زانیاری هیزه. ئه وه دهر بیټ بؤ هه میسه شتیکه جیټیگر بیټ له میشتکتدا، کاتیټک داوا

دهکهیت، ئەوا دتوانیت هه موو جوړه زانیاری، بیروکه، ستراتیزی، ناوی کهسانی
ناودار تهنانهت پارهش وهبرگريت.

چهندين هوکاري باش ههن بو داواکردن و دهستکهوتهکانيش زورن، کهوايه
بوچی خه لکی داوا ناکهن کاتيک دهرفتهيان ههيه؟

سى هوکاري سه رهکی ههن که خه لکی داواى شت ناکهن:

۱. سيسته ميکی باوهريان ههيه که پييان ده لیت دروست و گونجاو نييه داوا
بکهیت.

۲. باوهريان به خويان نييه.

۳. له رهتکردنه وه دترسن.

ئينجیل ده لیت: "داوا بکه، پیت دهریت، بگهړی، دهیدوزيته وه له دهرگا
بده، به پروتدا ده کریته وه." داواى يارمه تی بکه، ئەگه رتوش له م جوړهیت، ئەوا
پيوسته ههنديک گهړان و شیکردنه وه بکهیت بو سيسته می باوهړه
سنوورداره کهت. قسه له گهړا واورپيه کی متمانه پیکراو، ناموژگاریکه ریک، يان
راويزکاریکدا بکه. له وه تیبگه ریکای دیکه ههيه بو روانين له ژيان و
بارودوخه کان.

هوکاري دووه مت بير بيت، که نه بوونی باوهړه خو بوونه. به دلنیايه وه دهبيته
رپگر بو ناره زووی داواکردنت، متمانه به خوت بکه و ههنگاو بو پیشه وه هه ل
بگره و به هه رجوریک بووه داوا بکه و له وه دلنیا به خراپترین وه لامیک که پیت
دهدریت، يان گو بیستی دهبيت "نه خیر" ه. ئەمهش دهبيته هوکاري سيیه م، که
ترسانه له رهتکردنه وه.

کاتیک وه لأمیکى نه ریڼی وهرده گریټ، ئه وا به سوکایه تی کسه سى وه رى مه گره و لیى مه روانه، هوکارى یه که می ترسه له پهرتکردنه وه. هه ندیک که س ناتوانن زالّ ببن به سهر هه سته کانیاندا هه رچه نده وشه ی "نه خیر" له هیچ فهره نگیڤدا وه ک سوکایه تی دانه نراوه.

ئایا تۆ چۆنیت له داواکردندا؟ ئایا ئه م هیزه نه ریڼیا نه پۆلیان هه یه له قورسکردنی قۆسته وه ی دهرفته کان بۆ به ره وپیشچوون؟ ئه گهر هه یانه، ئه وا ئه مه ئه و شوینه یه ده بیټ تیایدا ده ست پى بکه یټ، پى ده گوتریټ: گرتنه به رى هه نگاوى باوه پ.

حهوت پڤگا بۆ زیادکردنی بازرگانیه که ت ته نها به داواکردن

به گرتنه به رى ئه م حهوت هه نگاوه که ورانه بازرگانیه که ت سوودمه ند ده بیټ و داها ته که ت زیاد ده کات، ئه وانیش:

۱. داواى زانیاری بکه

بۆ به ده سته یڼانى کړپارى نوئ، سه ره تا ده بیټ بزانیټ ئاستهنگى ئیستایان چیه و ده یانه ویټ چى به ده ست به یڼن و چۆن پلانى به ده سته یڼانى دابنڼ، ته نها ئه و کاته ده توانیت به رده وام بیټ بۆ نیشاندانى سووده کانى به ره مه تابه ته که ت یان خزمه تگوزارییه که ت.

که سانی فرۆشیار به رده وام ئه م به شه گرنه گه پشتگوى ده خه ن، چونکه زۆرجار چاویان له خه رجکردنی پارهی به کړپاره کانیا ن.

ھەزە خۇدییەكانت پابگرە و تەنھا تەركيز لەسەر یارمەتیدانی ئەو كەسە بکەرەو، كە دەیینیت. بۆ بە دەستھێنانی ھەموو ئەو زانیاریانە، كە پێویستن بۆت بەم و شانە پرسیار بکە: بۆچی، كى، چى، كوى، كەى و چۆن.

ئەمە پێى دەوتریت پڕۆسەى دۆزینەو. پارێزەرەكانى دادگا لەم بوارەدا پەسپۆرن، لە دۆزینەو ەى زانیاریدا پڕیگە دراو ە بە پرسینی ھەر پرسیارێك كە یارمەتییان دەدات لە ئامادەکردنى كەیسەكەدا.

لە كارى بازگانیشدا ھەمان شتە، كاتێك بەراستی تێدەگەیت، یان بەھای پێداویستییەكانى خەلكى دەزانیت كە دەیانبینى ئەو دەتوانیت چارەسەریان بکەیت. كاتێك ھەموو شتێك زانى، ئەو چارەسەرەكە یان دەبیت بە خەزمەتگوزارى، یان بەرھەمەكەت.

دوو پرسیارى گرنگ ھەن بۆ پرسین لە پڕۆسەى دۆزینەو: یەكەم، گەرەتەین ئاستەنگت چىیە لەم كاتەدا؟ بۆمان دەرکەوتوو ئەم پرسیارە پڕیگە یەكى زۆر باشە بۆ پەرەدان بە پەيوەندى.

ئەمە كلیلەكە یە: پێویستە ئارەزووى راست نیشان بەدەیت كاتێك دەپرسیت. كاتێك كەسەكە وەلام دەداتەو بە جوانى گوى بگرە، ئەم پڕۆسە یە دووبارە بکەرەو ھەتاكوو بە جوانى لێى تێدەگەیت، پێى دەلێن پاكکردنى پياز. ھەركات پرسیارىكى نوێ دەكەیت ئەو تویكلیكى پيازەكە لێدەكەیتەو، لابردنى تویكلى زیادە ی پيازەكە دەبیتە ھوى ھێشتەو ەى پيازەكە.

پرسیارکردنى زۆریش دەبیتە ھوى پوونبوونەو ەى بابەتەكە لات. زۆرجار ئەو شوینە یە كە گرنگترین زانیارى تێدایە، بەلام پرسیارکردنىكى لێزانانە ی دەوێت، پراویژكارىكى ھاوسەرگىرى باش، یان چارەسەرەكە رێكى دەروونى ھەمان تەكنیک

به کار ده هیښت بۆ چاره سه رکړدنی نه خوښی، چاره سه رکړدنی په یوه نډییه کان که کیشه دارن. که وایه پرسیار بکه، پرسیارۍ راسته وخو و گوئ پابگره. بیرت بیټ، زورجار دوزینه وهی کیشه راستییه که زور کاتی ناویټ و دژوار نییه.

دوهم پرسیارۍ گرنگ که گفتوگو ده کاته وه: ئایا گرنگترین ئامانج و مه به سته کانی چنه د سالی داهاتووت چین؟ ئه گه ر پیټ وایه خه لکی وه لامي ئه م پرسیاره ناده نه وه، ئه و دوویاره بیر بکه ره وه، ئه گه ر له ۱۰ خوله کی سه ره تادا په یوه نډییه کی باشت دروست کړدووه، ئاره زووه که ت راگرتووه تا پیک که وتن بکه یت و حه زیکی راسته نیشان داوه بۆ بازرگانیه که یان، خه لکی زور له وه زیاترت پی ده لاین که بیرۍ لیده که یته وه.

زانیا رییه کی تر، کاتیک داوای زانیاری ده که یت: لی کو لینه وه مه که به پرسیار کړدنی به رده وام، به لکو له نیو پرسیاره کانتدا چنه د لیدوانیک بده، پیشنیار بکه، بیرۆکه کانتی له گه ل باس بکه، له گه ل ئه و شته ی، که ده یلیټ بیگونجینه و پاشان به نه رمونیانی پرسیارۍ دواترت بکه.

تا زیاتر بیبه ستیته وه پییه وه، ئه و که سه ی پرسیارۍ لی ده که یت له دؤخیکی ئارامتردا ده بیټ و ئه مه ش ده بیټه هوی زیادبوونی متمانه له نیوانتانداندا. کاتیک متمانه دروست ده بیټ، ده رگای ده رفته ته کان زیاتر به پروتدا ده کړینه وه له ئه نجامدا ده بیټه هوی ده سته که وتی گه وره و ده توانیت ئه م جوړه پرسیار کړدنه له ژیانی تاییه تیت، له گه ل خیزان و هاورپیکانتدا به کار بهیښت و ده سته که وت و ئه نجامه کانت نایاب ده بن.

۲. داوای کار بکه

ئەمە ئاماریکی سەرنجپراکێشه. پاش تەواکردنی سیمیناریک سەبارەت بە سوودەکانی خزمەتگوزاری و بەرھەمەکانیان زیاتر لە ۶۰٪ی چارەکان کەسانی فرۆشیار داوای ناکەن، ئەوەش خوویەکی خراپە، کە ڕەنگە بییته هۆی ئەوەی حەزیان لە کارەکە نەمیئیت.

وەک پێشتر گوتمان ئەگەر پێویستت بە یارمەتیە لێرەدا، ئەوا منداڵەکان باشترین نمونەن بۆت. ئەمەش بەلگەی زیاترە: لە پۆژیکی گەرما یاریی گۆلفمان دەکرد، چالی شەشەم نزیک بوو لە پەرژینەکەو و لەودیو پەرژینەکەو و کچیکی ۶ سالانە دانیشت بوو لە تەنیشت میژیکی تەختەو، لەسەر میزەکە دوو سوراحیی گەورە پلاستیکی دانرابوون، کە یەکیکیان چای ساردی تێدابوو ئەوی دیکەیان ئاوی لیمۆ.

کاتیکی چاوەروانیی تیمی بەرانبەر بووین لە یارییەکەمان، کچە بچووکەکە پرسیی: "ئایا حەز بە خواردنەو یەکی ساردی خۆش دەکەن؟" کوپیکی پلاستیکی بە دەستەو گرتبوو و زەرەخەنەش لەسەر لێوکانی بوو.

کەشەکە زۆر گەرم بوو، هەمووشمان تینوومان بوو، هەر بۆیە پۆشتین بەرەو پەرژینەکە پرسیی: "ئایا حەز بە چای بەستووی سارد، یان ئاوی لیمۆ دەکەن؟" پاش ئەوەی بریارمان دا بیکرین، خواردنەوکانی بۆ تێکردین و دەستی درێژ کردەو و گوتی، "تکایە، هەردانە یەکیان ۵۵ سەنت دەکات،" لە پەرژینەکەو جوار چەکی یەک دۆلارییمان پێدا.

ئەو بوو پارە وردنەکراوەکە خستە جزدانە بچووکەکە یەو کە بە پشتوینەکە ناوقە دییەو بەستبوو، پاشان پێی گوتین، "زۆر سوپاس، پۆژیکی خۆش بۆ ئێو." هیچ کاممان پارە ی وردەمان وەرنەگرتەو، بەم

بۆنه یه وه کی سکاڵا ده کات؟ ئه و منداڵه شایسته ی به خششیک بوو به بری له ٤٥٪ به توانایه کی له و جۆره وه بۆ پیشکه شکردن.

ئه گهر بازرگانیه که (کاره که) ت ده ویت، ئه وای پیوسته هه میسه پرسیار بکه یت.

ئایا پیّت وایه ئه و کچه بچکۆله چه ند جار پرسیار ی کرد؟ پاست ده که یت. ئه م به لئنده ره بچکۆله خولیک ی راهینانی فرۆشیاری ١٠ هه فته یی وهر نه گرتوه، به لکوو به شیوه یه کی سروشتی ئه نجامی دا.

ره چاوی ستراتیژییه نایابه که ی بکه - وانه که له بازرگانیدا، هه موومان ده توانین سوودی لیوه ر بگرین. ئه و منداڵه شوینیک ی نایاب و گونجاوی هه لبژارد، خزمه تگوزاریه کی نایابیشی له پۆژیک ی زۆر گهرمدا پیشکه ش کرد به پرسیاره که ی، "ئایا هه زتان له چای سارد، یان ئاوی لیمۆ هه یه؟" ده یسه لمینئ، که گرنگی هه لبژاردن ده زانیّت.

هۆکاری باوه ربه خۆبوونه که ی وایلێکرد پیوست نه کات باقیه که مان بداته وه، بۆمان ده رکه وت پۆژانه لانی که م ٦٠ دۆلاری ده ست ده که ویت. به دلنیا ییه وه، ئامانج ی هه بوو: ره نگه کرینی پاسکیلیکی نوی، یان نویترین مۆبایل بیّت وه به دلنیا ییه وه، پۆژیکیش دیت، که سیمیناری فرۆشتن پیشکه ش ده کات.

وه ک ئه م کچه بچکۆله ده بیّت هه میسه پرسیار ی کۆتایی بکه یت بۆ دلنیا بوونه وه له کاره که ت ئه ملاولای تیا مه که، به لکوو ده سته جی پرسیه، یان چاوه رپی کرپاره که ت مه که پرسیار ت لی بکات. به جۆرێک پرسیار ی لی بکه که وه لّامه که ی "به لئ"، یان "نه خیر" بیّت.

بۆ نموونه، بلی، ئایا ده ته ویت تاقی بکه یته وه؟ ئەم جوړه پرسیاره ترسینه ر نییه، یان هیچ په ستانیک دروست ناکات، ئەگەر سیمیناریکی کاریگه رت پیشکەش کردبیت، که سوود و بهای زۆر بووبیت، ئەوا زۆرینه ده لاین، "چیم هیه تا له دهستی بدهم؟ رهنگه منیش تاقی بکه مه وه؟" کاتیک بهرنامه ی راهیان ده فرۆشین راسته وخۆ ده لاین، "ئایا چه ز ده که یته ئاماده ی بهرنامه ی داهاتوومان بیت؟"

۳. داوای گه واهینامه ی نووسراو بکه

گه واهینامه ی باشی نووسراو و تهرکیزله سه رکر او له که سانی ناودار و ریزلیگی راوه وه زۆر کاریگه ره، جوړی کاره که ت به هیترتر ده بیت و وه که سیکیش ده تناسین که راستگۆ و متمانه پیکراویت.

زۆرینه ی خه لکی له بازارگانیدا ئەمه ئەنجام نادهن، ئەمه ش ده بیته ده رفه تیک که پیش کیکرکی کاره کانت بده یته وه له و بواره دا، هه مو ئەو شته ی پیویسته بیکه یته ئەوه یه داوا بکه یته. که ی باشترین و گونجاوترین کاته؟

ده سته جی دوا ی ئەوه خزمه تگوزارییه کی نایابت ئاماده کردوه و پرۆژه یه کی گه ورت کۆتایی پی هیناوه، رۆشتوویت بۆ یارمه تیدانی خه لکی، یان هه ر کاریکی دیکه، که به راستی کپیاره که ت د لخواش کردوه. له م دۆخانه دا خه لکی د لخواش ستایشی هه ول و ماندوو بوونه کانت بکه ن.

به م جوړه ئەنجامی بده: داوا له کپیاره که ت بکه، ئایا ئاماده یه گه واهینامه بدات سه باره ت به به های به رهه م، خزمه تگوزارییه که ت، یان هه ر جوړه وته یه که که هانده ره بۆت؟ بۆ ئاسانکردنی ئەمه، پیشنیارت بۆ ده که ین له په یوه ندییه ته له فۆنییه که تدا چه ند پرسیاریک بکه یته، تیبینی باش بنووسیت و داوا له

کریاره که ت بکه به پروونی تاریفی سوودی به ره مه کانت بکات به تایبته نه نجامه تایبته کان، که به هۆی کاره که ته وه به ده ست هاتون.

ئه گهر تیمی فرۆشتنت ههیه، که پۆیستی به یارمه تییه و تۆش خویندووته ته وه سه باره ت به له ۳۵٪ له زیادکردنی فرۆشتندا، ئه وا رهنگه به م جوړه بیر بکه یته وه و بلّیت، "ئه وه ئه و شته یه بۆی ده گه پۆین. ئه گهر سوودی بۆ ئه وان هه بوو بیّت، ئه وا بیگومان سوودی بۆ ئیمه ش ده بیّت. چۆن ده توانم له بواری فرۆشیاریدا په یوه ندی بکه م به م راهینه ره سه رکه وتوه وه؟"

کاتیك چاوپیکه وتنه کورته که ت ته واو کرد له ته له فۆندا، داوا بکه خۆت گه واهینامه که بنوسیت، به م جوړه ش کاتی کریاره که شت زۆر ناگریت و ئه مه بۆ دوو هۆکار گرنگه: په که م، ههچ جوړه فشاریکی دهروونی له سه ر کریاره که ت ناهیلّیت، رهنگه زۆر شاره زا نه بیّت له نووسینی گه واهینامه ی به هیزدا و کاتی زۆریشی پۆیست بیّت. دووه م، خۆت زیاتر ده رفه تته ده بیّت به و جوړه ی، که ده ته ویّت وشه کان پیک بکه یته تائه وه ی زۆرتین کاریگه رییان هه بیّت، ئه گه ریش لیّه اتوو نیت له نووسیندا، ئه وا که سیکی پسه پۆر به کری بگره، که شایسته بیّت، کاتیك ئه مه شت ته واو کرد، گه واهینامه که بنیره بۆ کریاره که ت تا په سه ندی بکات، پاشان تایپی بکه ره سه ر کاغز و داوا ی لی بکه ئیمزای بکات.

خوی کۆکردنه وه ی گه واهینامه نایابه کان دروست بکه ! ئه گهر کریاری زۆرت هه یه و سه ردانی نوسینگه که ت ده که ن، ئه وا شاشه یه کی پلازما دابنی له شوینیکی زۆر به رچاو و دیاردا به جوړیک بیّت به هه موو لایه کدا بسورپیت و گه واهینامه کانیا ن نیشان بدات.

وینه‌ی گه‌وره‌کراو به‌کاربه‌ینه بو پوونی و کاریگه‌ری، یاخود به‌پپچه‌وانه‌وه له‌سه‌ر شتیکی گه‌وره بینوسه و له‌سه‌ر پوومیژی قاوه خواردنه‌وه‌که‌ت دایینی له شوینی پیشوازیکردنی میوانه‌کانت له نوسینگه‌که‌تدا.

باشترین و گرنگترین لیدوانه‌کان له چوارچیوه بگره و به دیواره‌که‌دا هه‌لیان بواسه، بو ئه‌وه‌ی هه‌مووان بتوانن بیانخویننه‌وه و هه‌موو کات له‌به‌رچاوان بن. له کاغه‌زه گه‌وره‌کاندا گرنگترین وشه و پرسته‌کان دیاری بکه لانی که‌م سی‌واهینامه‌ی به‌باشی - نووسراو و نایاب له‌خو بگریت.

بژارده‌یه‌کی باشی دیکه ئه‌وه‌یه، که کاریگه‌رتترین پرسته‌کان له ۱۰ گه‌واهینامه‌ی جیاوازه‌وه وهر بگریت و له‌سه‌ر کاغه‌زێک دایانبنییت و ناوی کرپاره‌کانیشی له‌سه‌ر بی‌ت. به‌رهمه‌که‌ت ئاسانه تا وینه‌ی بگریت وه‌ک سه‌یاره یان شتومه‌ک.

وینه‌ی کرداری دروست بکه، بو نمونه، کرپاره‌که‌ت له ئۆتۆمبیل‌ه‌که‌تدا دانیشتووه، یان نمایشی میزه‌جوانه‌که‌ی ژووری دانیشتن ده‌کات، ئه‌م‌پۆکه ته‌کنه‌لۆجیا گۆراوه بو گه‌واهینامه‌ی فیدیوی، چه‌ز ده‌که‌ین ئامیژیکی تۆمارکه‌ری فیدیوی به‌قه‌باره‌ی گیرفانه‌کانمان، (که ئاسانه بو هه‌لگرتن و به‌کاره‌ینان) و له‌نرخیشدا هه‌رزانه هه‌ل بگرین. موبایل‌ه‌ زیره‌که‌کانیش توانای فیدیوکردنیان هه‌یه، که واده‌که‌ن گه‌واهینامه‌کان ئاسان به‌ده‌ست بین، ده‌توانیت دایانه‌زیینته نیو وپسیایته‌که‌ته‌وه، یان به‌کاریان به‌نییت وه‌ک به‌شێک له پیشکه‌شکردنی سیمیناری فرۆشیارییه‌که‌ت.

دُنیا به‌ره‌وه له‌وه‌ی هینده‌ی پپووست کات وهرده‌گریت بو به‌ده‌سته‌ینانی چه‌ند لیدوان و ته‌یه‌کی له‌بیرنه‌کراو، به‌ته‌کنه‌لۆجیای له‌م شیوه‌یه ده‌توانیت

زانباری و به رهه کانت بگوازیته وه و نیشانی کپیاره کانتی بدهیت له هه رکویی ئەم جیهاندا بن.

ئەمە به راورد بکه به ده سال بهرله ئیستا، خه یالی ئەوه بکه له ده سالی داهاتوودا چی دروست ده کریت- پهنگه ته نیا پیویست بیته له سه زمان بیر بکهینه وه له وهی ده مانه ویته چی بلایی و دهستبه چی له سه ره ئەو ئامیره ی ده ته ویته تۆمار ده کریت. شتیکی زۆر نایاب و سه رنجراکیش ده بیته!

ناوی کۆمه له که سیکی زۆر متمانه پیکراوی تیا دا دابنی

ئەگەر لیدوانی کۆمه له که سیکی ناوداری ناوخۆییت ههیه، ئەوا دهرفته تی ئەوه زیاتره، که کپیاره کانی داهاتوت به رهه مه کانت بنا سنه وه و زۆر سه رسام بن. ئەمە شی لایه نیکی ئەرینی و گرنگی گه واهینامه ی نووسراوه: کۆمه له که سیکی تیدا تۆمار بکه، که هاوکارت بن له پیشه سازییه که تدا، هه تا ناودارتر بن باشتره بۆ نمونه، له زۆر بهری کتیبه کاندایه وهی چهنده که سایه تیییه کی ناوداری تیدا تۆمار ده کهن، ئایا ئەو لیدوان و وتانه کاریگه رییان له سه ره خوینهر نییه؟

لیدوان و وتهی چهنده که سایه تیییه کی ناودار له سه ره به رهه مه کهت کاریگه ری ده بیته و دهشتوانیته گه واهینامه کانت ریزبه ند بکه یته، ئەگەر به رهه مه کهت، یان خزمه تگوزارییه کهت چهنده سوودیکی ههیه، ئەوا هه ریه که یان به جیا له سه ره وه بنووسه وهک، خزمه تگوزاریی نایاب، نرخ، جۆری زانیاریی به رهه م و گواستنه وه له کاتی خۆیدا.

ئەگەر کپیاره کهت نیگه رانه له هه ر بابه تیک ئەوا ده توانیته چهنه دین گه واهینامه ی جیاوازی نیشان بده یته، که لیها تووییه کهت ده سه لمینن له و

بوارەدا، كەوايە لە ئىستا بەدواوە خۆت تەرخان بکە بۆ گەواھىنامەى زۆر
كارىگەر، ئەمە خووە و دەبىتە ھۆى دەستكەوتى زۆر گەورە.

٤. داواى باشترىن جۆرى بەرھەمەكان بکە

زۆرىنەى ئەوانەى لە بوارى بازرگانىدان لە گرنىگى پىشنىيارکردنى باشترىن
جۆرى بەرھەمەكان تىدەگەن، ئاسانتىن و ھەزانتىن پىنگاى دىنياکردنەوھى
گەشەکردن و سەرکەوتنە لە بازارى كپىن و فرۆشتندا. بە ئەزموونى ئىمە ئەمە
راستىيەكەيە: لە ١٠ كۆمپانىادا، كۆمپانىايەك سىستەمى كۆکردنەوھى باشترىن
جۆرى بەرھەمى ھەيە، ئايا چۆن ئەو ھەوون دەكەيتەوھ؟

ھەمان چىرۆكى كۆنە - خووە خراپەكان - ترس لە پەتەکردنەوھ، كەسانىكى
تر ھەن، كە خۆشحالانە پىشنىيارى باشترىن جۆرى بەرھەمەت بۆ دەكەن،
لەبەرئەوھى بەباشترىن شىوہ مامەلەيان لەگەل دەكەيت، كەوايە بۆچى داواى
پىشنىيارى باشترىن جۆرى بەرھەمىيان لىناكەيت؟ رەنگە ھىشتا باوہرت پىي
نەبىت.

نموونە، ھىلەن پلاندانەرىكى پسىچۆرى دارايىيە و ماوھى چەندىن سالە
لىستىكى لە كپيارە سەرەككىيەكان دروستكردووە و ئامانجى بازاركارى ئەو
كەسانەيە لە تەمەنى ٥٠-٦٠ سالىدان و لانى كەم ٢٠٠ ھەزار دۆلارىيان ھەيە لە
بوارى وەبەرھىناندا.

ئەمە پىنگايەكە، كە بەم داويانە بەھۆيەوھ گەشەى بە بازرگانىيەكەى دا،
كپيارە سەرەككىيەكانى بانگھىشت كرد تا ئامادەى ناخواردنىكى بەيانى بن لە
پۆژى شەمەدا لە ئوتىلىكى نزيك لە و ناوچەيە. لەسەر بانگھىشتنامەكە
نوسرابوو كە گوپيان لە ھەندىك زانىارىيى گرنگ دەبىت سەبارەت بە ياسا

نۆپەكانى حكومەت، كە كارىگەرى لەسەر سامانەكانيان دەبىت، لە بانگهێشتنامەكەدا داوايان لىكراو بو هەريەكئىكان سى بۆ چوار ھاوړپى خۆيان بهيئن، كە شارەزايان لە هەمان بواردا هەبىت.

لە ئەنجامدا، ٩٢ كەس ھاڤن و ژۆرئىكان ميان بوون، تىچووى خواردنەكە بۆ هەريەكئىكان ١٢ دۆلار بوو كە هيلين بەوپەرى خۆشحالئيه وه ئامادەبوو پارەكە بدات.

پاش ٤٥ خولەك لە قسەكردن، ژۆرئىك لە ميانەكان داواى زانيارى زياتريان كرد و ئەمەش وايلىكردن، كە بېن بە كپيارى نو، هيلين ٢٢ هەزار دۆلارى دەستكەوت لە فرۆشتنى بەرھەم پييان. دەستكەوتئىكى خراپ نەبوو بۆ ئەو بەيانئيه.

هەموو بازرگانە ناودارەكان ھاوړان خوويەكە بە شيۆەيەكى سەرسامكەرانە داھاتەكەت زياد دەكات وەك ھەر خوويەكى ديكەيە، بەلام پيويستە ژۆر جار دووبارەى بكەيتەو هەتاكوو دواتر ئاسان دەبىت بو. بەدەستھيئانى باشتريئى جۆرى بەرھەمى باش تەنھا سنووردار ئيە بە كپيارە سەرەكئيهكانتەو و دەبىتە ھۆى كرانەو ھى دەرفەت بەپووتدا.

دەرفەتەكان ھەميشە بوونيان ھەيە، كاتئىك كەسئىك دەبينىت بەرھەم، يان خزمەتگوزاريەكەتى نەويت، ئەوا دەتوانىت پرسىارى لى بكەيت، ئايا كەسئىك دەناسئىت بىەويت؟ بە كرنى ئەم پرسىارە چى لە دەست دەدەيت؟ خراپترين شتئىك رەنگە پووبدات ئەو بەبئىت، "نەخىر" ژۆر جار پيئ دەلئىت، "بەلى"، كەسئىك دەناسم، كە رەنگە حەزى لە بەرھەمەكانت ھەبىت."

۵. داوای به ره می زیاتر بکه

زۆریک له خه لکی هه موو سالیك هه زاران دۆلار له ده ست ده دن له فرۆشتندا، له بهر ئه وه ی پاش فرۆشتنی به ره مه کانی سه ره تا شتی زیاتریان نییه پیشکه شی کریاره کانیان بکه ن. بۆ به ره م و خزمه تگوزاری تر بگه ری، بۆ ئه وه ی زیادی بکه یت بۆ لیستی کاره کانت و په ره به سیسته میك بده بۆ دیاریکردنی ئه وه ی کریاره کانت که ی پیوستیان به به ره م، یان خزمه تگوزاری زیاتر ده بیئت.

خه لکی به رده وام شت ده کړن، ده بیئت بزانیته که ی شتیان ده ویت و ئاسانتره شتی زیاتر به و کریارانه بفرۆشیت ئیستا هه تن وه که له وه ی برۆیت و بۆ کریاری نوێ بگه ریئت.

لی:

بۆ نمونه، پیتهر تۆمسۆن یه کیکه له ستراتیزیدانه ره ناسراوه کانی گه شه کردنی بواری که سی و بازرگانی له به ریتانیا، پینگایه کی ساده، به لام کاریگه ری پیگۆم بۆ زیادکردنی فرۆشتن به ناوی (The Magic Matrix). ئه گه ره ده سته وتی زیاترته ده ویت، ئه وا هانت ده ده م جیبه جیبی بکه یت. به م شیوه یه کار ده کات، هیلیک ده کیشیت ناوی کریاره کانت له لای چه په وه به شیوه ی ستونی له سه ره وه و به شیوه ی ئاسۆیی ناوی هه موو به ره م و خزمه تگوزارییه کانت بنووسه که دابینیان ده که یت. دواتر بۆ هه ر کریاریک پیتی (X) دابینی له هه ر خانه یه که له به رده م کریاره کاندای بۆ هه ر به ره مه میك، یان خزمه تگوزارییه که که کریویانه لیئت. سوودبه خشه بۆ زانینی ریکه وتی کۆتا کړینیان له تۆ، پاشان سه یری خانه به تاله کان بکه له خسته که دا، ئه مانه ده رفته تن تا هه ندیک له به ره م و خزمه تگوزارییه کان بفرۆشیت.

پیتەر ده لیت: "زۆریک له فرۆشیاره کان به رهه م و خزمه تگوزاریی دلخواریان ههیه، که هه ز ده که ن تهرکیزی له سه ر بکه نه وه له ماوه ی پیشکه شکرده که یاندا، به لام زۆر جار ئه وه پشتگویی ده خه ن به کپیاره کانیا ن بلین به رهه م و خزمه تگوزاریی دیکه ش به رده سه ت.

به واتایه کی دیکه، هه مووشتیک نالین، هه له یه کی گه وره یه ! یه کیک له کپیاره کان به پیزه ی له ۵۰٪ داها تی سالانه ی زیاد کرد، کاتی که به پیره به ری فرۆشیاره کان ئه م پێگایه ی به کار هینا بو به هیژکردن و باشترکردنی تیمی فرۆشیارییه که ی.

سالانیکی زۆر به رله ئیستا ئه و که سانه ی له مکدونالد، به شی هه مبه رگر کاریان ده کرد بیرۆکه ی پێگایه کی تایبه تیان بو هات، که داوا ی زیاتر بکه ن، ستافه که یان راهینا پرسیا ریکی دیکه زیاد بکه ن، کاتی که سی که داوا ی هه مبه رگر و خواردنه وه ده کات. ئه م پرسیا ره زیاتر له ۲۰ ملیۆن دۆلاری زیاد کرد بو داها ته که یان، پرسیا ره که ئه مه بو: "ئایا هه زت له جبسی په تاته هه یه له گه لیدا؟" زۆر به یان له وه لامدا ده یانگوت، "به لی، بو نا." ئه مه ئه و شته یه که شیوا ی تهرکیز خسته سه ره، چ جاریک ئه و پرسیا ره ده که ن؟ هه موو جاریک! ئه مه پێویستی به گفتوگۆیه کی باش و راهینانی هه موو ستافه که ت هه یه تا ناگادار بن له گه ل هه موو کپیا ری که دا.

به پوو نی دیا ره ده بیته هوی ده سته که وتی نایاب، زیاد کردنی پرسیا ری که له کو تاییی هه ر فرۆشتنی که دا به شیوه یه کی به رچا و داها ته که یان زیاد ده کات و بیرت بی ت، ئه گه ر تو نه پرسیت، ئه و ا که سی کی دیکه ده پرسیت.

۶. داوای دووباره گفتوگۆکردن بکه ره وه

چالاکیی بازگانیی بهردهوام، گفتوگۆکردن و دهرهت له خو دهگرن بۆ دووباره وتووێژکردنه وه. که سانیکى زۆر گیر دهخۆن، چونکه زۆر باش نین تیايدا و ئەمه شیوازیکی دیکه ی داواکردنه، که دهتوانیت کاتیکی زۆر و وزهیهکی زۆرت بۆ بگپێتته وه.

دهکریت هه موو جۆره رێککه وتننامه یه ک دووباره گفتوگۆی له سه ر بکریتته وه به داواکردن و هیچ شتیک بۆ هه میشه له جیگای خۆیدا نامینیتته وه. ئەگه ر دۆخه که ت پیوستی به گۆرپان کرد، ئەوا داوای بکه .

لی:

به یانییه کیان به فرۆکه ده پۆشتم بۆ شاریکی دیکه بۆ پیشکه شکردنی وۆرکشۆپی هیزی تهرکیزکردن بۆ گرووپیک له به لێنده ران، ئەوه بوو گه وره ترین زریانی به فری سال بۆ ماوه ی زیاتر له کاتژمیریک گه شته که ی داخستم له و کاته ی ئاماده ی نیشته وه بووین کاتژمیر ۸:۳۰ خوله کی به یانی بوو ده بوايه وۆرکشۆپه که م له کاتژمیر ۹:۳۰ خوله ک ده ست پی بکات، دواتر کاپتنی فرۆکه که ئاگاداری کردینه وه به هۆی ته مه وه ناتوانین بنیشینه وه، له بهر ئەوه ده چینه فرۆکه خانه یه کی دیکه .

پیم وابوو زۆر باشه، ئەو شوینه نزیکتره بۆم له و جیگایه وه، که ده مه ویت بۆی برۆم، خۆم ئاماده ده کرد بۆ دابه زین، به لām له کاتی نیشته وه دا، کاپتنه که رایگه یاند لێره هیچ که س و ئامیریکمان نییه ئاسانکاریمان بۆ بکات له داگرتن و بارکردنی شته کاندای، که وایه چاره پری ده که یین تا ته مه که نامینیت له شوینی نیشته وه ی یه که مجاردا و دیسان ده گه رپینه وه بۆ ئەوی و گوتیشی هه تا ته مه که نامینیت له فرۆکه که دا ده مینینه وه. هه لبژاردنی وشه کان سه رنجراکیشه !

ئەمە دەرفەتییکی نایابی بۆ پرەخساندم پرسیار لە کارمەندی فرۆکەکە بکەم و بۆی پوون بکەمەو، ئایا دەتوانم جانتاکەیی خۆم هەل بگرم و دابەزم، چونکە کۆبوونەووەکەم ۲۵ خولەکی دیکە دەست پێ دەکات؟ پاش ئەو هی داوای لە کاپیتنی فرۆکەکە کرد و بەزەر دەخەنەو گەرایەو بۆ لام، دەرگای فرۆکەکەیی بۆ کردمەو و پەیزەیی دابەزینەکەیی بۆ نزم کردمەو تا دابەزم.

هەتا ئەو کاتە هیچ کام لە سەرنشینەکان نەجولان و داوای دابەزینیان نەکرد، بەلام کاتیکی دابەزیم سەیرم کرد چەندین بازرگانی دیکەش هەمان داواکارییان هەییە و هەرگیز پێیان وانەبوو بۆ گۆرپینی دۆخە ناخۆشەکان دەبوا پرسیار بکەن.

۷. داوای هەلسەنگاندن بکە

ئەمەش لایەنێکی دیکەیی گرنگی داواکردنە، کە زۆرجار درکی پێناکەین چۆن دەزانیت، کە بەرەم، یان خزمەتگوزارییەکەت پێداویستی کەسانیکی پرکردوووەتەو، لێیان بپرسە: "ئایا بەرەمەکانمان چۆنە؟ چی بکەین تا بتوانین خزمەتگوزارییەکانمان پەرە پێ بدەین بۆت؟ پێمان بلێ چ شتیکت حەز لێیە سەبارەت بە بەرەمەکانمان و چ شتیکیشت حەز لێ نییە؟"

لێکۆلینەو هی ئاسایی بۆ کڕیارەکانت دروست بکە کە پرسیری باش دەکەن، گرووپێکی تهرکیزکردنی مانگانە دابنێ تێیدا بتوانیت پووبەرەو کڕیارەکانتان ببینیت، نانی نیوهرۆیان بۆ بکەر و پرسیریکی زۆریان لێ بکە، چونکە پێگایەکی زۆر نایابە بۆ بەرەو پێشبردنی بازرگانیهکەت.

ئەگەر سەرپەرشتی تیمیک لە خەلکی دەکەیت، یان کۆمپانیایەکی زەبەلاح بەرپۆوە دەبەیت، داوای بپروکە لەو کەسانە بکە، کە کاریان لەگەڵ دەکەیت.

كاتىك دېتە سەرباسى چالاكۆى كردارىي پۇژانە ئەو كەسانە پېزانىاريتىرنىن وا لە بازىرگانىيە كە دەكەن باشتەر بە پىئوھ بېرىت، قسە لە گەل دابىنكەرە كانىش بكە و پەنگە پىگاي باشتەر ھە بىت بۇ چۆنئىتىي دابە شكردن بە پىگايە كى باشتەر، يان بۇ كە مكردنە ھى تىچوو.

گرنگ نىيە لە چ جۆرە پىشە سازىيە كدا كار دەكەيت، كە سانىكت لە چوار دەورە، كە دەتوانن ھەلسەنگاندنى سوودبە خشت پى بدەن و ھەموو ئە ھى لەسەرت پىويستە ئە ھى، كە داوا بكەيت.

چۆن داوا بكەين؟

ئە مە پىنج پىگايە كە دلئىيات دەكاتە ھە داواكردنە كەت ئە نجامى دە بىت.

۱. بە پوونى داوا بكە:

كورتخايەن بە، بە پوونى بىر لە داواكارىيە كەت بكەرە ھە و كاتى بۇ تەرخان بكە، ئە و وشانە بلى زۆرتىرن كارىگە رىيان دە بىت، چونكە ئە مە زۆر گرنگە. وشە كان زۆر كارىگەرن، كە وايە بە و رىايىيە ھە لىيانبىزىرە، ئە گەر وا نە كەيت سوودى بۇت نابىت و ئە گەر دەتە وىت كە سانىك بدۆزىتە ھە، كە لىھاتوون لە داواكردندا، ئە و شىئو ھە كانى ئە وان بە كار بەئىنە و داواى يارمە تىيان لى بكە.

"پىگە شتو ھە كان ھە مىشە لە مندالە كان دە پرسن، كاتىك گەرە بوون دە تانە وىت بىن بە چى؟ چونكە بۇ بىرۆكە ھى نوئى دە گەر پىن."

— پاولا پۇندستون

۲. به باوه رپه خۆبوونه وه داوا بکه:

ئەو کەسانەى به باوه رپه خۆبوونه وه داوا ده کەن، ئەوا زیاتریان دەست ده که ویت له ژياندا به به راورد بهو کەسانەى پارا و نادانیان. ئیستا که ده زانیت ده ته ویت داواى چى بکهیت، ئەوا به دنیایى، بویریى و باوه رپه خۆبوونه وه بیکه. ئەمه واتای ئەوه نییه ببه به که سیکی له خۆبایى و خۆپه سه ند. ته نها شتى نه رینى، که په نگه بۆت ره ویدات ئە وه بیته داواکاریه که ت نکۆلى لى بکریت.

۳. به رده وام داوا بکه:

هه ندیک که س که داوايه کى پوونيان کرد، به زوویى دەست هه لده گرن، ئەگەر ده ته ویت به راستى ده وه له مه ند بیت، ئەوا پئویسته زۆر داوا بکهیت، وه ک یاریه ک مامه له ی له گه لدا بکه و به رده وام پرسیار بکه هه تاکوو وه لامه کانت دەست ده که ویت.

۴. نوێکارانه داوا بکه:

له م سه رده مى کێپرکێبى جیهانییه دا، په نگه داوا کردنه که ت ون بیته و له نیو هه موو قه ره بائعیه که دا نه بیستریته له لایه ن ئەو بریار ده رانه ی، که ئومیده واری پنیان بگات. بۆ چاره سه رکردنى ئەمه ش رپگایه کى ئاسان هه یه، پچارد کارلسۆن، له یه کیک له کتیبه کانیدا باس له ته کنیکیک ده کات، که یارمه تیت ده دات جیاواز بیت و ده نگت ببیستریته بۆ نمونه، ئەگەر ده ته ویت سه رنجى که سیك به دەست بهینیت، ئەوا ته نها داواکاریه کى ئاسایى مه نیره، به لکوو نوێکاریه که ت به کار بهینه بۆ پیشه کییه کى زۆر کاریگەر.

۵. راستگویانه داوا بکه:

کاتیک به راستی پیویستت به یارمه تی هه یه، ئه وا خه لکی وه لام دده نه وه. راستگوی پیویستی به راستیبوون هه یه، ناماده ی قوربانیدان به و به و شیوه یه بیلی که هه یه.

ئه گهر شیوازی پیشکه شکرده که ت بی کیشه نه بوو، نیگه ران مه به له دل وه داوا بکه و ئاسانی بکه ره وه ده بینیت خه لکی به ره و پروت دین.

ئه گهر به پرونی نیشانی بدهیت که پیشتر هه مو وه ولکی خوتداوه، داواکارییه که ت په سه ند ده کریت، بو نمونه، ریخراویکی خیرخوازی گه نجانه پیویستی به ۵۰ دۆلار هه یه بو به دهسته یانی ئامانجه که ی که کۆکرده وه ی بری ۱۰۰۰ دۆلاره. گه نجه کان هه مو ئه و ریکار و ریگیانته نیشان دده دن، که گرتویانه ته به ره له به دهسته یانی ۹۵۰ دۆلاره که ی سه ره تا: له شورونی ئوتومبیل، فروشتنی شیرینی، خواردن بو کاری خیرخوازی، خاویندرده وه ی گه راج و چه ندین شتی دیکه ش. ره نگه ئه و بره پاره یه ببه خشیت، که ماوه به تایبته ئه گهر داوا ده یه کیان هه بیته و چه ند کاترمیریکی که میش مابیتته وه.

کاتیک هه مو ریگاکانت تاقیکرده وه بو به دهسته یانی ئه و شته ی ده ته ویت، ئه وا ئه گهری زیاتر ده بیته خه لکی دهستی یارمه تیت بو دریز بکه ن، کاتیک داوا ی هاوکارییان لیده که یته.

که سانیکه هه مو کات داوا ی یارمه تیبی خورابی ده که ن، ئه وا به ده گمه ن سه ره که وتوو ده بن.

ته واوی ئه و ریگیانته ی هه ن بو داواکردن به کار به یته.

پوختە

ئىستاھەمان شت بکە، ھەموو ھەفتە يەك زياتر خۆت تەرخان بکە بۆ داواکردن و خۆشى لە دەرەنجامەکان و سوودە تايبەتەکانى دەبينىت، لەبەرئەوھى زۆرىنەى ئەوانە لە بازارگانیدا ئاستىكى لاواز پيشکەش دەکەن لە پووى داواکردنەوھ.

ئەمانە چەند بەلگە يەکن لە لىکۆلینەوھ يەكى ھىريرتەوھ، شارەزا لە بواری بازارپکاری لە زانکۆى نۆتردام، ئەوھى بۆ دەرکەوت:

● لە ۴۴٪ى ھەموو فرۆشيارەکان پاش يەکەم پەيوەندى تەلەفۆنى کۆل دەدەن.

● لە ۲۴٪ى ھەموو فرۆشيارەکان پاش دووھم پەيوەندى تەلەفۆنى کۆل دەدەن.

● لە ۱۴٪ى ھەموو فرۆشيارەکان پاش سىيەم پەيوەندى تەلەفۆنى کۆل دەدەن.

● لە ۱۲٪ى ھەموو فرۆشيارەکان پاش چوارەم پەيوەندى تەلەفۆنى کۆل دەدەن.

واتە لە ۹۴٪ى فرۆشيارەکان پاش پەيوەندى چوارەم کۆل دەدەن، بەلام لە ۶۰٪ى کۆى فرۆشتنەکان پاش پەيوەندى چوارەم ئەنجام دەدرين.

رەنگە توانات ھەبىت، بەلام لەگەل ئەوھشدا پىويستە سووربوونت ھەبىت و بۆ ئەوھى سەرکەوتوش بىت پىويستە داوا بکەيت، داوا بکەيت و داوا بکەيت!

ههنگاره کردارییه کان

بۆ داواکردنی ئه و شتهی ده ته ویت تا یارمهتیت بدات ده سته جی به ره مهیتان و ده سته وت زیاده بکن، چه ند خوله کیک ته رخان بکه بۆ ته واوکردنی ئه م پلانه کردارییه .

جیبه جیکردنی ئه م ستراتژییه به شیوهیه کی سه رکه وتوانه ده توانیت به ریژهی له ۵۰٪ داها ته که ت زیاده بکات و راهینانیکی نایابیه بۆ ئه نجامدان له گه ل تیمی فرۆشیار و به ریوه بردندا .

۱- داوای زانیاری بکه: ئایا باشترین به ره وپیشچون کامه یه، که ده توانیت بیکه یه کاتیک داوای زانیاری ده که یه ت؟

۲- داوای کار بکه: ئایا کۆتا پرسیار بۆ بازرگانی، که ده تباته ئه و ئاستی سه رکه وتنه ی ده ته ویت چییه؟ یان لانی که م دوو پینگه ی ساده و تاییه تی داواکردن بۆ بازرگانی دروست بکه .

۱- ۲-

۳. داوای گه واهینامه ی نووسراو بکه: ناوی ه که س له وانه بنوسه، که ده توانن گه واهینامه (ستایش)ی نایابت پی بده ن و کات بۆ په یوه ندیکردن به م که سانه وه کات ته رخان بکه و ئه نجامی بده .

۱- ۲- ۳- ۴- ۵-

۴- داوای باشترین جوړی به ره م بکه: سیسته میکی تاییه ت دروست بکه بۆ به رده وام هیئانی خه لکی بۆ ناو بازرگانیه که ت و بیرت بیته، وشه ی سه ره کی، به رده وامیه، واته هه موو هه فته یه که ئه نجامی بده .

۵- داوای به ره می زیاتر بکه: ناوی ۵ که س بنووسه، که لییان نزیك ده بیته وه بۆ بازرگانی زیاتر و ئامرازیکی باش دروست بکه بۆیان تا زیاترت لی بکرن: داواکاری تایبته، داشکاندن و کردنه وهی به ره می نوی.

۱- ۲- ۳- ۴- ۵-

۶- داوای دووباره گفتوگو کردن بکه ره وه: ناوی دۆخیک بلی، که ده ته ویته تیایدا گفتوگو بکه یته وه له مانگی دواتردا، په چاوی وه سفی کار، موچه، پشوو و هتد بکه.

۷- داوای هه لسه نگاندن بکه: دوو پیگا بنووسه، که ده توانیت له پیگه یانه وه په ره به هه لسه نگاندنه که ت بدهیت له لایهن کریاره کانتته وه.

په چاوی چه ند شتیک بکه له وانه: په یوه ندیی ته له فۆنی راسته وخۆ، گرووی تهرکیز کردن له سهر کریار، پاپرسییه کی ئۆنلین، یان جوړه کارتیک، که لی دون و وتهی کریاره کانی له سه ریته.

۱- ۲-

له گهل ئه م ۷ ستراتیژییه دا به به رده وومی پشکنین بکه تا ببینیت هیچ شتیک هه یه ده ست هه لگرت بیت له داواکردنیان و هه زت لییان بیت، ئه گه ره هیه، ناوی سی شت بنووسه:

۱- ۲- ۳-

ژینکردن و کارکردن به مه به سته وه

گرته به ری کرداری به کلایکه ره وه

کۆنه دان و به رده وامی

داوای ئه و شته بکه که ده ته ویت

هۆکاری باوه به خۆبوون

بنیادنانی په یوه ندییه نایا به کان

زالبوون به سه ر به ره به سته کاند

نایا وینه گه وره که ده بینیت؟

باسکردن نییه له بابته یکی بیمانا، به لکوو بابته ی ته رکیزکردنه

خووه کانت داهاتووت دیاری ده که ن

ته نهاسی ستراتیژی ماوه، کاریکی باشت کردووه!

(بەشى ھەشتەم)
ستراتېژى تەركىز كىردن
كۆلنە دان و بەردەوامى

"كۆلنە دانم و بەردەوام دەبم ھە تاكوو سەركە وتوو دەبم، ھەمىشە ھەنگاويك دەنېم، ئەگەر سوودى نەبوو، ئەوا ھەنگاويكى تر و ھەنگاويكى تىرش دەنېم. لە راستىدا، ھەرجارە و ھەنگاويك كارىكى سەخت و دژوار نىيە، چونكە بە دووبارە ھەلگرتنى ھەنگاوەكان دەتوانىت زال بىيىت بەسەر ھەر جۆرە ئاستەنگ و دژوارىيە كدا."

– ئۆگ ماندىنۆ

ئەگەر بەوردى سەيرى ئەو كەسانە بكەيت، كە بەپاستى سەركە وتوون لە ژياندا، ئەوا بەزۆرى يەك تايبەتمەندى تايبەتيا ھەيە پى دەوترىت، "كۆلنە دان و بەردەوامى".

لە يەكەم سەير كىردندا دەبىنىت ھەر دوو وشەكە لە يەكتەرەو نىزىكن لە پوى و اتاوە كۆلنە دان و ئەنجامدانى شتىك بەشىو ھەكى بەردەوام، ھەر دووكيانمان پىكەو ھە داناو ھە تەركىز خستەنە سەر ئەم خووھ.

ھەرگىز بەبى كۆلنە دان و بەردەوامى ئەنجامى گەرە بەدەست
ناھىنىت لە ژياندا.

گه وره ترین هیزت په سهند بکه

لیستیک دروست بکه له و شهش کاره ی به ته واوی پیوسته نه نجامیان بدهیت و له دوو مانگی داهاتوودا ته واوت کرد بن، نه مانه نه و چالاکیاننه، که به هر هوکاریک بیت پیوسته ته واو بکرین.

رهنگه هندیک له نامانجه کورتخایه نه کانتی تیدابیت، که پیشتر داتناون، با رسته کانت کورت و پوخت بن و به رانبه ر به هر کاریک ته واوی ده کهیت وشه یه ک بنوسه، که درخهری هه ستت بیت.

بیر بکه ره وه، نایا هه ستت چوون ده بیت کاتیک خه یالی هر کاریک ده کهیت؟ بو یارمه تیدانت نه مانه چهند نمونه یه کن له و وشانه ی په یوه ستن به هه سته وه: تورپه، خه مبار، دلخوش، نیگه ران و سوپاسگوزار.

نه مانه راسته وخو په یوه نندیان به هه سته کانه وه هه یه، وشه ی خو ت هه لبریره دهر باره ی هر برپگه یه که له سهر لیستی کاره پیوسته کان و به راستی گرنگه خیرا نه م راهینانه ته واو بکهیت، بو نه وه ی زورترین سوود ببینیت. له بهرنامه ی راهینانی هیزی تهرکیز کردنه که ماندا، نه مه یه کیک بووه له چالاکیه پیشکه وتووه گرنگه کان بو به شدار بووه کانمان.

لیستی کاره پیوسته کان:

نه و شتانه ی ده بیت له دوو مانگی داهاتوودا نه نجامیان بدهم.

هه سته کان

چى وشەيەك بە باشترین شىۋە تارىقى ھەستەكانت دەكات سەبارەت بە
كارە پىۋىستەكان؟

ھەستەكان سەبارەت بە وچالاككىيانەى، كە پىۋىستەن:

۱- ۲- ۳- ۴- ۵- ۶-

با ئىستا پىداچوونەو بە لىستەكەتدا بگەينەو، ھەر جارە و سەيرى
برگەيەك بگە، رەنگە سكالاً بگەيت لەوھى كە ھەندىك لەم شتانه پىۋىستە
ئەنجام بدريئ و ناكريئ خۆتياى لىلابدەيت، بۆ نمونە، پىۋىستە باجەكان
بدريئەو، تۆ دەليئيت، "بەلام نەخىر، پىۋىست ناكات باجەكان بدەيتەو، رەنگە
بخرىمە زىندانەو، يان غەرامە بدەم، بەلام لەسەرم پىۋىست نىيە."
ئەم بابەتە كەمىك ناروونە لات: كەوايە با پىناسەيەكى سادەى بگەين:

لە ژياندا ھېچ شتىك بوونى نىيە، كە بەراستى پىۋىست بىت
لەسەرت ئەنجامى بدەيت.

ئەمانەش لەخۆ دەگرن كاركردن بۆ ماوھى ۷۰ كاترمىر لە ھەفتەيەكدا،
مانەو لە كارىك، يان بازىرگانىيەكدا، يان پەيوەندىيەكدا كە چىژى لىنابىنىت.
ئىستا دووبارە سەيرى لىستەكەت بگەرەو، ئايا جىھان كۆتايى پىدەيت ئەگەر لە
دوو مانگى داھاتوودا ئەمانە ئەنجام نەدەيت؟ بەدلىنبايەو، نەخىر!
رەنگە دلخۆش نەبىت بە تەواونەكردنىان و دەرەنجامى راستىشى ھەبىت
ئەگەر تەواويان نەكەيت. مەبەستى سەرەكىي ئىمە ئەوھى، كە (لەسەرت
پىۋىست نىيە).

ئەگەر هیشتا ناروونه، ئەوا لەگەڵمان بمینەرەوه، بەم زوانە هەموو شتیکت
بۆ پوون دەکەینەوه. سەیری ئەو وشانە بکە، کە لەسەر بنەمای ئەزمونەکانت
هەلتبژاردن بۆ هەستەکانت.

پیمان وایە زۆریک لەو وشانە نەرینین، بەتایبەت ئەگەر کارەکه شتیکی بیّت،
کە بۆ ماوەیەکی دوات خستیبت، یان چاوەرپی نەبوویت تەواوی بکەیت، ئاساییە
ئەو جۆرە هەستەت هەبیّت: نیگەران یان بیزار.

لەم دۆخانەدا، سەیریکی ئەو وشانە بکەرەوه کە بەکارت هیناون، ئایا ئەم
وشانە چ جۆرە وزەیکت پی دەدەن ئەرینی یان نەرینی؟
ئەگەر هەستەکە نەرینی بیّت، ئەوا خیرا وزەیکە نەرینی دروست دەکات، کە
وات لیدەکات لە ئاستیکی بەرزدا کارەکه ت پێشکەش نەکەیت.

کەواوە با پرۆینە سەر بەشی دووهمی چالاکییەکه، لیستیکی دروست بکە لانی
کەم لە شەش کار کەمتر نەبیّت، کە دەتەوێت ئەنجامیان بدەیت، یان هەلیان
دەبژیریت لە دوو مانگی داها تودا تەواویان بکەیت. ئەمەیان لە لیستیکی
جیاوازا دروست بکە، ئایا بەراست چاوەرپی چی دەکەیت؟ دووبارە وشەیک
هەلبژیرە بۆ دەربرینی هەستت سەبارەت بە تەواکردنی هەر برێگەیکە
لیستەکەت.

لیستی کارە هەلبژیردراوەکان

ئەو شتانە هەلیان دەبژیرم لە دوو مانگی داها تودا ئەنجامیان بدەم
(پلانی یادهوهرییەکی تایبەت، دروستکردنی بەرھەمیکی نوێ و دەستکردن بە
وانە ی گیتار).

هسته کان

چ وشه یه ک به باشترین شیوه هسته که ت دهرده برپیت سه باره ت به ویستت بو
ته واوکردنی کاره که؟

هسته کان سه باره ت به کاره هه لبرژیر دراوه کان:

۱- ۲- ۳- ۴- ۵- ۶-

دووباره سهیری ئه و وشانه بکه ره وه، به دلنیا ییه وه زیاتر ئه رینین به به راورد
به لیستی کاره پیویسته کان، ئه گهر چالاکیه کانت وزه ی ئه رینی به ره م
ده هینن، ئه و دواتر توانایه کی باشتر و ئاره زوویه کی زیاتر ت ده بییت بو
ته واوکردنیان.

ئایا باشتر نییه هست به دلخوشی بکه ت له بریی ئه وه ی هست به نیگه رانی
و تووریه یی بکه ت؟

له م باره دا ره نگه بلایی، "ئی، زور ئاسانه! هست به باشی بکه م سه باره ت
به و کارانه ی دهمه وییت ئه نجامیان بده م، به ئام ژیان هه میشه به و جوره نییه،
چونکه زور شت هه ن من حه زم لییان نییه و ده بییت ئه نجامیان بده م." نه خیر،
وانییه ئه مه مه به سه ت گرنگه که یه:

هه موو شتیك له ژیاندا هه لبرژاردنه جگه له هه ناسه دانه که ت.

چاک:

به م دواییانه ئامانجیکم هه لبرژارد، که ده بوو ۱۰۰ شناو بکه م به سه ریه که وه،

به‌نامه‌یه‌کم کپی به‌ناوی ۱۰۰ شناو، دواتریش به‌نامه‌یه‌کی ئایفون و کتیبیکیشم به‌همان ناو‌نیشان کپی.

له ۲۰ شناوه‌وه ده‌ستم پیکرد و زۆر به‌خیرایی گه‌شتمه ۵۰ شناو، پاشان گه‌شتمه ۶۵ و توانیم بگه‌مه ۷۵ شناویش، به‌لام نه‌متوانی له‌وه زیاتر ئه‌نجام بده‌م.

پاشان کیشی‌مه‌چک و شانم بۆ دروست بوو ئه‌وه‌بوو لیبی دوورکه‌وتمه‌وه، ده‌مگوت: "ئه‌مه ئامانجیکێ گه‌مژانه‌یه، ئایا من سه‌رقالی چیم؟" ۶۷ سال بووم، پی‌م وابوو پیویست ناکات ئه‌مه ئه‌نجام بده‌م.

دوایی وه‌ک ئامانجیک دام نا، هه‌ر بۆیه ده‌بوو هه‌ستمه سه‌ر پییه‌کانم و نازاره‌که تیپه‌پرینم. پاشان پیاویکم ناسی، که به‌شداری له‌ پیکۆردی جیهانی شناودا ده‌کرد، چه‌ند راهینانیکێ که‌سی فیرکردم، دواتر داوام له‌ هه‌ندی‌که‌سی دیکه کرد و له‌ ریگه‌ی ئۆنلاینه‌وه ده‌گه‌پام و زیاتریشم له‌باره‌یه‌وه ده‌خوینده‌وه. ئیستا دووباره ده‌ستم پیکردوه‌ته‌وه، به‌لام چه‌ندین جار هه‌بووه، که تیاياندا ده‌مگوت: "واژده‌هینم."

پاشان گوتم: "نه‌خیر، ده‌مه‌وێت ئه‌مه ئه‌نجام بده‌م." واژه‌ینان هۆکاری سه‌ره‌کییه له‌وه‌ی، که بۆچی خه‌لکی ئامانجه‌کانیان به‌ده‌ست ناهینن.

له‌م چه‌ند ساله‌دا که‌سانیکێ زۆر ده‌پرسن: "چۆن ده‌توانم به‌رده‌وام بم و کۆل نه‌ده‌م له‌ کاتیکدا هه‌زم لیبی نییه؟"

وه‌لامه‌که‌م ئه‌مه‌یه، پیویسته به‌راستی بزانیته، که هۆکاره‌که‌ت چیه‌یه. هۆکاره‌که‌ته‌نها ئه‌وه نییه‌ بتوانم شناوه‌کانم نیشان بده‌م (خۆم ده‌ریخه‌م)، به‌لکوو بۆ بنیادنانی هیزی زۆرت‌ره تا شتی‌کم هه‌بیته‌رکیزم پی‌بدات، بۆ ئه‌وه‌ی به‌رده‌وام بم له‌ راهینان، جه‌سته‌م لاواز نه‌بیته و ته‌ندروسته و سه‌رنج‌راکیش بم.

نامه ویت له سهرسته یچ سهیری خۆم بکه م و بلیم، "ئه م پیاوه سه رکه وتن فیری خه لگی ده کات، به لأم خوی کیشی ۳۰ کیلو زیاده یه ! او! ئایا بوچی وایه؟"
وینه یه کی پوونی هوکاری سه ره کییت بو سه رکه وتن و پراهینانیکی پوژانه ی تهنروستانه له شیوه ی کومه له هه نگاویکی کرداریی تایبه تدا ریسایه کی کاریگه ره، که یارمه تیت ده دا گومانی خودی و نه ریئی تی په پرنیت.

ئه و پیاوه ی که ته واوی دونیای خوی فروشت بو هه لباردنی ناراسته یه کی نوی

خه یالی ئه وه بکه، که چه ندين سالت به سه ربردوه بو بنیادنانی بازرگانیه کی نوی به به کارهینانی توپژینه وه، بو دروستکردنی نویتین به ره م و ده بینیت دواتر فری ده رییت، که ریگایه کی خیرا بوو له لایه ن به پیره به ری جیبه جیکاره وه خودی خۆت ۲ سال پيشتر به کریت گرتبوو.

- هه ستت چون ده بییت؟

- چ هه ست (سۆن)ك به جهسته تدا دیت؟

- چی ده که ییت؟

ته نانه ت له وهش خرابتر، ۱۲ سالی دواتر ت به سه ر ده برد له هه ولدان له پووی ده ره کییه وه تائه وه ی پاره ی قهرزه کانت بده یته وه و به رده وامیش گویت له پیشبینی خراب ده بییت سه باره ت به داها تووت له که سانی پسپوره وه له بواری و پیشه سازیه که ی خۆتدا.

زۆر كەس بەردەوام نابن لەم دۆخە ناخۆشەدا، كتوپر خۆيان بەدەستەوہ دەدەن و كۆل دەدەن بەھۆی ئەو قسەيەى بۆيان كراوہ، بەلام ستيف جۆبز دروشمەكەى ئەمە بوو (بەبرسىتى بمىنەرەوہ، بە گەمژانە بمىنەرەوہ!).

كۆمەلە پىوہرىكى دامەزراند بۆ كۆلنەدان و بەردەوامى. ئايا دركت بەوہ كردوہ، كاتىك ئەو كەسانەى خەيال و بىركردنەوہيەكى پوونيان ھەيە، پووبەپووى بەربەستىكى ئەستەم و دژوار دەبنەوہ تەركيزيان لەسەر ئامانجە سەرەككەيان دەمىنئەتەوہ، پىگا دەدۆزنەوہ بۆ سەرکەوتن و تىپەراندنى ئەو بەربەستەى كە دىتە پىگای سەرکەوتنيان؟

ستيف جۆبز، لەگەل ھەمان خەيال و وینە گەرەكەى خۆيدا مايەوہ بۆ دروستكردنى جۆرە ئامپىرك، كە جىھان دەگۆرپىت. ئەو ھەش واتە ھەركەس بلىت ناكرىت، بەدەستنايەت تەنانەت ئەگەر لە تىمى ئەندازيارىيەكەيشيدا بىت، ئەوا دەكەوئتە بەرھەلستى توورەيىيەكەيەوہ و بىگومان لە كۆمپانياكەيدا جىگای ئەوى تيا نابىتەوہ.

بەكورتى و پوختى، كارکردن بۆ زۆر قورسە، ھەرگىز حەزى بە بىستنى ئەم جۆرە پرستانە نەبووہ (ئەستەمە و ئەنجام نادرىت يان سەرکەوتوو نابىن).

ئەم تايىبەتمەندىيە لە ژيانى مندالىى ستيفدا دەرکەوت، پاش وەرزيكى خويىندن ھەولەكانى بۆ تەواوکردنى كۆلىژ كۆتايىپىھات و ھىندەى سەرکەوتنەكانى لە ژيانيدا شكستى ھىناوہ.

تكايە تى بگە و ئەمەش لە مېشكندا بچەسپىنە، كە كۆلنەدان و بەردەوامى، پىويستى بە دووبارە ھەلسانەوہيە لە پاش شكست و سەرنەكەوتن، ورت بەررتەر دەكاتەوہ بۆ بردنەوہ.

به م دوایانه، کۆمپانیای ئه پلّ به سه رکه و تووترین کۆمپانیا پراگه یاندره له جیهاندا، ئه و ئامیرانه ی ستیف و تیمه که ی دروستیان کرد وایان له ملیۆنان که س کرد له ته وای جیهاندا، که به شدارییان تیا دا بکه ن و به کاریان بهینن له وانه ش: نایاد، ئای تون و کۆمپیوتهری ئه پلّ.

له کۆتا ۱۰ سالی ژیانیدا، به رهنگاری یه کیک له قورسترین نه خوشیه کانی جیهان بوویه وه، که ئه ویش شیخه نه جی په نکریاس بوو تا کوو کۆتا ساتی مردنه که ی له ته مه نی ۵۶ سالی دا، به لام له گه ل ئه وه شدا هیشتا پلانی دروستکردنی ئامیری با شتر و نویتری داده نا، بۆ ئه وه ی ژیانمان به چیتر و خوشتر بکات.

ئه مه ش یه کیکه له کاریگه رترین وته کانی، که وامان لیده کات هه رگیز کۆلنه دهین:

"به بیره اتنه وه ی ئه و راستیه ی، که ده مریت با شترین پێگایه بۆ دوورکه و تنه وه له و بیرکردنه وه یه ی، که شتیکت هه یه له دهستی بدهیت."

- ستیف جۆبز

له ئیستادا هیوادارین قایل بوویت، که ژیان هه مووی ده رباره ی هه لبژاردنه . هه موو پۆژیک سه یری ئه و به لگه یه ی چوارده ورت بکه ، ئایا تیبینی ئه وه ت کردوه هه ندیک که س ئه وه یان هه لبژاردوه ژیانیکێ مامنا وند به پری بکه ن له م جیهانه دا؟

به داخه وه ، له وه خراپه تیش هه ندیک که س ئه وه هه لده بژیرن، که ته نانه ت خۆیان بکوژن، به پێچه وانه وه ، که سانی دیکه ش سه ره پای قورسیی و دژواریی به ربه سته کان، به لام بپاری ئه وه ده دن بارو دوخی با شتر بۆ خۆیان دروست بکه ن، زۆر جار به شیوه یه کی نایابیش دروستی ده که ن.

کتیبخانه کان پرن له کتیب و ژیاننامه ی ئه و که سانه ی، که خووی کۆلنه دان و بهرده و امیان پهره پی داوه بۆ گوڤینی ژیانیان و خالی وهرچه رخانیان کاتیك بووه، که تیگه شتوون ده توانن داهاتوویه کی جیاواز ههلبژین، ستیف جۆبز باشتین و گه وره ترین نمونه یه .

زۆر گرنگه، هه موو ئه و ئه نجامانه ی که ئیستا به ده ستیان ده هیئت له ژیانندا به ته وای بی کیشه و که موکوورت بن بۆت، وهک: پیشه کهت، باری دارایی و هاوپی که سییه کانت .

هوکاری ئه وه ی ئیستا له و شوینه ی، که تیایدایت به هو ی ده ره نجامی ئه و ههلبژاردنانه وه یه، که تاکوو ئیستا کردووتن .

به واتایه کی دیکه، بهرده وامی ههلبژاردنه ئه رینییه کانت یان نه بوونیان، ئه و شیوازی تاییهت به خوئی پیداویت . کاتیك بهرپر سیاریتی ته واپه سه ند ده که یهت بۆ ئه م راستیه ئه واپه چێژ و خوئی له ئارامی هزری ده بینیت . که سانیکی زۆر ژیانیان پر بووه له نیگه رانی و خه م و خه فهت، چونکه ئه و کارانه ده کهن، که پێیان وایه پیویسته ئه نجام بدرین .

کاتیك شتانیکی له م جوړه ده لئیت، "توره ی کردم . " راستیه که ئه وه یه خو ئه وهت ههلبژارد، که تووره بیت پیویستی نه ده کرد تووره بیت له بری ئه وه ی شتیکی دیکه ههلبژیریت به تووره ییه وه وه لامت دایه وه .

گویت له چه ندین وته ی باوی تر ده بیئت، وه کوو، " له م په یوه ندیه دا گیرم کردووه . " به واتایه کی دیکه، " رقم له م کاریه وه هرگیز هینده پاره په ییدا ناکه م، که خوئی له ئازادی راستی وه ریگرم . " واته ده بیئت بۆ هه میشه له م کاره دا که موچه که ی نزمه بمینمه وه . چه نده خه مبارانه یه !

کاره پټویسته کان ده تخه نه دؤخیکی پر فشاری دهرونییه وه، به لام
کاره هه لټریدراوه کان له دؤخیکی بهرپرسیاریتیدا داتده نین.

با هه لټراردنه کانت ژیرانه بن

کاتیك بهرده وام ژیانته له و کارانه دا به سهر ده بهیت پیویستن، ئه وا خوټ
ده خه یته دؤخیکی سهخت و پر پهستان و فشاری دهرونییه وه، ئه مهش ده بیته
هوی ره تکرده وه و توورپیی و وزه که شت له ناو ده بات، به لام کاتیك هه موو
پوژیکی ژیانته له دؤخی کاره هه لټریدراوه کاندا به سهر ده بهیت، ئه وا له دؤخی
بهرپرسیاریتیدا ده بیت و وا هه ست ده کهیت بهرپرسی ژیانی خوټیت.

ئه مه هه ولدانیکی به ناگای ده ویت هه میشه و بهرده وام بیر له هه لټراردنه کانی
پوژانته بکه یته وه ته نانه ت کاره ساده کانیشته، وه ک، شوردنی قاپ و قاچاخ.
به خوټ بلی، "من ئه وه هه لده بټیرم، که به باشترین شیوهش قاپه کان بشوم
و ئیستا ده ست پی ده که م." ئه مه زور باشتره له وتنی، "ئوو، نه خیر ده بیت
دیسان قاپه کان بشوم! چهنده ناخوشه!" ئه گهر به راستی رقت له و کارانه یه،
ئیستا بریار بده شیوازیکی نوی ژیان دروست بکهیت، که تیایدا پیویست نه بیت
له سهرت ئه و کارانه بکهیت، بیانسپی ره به که سیکی دیکه، یان که سیك به کری
بگره.

پیاویك له سهره تای ته مه نی ۵۰ سالیدا، نیگه ران بوو له وهی توانای نییه
ده ستهه ل بگریته له کیشانی جگهره، له یه کیک له وورکشوپه کانی هیزی
تهرکیز کردنه وه ماندا هه ستایه سهر پی و به ده نگیکی پر سوزوه گوتی:

"پئویسته واز له جگهره کیشان بهینم، یان بهم زوانه دهمرم، به لأم نامه ویت جاری بمرم." به ته واوی نیگه رانی داهاتووی بوو.

داوامان لیکرد دووباره دۆخه که ی دابریژیتته وه بو یه کیک له هه لبراردنه کان له بری پئویسته کان، به لأم وته یه کی زور کاریگه ری گوت: "ئه مرۆ بپیار ده دم جهنگه که ببه مه وه و سه ر بکه وم به سه ر جگهره کیشاندا." بوو به کیپرکیکار، بپیری دا وه ک دوزمنیک مامه له له گه ل جگهره کیشاندا بکات. جهنگیک بوو دلنیا بوو، که ده بیاته وه، به رده وام ئه م رسته ئه رینییه ی ده گوته وه: "ئه مرۆ بپیار ده دم جهنگه که ببه مه وه و سه ر بکه وم به سه ر جگهره کیشاندا."

له ماوه ی ۲ مانگدا به ته واوی وازی له جگهره کیشان هینا به دانانی خۆی وه که به رپرسیار به هۆی بپیاردانه وه و کارکردن له سه ر هه لبراردنه که ی کیپرکی نه بوو. ئه و سه رکه وتنه وایلنکرد گۆرانکاری دیکه له شیوازی ژیانیدا بکات، وه ک: - به رنامه ی راهینانی به رده وام و خواردنی باشتر.

وه ک ده بینیت ئه نجامدانی هه لبراردنی باشتر به شیوه یه کی به ناگایانه زنجیره یه ک پروداوی خۆش دروست ده کات.

کاتیك به رده وام هه لبراردنی باشتر ده که یت، ئه و خوو ی باشتر دروست ده که یت، ئه م خوانه خاسیه تی باشتر دروست ده که ن و کاتیك خاسیه تی باشتر هه یه، ئه و به های زیاتر بو جیهان زیاد ده که یت.

کاتیك ده بیته که سیکی به به هاتر، ئه و ده رفه تی باشتر و گه وره تر سه رنجکیش ده که یت و ئه مه ش وا ده کات زیاتر شت ببه خشیت له ژیاندا و ده بیته هۆی ده سته که وتی باشتر و گه وره تر بو ت.

كەسانىك، كە لەمە تىگەشتون وەك كەسانىكى بەھىز، خەيال پوون و خۆتەرخانكردوو سەير دەكرىن لە كۆمەلگادا.

بىرت بىت، بىركردنەو سەركەوتوو كەنت سەردەكەون، كاتىك دىتە سەر باسى بىرپارەكانى پۆزانەت، دلنیا بەرەو ھەلباردنە بەئاگايىە كەنت نرىكت دەكەنەو لە بەدبەھنەن و تەواوكردنى گرىگرتىن ئامانجەكانت.

ئەگەر كەسىك داواى لىكرىت پەيوەندى بەكەيت بە دەستەيەكەو، كە كاتى زۆرت دەبات، ئەوا دەتوانىت پەتى بەكەيتەو ئەگەر لە بەرژەوەندىتدا نىيە. زۆر كات ھەلباردنە "نەخىر" باشترىن بۆردەيە تائەو ھەسەنگىي ژيانت بەباشى رابگرىت و لەژىر كۆنترۆلى خۆتدا بىت.

ئەمانەش چەند ھەلباردنكى زىادەن، بۆ ئەو ھەسەنگىي پەچاويان بەكەيت:

۱. ئەو ھەلدەبۆرىم، كە شەوانە بۆ ماو ھەسەنگىي ۳ كاترەمىر سەيرى تەلەقزىون نەكەم، يان يارى فىدىيوى نەكەم، بەلكو لەبرى ئەو كاترەمىر كە تەرخان دەكەم بۆ خويندەنەو لە بازىرگانىيەكەمدا، يان ھەر چالاكىيەكى دىكە، كە ئارەزوو دەكەم ئەنجامى بەدەم و ھۆشيارىي و زانىارىم زىاد دەكات.

۲. ئەو ھەلدەبۆرىم، كە پۆزانەمە ھەسەنگىي، يان گۆفارى بىكەك نەخوينمەو ھەموو پۆزىك، بەلكو لەبرى ئەو دەست دەكەم بە خويندەنەو ھەسەنگىي ھانم بەدات وەك، ژياننامەيەكى ئىلھامبەخەش، يان پەيامىك لە پووى رۆحىيەو سەودى ھەبىت.

۳. ئەو ھەلدەبۆرىم نەبمە كەسىكى خوگرتوو بە كارەو لەبرى ئەو كاتە كەسىيەكان (تايبەتايەكان) م پىك دەخەم و ھەموو ھەفتەيەك لەگەل خىزانەكەم، ھاورپىكانم پشوو وەردەگرم و كاتى تايبەتەش بۆ خۆم تەرخان دەكەم.

له مړو به دواوه، کاتیک وشه کانی "پښوېسته" هات به خه یالندا، نه واده سته به، هاوار بکه، "په تی ده که مه وه، په تی ده که مه وه، نه وه هله ده بژیرم، که چیدیکه نازار نه چیرم به هوی لیستی کاره پښوېسته کانه وه له ژیاندا." پښوېسته له قوناغه کانی سهره تادا پاسه وانی میشتکت بکه یت تا ریگه له و شتانه بگریت نه چنه ناو میشتکت وه، له م لایه نه وه ته واو دلره ق به و فریایان بده دهره وه و دووریان بخره وه هه تاکوو خووی هه لبراردن جیگه ی بگریته وه.

هر دوو پښاکه:

پښککه وتن و بهرپرسیاریتی

ئېستا که له گرنگی هه لبراردن تیگه شتین، ناماده ی یه کیک له گرنگترین ستراتیژییه کان به، نه مه گرهنه تی ئیمه یه: نه گهر له ۱۰۰٪ نه و شته جیبه جی بکه یت، فیتری ده بییت تا کورتایی نه م به شه، نه و ژیانی که سی و بازرگانیه که ت ده چنه ناستیکی زور به رزه وه.

به نه زمونی ئیمه که سانیکی زور که م به به رده وامی نه مه به کارده هین له نه جامدا، ژیانیان به ربه ست و شکستی زورتر تیا ده بییت نه ک سهرکه وتن و ده سته که وت.

بو نمونه، زوو له کاره که مدا پاکجی سیمینارم ده فروشت به تیمی بازرگانان و خاوهن بازرگانیه کان، ریژه ی داهاتمان که مېوویه وه، هر بویه فروشتنیکی گرنگ بوو بومان.

به یانیه کیان سیمیناریکم پیشکه ش کرد بو گروویکی ۶ که سی و خاوهنی کومپانیا که شیان، زور به باشی پیشکه شم کرد وه خاوهن کومپانیا که زور

خۆشحال بوو بهو سوودهی، که تیمه که وه ریانگرت له پسرپوره بازرگانیه کانمان له بهرنامهی راهینانه کانماندا ههروهها بۆشم پوونکردهوه پاش ئهوهی قایلبوو ئهگه رتهواوی تیمه کهی به شداری بکه ن له ۲۰٪ داشکاندنێ بۆ ده کریت. تهوقه مان کرد و پیم گوت: "ورده کاری بهرنامه که شت له ماوهی ۴۸ کاتر میردا پیده گات، دووباره رازی بوو به هه مووشتیک و گوتی تیمه کهی زۆر به په روۆشن سه باره ت به بهرنامه که. ۳ رۆژ دواتر خاوه نه که ته له فۆنی کرده وه تا بلیت هه موو شتیکی به ده ست گه شتووه به و جوهری به لینی پی درا بوو هه رچه نده، یه ک داواکاری هه بوو، گوتی: "رێککه وتنیکی باشترم ده ویت وه ک له ۲۰٪ یه ک له سه ر سیی داشکاندن له بهر ته واوی نرخه که."

کاتی پیراردان بوو بۆ من، له و کاته دا هه موو رێککه وتنیکی گرنگ بوو. بیرکرده وهی ئه وهی که هه زاران دۆلار له ده ست ده دم پاش ئه وه هه موو کات و وزه یه ی به کارم هینابوون ته نها شتیکی بوو نیگه رانی ده کردم.

له لایه کی دیکه وه، چه ندین رێککه وتنی بازرگانی ترم کردبوو، که پاره ی ۱۰ بۆ ۲۵ که سیان ده دا تا به شدار بن له بهرنامه که دا، هیه چ کام له و کۆمپانیا یانه داوا ی داشکاندنێ له ۲۰٪ زیاتریان نه کرد.

به ره نگاری ئه م دۆخه بوومه وه له شه ودا، بهر له وهی په یوه ندی بکه مه وه به کۆمپانیا که ی پیشووتره وه و بۆی پوون بکه مه وه که وا راستگۆ نابم و دوور ده بیته له به های ئه خلاقیه وه ئه گه ر تۆ له و کۆمپانیا یانه ی دیکه زیاتر داشکاندن بۆ بکریت. ئایا ده زانیت وه لاما که ی چی بوو؟ "کی پیی ده زانیت؟"

بۆ ماوه یه ک بیرم لیکرده وه گوتم: "من و تۆ ده زانین، ببوره رێککه وتنه که ره ت کرایه وه."

هه نديک کات قورسه دووربکه ویته وه له بازگانیه کی نوی، هه رچه نده سوو دم بینوووه له ئامۆژگاریی نایاب له ئامۆژگاریکه ره به ئه زمونه کانه وه، هه موویان ده یانگوت: "هه رگیز ناوبانگت مه خه ره مه ترسییه وه، که له دهستی بدهیت به دروستکردنی بواریکی نایاسایی، چونکه قسه که وته زار ده که ویته شار. یه ک ئه زموونی خراپ بازگانیه که ت ویران ده کات."

ئایا تا ئیستا ریککه وتنیکت کردووه پیت و ابوویت، که ده زانیت ریککه وتنه که چییه، پاشان ته وای پیچه وانه وه بوویته وه بۆت؟
ئایا هه ستت چۆن بووه له و کاته دا؟ په نگه نیگه ران، توپه، نا ئومید بوویت، یان ته نانه ت لۆمه ی خۆشت کردییت بۆ ئه وه ی ژیرتر نه بوویت.

مه به سته سه ره کییه که ئه مه یه: هه موو په یوه ندییه کی هه لوه شیندراو سه رچاوه که ی ده گه رپیته وه بۆ ریککه وتنی هه لوه شیندراو وه ک: ریککه وتنه بازگانیه کان، هاوسه رگیرییه کان، دۆخی خیزانی، بانکه وانه که ت، هاو رپیکانت، هاوبه شه کانت، یان هه ر جۆره په یوه ندییه کی دیکه له نینوان دوو که س یان زیاتردا.

ئایا درکت به وه کردووه، که به تایبته له کۆمه لگا پۆژاوییه کاندای زۆر زیاتر دژوارییان هه یه له وه ی له م پۆژگاره دا ریککه وتننامه کانیا ن پپاریزن؟ ئه گه ر به لگه ت ده ویت، ئه و سه سیری ئه و هه زاران پاریزه ره بکه، که داوا ده کریین بۆ چاره سه رکردنی هه موو کیشه کان.

ترس له وه ی سکالای لیبرییت زۆر زیاد ی کردووه له زۆریک له پیشه سازیه کاندای به تایبته بواری دکتوری. ئه وه شیتانه یه!

به دلنیا بییه وه شکستی ته وای دارایی جیهان له سالی ۲۰۰۸ - ۲۰۰۹ دا ده کریت راسته وخو سه رچاوه که ی بگه پیندریتته وه بو زنجیره یه کی ته واوله له هه لوه شاننده وه ی ریککه وتنه کان.

ئه مه هه واله باشه که یه: ده رفته تیکی ناوازه ت هه یه تا جیاواز بیت به وه ی که هه همیشه راستگو بیت، په نگه بیر بکه یته وه و بلایت: "چون به به رده وامی راستگوییه که م بهیلمه وه؟"
ئه مه وه لآمه که یه:

هیشتنه وه و پاراستنی ریککه وتنه کان به به رده وامی
بناغه ی راستگوییه.

ئه گهر به راستی ده ته ویت له ئاستیکی به رزدا بژیت و ده سته و تیکی گهره ت هه بیت، ئه واه رده وامییه که ت هه موو کات تا قی ده کریتته وه، په چاوی ئه مه بکه: هه موو پوژیک ریککه وتن ده که یه ت، هه موو پوژیک بریارت لیده دریت به و جوره ی کردار ده که یه ت.

ئایا کارتی نمره که ت بو هیشتنه وه ی ریککه وتنه کان چونه له پوژیکی ئاساییدا؟ ئه مه روونکردنه وه یه: هیچ شتیکی له و جوره وه ک ریککه وتنی بچووک بوونی نییه.

یه کیک له کریاره کانمان ئه و قسه یه ی کرد، وته یه کی کاریگهره بو نمونه، فروشیاریک په یوه ندیت پیوه ده کات و سبه ینی کاتر میتر ۱۵:۱۲ خوله ک بانگه یشتت ده کات بو نانی نیوه رو له کاتی خویدا ده گه یه ت، به لآم ئه و ۲۵ خوله ک دوا ده که ویت به بی به هانه و داوی لیبورن کردن، وادابنی تو چاوه پریت

کردووه، ئایا ههستت چۆن ده بیئت له و دۆخه دا؟ ئایا قبولکراوه؟ ئەگەر به هانهیه کی گونجاوی هه بیئت وهك، قهره بالغی شه قامه کان، یان کیشه یه کی بچوک له نوسینگه، ئەوا رهنگه له بیری بکهیت و زۆر له دلێ نه گریت، به لām چی ده بیئت ئەگەر جاری دووهم و سییه م دووباره بیته وه؟ ئیستا زنجیره یه ك ریککه وتنامه (به لاینامه) ی هه لوه شیندراومان هه یه، تۆ هه مووکات له کاتی خۆیدا ده گهیت، به لām کهسی به رانه بر دوا ده که ویت. له جیهانی بازاری کرپن و فرۆشتنی کێرکێداردا ئەمه قبولکراو نییه.

کاتیك ریککه وتنیك ده شکینیت، ئەوا رهنگه دهرفته تی دووهمت پێبدریت. کاتیك دووباره هه مان ریککه وتن ده شکینیت وه، ئەوا به ها و پشکه که ت له بازاری کرپن و فرۆشتندا به خیرایی که م ده کات و چیدیکه خه لکی شتت لێناکرن.

کاتیك خویی هیشته وه و پاراستنی ریککه وتنه بچوکه کانیش به به رده وامی پهره پێده دهیت، ئەوا گهره کانیش ناشکینیت.

ئەمه بکه به و فەلسەفەیه یی چۆن ئەو شیوازی ژیانه هه لده بژیریت، که ده ته ویت هه تبیت. کاتیك وا ده کهیت، ئەوا به پێژه یه کی چاوه پوانه کراو ده سته که وت و سوودت ده بیئت. سه دان ساله به هه مان شیوه یه، نمونه یه کی تری تایبەت به و پیاوانه ی هاوسه رگه ربیان کردووه، ئەگەر ژنیکیت رهنگه په یوه ندیت به م دۆخه وه هه بیئت به وه ی هاوسه ره که ت داوات لیده کات گلۆپه سوتا وه که ی هۆله که ی ماله وه بگوریت، به لām تۆ وه لāmی ده ده یته وه: "زۆر باشه به رله نانی نیوه رۆ ئەنجامی ده دەم." تاکوو نانی ئیواره ش هیشتا چاک نه کراوه ته وه، دووباره به پێژه وه داوات لیده کاته وه، به لām ئەمجاره به سووربوونیکی زۆرتره وه. ده بینیت دوو رۆژ دواتر هیشتا له رپه روی هۆله که دا پووناکی نییه، نا ئومید ده بیئت و له کۆتاییدا خۆی کاره که ده کات و رهنگه خۆشحال بیت، که پزگارت

بوو لە و كارە بچووكەى چىدىكە بىرى لىناكە يتە وە، بەلام مەبەستەكە ئەمەيە:
ئەگەر بە شيۆەيەكى بەردەوام خۆت دوورەپەريز بگريت لە كردنى ئەو شتەى
دەلىيت دەيكەم، ئەوا ناوبانگىيت لەكە دار دەكرىت و خەلكى بۆچوونى خراپيان
بەرانبەرت دەبىت.

ورده ورده پەيوەندىيەكە خراپتر دەبىت، لەبەر ئەوەى رىككەوتنە
گەورەكانى دىكەش ناپارىزىت، لە زۆر دۇخدا پەيوەندىيە ھاوسەرگىريەكە
سەرکەوتوو نايىت و تىك دەچىت. ئەگەر ئەمە پووبدات پەنگە بە جىابوونەو
كۆتايى بىت و دەرەنجامىكى زۆر جددى دەبىت، كە پەنگە بۆ ماوہەيەكى زۆر
درىز پەشىمان ببىتەو.

لە بەرانبەردا، كاتىك بەردەوام ئەو شتە دەكەيت، كە دەلىت، ئەوا چەند
نازناوئىكى باشت لىدەنرىت، وەك: متمانەپىكراو و پشتىبەستوو. كاتىك
ھەمووپۆژىك ئەمە جىبەجى دەكەيت، ئەوا دەستكەوتەكانت زۆر گەورە و ناياب
دەبن، وەكوو: كرىارى پاستگۆ، قازانجى زيادكراو، پەيوەندىيە خۆشەويستانە،
پەنگە لە ھەموو ئەمانەش گرنگتر ئەوە بىت ھەست بە ناوبانگى بەكەيت، كە
كەسىكى زۆر پاستگۆيت لەو بواردەدا.

ئەوە باجىكە دەبىت شانازى پىوہ بەكەيت، بە خۆتەو ھەلى بواسە،
بەدلىيايەو ھەسوودى بۆت دەبىت.

لە ناوچە دوورەدەستەكانى ئىرلەندا، جووتيارەكان شىوازىكى كۆنيان ھەيە
بۆ ئىمزاكردنى رىككەوتنەمانەكان، پاش فرۆشتنى ھەندىك لە ئاژەلەكانيان، تف
لەناو دەستيان دەكەن و دەستيان بە يەكدا دىنن و بەتووندى تەوقە دەكەن وەك
نیشانەيەك بۆ مۆركردنى رىككەوتنەكە.

وشه کانیان ریککه وتنه که یانه و هیچ پاریزه ریکیش ناماده نییه. ئه وه هیزی که سایه تیه، که ده بیته هوی دروستبونی ریز و متمانه.

دۆخیک هه یه ئاساییه ئه گهر تیایدا ریککه وتنه کان بشکینن ئه ویش، گوپراه لینه کردنی زیره کانه (شکاندی یاساکان له کاتی پیویستدا). با بلین سیسته میکی به هات هه یه، که به راستی باوه رت وایه کاریکی هه له یه له پووی جهسته ییه وه هیچ که سیک بریندار بکهیت، پۆژیک ده که یته ماله وه و گویت له هاوارکردن ده بیته، به هیمنی ده رگا که ده که یته وه و ده بینیت پیاویک له ژووری دانیشتنه که دا چه کی پییه و خیزانه که ت ده ترسینیت، دۆخه که زور مه ترسیدار و ناخۆشه هه ر بویه دهستیوه ردان ده که یته و له پشته وه به نامیری یاریی گولف له پیاوه که ده ده یته و چه که که ی لیوه ده گریته و به ته واوی دۆخه که هیمن ده که یته وه، ئیستا ده زانیت بۆچی وای پیده وتریت.

له لایه کی دیکه وه، بیرت بیت له دۆخه ئاساییه کاندئا ئه گهر دژواریت هه بوو له پاراستن و هیشتنه وهی ریککه وتنامه کانتدا، ئه وا ده کریت دووباره وتووێژیان له سه ره بکه یته وه.

هه میشه ئه م بژارده یه به کاربهینه بۆ پاراستنی راستگویییه که ت، ته نها خوله کیک کاتی پیویسته ته له فۆن بکهیت و بلینیت ۱۵ خوله ک دوا ده که وم، ئایا لات ئاساییه؟ کاتیک خووی به پرسسیاریتی بۆ کرداره کانت په ره پیده ده یته، ئه وا ده بیته که سیک جیاوازی تاییه ت. له ئه نجامدا کاتیک کتیبه که ت سه باره ت به ژیانته نووسرا، ئه وا له بیریه خه لکیدا ده مینیته وه بۆ ئه و شتانه ی ئه نجامت داو ن نه که ئه وه ی، که گوتووتن.

كەوايە بېبە بە بەرپىرسى كارەكانى خۆت، دۇنيا بەرەو، كە كارەكانت گەورە و بەرچاۋن وەك، دەرھىنەر ودى ئالين دەلئىت: "بەشىكى گەورەى ژيان تەنھا دەستىپكردنە."

ھۆكارى پاستگۆيى

ئەمە رېسايەكى سى بەشىيە تا يارمەتت بىدات بەرپاستگۆيى تەواوۋە ژيانىت بەرپى بىكەيت، زۆر سادەن، بەلام كارىگەرن.

بەرەنگارت دەكەينەوۋە تا ھەموو پۆژىك بەكارىان بەھىنئىت:

۱. كاتىك ھەمىشە راستى دەلئىت، خەلكى متمانەت پىدەكەن.

۲. كاتىك ئەۋشە دەكەيت كە بەلئىنت داۋە، ئەۋا خەلكى رېزىت دەگرن.

۳. كاتىك ۋا لە خەلكى دەكەيت ھەستىكى تايبەتياۋ ھەبىت، ئەۋا خەلكى

خۆشيان لىتدى.

پوخته

وهلامی ئەم پرسیارانه بدهروه:

۱. بۆچی؟

بۆچی بیزارییت؟ بۆچی به و راده زۆره کار دهکهیت؟ بۆچی زۆر له خۆت دهکهیت؟ بۆچی بهردهوامیت؟

۲. بۆچی نا؟

بۆچی نابیت به و کهسهی که دهتوانیت؟ بۆچی تواناکهت هه لئاسهنگینیت؟ بۆچی سهرکهوتوو نابیت؟

۳. بۆچی تو نا؟

بۆچی خۆشی له ژيانیکی ناوازه نابینیت؟ بۆچی سهردانی شوینه گهشتیاری و بیانیهکان ناکهیت؟ بۆچی چیژ له سهربهستی دارایی نابینیت؟ بۆچی تۆش له مالیکی جواندا نهژیت؟

۴. بۆچی ئیستا نا؟

بۆچی چاوهڕپێ دهکهیت؟ بۆچی دهگهڕیتهوه دواوه؟ دهستهجێ دهست پێ بکه و بهردهوامی به کارهکته بده، ناتوانیت کاتی لهدهستچووی دوینی بهینیتهوه.

کاتیك كات لهدهستچوو، ئەوا گه پانهوهی مهحاله، ئەمڕۆش بهخیرایی دهروات، بهلام سبهینی نامادهیه و چاوهڕپیت دهکات، تهرکیزی لهسهربکهیتهوه. هیچ کاتیکی باشتربوونی نییه له ئیستا، ساتهکانی ژیانته بهزوویی دهپۆن و بیرهوهریهکانیشت، یان دلخۆشت دهکهن یان بیزارت دهکته، ئەوه ههلبژاردنی خۆته.

" با نهیئی به دهستهینیانی ئامانجه کانتان پی بلیم، هیزی من له
سووربوونه که مدایه."

- لويس پاسته

ههنگاره کردارییه کان

وهلامی ئەم پرسیارانه بدهروهه، بۆ ئەوهی بهروونی ئاستی پاستگویی
(دهسپاکی) و بهرپرسیاریتیت دهریخن:

۱. له چ بواریکی ژياندا بهردهوام ریککه وتننامه کان ناپاریم؟
۲. ئایا ئەمه دهبیته هۆی چی ئەگه نه گوریم؟ ره چاوی ئەنجامه
دریژخایه نه کانی بکه.
۳. ئایا دهبیته چی بگورم تائه وهی خووشی له شیوازی ژیانیکی پاستگوییانه
بینم؟
۴. به م گورانکارییه چ شتیکم دهست ده که ویت؟

ژینکردن و کارکردن به مه به سته وه

گرته بهری کرداری به کلایکه ره وه

کۆنه دان و بهرده وامی

داوای نه و شته بکه که ده ته ویت

هۆکاری باوه ره به خۆبون

بنیادنانی په یوه ندییه نایا به کان

زالبوون به سه ره به سته کاند

نایا وینه گه وه که ده بینیت؟

باسکردن نییه له بابته یکی بیمانا، به لکوو بابته تی ته رکیزکردنه

خووه کانت داهاتووت دیاری ده کهن

ته وواو نزیك بوویته ته وه له لوتکه، کۆنه دان ده تگه یه نیت پیی.

(بهشی نویه م)
ستراتیژی ته رکیز کردن
گرتنه بهری کرداری یه کلایکه ره وه

"ئو که سانه ی هیشتا چاوه پروانی ساتی گۆرانن تائه وه ی ئاسووده، ئارام بن و دوور بن له بهر هنگاری و کیشه کان ئه وا هیشتا په ندیان له پابردوو وهرنه گرتوو." "

- جۆن والچ سکۆت

ئایا خووی دواختنی کارت هه یه؟

بۆ نمونه، پیویسته له سهرت تا کۆتایی مانگ راپۆرتیک ته واو بکهیت، به لام له بریی ئه وه ی پلانی بۆ دابنیت به سی قوناغی ساده بیکهیت، هه موو شتیك جی ده هیلت تا دوو سی رۆژیک ده مینیتته وه بۆ دواواده و ده بیتته نیگه رانی لات، له گه ل ئه وه شدا که سانی دیکه دینه ناو دۆخه که ته وه و ته نگژه و پارایی زیاترت بۆ دروست ده که ن.

تا راده یه که ده توانیت ئه نجامی بدهیت، په یمان ده دهیت و ده لیت، "هه رگیز دووباره نابیتته وه و ئه مه کۆتا جاره، که به یلم شته کان به م جۆره یان لییت و شایسته ی ئه وه هه موو نیگه رانی و فشاره ده روونیه نییه،" به لام دووباره و دووباره هه مان شت ده که یته وه.

ئایا وانیه؟ بۆچی؟ له بهر ئه وهی خووت پۆه گرتووه، که وایه دان به و راستییه دا بنی، که که سیکی کاره کان دوا ده خهیت و ئه وه بزانه تو ته نها که س نییت ئه م خووت هه یه .

یه کلایکردنه وه، گه وره ترین پالپشته بۆت کاتیك پینگه ی ژیانته جیا ده که یته وه بۆ گه شتنت به داها توو.

دواخستن، دزیکه که به نهینی چاوه پیه هه تا ئومید و خه ونه کانت لی بدزیت. ئه گه ر به لگه ت ده ویت ئه وا به وردی سه یری ئه م نمونه یه بکه :

"پۆژیک دیت کاتیك گه وره ده بم، خویندن ته واو ده که م و کاریکم ده ست ده که ویت، ده ست ده که م به و جۆره ژیانته ی، که خۆم ئاره زووی ده که م و ده مه ویت، پۆژیک دیت پاش ئه وه ی بارمه ته ی خانوبه ره که م دایه وه، باری دارایم زۆر باش بوو، منداله کانیشم گه وره بوون، ده چم ئۆتۆمبیلیکی نوی ده کرم، گه شته ی خۆش ده که م بۆ ولاتانی بیانی، پۆژیک دادیت کاتیك ته مه نم نزیک ده بیته وه له وه ی خانه نشین بکریم، ماتۆرپکی جوان ده کرم و به ته واوی ولاتدا ده گه ریم و سه یری هه مو ئه و شتانه ده که م که تپیدا یه، پۆژیک..."

- ئید فۆرمان

پۆژیک پاش ئه م هه موو جۆره بیرکردنه وه یه، ئه و جۆره که سانه ی کاره کانیا ن دوا ده خه ن ده گه نه کۆتاییی پینگه که یان و ته نیا رسته یه کیش دیت به خه یال و بیرکردنه وه یاندا ئه وه یه، خۆزگه ئه و شتانه م ئه نجام بدایه، که به راستی ده مویست ئه نجامیا ن بده م، به و جۆره ژیا ن زۆر جیاوازتر ده بوو.

به خه مبارییه وه بیر له وه هه موو ده رفه ته له کیسچوانه ده که نه وه، خۆزگه هه موو مانگیك له ۱۰٪ی داها ته که م له وه به ره یاندا به کار به ینا یه، خۆزگه با شتر

ئاگادارى تەندروستىم دەبووم و خۆزگە ئەو بەشە ۱۰۰ دۆلار يېم دەكېرى، كە بەتەنيا دۆلار ئېك دەيانفرۆشت.

بەداخەو، ئىستا ئىدى كات زۆر درەنگە، چونكە دواخستنىكى دېكە دەبىتتە ھۆى ھەستى پەشىمانى، تاوان و نارازىبوون.

خوینەرى خۆشەويست، بەئاگا بە، بىر كىرەنە ھۆى پۆژىك دادىت تەلەيەكى مەترسىدارە، ژيان زۆر كورتە ھەربۆيە تا دەتوانىت چىژى لى وەرگەرە! بىرپارنەدان و نادلىنبايى دەبنە ھۆى ئەو ھۆى لە داھاتوودا تەنھا خۆزگە خواستنت بۆ بمىنئىتەو و ئەو ھەش ئەو شتە نىيە كە دەتەوئىت، ئايا وايە؟ زۆر باشە، كەوايە با پىكەو پلاننىكى بەھىزى ھىرشىردن دابنىين، تا بەھۆيەو ژیانت پىرپىت لە ئەزموونى لە بىرنەكراوى تايبەت و كىردارى ئەرىنى.

لى:

كاتىك ھەندىك بىرۆكەى نوئى بازىرگانى دىت بە مىشكىمدا، كە شتىكە زۆر جار پروودەدات، خىرا چەند بىرۆكەيەكى سەرەتا دەخەمە سەر كاغەز، پاشان ماو ھۆى چەند پۆژىك بەجى دەھىلم، كاتىك دووبارە سەيرى تىبىنىيەكانم دەكەمەو، يەككە لەم دوو شتە پروودەدات:

يەكەم، كاغەزەكە لول دەكەم و دەلئىم: "شتىكى تەواو بىكەلكە! ئايا من بىرم لە چى دەكردەو؟" بۆ ھەمىشە لە خەياللم دەرى دەكەم.

دووم، يان دەست دەكەم بە گۆرپىنى بىرۆكەكە، ئەگەر وزەكەم زىاد بىكات، ئەوا زۆر كات دوو يان سى لاپەرە تىبىنى و پلاننىكى كىردارى تايبەتىشى لەگەلدا دەنووسم بە بىرۆكەى نايابەو، چونكە ئەم ھەنگاۋە لە پىرۆسە تايبەتەكەمدا سالىك دەخايەنىت.

ئەمە پڕۆسەکەى منە، پۆیستە تۆ بە ڕیگەى خۆت کار بکەیت، ھەموو ھەنگاوەکانى پڕۆسەکەت بدۆزەرەو و بۆ یارمەتى بەکارى بەینە بەتایبەت کاتیک لە ڕیگای گەشتن بە سەرکەوتندا تووشى سەختى و دژوارى دەبیتەوہ.

چوار ھۆکارى باو بۆ دواخستنى کارەکانت

سەرھتا سەیرى ئەوہ بکە و بزائە بۆچى خەلکى کارەکانیان دوا دەخەن، پاشان نیشانت دەدەین، کە چۆن ئەم کیشەىە چارەسەر بکەیت. ئەگەر تەنانت یەکیک نیت لەو کەسانەش کە کارەکانیان دوا دەخەن ئەوا تکتات لى دەکەین ئەم بەشە بخوینیتەوہ، ئەگینا دواتر خۆزگەى پى دەخوازیت.

۱- بیزاریت:

ئەوہ راستییەکى ژیانە، کە ھەندیک کات ھەریەکیک لە ئیمە بیزار دەبین، کارەکەمان دەبیت بە پۆتینیک و تەنھا ئەنجامى دەدەین بەبى ھەبوونى ھیچ پەرۆشى و خەمبارییەک بۆى وەک پىشتر گۆتمان، بەلیندەران بەمە ناسراون، پاش کردنەوہى بازرگانى نوى، دلخۆش و خۆشحال دەبن پاشان پۆیستیان بە بەرەنگارییەکە و ئەوہش وایان لى دەکات، کە بەردەوام بە ھاندراویى بمیننەوہ. ئایا کاتیک لە دۆخیکى بیورەى و بیزاریدایت، چۆن چارەسەرى دەکەیت؟ ئەمە چەند پىشنیاریکە:

سەرھتا، ئەوہ بزائە، کە بیزاریت، ئاگادارى ھەستەکانت، ئاستى دابەزینى وزەکەت، نەبوونى ئارەزوو و خواستەکەت بە بۆ تەواکردنى پڕۆژەکە. ڕەنگە ھەست بە ماندوویتی بکەیت و زۆر چالاکیى جەستەى ئەنجام نەدەیت (ئەگەر

ههستت به ماندوویتی جهسته کرد، ئهوا سهردانی دکتور بکه پهنکه کیشهی تندرستیت هه بیئت). چهند پرسیاریک له خۆت بکه و به ته واوی راستگو به له وه لآمدانه وه باندا.

ئایا بیزارم له و شتهی ئه نجامی دهدهم؟ وه لآمه کهت به لئ، یان نه خیره!
بوچی بیزارم؟ چ شتیک وزه ی زیاترم پی ده دات؟
رینگایه که بو زیادکردنی وزه کهت ئه وه یه، که بیر له ریککه وتنی گه وره تر، رینگایه که بو دروستکردن و پهیداکردنی دهستکه وت و داها ت بکه یته وه، دووه م، ئه گه ر بوونیان هه یه سه باره ت به و به ره م و خزمه تگوزاریانه ی که هه تن: زیاتر بفرو شیت به کپیاره کانی ئیستات یان ئه وه ی، که خۆزگه بخوازیت بو کپیار ی زیاتر. خه یالی سه رنه گرتنی ریککه وتنه بازرگانیه کانت دوو یان سیجار زیاتره له وان ه ی، که پیشتر هه ت بوون و دهست بکه به فراوانکردنی خه یال و تیروانینه کانت.

به دلنیا ییه وه، ئه مه پیویستی به دهسته یه که له په یوه ندیی نوی و زانیاری هه یه. پیویسته دا هینه ر و نو یکار بیت، چونکه دا هینه ری، وزه به ره م ده هینیت و نو یکاریش وزه زیاد ده کات. له ناکاو په ره به ئامانجی گه وره تر ده ده ییت و دلخۆشیی زیاتر له نوسینگه که تدا به دی ده کریت.

وریا به ئه مه زوو بلاو ده بیته وه، به زوویی هه مووان له تیمه که تدا به هاندان و پیلانی نو یوه دهست پی ده که نه وه و له ناکاو ژیان دوو باره خۆش ده بییت و تۆش له سه ر رینگای سه ره که وتنت خۆت ده بینیته وه.

خوات له گه ل بیزاری، سلآو له ئیوه ش ئامانج و دهستکه وته مه زنه کان.

۲- کارگه لیکی زۆرت به سهردا که له که بووه:

زۆرجار خه لکی کاره کانیان پشتگوێ دهخه ن و دواى دهخه ن ئه مه ش وا دهکات کارێکی زۆریان به سهردا که له که بیته له بریی ئه وه ی له یه ک کاتدا کیشه یه ک چاره سه ر بکه ن، یان کارێک راپه رپینن ده چن دواى دهخه ن.

ئه مه له کارێکه وه ده ست پێ دهکات، که ئه نجامته نه دا بیته به هۆی ئه وه ی گونجاو نه بوو، یان هه زته له ئه نجامدانی نه بوو وه پاشان کارێکی دیکه شته بۆ دروست بوو، دیسان ئه ویشته دوا خسته.

ئێسته دوو کارت به سه ره وه یه، هه چ کامیان زۆر سه خته و گه وه نین، که بۆته ته واو نه کرین، به لام پێکه وه گه وه رهن و په ته ده که یته وه ئه نجامیان به ده یته هه ربۆیه هه ردووکیان پێکه وه دوا ده خه یته، پاش ما وه یه که ده بینیت کارگه لیکی زۆرت دوا خسته وه به سه رته دا که له که بوون، که پێویسته ته واویان بکه یته.

کاتی که بیر له ده ست پێ کردنی ده که یته وه ده بینیت کارێکی زۆرت که وتوه به سه ردا هه ربۆیه ده ست پێ نا که یته.

ئه گه ره له دۆخیکی له م جوړه دا یته، ئه وا دل ساره مه به ره وه، چونکه چه ن دین رێگا هه ن بۆ چاره سه رکردنی ئه م کیشه یه و به رله کو تاییی ئه م به شه نیشانت ده ده یته.

۳. ئه و کاره ئه نجامنا ده یته، که به راستی هه زته له ئه نجامدانی هه یه:

ئه م کیشه دوو لایه نی هه یه، سه ره تا هه موومان پێویسته هه ندیک کار بکه یته، که چی ژیان لێ نا بینین. ئه وه یه که یکه له یاسا کانی یارییه که ئه گه ره ته ویت سه رکه وتووتر بیت په نگه هه زته له ئه نجامدانی نه بیته، به لام به و جوړه یه بۆ نمونه، په نگه هه زته له ئه نجامدانی کو مه لیک کارى وه ک: نووسینی راپۆرت،

پیکه و تن و کاری تو مارکردنی خهرجی و داهاته کان نه بیټ، به لام سه خته که خوت له م جوړه کارانه به دوور بگریت ته نانه ت نه گهر که سیکی لیها توش بیت له وهی کار به که سانی دی بسپیټ.

ئید فورمان هندیك لیكولینه وهی له سهر نه م کیشه یه کرد و نه وهی دوزیه وه که سانی سه رکه وتوو نه و کارانه نه نجام دهن، که که سانی ناسه رکه وتوو چه ز به نه نجامدانیان ناکن، که سانی سه رکه وتوو چه ز به نه نجامدانی هندیك کار ناکن، به لام هه رچون بیت نه نجامیان دهن، نه مهش خالی سه ره کیی سه رکه وتنیانه.

لایه کی دیکه ی دراوه که نه وه یه پهنه که له کاریکی مامناوند یان پیشه یه کدا مابیته وه، که دهرفته ی به کارهینانی توانا نایا به کانت نه بیټ.

نه گهر راسته، نه وا بو دهرفته ی دیکه بگه ری بو پهره دان به به هره کانت، چونکه ژیان زور کورته و پیویست ناکات له کاریکدا به سه ری به بیت، که چیژی لینابینیت.

زورینه ی کات جوړی نه و کاره ی، که دهیکه بیت ده بیټ هانت بدات چالاک و پروژه بیت، بوچی له کاریکدا ده مینیته وه، که وزه که ت له ناو ده بات و پیی پازی نیت؟ زوریک له خه لکی کاره که یان ناگورن به هو ی پیویستی بو سه لامه تی، یان بیرکردنه وه له وهی کاریکی جیاواز ده یانترسیټیت.

گورپان له دهره وهی ناوچه ی (نارام) پالدانه وه دایه و ترسناکیشه. نه مه راستییه که یه: گه وره ترین ده سته که وته کان له دهره وهی ناوچه ی پالدانه وه کاندان. ترس و مه ترسی دوو شتن ده بیټ له ناویان به ریت نه گهر ده ته ویټ خوشی له ژیان و سه رکه و تن و سه رکیشی ببینیت.

۴. به ئاسانی بیروخه یالت ده پچرپیت یان زۆر ته نهبه لیت:

با پوون و پاشکاو بم، ئەگەر خۆت دووره پەریز بگریت له گرتنه بەری کردار، ئەوا پێویسته هەموو شەویەک سەیری فیلمە دووبارە بوووە وەکان بکەیت لە تهله فزیوندا، دەرفه تیکی زۆر کهمت دەبیت له وهی چیژ له ژیانیکی خوش و پەر دەستکەوت ببینیت.

سەرکەوتن پێویستی به کۆشش و چالاکیی تهرکیزله سەرکراو و نهگۆر ههیه و تهنبه لیش به شیک نییه له هاوکیشهی سەرکەوتن.

بپاردانی چالاکانه

به شیوهیهکی گشتی، زۆر جار هۆکاری سەرەکی داخستنهکان نه بوونی هاندانه، ئاسانتره شتهکان دوا بخهیت وه که له وهی به شیوهیهکی چالاکانه کردار بکەیت. ئاگادار بوون له وهی دهچیته دۆخیکی خراپ و دژواره وه، که ناچالاک ده بیت، گرنگه.

کاتیك ئاگاداری ئەمهیت، ئەوا که میك له گه ل خۆت بدوی و پێگه یه که بدۆزهره وه بۆ چاره سهرکردنی کیشهکان. به شیوهیهکی سەرەکی دوو پێگا ههیه بۆ هاندانت: دهتوانیت بترسیت له دهره نجامی نهگرتنه بەری کردار، یان ئەوهی دهتوانیت دلخۆش و خۆشحال بیت سه بارهت به دهستکەوت و سوودهکانی بوون به که سیکی چالاک و کارامه.

پێویسته ئەم دوو وینه یهت لا پوون بیت: نه رینی و نه رینی.

له خۆت پیرسه، "ئایا به راست من چیم دهویت، داها توویهک، که تیایدا ده بیت هه میسه ههول بدەم تا بتوانم هه رشتیک ههزم لێی بیت بیکرم، یان ئەوهی ژیانیکی سهرمایه دارانهی خوش و پابواردنم هه بیت؟"

تا زیاتر پوون بن بۆت ئەم دوو وینەیه، ئەوا زیاتر دەبیتە کە سێکی
بریار دەری یەکلاییکەرەو و پێگە مە دە بە نەبوونی سەلامەتی فریو بدرییت.
کاتیك گۆیت لەو دەنگە بچووکە نەرینییە پوخینەرە دەبیت لە ناخدا دەلیت،
"دوای بخە هەتا سبەینی، هەفتە ی دواتر، مانگی دواتر یان سالی دواتر،"
دەسبەجی ئەو دوو وینەیه بخەرە سەر شاشە فیدیوییه گەرە کە ی خە یالت.
ئەگەر دەست بە کردار نە کەیت، نایا وینە کە چۆن دەبیت؟ نایا دەتەوێت سەیری
ژیان تە بکە ی تەو بە لیستیکی پەر لە خۆزگەرە؟ بە دلنایاییەو، نە خیر!

ئێستا سەیری وینە کە ی دیکە بکە. هەموو ئەو دەستکەوت و سوودانە ببینە،
کە بە دەستەتوون بە هۆی کردارە کانتەو، لە سەر ئەم وینەیه بمانەرەو و لە
میشکندا بی چەسپینە، هەست بە هەستی بە دەستەتوونانی دەستکەوتە کانت بکە و
هەست بە باشی بکە کاتیك خۆت بە رەنگار دە کە ی تەو بچیتە ئاستیکی بەرزتر.
بیر بکەرەو لەو ی بە بی مۆبایل لە کوی دەبووین و چەندە بازرگانی خیرا
کردوو، بیر لە سوود و کاریگەری ئیمەیل بکەرەو، بیر لە و پێگایە بکەرەو،
کە ئێستا دەتوانیت خە یالی کۆمپانیا کە تە بکەیت و دەتوانیت ۸۰۰ ژمارەت پی
بیت و هەر ۸۰۰ کە سە کە یان دەتوانن دەنگیان تۆمار بکەن و لە پێگە ی ئیمەیلەو
بۆت بنێرن.

من ۸۰۰ ژمارەم پێیە بۆ نووسینگە کەم و نامە دەنگیە کان راستە و خۆ دین بۆ
کۆمپووتەرە کەم بە فایلیکی دەنگی لە پێگە ی ئیمەیلەو بە شیو ی دەنگی
تائەو ی بتوانم دواتر گۆییان لیبگرم و وە لایمان بە مەو و بۆ کاری بەرپووە بردن و
بازرگانیه کە م.

پێویست ناکات پارە ی بینای نووسینگە کەم بە دەم و کۆمپانیای و بە رهیتانم
هەبیت، هەرکات بپووە کە م بۆ دیت سە بارەت بە ئینتەرنیت، ئەوا لای خۆم

تۆماری دهکه م و دواتر لیکۆلینه وهی له سه ر دهکه م تا بزانه ئایا ئه و بیروکه یه بوونی هه یه یان نه گه ر بوونی نه بیته ، ئه و چۆن ده توانم دروستی بکه م و بهیئمه جیهانی بازاری کرین و فرۆشته وه و پارهی پی پهیدا بکه م؟

ئه گه ر پیشتر بوونی هه بیته ، ئایا ئه و کۆمپانیایه پارهی پی پهیدا ده کات؟ ته نها له بهر ئه وه ی بوونی هه یه نابیته بیته هۆی دلسارد کردنه وه ت له بیروکه که ت.

کی پرکی کردن شتیکی جوانه . ئه گه ر پیشتر بوونی هه بیته ، ئه و به لگه یه بۆ پاستیی بیروکه که ت.

واته له راستیدا ده ته ویت شتیکی ئه نجام بدهیت و دواتریش په نگه ریگایه ک هه بیته تا بتوانیت باشتر یان هه رزانتر ، خیراتر یان ئاسانتری بکهیت .

په نگه زۆریکی له م کۆمپانیا ئینته رنیته یان هه بیته ده سته که وتی زۆریان هه بیته یان ملیۆنان به کاره ی نه ریان هه بیته ، به لام له راستیدا هه یچ قازانجیک ناکه ن ، هه موو کاره بازرگانیه کانم قازانجه خه ش بوون ، به لام له بهر ئه وه بوو ، که زۆر بچووکت بوون .

هه میشه باوه ریم به ده سته پیکردنی کاری بچووکه هه یه ، هه مووکاتیش باوه ریم به وه به ره یانی پارهی خۆم هه بووه و هه ندیک کات به ۵۰ دۆلار و هه ندیک کاتیش ۵۰۰ دۆلار ده ستم پیکردوووه وه هه رگیز بۆ ده سته پیکردنی هه یچ کام له کاره بازرگانیه کانم زیاتر له چه ند هه زار دۆلاریکم خه رج نه کردوووه .

هه رگیز قه رزی ملیۆنان دۆلار ، یان هه یچ قه رزیکم وه رنه گرتوووه و هه رگیزیش قه رزار نه بووم و هه مووکاتیش به کاری بازرگانیه ی بچووکه ده ستم پی کردوووه . هه مووشتیکی ئه زموونیکی بووه ، هه ر بازرگانیه ک ، که ده م کرد که میکی گه وره تر بوو له بازرگانیه ی پیشووترم و پیتم وایه ئه و شته یارمه تیه سه رکه وتنی دام .

ھەرچەندە، ئەمپۇكە ۲۴ سالْم، بەلام سەرکەوتنم لە تەنھا شەوئىكدا بەدەست نەھىئاوہ. وەك دەوترىت (شارى رۇما لە تەنھا شەوئىكدا بنىاد نەراو).

ماوہى ۱۵ سالھ خەرىكى ئەم كارەم، لەبەر ئەوہ بەشە باشەكەى ژيانم تەرخان كر دووہ بۇ بازرگانىيەكانم و ھەر ئەوہش ھۆكارە، كە ئەمپۇلەم جىگەيەدام كە تىايدام.

پەيامەكە روونە: ئاخۇ كار لەسەر پىرۆژەيەكى بچوك، يان ئامانجىكى گەورە دەكەيت، پىيەوہ بىەستىرەوہ ھەتاكوو بتوانىت لە دواييدا ئاھەنگى تەواوكردەكەى بگىرپىت.

چوار پىساكە

ئەم پىسايە يارمەتىت دەدات، كە ھۆشيار و بەئاگا بىت، بەر لەوہى ھەر برپارىك بەدەيت. پىشنىارت بۇ دەكەين ئەم ياسايە بەكاربھىت.

۱. بىر بكارەوہ:

تەرخانكردى كات بۇ بىركردەوہ گرنگە، بىركردەوہى قوول وات لىدەكات رەچاوى ھەموو بژاردەكان بكەيت.

ئايا ئەمە يارمەتىم دەدات بە شىوہيەكى چالاكتر ئامانجەكانم بەدەست بھىنم؟ بۇچى دەمەوئىت ئەمە بكەم؟ چ سوودىكى تايبەت بەدەست دەھىنم لە گرتنەبەرى ئەم زنجىرە كرادارەوہ؟ ئەگەر سوودى نەبىت زەرەرەكانى چىن؟ ئايا چەندە كاتى پىيوستە؟

۲. پیرسه:

پرسیاری ته رکیزکردن بکه، هه موشتیک بدۆزه ره وه، که پیویسته بیزانیت هه تا برپاریکی پرزانیاری و زیره کانه بدهیت و پرسیار له که سانی دیکه بکه له ئامۆژگاریکه ره کانت، که سانیک که زانیاری تاییه تیان هه یه، یان ئه زمونیان رۆره له م بواره دا، چونکه هه تا برپاره که گرنگتر بیت ئه وا ده بیت کاتی زیاتر به سه ر ببهیت بۆ دنیابوونه وه له شته کان.

۳. برپار بده:

لیستیک له سوود و زیانه کانی بنووسه، دهره نجامه نه رینییه کانی بنووسه له ئه گهری برپار نه داندا و به راوردیان بکه به سووده ئه رینییه کانی به ره و پیشچوون، پاشان برپاریکی نه گۆرانه بده سه بارهت به وهی ده ته ویت چی بکه یه.

برپاردانه که نیوهی جه نکه که یه، دواخستن ده بیته هوی ئه وهی قایل نه بیت به ده سته که وته کانت و دۆخی ژیانته، له بهر ئه وه برپار نادهیت به ره و پیش بچیت.

۴. کردار بکه:

ئیسنا که هه ندیک بیرت کرده وه، پرسیارته له چواره ده وه ره کهت و که سانی شاره زا کرد بۆ زانیاری و، له کۆتایشدا برپاری خۆت دا، ئه وا ئیسنا کاتی کردار کردنه.

تهنھا ههنگاوى يه کهم هه ل بگره ده بينيت ورده ورده هينزى زياتر پهيدا ده که يت. بيرت بيت، ده سته که وته گه وره کان (مه زنه کان) له ژياندا تهنھا کاتيک به ده ست ديڼ، که ده ست به کردار ده که يت.

سى شت هه ن ده توانن ژيانت ويړان بکه ن:

۱. هينز (ده سه لات): سه يري هه موو ديکتاتور ده کان و ئه و که سانه بکه، که چه زيان به هينز و ده سه لات هه يه له جيهاندا.

۲. سيکس: به تاييه ت له گه ل خه لکان نيکى زوردا، نمون هه ش بو ئه مه سياسه تمه دار و که سه ناو داره کانن به پله ي يه کهم ديڼ له ئه نجام دانيدا.

۳. ته ماح: شوينکه وتى ناته ندره ستانه بو به ده سته ينانى بره پاره يه کى زور. زور کات له سه ر حسابى که سيکى ديکه و بير له بانکه وانه بازرگانه کان، حوکومه ته ديکتاتور ده کان بکه ره وه.

بو تيگه شتن له وهى هه ستت چونه سه باره ت به پاره، چه ند پرسيار يکى ساده له خوت بکه، وه کوو، ئايا ئاساييه بره پاره يه کى زورم هه بيت؟ تا کوو ئيستا چ خوويه کى پاره له ژياندا ده رکه وتووه؟ ئايا به چيژوهرگرته وه پاره پهيدا ده که م؟

له کو تاييه ئه م به شه دا تا قيرکرنه وه يه کى پاره مان داناوه، له وه دلنيا به ره وه که ته واوى ده که يت. ئه مان هه ش چه ند بوچوون يکى ديکه ن سه باره ت به پاره: هه نديک که س له ژينگه يه کدا گه وره ده کرين که به ورياييه وه پاره خه رج ده که ن و ده ستنوقاون، که سانيکى ديکه له لايه ن دايک و باوکيان و چه ندين که سايه تى ناسراوه وه پييان و تراوه که پاره شتيکى پيسه (خرابه)، ئايا تا ئيستا گو يت له مه بووه؟ ئه و پاره يه مه خو (به کارمه هينه)، پيسه! هه نديکى ديکه به به خت بوون و له ژينگه يه کدا گه وره کراون که ئيتيکى کارى باش به هاى

دهگیرا، پارهش به ژیرانه خهرج دهکرا و وه بهرده هینرا له گه لئه وه شدا بۆ خوشی و رابواردنیش به کاریان دهینا.

که سانیک پاره که یان زیاد دهکات که سهرنجکیشی دهکن

به بۆچوونی ئیمه پاره پاداشتیکه له به رانبهر ئه و خزمه تگوزاریانه ی پیشکesh ده کرین، ئه گه ر خزمه تگوزاریی نایاب پیشکesh بکه یت و به های گرنگ و پیویست به که سانی ده و روبه رت بده یت، ئه و پارته دست ده که ویت. بۆ سهرنجکیشکردنی پاره ده بیته که سیکی سهرنجکیشت بیت، به و جورهی که خه لکی به ره م و خزمه تگوزارییه کانی تویان ده ویت نه ک کیپرکیکاره کانت. هه میشه ئامانجی سهره کی بۆ ته رکیزکردنه له سهر دروستکردنی به های زیاتر. هه رشته ک پیویست بیت بیکه بۆ پیشکeshکردنی ئه و شته ی که ده ته ویت به باشترین شیوه له بازاری کرین و فرۆشتندا، بۆ نمونه، کۆمپانیای ئه پل.

ئه گه ر له رووی داراییه وه کیشه ت هه یه و ده ته ویت سهرمایه که ت زیاد بکات، ئه و له مه تیبگه: خووه کانی پارته به شیوه یه کی سهره کیی هۆکاری دۆخی ئیستای داراییتن. که وایه ئه گه ر تا ئیستا له خووی پاشه که و تکردنی پاره و به رهینانی پاره دا نه بوویت، ئه و په نگه ئه زموونی چه ند دهره نجامیک بکه یت له ئیستادا که سه خت و دژوار بن. ئه گه ر به رده وام زیاتر له و پارهییه ی دستت ده که ویت خه رج بکه یت، ئه و له دۆخیکدا ئه زموونیک سخته و دژوارت ده بیته. که سانیک که له سالیکدا ۵۰ هه زار دۆلار په یدا ده کن، ئه و ۵۰ هه زار خوویان هه یه، ئه وه راستیییه کی حاشاهه لئه گره.

بۆ گۆرینی خووه کانت پیویسته دۆخی داراییی ئیستات په سه ند بکه یت. نکۆلیکردن لێی سوودی نابیت، هه نگاوی دواتر ئه وه یه، ئه گه ر ده ته ویت له رووی

داراييەۋە سەربەخۇ بيت، ئەۋا بېكە بە لىكۆلئىنەۋە، كارەكانى مالمەۋەت بىكە، فېر بە چۆن پارە زىاد دەكات و كى باشە لە سەرنجكېشكردىنى پارەدا.

بېگومان كەسانىكى زۆر لە كۆلئانەكەتدا، يان شارەكەتدا ھەن كە پارەيەكى زۆر پەيدا دەكەن، بزانه چۆن بە دەستى دەھىنن، داھىنەر و بوير بە!

ھىندە بوير بە كە چاۋپىكەۋتنيان لەگەلدا دابنىت تا بيانبنيت و پرسىارىان لىبەكەيت. لەگەل ئەۋەشدا پىۋىستە راھىنەرىكى دارايىى ناياب، يان تىمىك لە ئامۆڭگارىكەرانت ھەبىت تا يارمەتتت بەدەن و پالپشتتتت بىكەن، پرسىار لە دەۋرۋبەرت بىكە و بزانه كى باشترىنە، دووبارە ئەركەكانى مالمەۋە جىبەجى بىكە و تەركىز بىكە.

زۆرىنەى خەلكى ئەم جۆرە ھەۋلە نادەن و ھەموۋان دەزانىن دانىشتن لەبەردەم تەلەقزىۋندا ئاسانترە بە بەراۋرد بە پەيداكردىن و كەلەكەكردىنى سامانىكى زۆر بۆ داھاتووت تا لىى سوۋدەند بيت.

رېسا سەركىيەكانى پەيداكردىنى سامان

ئىستا دەمانەۋىت بتانناسىنن بە دوو كەسى ساماندار ئەۋاننىش: سىر چۆن تىمپلئون و ئارت لىنكلتەرن. لىستى دە خاسىتە تايبەتەكەيان بەكار بەھىنە كە چۆن سامانىكى زۆريان پەيدا كرىد. ئەم دوو كەسەمان ھەلېژارد بەھۆى راستگۆيى و تواناكەيانەۋە بۆ كەلەكەكردىنى سامانىكى زۆر.

رەنگە سەرسام بيت بە سادەيىى دۆزىنەۋەكانيان، ھەر بۆيە بەۋردى لە ھەرىەكىكىان بۆلەرەۋە.

- یه که م، سیّر جۆن تئیمپلّتۆن، بلیمه تیه که ی بۆ به پئوه بردنی دارایی، سامانیکی زۆری بۆ هه زاران وه به رهینه ر دروست کرد له سه رتاسه ری جیهاندا.
- ئهم ده پئسایه ی خواره وه هۆکاری سه ره کیی سه رکه وتنه که ی بوون:
1. بۆ سه رکه وتن نه ره شبین به و نه گه شبینیش، به لکوو که سیکی راست به به سروشتیکی ئومیده واره وه.
  2. هه موو باشیه کانت بژمیره بۆ ده وله مه ندرکدنی خۆت و دراوسی کانیشت، سه ره تا له پووی پۆحیه وه و پاشان داراییه وه.
  3. قه رز، که سی بیّت یان هاوبه شی نابیّت بیّته به ربه ست له وه ی که وه به رهینه ن نه که ییت، هه مشه هه ولی ده بازبوون بده لیّ.
  4. له زۆر شوینی جیاوازدا وه به رهینه ن بکه .
  5. ده بیّت پاره که ت زۆر له وه زیاترت بۆ بکات که ته نها خۆی به ره م بهینه یته وه.
  6. بیرت بیّت، ئارامگری زۆر پیویست و به سووده .
  7. ئه گه ر ده ته ویّت ساماندار بیت، ئه وا به رله وه به رهینه ن لیکۆلینه وه بکه .
  8. هه رگیز بیرت نه چیّت، نه نیی دروستکردنی ده وله مه نده کان لای که سانیک ئه وه یه، که ده وله مه ندیان بکات بۆ سوودگه یاندن به که سانی دیکه .
  9. گه پان بۆ ژماره یه ک یه ک، ناتکات به ژماره یه ک.
  10. ته نها به وشه ی (خۆشه ویستی) سه رکه وتن دروست بکه .

ئەمانە گرنگترین پړسا و بەرچاوپروونییەکانی ئارت لینکلپتەرن بۆ دەستکەوتنی سامان و سەرکەوتن:

۱. ئەو کارە دەکەم چپۆزی لێ دەبینم. تەنھا یەك جار دەژیت، کە وایە ئەو کارە بکە کە حەزت لێیە و چپۆزی لێ دەبینیت.

۲. هەمیشە سەختی، شکست و دژواری بەدریژایی پڕیگا کە بوونیان دەبێت.

۳. بۆشایی نیوان ئاستی مامناوەند و سەرکەوتن زۆر بچووکە پەیوەست بە کات و کۆششەوێکە زیاترە لەوەی پێشبینیکراوە.

۴. هەرکات بزانم دەتوانم، ئەوا دەرگای دەرڤەت دەکەمەوێ، بەلام بەو مەرجە ی دلتیابم کە کردار دەکەم کاتیگ دەرگای دەرڤەت بەرپومدا کراوەتەوێ.

۵. لاوازییەکانی خۆم دەناسمەوێ و ئەو کەسانەش دەدۆزمەوێ کە ئاستیان نایابە تیاياندا.

۶. دەرڤەتەکان دەقۆزمەوێ بۆ بەرەوپێشچوونی زیاتر و سوودوەرگرتن لە بارودۆخەکان.

۷. بە هۆکاری تاییبەت هەمیشە توانا و ئامانجەکانم زیاتر دەکەم.

۸. لە شکستەکانەوێ فیر دەبم و پاشان لەدوای خۆم بەجییان دەهێلم.

۹. شوین پړسا ئالتونییەکان دەکەوم. پڕیککەوتنیک ناکەم لەو شوینە ی تیايدا کەسێک وەك پێویست مامەلە ی لەگەڵ نەکرابیت، فیریو درابیت، یان بۆ بەرژەوێ بەکارهینرا بێت.

۱۰. پارە ی دابینکراوی کەسانی دیکە بەکاردهینم، دلتیام پارە کە خۆی دەتوانیت خیرا زیاد بکات و سوو بەکارناهینم و چاوبرسی نابم.

بۆ کورتکردنەوێ ئەمە: ئیمەش ئارەزووی خۆمان نیشان دەدەین بۆ بەکارهینانی ئەم ستراتیژییە گرنگانە ی کە تهرکیزیان لەسەر دەکەینەوێ.

جاك:

- ئەو کارەى که حەزت لئیه بەسۆز و نایابییه وه ئەنجامی بده له ئاکامدا پارەت دەست دەکەوێت.
- هەموو ئەو هی دەتوانیت بیخوینە رهوه، بەشدارى سیمینارهکان بکه و گوێ بۆ بهرنامه دەنگى و فیدیییه پیرانیارییهکان پابگره و هەموو ئەو زانیاریانهى که فیریان بوویت بخهره بواری کردارهوه.
- یاسا گشتییهکانى سەرکهوتن، سامان و دەستکهوتى زۆر بکه به لیکۆلینه وهیهک.
- برێک له داهاته کهت بۆ کارى خیرخوایى و په‌رستگا ئاینییهکان (مژگه وتهکان) ته‌رخان بکه.
- هەمیشه هەولێ بەره‌وپێشچوونى بەرده‌وام بده له هەرشتیکدا که ئەنجامی ده‌دهیت.

مارك:

- ئەو بریاره بده که له پووی دارایییه وه سەر به‌خۆ بیت و بیکه به پلانیک و بلێ، (بپى) _____ پارە په‌یدا ده‌که‌م).
- وشه‌یه‌کى کاریه‌گه‌رى ئه‌رێنى دابنێ له‌سه‌ر مۆبایله زیره‌که‌که‌ت، یان ئایپاده‌که‌ت که نووسرابییت (من زۆر دلخۆشم، من _____). له خشته‌که‌دا دابینێ ببیت به ملیۆنێر، سالانه له ۰.۵٪ داهاته‌که‌ت زیاد بکات، هەموو پۆژیک کپیاریکى نوێ ببینیت، پۆژانه به‌ره‌مه‌میکى زۆر بفرۆشیت و ئامانجه‌که‌ت هەرشتیک هه‌یه.

ئەمە بخوینەرەووە لە کاتی ژەمەکانی پۆژدا و بەرلە خەوتنیش، بۆ ئەوێ بین بە یەک لە گەڵ بیرۆکە کەدا و لە کۆتایشدا ببیت بە راستی.

• کارە کەتت خۆش بویت و لێگەرێ خۆشی بویت، حەزم لە قسەکردن، دروستکردن و بیرکردنەوە و بازارکاری هەیه لە بەر ئەوێ حەزم لێیانە و خۆشم دەوین تیاياندا سەرکەوتوو دەبم.

• تیمیک لە هاوڕیکانت دروست بکە کە هەمان جۆر بیرکردنەوەی تۆیان هەبیت تا وات لێ بکەن ئومید و خەونە کەت بێتەدی.

• بەدلیکی خۆش و خۆشەویستییهووە خزمەت بکە.
لی:

• تهرکیز لە سەر ئەو کارە بکەرەووە کە بە باشترین شیوێ ئەنجامی دەدەیت، هەول بدە ببیتە باشترین و سەرکەوتووترین کەس لە بوارە کەتدا.

• بۆ دەرفەتی تایبەت بگەرێ کە سوودی هەبیت و پەرە بە تواناییه کانت بدات.

• سەرەتا لە بازرگانیی خۆتدا و بەرهینان بکە و لەو کار و بازرگانیا نە دوور بکەرەووە کە شارەزایی کەمت تیاياندا هەیه.

• هاوڕییه تیی کەسانی سەرکەوتوو و ئامۆژگاریکەرە داراییه کان بکە. (کی دەناسی هیندەدی ئەوێ گرنگە کە چی دەزانیت).

• خووە داراییه سادە کانت بهیلەرەووە و پەرەیان پێ بدە، هەموو مانگیک لە ۱۰٪ی داهاکەت و بەرهینەرەووە و زیاتر لە و بره خەرچ مەکە کە پەیدای دەکەیت.

خودا دان دەدات بە بالنده کان، بەلام ناخاتە هیلانه کانیانەووە.

پوخته

رابه‌ر (سه‌رکرده) ناو‌داره‌کان هه‌موو پوژتیک بریارگه‌لیکی زور ده‌دهن، بو کورتکردنه‌وهی ئەمه به باشمان زانی چه‌ند خالیکی گرنگیی رابه‌رایه‌تیکردن (سه‌رکرده‌تیکردن) بخه‌ینه به‌رده‌ستت.

ئەمه ریگایه‌کی باشه تا توانای رابه‌رایه‌تیکردنت فراوانتر بکات و بریار بده‌یت که کردار بکه‌یت.

۱. گفتوگۆکه‌ری نایاب:

باشترین رابه‌ره‌کان گفتوگۆکه‌ری نایاب و لی‌هاتوون و توانایه‌کی باشیان له گه‌یاندنی په‌یامه‌کانیاندا هه‌یه.

۲. ئاراسته‌ی به‌هره‌دارانه:

رابه‌ره‌کان ئاراسته‌ی به‌هره‌دارانه و پشتگیری به‌رده‌وام دابین ده‌که‌ن تا دلنیا‌بنه‌وه له‌وه‌ی هه‌موو پوژته‌کان له کاتی خۆیاندا و به بودجه‌ی دیاریکراو ته‌واو ده‌بن.

۳. کۆمه‌له به‌هره‌یه‌کی نایابی تیکه‌ل (جوژاو‌جوژ):

پێویسته رابه‌ره‌کان کۆمه‌له به‌هره‌یه‌کی نایابیان تیا‌دا بی‌ت و هه‌ک: ئامۆزگاریکردن، هاندان و توانای چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌کان و چه‌ندین شتی دیکه‌ش.

۴. تیگه‌شتن (په‌سه‌ندکردن):

رابه‌ره‌کان تیده‌گه‌ن که په‌خه‌گرتن هه‌میشه باشتره له شوینیکی تاییه‌ت و نه‌ینیدا بکری‌ت و ستایشیش له شوینیکی گشتی و له‌ناو خه‌لکیدا بکری‌ت.

۵. ئاماده‌کردنی پالپشتی:

رابه ره سهرکه وتووهرکان بهوردی و نزیکى کار له گهل ئەندامانى تیمه که یاندا دهکهن، شیواز و که سایه تییان ههل دەسه نگیئن و باشترین پریگاش بۆ شیوازی گفتوگو کردنیان دیاری دهکهن.

٦. تهرکیز بخهره سهر خاله بههیزه کانیان / نههیشتنى خاله لاوازه کانیان:

رابه ره به به ره مه کان تهرکیز له سهر خاله بههیزه کانیان دهکهنه وه و له و کارانه شدا که لاوازن دهیسه پیرن به که سانى دیکه.

٧. کارى تهرکیز له سهرکارو:

رابه ره کان له گرنگى کردارى تهرکیز له سهرکارو تیده گهن و له ١٠٠٪ خویانى بۆ تهرخان دهکهن.

٨. هاوسهنگى:

وهک شتیکی پیشوه خته وایه بۆ سهرکه وتنى بهردهوام، کارکردن بۆ ماوه ی ١٨ کاتمیر له پوژیکدا، ٧ پوژ له ههفته یه کدا (له لایهن که سانى سهرکه وتووهره وه وهک باجى پریزه سهرناکریت)، که رهنگه ئەمه له پریگای قورسه وه فیروبوویت.

٩. نمونه یه کی نایاب:

رابه ریکی پریزلیگیرا و نمونه یه کی نایابه بۆ تیمه که. به پاستى و به نه گۆرى له پریگای کرداره کانیه وه نیشانیان ده دات نهک قسه کانى.

١٠. کهسه دروسته کان:

هه بوونى کهسه دروسته کان به هه لویستی دروسته وه ده بیته هوی دروستبوونى کارى هاویه شىی تیمه نایابه کان. ههرکه سه و پیویسته ئاکاریکی به رزی کارکردن نیشان بدات و توانا و به هره تایبه ته کانى بهینیت بۆ ته و اوکردنى پپوژه کانى.

۱۱. ببه به باشتین:

ههریه کیك له ئەندامانی تیمه که پێویسته خۆیان تهرخان بکهن تائهوهی ببن به باشتین له رووی پسیپوپی و که سیشه وه بۆ نمونه، پێژهی له ۱۰٪ زیادکردنی تهرکیز له تهواوکردنی تیمه که دا، ده ره نجامیکی زۆر باش دروست ده کات.

۱۲. ئاستی تیمه که ت به گویرهی ئاستی لاوازترین ئەندامته:

ههر تیمیک که سیکی تیا دا بیته که هه لویست و بیکردنه وهی نه رینیا نه بیته و ئاکاری کارکردنی ته ندروستانه نه بیته، ئەوا ئاستی به ره و پیشچوونی ته واوی ئەندامانی دیکه ش که م ده کاته وه. که وایه گرنگی به هه موو ئەندامه کانت بده، چونکه هه بوونی که سیکی لاواز کیشه بۆ ته واوی تیمه که ت دروست ده کات.

۱۳. کاته دروسته که ی ریگه دان به پوشتنی خه لکی بزانه:

رابه ریکی باش ده زانیته کاته دروسته که که یه تا ریگه به خه لکی بدات تیمه که جی بهیلن، بۆ ئەوهی راستگو بیته و تهرکیزی ته واوی تیمه که بپاریزیت، ئایا تا ئیستا وه ک رابه ریك ئاستت چۆنه؟

"هه موو کات رابه ره کان بپیار ده دن و شوینکه وتوو ه کان پینشیار ده که ن. پینشیارکردن ئاسانه به هۆی ئەوهی پێویستی به کردار، یان ترس له شکست نییه، به لأم بپیاردان سه خته و بویری ده ویت، چونکه هه میسه شتیک له مه ترسیدایه."

– روبین گونزالیز

ھەنگاۋە كردارىيەكان

خوۋى دۇنيايىي دارايى:

ئەمە تاقىكردنە ۋە ھەيەكى پارە يە بۆ پوونكردنە ۋە ھى دۇخى ئىستات:

۱. پارە لاي تۆ چى دەگە يە نىت؟

۲. ئايا شايستە ي بړه پارە يەكى زۆریت؟

بەلى. نە خىر. بۆچى؟ بۆچى نا؟

۳. بە بۆچوونى خۆت پىناسە ي سە رەستى دارايى بکە:

۴. ئايا دە زانیت ھەر مانگىك چە ندىك خەر ج دەكە يت و چە ندىك بە دەست

دە ھىنیت؟

بەلى. نە خىر.

۵. ئايا تەركىز لە سەر گریمانە كان دەكە يتە ۋە، يان ئە ۋە ي قاسە يەكى پوونت

ھە يە و بەرنامە ي ۋە بەرھىنان كارى لە پىشنىتە تە؟

۶. ئايا ئە و خووتە ھە يە كە ھە مو مانگىك سەر تە پارە بە خۆت بە دىت؟

بەلى. نە خىر.

۷. ئايا ئامۆزگار يە رىكى دارايىي ناياب، يان تىمىك لە ئامۆزگار يە رانت

ھە يە؟

بەلى. نە خىر.

۸. چە ندىك پارە ت پىويستە، بۆ ئە ۋە ي لە كاتى خانە نشىنبووندا خۆشى لە و

ژيانە ببىنیت كە دە تە وىت؟

۹. ئايا چ كىشە و كە مو كور تىيە كت ھە يە لە ئىستادا؟

۱۰. ئايا رىگا دروستە كە بە كار دە ھىنیت بۆ بە دە ستھىنانى سەر ۋە تىكى زۆر؟

ژینکردن و کارکردن به مه به سته وه

گرته به ری کرداری به کلایکه ره وه

کۆلنه دان و به رده وامی

داوای ئه و شته بکه که ده ته ویت

هۆکاری باوه ربه خۆبوون

بنیادنانی په یوه ندییه نایا به کان

زالبوون به سه ر به ربه سته کاند

نایا وینه گه وره که ده بینیت؟

باسکردن نییه له بابته کی بیمانا، به لکوو بابته تی ته رکیزکردنه

خووه کانت داهاتووت دیاری ده کهن

ته نه ستراتیژییه کت ماوه، پیی ده گه ییت.

(بهشی دهیهه)
ستراتیژی ته رکیزکردن
ژینکردن و کارکردن به مه به سه وه

"ئومیده وارم کاتیک له به رده م خودادا راده وه ستم، هیچ به هره یه کم نه مابیته وه که به کارم نه هیئابیت و بتوانم پیی بلیم هه موو ئه و به هره نه م به کار هیئا که پیت به خشیم."

— ئیرما بۆمبیک

هه موو ده یه یه ک دانیشتوانیکی تیگه شتوی نوی دینه بوون، زۆرینه یان بۆ کار یان پیشه یه ک ده گه پزین، یان ده ست به پۆشنبری زیاتر ده که ن تا له کۆلیژ و زانکۆکان فییری بن.

ئایا ئومید و خه ونی ئه م قوتابییانه له جیهانی ژیهانی پیگه شتوانه دا چین؟ ئه گه ر سه یریکی رابردوو بکه یین چه ند نووسراویکی سه رنجراکیش ده بینین به پیی دیمۆگرافیای جۆراوجۆر.

۱۹۰۰-۱۹۲۴ نه وه ی جه نگی دووه می جیهان.

۱۹۲۵-۱۹۴۵ نه وه ی بیده نگ له ماوه ی جه نگدا.

۱۹۴۶-۱۹۶۴ زیادبوونی مندال.

۱۹۶۵-۱۹۷۹ نه وه یه کی خوینده وار و دانه مه زراو که ئومیدیکی که میان به داها تو هه بوو X.

۱۹۸۰-۲۰۰۰ نه وه ی ئینته رنییت Y.

۲۰۰۱ - ؟ نه وه ی سالی نه وه ده کان و به کار هیئهرانی ته که نه لۆجیای نوی.

تۆ له کامیانیت له ئەمڕۆدا؟ نهوهی ئینتەرنیٲ له ئیستادا زۆرتین تهرکیزی له سهره، با ئیستا تهرکیز بخرینه سهر ئەم گهجه ئومیدەوارانه.

لیکۆلینهوهکان دهریان خستوه که پسیپۆین و دهتوان بهخیرایی خۆیان بگونجین له گهڵ گۆرانکارییهکانی تهکنه لۆجیادا، ئایا دهتوان چیمان فیڕ بکهن دهبارهی هیشتهنهوهی تهرکیز و کارکردن به شیوهیهکی چالاکانه له ژینگهیهکی خیرای گۆرانکاریدا؟

ئارۆن تریناوسی ته مهن ۲۶ سال، گهنجیکی پیگهشتوی بههره مهندی دهچووی زانکۆی لیسبریجه، شوینیکی بهناوبانگ بو بههره مهنانی باشتین قوتابی بواری بازرگانی، قهبارهی بچووی پۆلهکان و پرۆفیسۆره میشک بهلیندهرییهکان بهشیکی گرنگی ئەم پرسیای سهرکهوتنه.

وهک نهوهی ئینتەرنیٲ با سهیری تیروانینی ئارۆن بکهین له زاری خۆیهوه سهبارت به پیشه. ئەمڕۆکه هیچ گرهنتیهک نییه، ئەگه دهتهویت پیشهیهک دروست بکهیت له کۆمپانیایهکی زه به لاحدا له سهرهتادا موچهیهکی کهمت پی دەدریٲ تهنها بهشی دانهوهی پیداو یستیه کانت دهکات.

چه ندين سال بهر له ئیستا کاتیك ئابوری گهشهی دهکرد، دهچووانی زانکۆکان تیروانین و بوچوونی جیاوازیان هه بوو، هه زیان دهکرد له نووسینگهیهکی بواری بهریوه بردن و به موچهی سالانهی ۸۰۰ ههزار دۆلارهوه دهست پی بکهن.

دهمویست کۆمپانیایهک بدۆزمهوه که جهخت له سهر گهشه کردن بکاتهوه، دهرفهتی نایابیان هه بیٲ بو پله بهرزکردنهوه و دابینکردنی راهینانی نایاب.

پاره له پیشینهی یه که مم نییه، هاوڕیکانیشم هه مان بیرکردنهوه یان هه یه و گرنگترین شت بو من ئەوهیه دلخۆش بم واته له ژینگهیهکی دلخۆشدا کار بکه م.

به تیروانی من دلخوشیون واته له به یانیاندا له خه وههستم وههست به بیتاقه تی نه کهم کاتیك ده چمه سه ر کاره کهم و کاتیك له کوتایی پوژیشدا ده گمه وه ماله وه، فشاریکی زورم له سه ر نه بیئت و وزه یه کی زور زورم هه بیئت تا چیژ له نیوارانه کانم وه بگرم و شتانیکی دیکه ش ئه نجام بدهم، ههروه ها ده مه ویت به ره نگار بکریمه وه، چونکه که سانیکی زور له هه مان ئاستدا ده میننه وه.

که سانیك پاش چه ند سالیکی کهم له کاره که یاندا، سه ره تا ئاسووده ن و به ئاستی خو یان قایلن، نامه ویت له کاریکی له و جو ره دا بمینمه وه." وه ک هه زاران پیشگه شتووی تر، ئارون داهاتوویه کی ده ویست تیایدا ئومید، ده رفه ت و ههستی شانازیبوونی هه بیئت له و به ره م و خزمه تگوزاریانه ی دابینیان ده کات. ئه گه ر داواکارییه کی گونجا و نییه، ئه ی که وایه چی دوزییه وه؟

ئارون ئه وه ی هه لئبژارد که کار بو کۆمپانیایه کی به کریدانی ئوتۆمبیل بکات له ئه مریکادا که چه ندین لقی له ولاتانی تر دا هه بوو وه ک که نه دا، ئیرله ندا و ئه لمانیا و چه ندین ولاتی دیکه ش.

ئهم کۆمپانیا نو ملیون دۆلارییه بازرگانی و ناوبانگی له سه ر مه به سستیکی ساده بنیاد نابوو تا کپیاره کانی به ته واوی قایل بن.

ئه و چوار بواره سه ره کییه ی که کۆمپانیایه ک به هایان تیادا دروست ده کات ئه مانه ن:

۱. کپیری ته واو قایل (په زامه ند).

۲. راهینانی به پڕیوه بردن و په ره پیدانی فه رمانه به ره کانی.

۳. گه شه کردن.

۴. قازانج.

بۇ ئەۋەى يارمەتت بىدەين چەند بىرۆكەيەك ۋەربگريت لە بازىرگانىيەكەى خۆتەۋە ئەمە شىۋازىكى بەرفراۋانى ئەم چۈر بەھا دروستكەرەن:

۱. تەركيزى زۆر بخەرە سەر باشتر ئاگاداربوون و چارەسەركردنى كېشەى فەرمانبەر و كېيارەكانت.

۲. تەنھا ھەول مەدە كە كېيارەكانت پازى بكەيت، بەلكو زۆر بەباشى مامەلەيان لەگەل بكە، بۇ ئەۋەى لە ھەلسوكەوتىشتان پازى بن.

۳. لەبرىى خەرچكردنى پارەى زۆر بۇ سەرنجراكېشەى دىزايىنى ناۋەۋەى شوپىنى بازىرگانىيەكەت ھەول بىدە باشترىن مېشكە بازىرگانىيەكان كۆ بكەيتەۋە لە بازىرگانىيەكەتدا.

۴. بىرت بېت كە رەفتارت باشتر بكەيت بۇ نمونە، تەۋقەيان لەگەل بكە و بەناۋى خۆيانەۋە بانگيان بكە.

۵. بىرت بېت، ئەو بازىرگانىيە دووبارەيە گىرنگە، لەبەرئەۋەى ۵ قات و ۶ قات زىاترى تى دەچېت بۇ ھىنانى كېيارى نوى ۋەك لە ھىشتنەۋەى كېيارەكانى ئېستات.

۶. ۋەك گىرنگىرىن كەسانىك كە دېنە كۆمپانىياكەتەۋە سەيرى كېيارەكانت بكە.

۷. خۆتەرخانكردنى تەۋاۋ بۇ خزمەتگوزارى كېيار پىۋىستە لە بەرزترىن ئاستى كۆمپانىادا دەست پى بكات.

۸. ھەرگىزاۋەرگىز راستگويىت لەدەست مەدە.

۹. رقت لەۋقەرزانە بېت كە نادادپەرۋەرانەن بۇ كېيارەكانت.

۱۰. بۆ خزمه تگوزارییه بچوکه کانت، یان بۆ شتانیك زۆر له سه ر خۆت نه که وتوون پاره له کرپاره کانت وهرمه گره به تایبته له گه ل ئه و که سانه ی که بهرده وام سهردانت ده که ن و کاری بازرگاننیت له گه ل ده که ن.

۱۱. ئه و دهرفه تانه بره خسینه که زۆر به باشی و بۆ ماوه یه کی دووردریژ خزمه تته ده که ن.

۱۲. هاورییه تی ئه و که سانه بکه که میشکی بازرگاننیا ن هیه و گوئی بۆ قسه کانیا ن رابگره .

مه راسۆنی ئومید

ئه مه چیرۆکه دیاره که ی تیری فۆکسه ، کاتیک ته مه نی ۱۵ سالان بوو، تیری بۆی ده رکه وت نه خو شیی شیری نه چی هیه ، جوړیکی شیرپه نه چه زۆر کات ده ست و قاچی تووشبووان ده گریته وه و بلاویش ده بیته وه بۆ سییه کان، میشک و جگر.

پاش ئه و ئازاره زۆره ی که تیی که وت تیری دوو هه لبژاردنی له بهرده ستدا بوو: دهسته ه لگریته له ئومید خواستن و چاوه ری مردن بکات، یان ئه وه ی شتیکی مانادار بدۆزیته وه و له پینا ویدا بژی.

دوه میانی هه لبژارد، تیری خه ونی به پاکردن به ته واوی که نه داوه ده بینیی، پاشان خۆی ته رخان کرد بۆی تا خه ونه که ی بهینیته دی، خه یال و وینا کردنه که ی ورده رده پوون ده بوویه وه به ته رخان کردنی ژیا نی تا جیاوازی دروست بکات له جهنگی دژ به شیرپه نه چه، مه به ستیکی راستی دروست کرد. ئامانجی پاکردنه یه ک قاچیه کی ناو نه راسۆنی ئومید، بۆ کو کردنه وه ی ملیۆنیک دۆلار بۆ لیکۆلینه وه و تویرینه وه له شیرپه نه چه و له کو تاییدا، توانیی ۲۴،۱۷ ملیۆن دۆلاری کو کرده وه .

تیری مه بهسته که ی دۆزییه وه، ئه م هیزی مه بهسته وای لیکرد ئاستیکی بهرز پیشکهش بکات، هه رچه نده ته نها یه ک قاچی ساغی هه بوو، ئامیریکان به ست به قاچه که ی دیکه یه وه هه تا بتوانیت را بکات، تیری شوړتی له پیکرد و قاچه که ی دهرخت و وای له هه ندیک کرد نائاسووده بن، به لام وه لامه که ی تیری ئه مه بوو: "ئه مه منم، بۆچی بیشارمه وه؟"

له پیکه وتی ۱۲/۴/۱۹۸۰ هه دهستی کرد به پاکردن و به ئه ندازه ی مه راسۆنه که رای کرد، زۆریه ی پۆژه کان ۲۶ میل رای ده کرد له ۱۴۳ پۆژدا ۳,۳۳۹ میل رای کرد که ئه مه ش ده سته و تیکی نایاب بوو. به ئه نجامدانی ئه مه ئومیدی بۆ هه زاران که س گێرپایه وه له جیهاندا، ره نگه ئه مه سه رسامت بکات و پرسیت: "من چی ده که م له ژیانمدا؟ ئه و کاره ی ده یکه م چیه ؟ چ په یامیک به چی ده هیلم له دوا ی خۆم؟ کۆمه له پرسیا ریکی گرنگن، ئایا پیّت وانیه ؟"

(به ره نگارییه که)

لیگه ری که سانی دی، ژیانیکی بچوک به ری بکه ن،

به لام تو نا.

لیگه ری که سانی دی، سه باره ت به شته بچوکه کان

مشتومر بکه ن، به لام تو نا.

لیگه ری که سانی دی، به هو ی نازاره بچوکه کانیا نه وه

بگرین، به لام تو نا.

لیگه ری که سانی دی، داهاتوویان بخه نه دهستی

که سانیکی تره وه، به لام تو نا.

— جیم پۆن

سى ھۆكاره سهره كيه كه

با سه يرى ئه و سى ھۆكاره بكه ين يارمه تى تيرىياندا به سه ركه وتوويى مه به سته نوييه كه ي دروست بكات، سه رها، پيوسته جياوازي نيوان دانانى ئامانج و هه بوونى مه به ست پوون بكه ينه وه. مه به سته كه ت له ئامانجه كه ت گرنگتره، مه به ست وينه گه وره كه يه و هه مووشتيك له خو ده گريت، له لايه كى ديكه وه، ئامانجه كان ئه و هه نگاوانه ن كه به دريژايى ريگا كه ده ياننيت. مه به سته كه ي تيرى ئه وه بوو كه يارمه تى بدات شيرپه نجه كه ي له ناوببات، به لام ئامانجه تاييه ت و سه ره كيه كه ي ئه وه بوو كه مليونيك دولار كو بكات وه بو ليكولينه وه له شيرپه نجه به راكردن به ته واوى كه نه دادا.

كاتيك ئامانجه كه ي روظانته ده گونجيني ت له گه ل مه به سته پوون- پيناسه كراوه كاندا، ئه وا چيژ له ئارامى هزرى و هه ستيكى خوشى زيندوو بوون ده بينيت.

ئهم سى ھۆكاره سه ره كيه ي يارمه تيه ت ده دن بو چالاكردنى مه به سته كه ت:

۱. مه به سته كه ت له گه ل توانا خو رسكيه كه تدا بگونجينه:

تيرى مه به سته كه ي له گه ل شتيكدا گونجانده كه به پاستى چيژى لى وهرده گرت، بوو به وهرزكارىكى زور ناياب و راكردن به ته واوى ولاتدا تاكه ھۆكارى سه ره كى بوو بو به ده سته ينانى ئامانجه كه ي.

هه موومان به هره ي سروشتيمان پى دراوه، به لام دوزينه وه ي به هره كانمان به شيكه له ياربيه كه ي ژيان.

۲. سوور به:

تیری هه موو پۆژیک به راستی ده مایه وه له گه‌ل مه به‌سته که‌یدا سه‌ره‌رای به‌فر، باران و تهرزه‌ش، به‌لام هه‌ر به‌رده‌وام بوو. که‌سانیکی زۆر ئاراسته‌ی ژیانیان له‌ده‌ست ده‌ده‌ن به‌هۆی ئه‌وه‌ی به‌ئاسانی به‌قسه‌ی خه‌لکی کاریگه‌ر ده‌بن سه‌ره‌نجام پێشناکه‌ون و ناگه‌نه‌ لوتکه‌ی ژیانکردن به‌مه‌به‌سته‌وه.

پێویستی به‌وه‌یه‌ که‌ به‌رده‌وام بێرکردنه‌وه‌ت له‌سه‌ری بی‌ت، ئاماده‌ بیت هه‌رشته‌یک به‌کیت که‌ پێویست بکات، ئه‌مه‌ش که‌سانی لاواز له‌ به‌هیزی و دواخه‌ره‌کان له‌ خۆته‌رخانکردووه‌کان جیا ده‌کاته‌وه.

کاتی که‌ مه‌به‌سته‌که‌ت پوونه، ئه‌وا ژیانته‌ مانابه‌خش ده‌بی‌ت و به‌دلخۆشی و قه‌ناعه‌ته‌وه‌ ده‌خه‌ویت له‌ شه‌واندا له‌بریی ئه‌وه‌ی نیگه‌ران بیت سه‌باره‌ت به‌ شته‌ بچوکه‌ بێماناکان.

۳. با به‌رده‌وام هه‌لۆیسته‌یکی بێفیزانه‌ و ساده‌ت هه‌بی‌ت:

پێگه‌ مه‌ده‌ خۆپه‌سه‌ندییه‌ ناتهن‌دروسته‌نه‌که‌ت زالی بی‌ت به‌سه‌ر نیازه‌ باشه‌کانتدا، ئه‌و که‌سانه‌ی که‌ زۆرتین و گه‌وره‌ترین کاریگه‌ری ئه‌رینیان هه‌یه‌ له‌سه‌ر کۆمه‌لگا نیگه‌ران نین سه‌باره‌ت به‌ ناویانگ و سامانه‌که‌یان، مه‌هاتما گاندی، دایکه‌ تیریزا و هه‌زارانی دیکه‌ش که‌ هینده‌ ناودار نین، ته‌نها به‌رده‌وام بوون له‌ کاره‌که‌یان و ته‌ماح و ده‌سه‌لات به‌شیک نه‌بووه‌ له‌ پێساکه‌یان بۆ ژیانکردن به‌مه‌به‌سته‌وه.

له‌ قۆناغی دووه‌می مه‌راسۆنی ئومیده‌که‌یدا، هه‌زاران که‌سی سه‌رنجکیش کرد له‌ هه‌موو شاره‌ گه‌وره‌کانه‌وه‌. هه‌لۆیسته‌که‌ی له‌ ته‌واوی مه‌راسۆنه‌که‌دا ئه‌مه‌ بوو: "من ته‌نها که‌سیکی ئاساییم، باشتر، یان خراپتر نیم له‌ هه‌چ که‌سیکی دیکه‌

و که سانیکى زۆر زۆرى دیکه ش له م دۆخه دان ئه وانیش شیاوی ناسراوین. " تپروانینه بئیزیه که ی، نیگه رانییه که ی بۆ که سانى دیکه ش و هه لویسته که ی هه رگیز کۆلناده م و پوو به پوونه وه ی سه ختییه کان لای ملیۆنان که س خۆشه ویستی کرد ته نانه ت کاتیك شیړپه نجه که ی بلاءوو یه وه و گه شته سییه کانی سوور بوو له سه ر ئه وه ی به رده وام بیته .

له ریکه وتی ۱۹۸۱/۶/۲۸، کۆچی دوایی کرد، به لآم په یامه به رده وامه که ی که جیی هیشت هیشتاکه درێژه ی هه یه بۆ یارمه تیدانی قوریانیانی نه خۆشیی شیړپه نجه .

تا ئه مرۆ زیاتر له ۴۰۰ ملیۆن کۆ کراوه ته وه بۆ لیکۆلینه وه له شیړپه نجه له پاکردنه سالانه که ی تیری فۆکسه وه، لانی که م له ۱۵ ولآندا کپرکیکه کرا و زیاتر له ۲ ملیۆن که س به شدارییان تیدا کرد و په نگه له م باره دا بلئیت، " چیرۆکیکی مه زنه ! به لآم به راستی خۆم له و ئاسته دا نابینم که به شیۆه یه کی دراماتیکی جیهان بگۆرم، من که سایه تیییه کی ناودارم نیم و ته نها ئه وه م لا گرنگه ژیانیکى ئاسایی بۆ خۆم به پری بکه م. "

هۆکاری سه رنه که وتنت، نه بوونی مه به سه ته له ژیاندا، ئه گه ر هه تبوایه به م جوړه تپروانینت نه ده بوو بۆ ژیان، وه ک راهینه ر گه وره ترین سه ختی ئه وه یه خه لکی تیبه گیه نیت ئه مه چه نده گرنگه بۆ داهاتوویمان، ئایا شتیکی باش نه ده بوو ئه گه ر دووگمه یه کی ئاماده کراوی مه به سه ته له سه رتدا هه بووایه که بتوانیایه ده ستی پیادا بنییت و خیرا مه به سه تی سه ره کییت له ژیاندا پوون بوایه ته وه ؟ به پوونی دیاره شتی زۆر له وه زیاتر هه یه، ئه مه ش هه نگاوی دواتره تا وا له مه به سه ته که ت بکه یت بیته بوون.

دۆزینه‌وه‌ی مه‌به‌سته‌که‌ت

بۆ ئه‌وه‌ی مه‌به‌ستی خۆت بدۆزیته‌وه، چه‌ند پرسیارێکی گرنه‌گ هه‌ن، کات وه‌ربگره‌ بۆ بپرکردنه‌وه‌ی ورد له‌م شتانه‌ به‌ر له‌ وه‌لامدانه‌وه.

ئه‌گه‌ر وا هه‌ست ده‌که‌یت له‌ کاره‌که‌تدا گه‌رت کردوه، یان به‌ گۆرانێکی گه‌وره‌دا تێپه‌ر ده‌بیت، ئه‌وا چه‌ند پوژێک به‌ پشوو وه‌ربگره‌ و بچۆره شوینێکی هه‌یم و ئارامه‌وه تا بتوانیت به‌روونی و هه‌یمنی بیر بکه‌یته‌وه له‌وه‌ی ده‌ته‌وێت چی بکه‌یت له‌ ژياندا، ئه‌سته‌مه‌ بتوانیت بریارێکی سه‌رکه‌وتوانه‌ بده‌یت له‌ شوینێ کاره‌که‌تدا، له‌و جیگایه‌ی زۆر سه‌رقاڵیت، یان له‌ کاتی راکردنیشدا ناتوانیت به‌باشی بیر بکه‌یته‌وه.

داشید مکنالی یه‌کیکه‌ له‌ باشترین نووسه‌ره‌کان و به‌رهمه‌هینه‌ری براوه‌ی فیدیۆیه‌که‌ سه‌باره‌ت به‌ تیری فۆکس، داشید به‌ که‌سیکی رابه‌ر داده‌نریت له‌وه‌ی چۆن سه‌رکه‌وتوو بین له‌ ژيانی پيشه‌یی و که‌سیماندا و راهینانێکی ده‌ پرسیا‌ری دروست کرد که‌ زۆر گرنه‌گه‌ به‌ناوی (دۆزینه‌وه‌ی مه‌به‌سته‌که‌ت و ژینکردن له‌گه‌لیدا).

سه‌یری هه‌نگاوه‌ کردارییه‌کان بکه‌، پرسیاره‌کان زۆر گرنه‌گن. که‌وايه‌ خۆت به‌ که‌م مه‌زانه‌، چه‌ند خوله‌کیکی که‌م ته‌رخان بکه‌ بۆ ته‌واوکردنی راهینانه‌که‌، ره‌نگه‌ ببیته‌ هۆی ده‌سته‌که‌وتی زۆر باش بۆت له‌ ژياندا.

سه‌ره‌تا ئه‌م به‌شه‌ بخوینه‌ره‌وه، به‌ خویندنه‌وه‌ی ئه‌مه‌، تێگه‌شتنێکی باش په‌ره‌ پێ ده‌ده‌یت له‌وه‌ی چۆن مه‌به‌سته‌که‌ت دیاری بکه‌یت، ئه‌مانه‌ چه‌ند شتیکی گرنه‌گن بۆ ره‌چاوکردن، داواکارییه‌که‌ت بۆ ناسینه‌وه‌ی به‌هره‌ و کارامه‌یییه‌ تابه‌ته‌کانت ده‌ست پێ ده‌کات. چ شتیکی به‌ باشترین شیوه‌ ئه‌نجام ده‌ده‌یت؟ چه‌زت له‌ ئه‌نجامدانی چ شتیکی هه‌یه‌؟ هه‌ندیک که‌س ماوه‌یه‌کی زۆر له‌

کارهکانیاندا دەمئینهوه و بیزار دەبن، کارهکه پئوستی بهوه نییه تواناکانیان بهکار بهینن له بهر ئهوه بهناچاری شتانیك ئه نجام ددهن که وزه کهیان کهم دهکاتهوه وه که له وهی هانبدرین به ئه نجامدانی هه ندیک پرۆژه، ئایا ئه مه به ههچ جوړیک تاریفی تۆ دهکات؟

کاری مه به ستدار واته تۆ گرنگی زۆر به شتیك ددهیت و ههست به ناچاری ناکهیت بۆ ئه نجامدانی، به لکوو چیژی لی ده بینیت، تیژی فۆکس، زۆر کاریگه ری له سه ربوو له لایه ن قوربانیه کی گه نجی تووشبوو به نه خۆشیی شیپه نهجه وه. ئه وه وای لیکرد سه ره رای سه ختییه کانیش به رده وام بیئت، کاتیك به مه به سه ته وه ژیان ده کهیت، ئه وا ههست ده کهیت جیاوازی دروست ده کهیت له جیهاندا. پئویست ناکات که سیکی ناودار بیت تا جیاوازی دروست بکهیت، ده توانیت له کومه لگاکی خۆشتدا کاریگه ریه کی زۆر دروست بکهیت.

هۆکاریکی دیکه ی گرنگ ئاستی په رۆشییه که ته، ئه گه ر ته نها ته رکیز له سه ر په یدا کردنی پاره بکه یته وه، ئه وا به شیکی زۆری ژیان تیده په ریئت و ههچ خۆشییه کی لینا بینیت، بۆ ئه وه ی له مه تیبگه ییت ئه م چیڕۆکه تان بۆ باس ده کهین.

ئانا جارمیکسی ته مه ن ۱۰ سالان شتیکی کانزایی شیوه هیلکه یی به رچا وکه وت له ته نیشت خوشک و براکانیدا، ده بوو شتیك بکات، هه ر بۆیه هه لی گرت و بریاری دا فرپی بدات به و هیوایه ی خوشک و براکانی بیاریزیئت، دهستی کرد به پاکردن ئه وه بوو له ناکاو له سه ر شوسته که که وت به زه ویدا و له ویدا پالکه وتبوو کاتیك بۆمه که ته قییه وه و هه ردوو دهستی بریندار کرد، بۆمه که له سالی ۱۹۴۵ له هه نگاریا له لایه ن تانکه کانی سوپای پوسیاوه به جیما بوو.

به خیرایی ئانا گه یه ندرایه نه خوشخانه یه کی سه ریازی، دکتوره کان هه ردوو دهستیان برپییه وه له خوار مه چه کییه وه و له و کاته شدا به ئاگا بوو.

کاته کان زۆر دژوار و سهخت بوون و پیداو یستییه کانیش که مبهوون له و کاته دا، به لام توانیی بهرگه ی ئه و نه شتهرگه رییه بگریت به بی ئه نجامدانی هیچ جوړه سرکردنیک بهرله نه شتهرگه رییه که، چاکبوونه وه که ی له سه رخۆ و به ئازار بوو وه هیچ ئامیژیکی راهینا نکرده وه بوونی نه بوو له و پوژگار ه دا، شهش مانگی له نه خوشخانه دا به سه ربرد.

ئیسنا ته مه نی ۷۶ سالانه و ئانا ژیانیکی مه به ستداری هه یه که هانی که سانی دیکه ه دا سنووره کانیا ن تیپه پریئن و بزائن له ژیاندا ده گن به چی، هه رگیز تووره و بیزار نه بووه سه بارهت به به خته خراپه که ی، له راستیدا، ته نانهت وشه ی (به دبه ختی) یشی به کار نه هیناوه و له فهره ننگه که یدا بوونی نییه.

چی ده که یه ئه گه ر ۱۰ سالان بیت و ده ست نه بیته؟ ده پویت بو قوتابخانه و فیئر ده بیت چوئن پینووسه که ت پابگریت، سه ره پای نه بوونی ده ست و په نجه کانیشته تارا ده یه که فیئر ده بیت شهت بنووسیت. دوخیکی سه خته و کوئنه دانی پیویسته، به لام ئانا که سیئ نییه که دهسته ه ل بگریت و هه رگیزیش له و جوړه که سانه نه بووه.

له سالی ۱۹۵۶ دا پوشت بو ئینگلته را و وه، خاویئکرده وه ی نووسینگه کاریکی ده ست که وت، هاوسه رگریی کرد و چوار مندالیشی بوو، سه ختییه کی دیکه رووی تی کرد، چونکه هاوسه ره که ی تووشبوویه کی ماده کحولیه کان بوو، وه له نا کاو خیزانه که ی جیهیشت، هه ژماره بانکیه که ی به تال کرد و هیچ شتیکی بو ئانا به جینه هیشت.

ئانا ده لیت: "به رده وام بووم له کارکردن و توانیم به باشترین شیوه مندالله کانم په روره رده بکه م و گوره یان بکه م." دواتر ئانا بریاری کوچکردنی دا بۆ که نه دا.

کاتیک گه شته که نه دا، ده یویست ئوتۆمبیلی خوی هه بیټ و به بی ده ست لئی بخوریت. ئەسته مه! ئانا وشه ی ئەسته م به کارنا هیئیت له فره نکه که یدا، له پۆژی هه لسه نگانندی شو فی ریکردنه که یدا گوتی: "فی رکاره که زیاتر له وه هه ستی به نیگه رانی ده کرد و هه موو ستافه که به تی رمانه وه سه یریان ده کرد کاتیک رۆشته ناو ئوتۆمبیله که یه وه، به لام کاتیک به سه رکه وتووی گه رایه وه، هه موویان خۆشحال بوون." له یه که م هه ولدانیدا توانی سه رکه وتوو بیټ.

کاتیک بۆ کاریک ده گه را له نه خۆشخانه یه کی ناو خۆبی، به یه کیک له وه که سانه ی گوت که له ویډا کاری ده کرد: "با توانا که مت نیشانت بده م، دوو هه فته به خۆپایی کار ده که م، ئەگه ر کاره که مت به دل بوو، ئەوا ده توانی پارهم پی بده یت." ئەوه بوو کاره که ی ده ست که وت، ئانا هه میشه بۆ سه ختی و به ره نگاری نوێ ده گه رپیت، چه ز به گۆرانی کاری ده کات و وه ک زنجیره ک ده رفه تی ئەرینی ده پوانیته زیان.

خه لاتی یه که م، دووهم و سییه میشی به ده ست هی ناوه بۆ کیشانی وینه ی په نگی ئاوی، هه روه ها ده یه ویت له داها توویه کی نزیکیشدا پيشانگایه ک بکاته وه، خه لاتی خۆشنووسیشی به ده ست هی ناوه و چه ندین به ربه ستی جه سته یی تریشی بۆ دروست بوو.

کاتیک وه ک پاسه وانیکي پاراستن کاری ده کرد، ئانا پشتی شکا و پیویستی به دوو نه شته رگه ری گه وره هه بوو، ژۆر سوور بوو له ئەنجامدانی کاره که ی و گه شت به خه ونه کانی، خاسیه تیکی روونی کی برکی کاری هه یه، هه لویستی ئەوه یه

هه موو کات ده توانیت کاریک بکات، "پیم وانیه هیچ شتیک قورس بیت و هه رشتیکیش بمه ویت ده توانم نه جامی بدهم." "دهستکه وته شانازییه که ی له ته مه نی ۲۸ سالیذا بوو کاتیک دهستی به یاری تیرهاویشتن کرد، چه ندین بردنه وه و دهستکه وتی هه یه له یاری تیرهاویشتندا و چه ندین پالاه وانیتی بردنوه ته وه و مه دالیای ئالتونیشی به دهست هیناوه.

کاتیک پرسیماری نه وه ی لیکرا، نایا چ ئاموزگاربییه که ده دات به و که سانه ی که گورانکاریان لا کاریکی قورس و دژواره؟ له وه لامدا گوتی: "گرنگه بو خوت بیر بکه یته وه، پوژنامه یه ک بکره و کات ترخان بکه بو نووسینی بیرۆکه کانت و چه ند پرسیماریک له خوت بکه: چ شتیک زور بیزارم ده کات؟ بوچی؟ ده توانم چ شتیک نه نجام بدهم ده رباره ی؟ بگه رپره وه و تیبینییه کانت بخوینه ره وه نه مه ش پوونکردنه وه و یارمه تیت پیده دات بو برپاردان."

ئانا فیربووه که زال بیت به سهر ئازاره جهسته ییه که یدا به به کارهینانی هیزی دهروونی له بریی به کارهینانی حه ب. تیپرامانی ده کرد و باوه پیککی زوری به هیزی نزا هه یه و ده لیت، بو خودای به جی ده هیلم.

هه همیشه ده لیم: "نه و شته ی بریاروایه پوو بدات، پووده دات و من ته نها چیژی لی ده بینم."

نویتیرین پرۆژه ی ئانا نه وه یه که قسه بو کوچکردوووه کان ده کات، زوریک له م که سانه نیگه رانن سه باره ت به داهاتوویمان. چیرۆکه که ی ئانا ئیلهامیان پی ده دات تا ترسه کانیان نه مینیت و باوه رپیان وابیت که سه رکه وتوو دهن، ده شلیت: "نه وه زور دلخوشی کردم، له بهر نه وه ی ده توانم به خه لکی بلیم چون ژیانیان باشتر بکن، به هوی ویست و توانامه وه له زور شتدا سه رکه وتوو بووم. هیچ

كەسىك پىي نەگوتووم چۆن شتەكان ئەنجام بەدەم، بەلكوو تەنھا خۆم ئەنجام داون. ھەرگىزاوھەرگىز كۆلئادەم. " ئەمەش يەككە لە وتە ئىلھامبەخشەكانى:

ببە بە پووناكى بۆ كەسانى دىكە، بۆ ئەوھى پووناكيبەكانى
ئەوانىش بىرەوشىتەوھ.

پەيام (مەبەست)

زۆرىك لە بازگانىيەكان بېرە پارەيەكى زۆر سەرف دەكەن لە پەرەپىدانى پەيامەكەياندا، زۆر كات پابەرەكانى كۆمپانىيا لەخۆ دەگرن، ھەندىك كات پراوئىژكارى بەرپۆبەردن بەكرى دەگرن تا يارمەتییان بەدات لە سەركەوتنى پېرۆسەكەدا.

ئەنجامەكە زۆر جار سى، يان چوار پارچە نووسىنى واتادار و پىكخراوھ، زۆر كات دەكرىنە ناو لەوھەيەكى جوانەوھ و لە دەرگای ھاتنە ژوررەوھدا ھەلدەواسرىن، زۆرەي كۆمپانىياكان ئەم كارە دەكەن.

ئەوھى جىگای نىگەرانييە ئەوھەيە كاتىك زۆرىنەي ئەو كەسانەي پرسىياريان لى دەكرىت لە كۆمپانىياكەدا پەيامى كۆمپانىياكە نازانن، ھەرگىز نابىتە بەشىك لە كەلتور، بەلكوو زۆرىنەي جار شتىكە كە بەرپۆبەردن خەونى پېوھ بىنيوھ و دەبىتە باسى مانگ.

لى:

وتارىكم ھەبوو كە دەبوایە پىشكەشى بكەم بۆ ئەندامانى دەستەي زنجىرە كۆگايەكى گەورەي خواردننى نەتەوھىي و دەمزانى پەيامنىكان ھەيە و نووى

دەكەنەو، لەبەر ئەو بەهەرپەمەکی پەيوەندىم بە چەند كۆگایەکیانەو کرد و پرسىارم لەو كەسە دەکرد كە پەيوەندىبەكەى وەلام دەدايەو: "ئایا دەتوانیت پەيامى كۆمپانیاكە تانم پى بلایت؟ تەنانەت يەك كەس شىيان نەیتوانى وەلام بەداتەو، جارێك بەرپۆه بەرێك وەلامى دامەو و گوتى: "پىم وایە كۆپىبەكیمان هەپە و لە شویئىكدا هەلمان گرتوو و پىوێستە سەپىكى ناو كابىنەكەم بەم." شتىكى چاوەروانەكراو بوو!

ئەگەر خاوەنى بازىگانىبەكەت، یان بریار دەپىكى سەرەكییت، ئەوا ئەم پىشنىارانە لەبەرچاوە بگرە، سەرەتا دەستەواژەكە (پەيامەكە) بگۆرە بۆ (مەبەستەكەمان)، چونكە بەشپۆهەكەى گشتى، فەرمانبەرەكان دەتوانن بەئاسانى لەمە تىبگەن، با كورت و پوخت بىت، تائەوہى هەموو ئەوانەى لە نووسىنگەكەدا كار دەكەن بىزانن و بتوانن بىلێنەو و رستەپەكەى بەهیز بىت كە هەمووان بتوانن بىكەنە كىردار و پەپرەوى بەكەن.

ئەو سوودى بۆ بازىگانىبەكە زياتر دەبىت وەك لە پەيامىكى دوورودرێژ فرى درابىتە ناو كابىنەپەكەو و ناكرىتە كىردار.

لى:

مەبەستەكەى من ئەمەپە: "بەكارهێنانى بەهرە خودایبەكانم تا لە رىگەى ئەرىئىبەو كارىگەرى لەسەر ژمارەپەكەى زۆر لە خەلكى بەم بە شپۆهەكەى بەرچاوە ژيانان بەرەو پىش ببات. ئەمە دەرفەتتىكى زۆرم پى دەدات لە رىگەى بەرنامە راپهێنانەكانى هیزی تەركىزەو خزمەتى كەسانى بازىگان بەم و دەتوانم لە چەند رىگەپەكەو بىرۆكەكانم بگەپەنم وەك، نووسىنى كتىب، بابەتى گۆفارى، تۆماركردنى فیدىو و بەرنامە دەنگىبەكان یان دەتوانم وشەپەكەى هاندان یان خەندەپەكە بپەخشم بە كەسانىكە پىوێستیان بە وەرەرزكردنەو

ههیه بۆ نمونه، شاگردیک له خواردنگهیه کدا که ههست به فشاریکی دهروونیی زۆر دهکات بههوی ماندوووبونهوه، یان چاودیریکی گهراج که بهدهگهمن گفتوگویی لهگهڵ دهکریت له لایهن ئه و که سانهی که ئۆتۆمبیله کانیا ن رادهگرن."

جاک:

مه بهسته که ی من ئه مهیه: "ئیلهامدان و یارمه تیدانی خه لکی، بۆ ئه وهی به بهرترین تیروانینه وه بژین له پرووی خۆشه ویستی و خۆشییینه وه که بگونجیت له گه ل هه موو به ها گرنگه مرۆفایه تییه کاندایا هوشیوهی ئه وهی لی. چه ندین دهرفته و شیواز هه ن بۆ به دهسته یانی ئه مه، ده توانم کتیب بنووسم، سیمینار پیشکه ش بکه م، له رادیۆ و له بهرنامه شۆیه کانی شدا ده ریکه وم، هانی ستافه که م بده م و ئامۆژگارییان بکه م، راپۆژ له گه ل کۆمپانیاکانی دیکه دا بکه م، بهرنامه یه کی په ره پیدانی خودی په ره پی بده م له کاتی مه ترسیدا، یان ته نانه ت ئیلهام بده م به و که سه ی که له فرۆکه دا له ته نیشتمه وه داده نیشیت."

مارک:

په یامه که ی من ئه مهیه: "یارمه تی منداله ته مه ن جیاوازه کان بده م پرۆژه ی خۆپایی و قازانجی بازرگانیا ن هه ز لیبیت به به کاره یانی دا هینه ری، نوێکاری و نوێخوازی." ده توانم وتار بده م بۆ سه دان گه نجی خاوه ن پرۆژه له کۆنفرانسه کاندایا، یان وه ک لی و جاک به ته نها قسه یان له گه ل بکه م.

شتیکی سه رنچراکیشه کاتیک ده توانیت به چه ند وشه یه کی که می جوان - هه لبژێردراو کاریگه ری له سه ره خه لکی دروست بکه ییت، چونکه هه ندیک کات ته نها خوله کیکی پیویسته بۆ دروستکردنی جیاوازی.

بۆ گۆرینی جیهان ته نها چیرۆکیک به سه .

دان نهلباتو، که سیکه حهز به دهستکه وتی گوره دهکات

له ژیانیدا مه بهستی ههیه، پارهش کو دهکاته وه بو ئه و دوخانه ی که شایسته ن، کاتیك ئامانجیکی که سی (تایه تی) داده نیت، ئه و ئامانجیکی خیرخوازی لوه کیش له گه لیدا داده نیت.

به م دواییانه بریاری دا تواناکانی هه لّ بسه نگینیت، له ته مه نی ۴۳ سالیدا توانیی سهریکه ویّت به سهر لوتکه ی ۷ چیا به ناوبانگه که ی جیهان له هر ۷ قاره که ی جیهاندا، ئه و لوتکه جادووییانه ی که که متر له ۲۰۰ که س توانیویانه سهریکه ون به سهریاند: کیلیمانجارو له ئه فریقا، دینالی له ئه مریکای باکوور، ئاکون کاگوا له ئه مریکای باشوور، کارستینز پیرامیدا له ئوستورالیا و فینسن له ئانتارکتیکا، ئیفریست له ئاسیا و ئیلبروس له ئه وروپادا.

ئه م ئامانجه پیوستی به پاهینان و ته رکیزی زور و ههروه ها سه رچاوه ی زوریش هه یه . به م دواییانه گه شته لوتکه ی کیلیمانجارو که (۱۹,۳۴۰) پیّ به رزه و ئه مهش ئه زمونه که یه تی به کورتی له زاری خو یه وه :

ئه فریقا زور گهرم بوو، هاوړیکه م داوای لیکردم که پاهینه ری تیمه که ی بکه م تا سهریکه ون به سهر چیا ی کیلیمانجارو دا، که سانیکی زور سهرنه که وتوون پیایدا، به لام مه به سته که بو کو کردنه وه ی هاوکاری بوو بو لیکو لینه وه ی نه خو شیی ره قبوونی شانەکان، له ماوه ی ۵ پوژی ته واودا توانیمان بگه یینه لوتکه ی شاخه که سهره پای ئه وه ی به به فریش دا پو شرا بوو.

فیله که ی بو سهرکه وتن و گه شتن به لوتکه ی چیا که به سهرکه وتویی خو گونجاندن و گوړانی ته واو بوو بو که شو هه وای ناوچه که که تیایدا به به رزیبونه وه یه کی هیواش و ئازار به خشانه پووده دات، له شه وی پینجشه ممه دا

هه موومان به باشی ئاماده بووین، ده مانزانی یارییه کی ده روونییه هینده ی یارییه کی جه سته یی بیت.

سه ره پای که مپوونه وه ی ریژه ی ئوکسجین هه ستم به به هیزی و نوییوه وه ده کرد، له تاریکیدا گه شتمان ده کرد، گلۆپه که ی سه زمان ریگه که ی پیشمانی بۆ رۆشن ده کردینه وه. هه موو سالیگ نزیکه ی ۱۵ هه زار که س هه ول ده دن سه ربکه ون به سه ر شاخی کیلیمانجارۆدا، به لام ته نها له ۳۰٪یان سه رکه وتوو ده بن. له راستیدا، ده یان که سیان له هه ولی گه شتن به لوتکه دا ده مرن.

خه لکی زۆتر له ریگای سه رکه وتن به سه ر چپای کیلیمانجارۆدا مردوون وه که له ئیفریست، له ریگه دا توشی چه ندین به ربه ست و دژواری و نه خووشی بوومه وه. کاتیک نا ئومیدی پووت تیده کات ده ته ویت وازه ییت، باوه رم نه ده کرد که چه نده سه خت و دژواره بۆم، ده مگوت: "ئه م هه موو ریگه یه م نه برپووه تا به بی ده سنکه وت بگه رپمه وه، به درپژایی گه شته که راهینه ری ته واوی تیمه کانم بووم، بۆ ئه م ساته به لئینم به هاوړیکانم و خه لکی ولاته که م دا که ئالای ولاته که مان له سه ر لوتکه ی چپاکه هه ل بکه م.

من یه که م که س بووم له تیمه که ماند خۆم گه یانده لوتکه که، ئه و دلخۆشییه ی هه ستم پیکرد به ئاسانی تاریف نا کریت، ته نانه ت وه ستان له سه ر لوتکه که هه سته گه نجبوونه وه ی پی ده به خشیم، نیو کاتژمیری خۆش و ئارام به سه ربرد له سه ر لوتکه که که به سه ر ته واوی ئه فریقادا ده پروانی، ئه زموونیکی له بیرنه کراو بوو وه دووباره وزه ی پیداینه وه، خۆشیمان لی ده بینی و ئاهه نگمان ده گیرا به بۆنه ی هاتنه دی خه ونه که مانه وه.

بۆ ئه وه ی سه رکه وتوو بیت پیویسته له سه ر لوتکه ی چپاکه بیته خواره وه.

تاكه چاره سهری نه خۆشییه كانیشم ئه وه بوو كه به خیرایی دابه زمه خواره وه، له ۷۵٪ی تیمه كه مان به سه ركه وتوویی ئه نجاممان دا، ئه و رۆژه پیکه وه زیاتر له ۳۰۰ هه زار دۆلارمان كۆ کرده وه، هه ستم به دلنهایی و باوه رپه خۆبوونیش ده كرد كاتیك به رده وام ده بووم له راهینان به زانینی ئه وهی پیکه وه پاره ی زیاتر كۆ ده كه ینه وه.

با هه میشه خه ونی گه وره ت هه بیته.

به خشین

ده زانیت جیاوازی دروست ده كه یته كاتیك:

۱. كه سیکی نه ناسراو ده رده دلته بۆ ده كات و تۆش گوپی لی راده گریته.
۲. منداله كه ت كارتیکی دروستكراوی تاییه تته پیده دات و نووسینیکی له سه ره كه چاوه كانته پر ده كات له فرمیسه ك.
۳. خه لكی وه ك به خشه ریکی تاییه تته تاريفته ده كه ن.
۴. به رده وام كریاره كان دین بۆ لات و ده ستته لی هه لئاگرن.
۵. له وهی لیته چاوه پروان ده كریتته زیاتر هه ولّ ده ده یته بۆ كه سانی دیکه كه ئه وه شه شتیكه به سهروشتی خۆته ئه نجامی ده ده یته.
۶. ده رفه ته چاوه پروانته كراوه كان له ناكاو دین.
۷. په نگه له رووی جه سه ته ییه وه ماندوو شه كه ته بیت، به لام له كۆتاییدا دلخۆش ده بیته.

– لی هیویت

پوختە

يەككە لە و پرسىيارە باوانەى كە سالانە زۆر لېمان دەكرىت و دووبارە دەكرىتە و ئەو يە: "ئايا جياوازى چىيە لە نىوان ژينكردن بە مەبەستە وە و دانانى ئامانجى نوپى سالانە؟" پرسىيارىكى گونجاو و واتادارىشە، يەكەم، هەندىك كەس لە تەمەنىكى زودا مەبەستى ژيانىان دەدۆزنە وە لە كاتىكدا كە سانىكى دىكە ژيان دەكەن و مەبەستى ژيانىان نادۆزنە وە، هېشتا كەمىك ناروون و نەپىنيە .

بۆچى كە سىكى وەك تىرى فۆكس ئىلھامى بۆ دىت و هان دەدرىت تا بەتە و اوى كە نە دادا رابكات و يارمەتى لە ناوبردى نەخۆشى شىرپەنجە بدات، بەلام كە سانىكى ساماندارىش هەن، وەك: بازرگانەكان، گۆرانىيىژەكان ژيانىان لە شتى بىكەلكدا بەسەر دەبن؟ وەلامەكەى هەبوونى مەبەستە لە ژياندا كە تىرى فۆكس هەببوو .

ژينكردن بە مەبەستە وە راستە و خۆ بەستراو تە وە بە بەخشىنە وە، هەندىك كەس دەبن بە مامۆستا، پراوئىژكار، قەشە، پەيامبەر و پراھىنەر وە هەندىكى دىكەش چارەنووسىان واپە كە بىن بە دكتور و پەرسنار، يان نەشتەرگەرىكار وە هەندىكى دىكەش تواناى پەيداكردىن پارەيان پى دراو .

چەندىن پىشەى جياوازى تر هەن كە هەموويان گرنگى بە خزمەتكردن دەدەن، لە خۆت بپرسە: "ئايا خۆشى دەبىنىت لە و بەها و يارمەتییەى كە بە كەسانى دىكەى دەبەخشىت لە كارەكەى ئىستات يان بازرگانىيەكە تدا؟"

مەبەست زۆر كەسىيە و بەتە و اوى بەستراو تە وە بە ئىلھامە وە، بۆب بوفۆر، دەلئىت: "ساماندارەكان زۆر جار سەرەپاى سەرەكە و تنى دارايىشىيان، بەلام

دلخۆش نین. " وهلامه که پرکردنه وهی ئەم بۆشایییه که له سادهترین به ئاگاهینانە وه کانه وه سه رچاوه ده گریت.

مه به ست و ئامانجه کان پیکه وه به ستراون.

کاتیك مه به سته که ت دروست ده بییت، ئەوا ئامانجه کان ده بن به به شیکی گرنگی هه نگاوه کردارییه کانت، زیاتر له جاریک ئەم به شه دووباره بکه ره وه ئەگه ر له ژياندا له ساتیکی هه ستیاردایت، هه ستی مه به ست بانگت ده کات، بۆ ئەوهی گۆرانی گه وره دروست بکه یت له ئاراسته که دا.

"کاتیك ده زانیت بۆچی لییره یت، ئەوا ژیان به شیوه یه کی جادوویی

ده بیته ئاوینه ی مه به سته که ت، کتومت وه ک ئەوه ی له نا کاو

خۆت له سه ر سته یج ببینیته وه له شاتویه کدا که تیایدا

ده قاوده ق ده قه که بۆ تۆ نووسراییت و ئاماده کرا بییت."

- بییتی سو فلاوهرز

ههنگاره کردارییه کان

ئهم ده پرسیاره‌ی خواره‌وه دانراون تا یارمه‌تیت بدهن، ئایا مه‌به‌ست بوونی هه‌یه له ژیانندا؟ له‌گه‌ل خاله سهره‌کیه‌کانی ئهم به‌شه‌دا پیکه‌وه یارمه‌تیت ده‌دهن بۆ پوونکردنه‌وه‌ی پیناسه‌ی مه‌به‌ست که سوودی بۆت ده‌بی‌ت.

به‌رله وه‌لامدانه‌وه بیر له ههر پرسیاریکیان بکه‌ره‌وه و یه‌کیک له‌م وه‌لامانه هه‌لبژیره: (به‌لی، نازانم/دلنیانیم، نه‌خیر)

1. ئایا ده‌زانیت له چ شتی‌کدا باشیت و چ شتی‌کیش وزه‌ت پی ده‌به‌خشیت؟
به‌لی ( )، نازانم/دلنیانیم ( )، نه‌خیر ( )
2. ئایا به‌ته‌واوی ئه‌و کارامه‌بیانته به‌کار ده‌هینیت که زۆرتین چیژیان لی ده‌بینیت؟

- به‌لی ( )، نازانم/دلنیانیم ( )، نه‌خیر ( )
3. ئایا بایه‌خی زۆر به‌ سووی کاره‌که‌ت، یان کیشه‌که ده‌ده‌یت؟
به‌لی ( )، نازانم/دلنیانیم ( )، نه‌خیر ( )
4. ئایا پیت وایه به‌و کاره‌ی که ئه‌نجامی ده‌ده‌یت بتوانیت جیاوازییه‌ک له جیهاندا دروست بکه‌یت؟

- به‌لی ( )، نازانم/دلنیانیم ( )، نه‌خیر ( )
5. ئایا زۆرینه‌ی پۆزه‌کان هه‌ستی په‌رۆشی له خۆتدا به‌دی ده‌که‌یت؟
به‌لی ( )، نازانم/دلنیانیم ( )، نه‌خیر ( )
6. ئایا فه‌لسه‌فه‌ی خۆت سه‌باره‌ت به‌ ژیان و سه‌رکه‌وتن په‌ره‌ پی داوه؟
به‌لی ( )، نازانم/دلنیانیم ( )، نه‌خیر ( )

۷. ئایا مه ترسییه پیوستیه کان دهگریته بهر بو ژینکردن به فلهسه فهی

خۆته وه؟

به لئی ( )، نازانم/ دلنیانیم ( )، نه خیر ( )

۸. ئایا ههست به گرنگیی مانا و مه بهست ده کهیت له ژیانندا؟

به لئی ( )، نازانم/ دلنیانیم ( )، نه خیر ( )

۹. ئایا ههچ ئامانجیکی چالاکت ههیه په یوهست بیته به مه بهسته کهته وه؟

به لئی ( )، نازانم/ دلنیانیم ( )، نه خیر ( )

۱۰. ئایا به جوړیک ژیان ده کهیت که به ته واوی هه ولئی خۆت ده دهیت

کاره کانت ئه انجامیان هه بیته؟

به لئی ( )، نازانم/ دلنیانیم ( )، نه خیر ( )

ژینکردن و کارکردن به مه‌به‌سته‌وه

گرتنه‌به‌ری کرداری یه‌کلایکه‌ره‌وه

کۆلنه‌دان و به‌رده‌وامی

داوای نه‌و شته بکه که ده‌ته‌ویت

هۆکاری باوه‌ربه‌خۆبوون

بنیادنانی په‌یوه‌ندییه نایابه‌کان

زالبوون به‌سه‌ر به‌ره‌به‌سته‌کاندا

نایا وینه‌گه‌وره‌که ده‌بینیت؟

باسکردن نییه له‌بابه‌تیکی بی‌مانا، به‌لکوو بابته‌تی ته‌رکیزکردنه

خووه‌کانت داها‌تووت دیاری ده‌که‌ن

پیرۆزه، توانیت نه‌جامی بده‌یت!

(بهشی یازدهیه م)
کۆمه لێک بیرۆکه ی گرنگ و سوودبه خش
بۆ دهوله مه ندرنت

"ده کریت که سانیکی دهوله مهندی ئاسایی پاره که یان بدزیت، به لام دهوله مهنده راسته قینه کان هه رگیز نا، چونکه شتانیکی پیروز و به به های گرنگیان تیا دایه که هیچ که س ناتوانی لێیان بدزیت."

- ئۆسکار وایلد

له م به شه دا بیرۆکه ی پینج له به شدار بووه کانمان به ئیوه ده ناسینین که ماوه ی چه ندین سا له کارمان له گه ل ده که ن:

یه که م

پینج ستراتیژییه سه ره کییه که ی (سام بیکفۆرد) بۆ سه ره که وتن:

له خواره وه ی هه ر بیرۆکه کدا پرسیاریکمان داناوه، خۆت وه لامیان بده ره وه .
۱- به شیوه یه کی گه وه بیر بکه ره وه، به لام نه مپۆکه له بازگانیی

بچوکه وه ده ست پی بکه:

"هه بوونی خه ونی گه وه شتیکی باشه، به لام نه گه ر ده رفه تت نییه بۆی، نه وه ده رفه ته بچوکه که بقۆزه ره وه که به رده سه ته با له کیست نه چیت ئیستا، ده ست به کردار بکه، چونکه خه ونه گه وه کانت ده میننه وه بۆ داها توو."

- ئایا نه و کرداره بچوکه نه ی که ته رکیزیان له سه ر ده که یته وه و نه نامیان

ده ده یت به سترانه ته وه به نامانجه گه وره کانتته وه؟

۲- بریار بده که سیکی به خشر بیت به رله وهی وهرگر بیت:

"یه که م سال که بره پاره یه کی زورم دهستکه وت له بازرگانییه که مدا، ئه و ساله بوو که بریارم دا ۱۰۰ هه زار دۆلار ببه خشم به مزگه وت و کاره خیرخواییه کان، ئه وه بوو ئه و ساله پاره که م به ریژه یه کی زور زیادیکرد. مه به ست له هه بوونی پاره ته نها دهوله مه ندرکدنی خو مان نییه، به لگوو ده بیت بو یارمه تیی که سانی دیش به کاری بهینین."

- ئایا بره پاره یه کی زور ده به خشیت به و که سانه ی پیوستیان پییه تی؟

۳- پهره به خووی نویسینی ئامانجه کانت (پراکیشهری

خه ونه کانت) بده:

"دلخوازترین دهسته واژه ی سه رکه وتن لای من ئه مه یه: "نویسینی ئامانچ به بیره اتنه وه ی ئه و شته یه که ده مه ویت. "نویسینی ئامانجه کانت و بیرکردنه وه لییان به شیوه یه کی به رده وام نزیکت ده کاته وه لییان.

کانتیک هه لباردنی سی چالاکیم هه یه که ده توانم ئه نجامیان بده م، له خو م ده پرسم، ئایا ئه م چالاکییه نزیکم ده کاته وه له ئامانجه که م یان نا؟ ئه گه ر پوژانه ئه م پرسیاره له خو ت بکه یت، ئه و ده بینیت له کو تاییی سالدآ زیاتر له و ئامانجانته به ده سته یناوه که بیرت لیکردبوونه وه."

- ئایا پوژانه گرنگترین ئامانجه کانت ده خوینیته وه؟

۴- ببه به که سیکی شارهزا له بواره که تدا:

"نه گهر ئامادهیت له هاوکاره کانت زیاتر فیربیت، ئهوا بیگومان له وانیش زیاتر به دهست ده هیئت، به فیربوونی زانیاری ده توانین سه رکه وتووین له بواری کارکردنماندا.

ده سال بهرله ئیستا، که دهستم به بازرگانییه که م کرد، کیپرکیم له گه ل کۆمپانیا گه وره کاندایه کرد، که له پووی داراییه وه باشتر بوون، پریارم دایه نی باشه م ئه وه بیت، که له وان زیاتر بزائم، بو ئه م مه به سته ش ۷۰۰ کتیم له سه ر بازرگانی، فرۆشتن، بازارکاری خوینده وه. ئیستا کۆمپانیا که ی من له پیشه وه دایه و ئه وانیش له هه مان ئاستی خویندان که ده سال بهرله ئیستا تاییدا بوون ئه ویش ته نها به بریاردان له وه ی وه به ره یان له خویدا بکه م له و بواره ی که پیوستم بوو."

- ئایا پۆژانه سی خولهک له کاتی خووت ته رخان ده که ییت بو خوینده وه ی شتیکی سوود به خش له بواره که تدا؟

۵- ببه به که سیکی کۆلنه ده ر:

"هه مووشتیک له ژیاندا پووده دات، پۆژانه چه ندین جار تووشی شکست و ناخووشی ده بیته وه، به لأم ببه به که سیکی کۆلنه ده ر له بواره که تدا ته نانه ت له سه ختترین بارودۆخه کانی شدا کردار بکه و به رده وام به تا ده گه ییت به ئامانجه کانت."

- ئايا كاتېك پووبە پرووى ئاستەنگ و سەختىيەكان دەبىتەوہ چەندە بەخىرايى ھەل دەستىتەوہ؟

بۇ زانىبارىيى زياتر سەردانى ئەم سايتە بگە: (www.creatorslanding.com)

دوہم

پېنچ ستراتىژىيە سەرەككىيەكەى (كارىن ستىوارت) بۇ سەرکەوتن:

۱- خەياللى سەرکەوتن بگە:

"دەمىكە ئەو توانايەم ھەيە، كە خەياللى سەرکەوتن بۇ خۆم بگەم، ئەو راستىيە دەزانم شتېك، كە بتوانم خەياللى بگەم، ئەو دەشتوانم بەدەستى بەيىنم."

- ئايا ھەموو پۇژىك بۇ ماوہى ۱۰ خولەك خەياللى ئەو ئامانجانە دەكەيت دەتەوئىت بەدەستى بەيىنيت؟

۲- بزانه چىيىت دەوئىت:

"خۆتەرخانکردنى بەردەوام بۇ دانانى ئامانجە كورتخايەن و درىژخايەنەكان گرنگە، ھەمىشە ئامانجى ۹۰ پۇژىي دادەنىم، كە شىاوى بەدەستەيىنان بن و ھەموو پۇژىك دەيانخوئىنمەوہ و خۆم بەدوور دەگرم لە ھەرشتىك، كە خەيال و تەركىزم پەرشوبلاو بگاتەوہ."

- ئايا بە شىوہيەكى بەردەوام ئامانجەكانت دەخوئىنيتەوہ؟

۳- سیسته میکی به های دور له مشتومر بهیله ره وه:

"له جیهانی خیرا-گه شه کردوووی بازرگانی و ئینته رنیتدا، به هاکانمان به ره نگار ده کرینه وه و رهنگه خومان له دۆخیکدا ببینین، که پیویست به مشتومر بکات.

سیسته می به هاکه م له و شتانه دلنایام ده کاته وه، که بۆم گرنگن: خیزانه که م، راستگویم، هاوړیکانم و له هه موو ئه مانه ش گرنگتر، رۆحه که م."

- نایا ده زانیت پینج گرنگترین به هاکانی ژیانیت چین؟

۴- هاوسهنگی رابگره و له ساتی ئیستایا به:

"به شیوه یه کی دروست ده خۆم، ده خۆمه وه و راهینانیش ده که م، کاتی خۆشی و رابواردنیشم هه یه، به لām وه ک پیویست نا.

خه لکی سهیری ژیانم ده که ن و ده پرسن، چۆن ده توانیت ئه نجامی بدهیت؟ ئاسانه، چونکه له م ساته ی ئیستایا و که سیکی ته واو ریکخراوم، ئه و جوړه کارانه ی، که شاره زاییم تیا یاندا نییه، ده یانسیپیرم به که سانیک پسیپۆرن تیا یدا."

- نایا ئه و شته چیه، که ده توانیت کتوپر ئه نجامی بدهیت تا ژیانیکی باشت و هاوسهنگتر هه بیت؟

۵- ببه به فیخواریکی به رده وام:

"سالانه ۵۰ کتیب ده خوینمه وه، ئه و شته گرنگ نییه، که ده یزانیت، به لگوو ئه و شته گرنگه، که ده زانیت نایزانیت.

زانست، ئه و ژیرییه یه، که بزانیته چی نازانیت، شتگه لیککی زۆر هه ن تا فیریان بم و زۆریشم چه ز به فیربوونی به رده وام هه یه."

- ئایا چ جۆره کتیییک یارمه تیدهر و سووبه خشه بۆت، له بواره که ی خۆتدا؟
بۆ زانیاری زیاتر سهردانی سایتی (www.fairwaydivorce.com) بکه .

سییه م

پینچ ستراتیزییه سهره کیییه که ی (فیل کارۆل) بۆ سهرکه وتن:

۱. بواره که ت دیاری بکه و له گه لی به رده وام به:

"وهک به لئینه ریگ زۆر بیروکه م هه بوو، جۆره کاریکم ده کرد، که چیژبه خش و خۆش بوو، به لأم شاره زاییم تیایدا نه بوو، زۆر گرنگه شاره زای ئه و بواره بیت، کاری تیایدا ده که ییت و هه ول بده هه موو شتیگ فیڕ بیت دهریاره ی." "

- ئایا تهرکیزت له سهر کار و پیشه سهره کیییه که ته؟

۲. گونجینه ر به، و ههرکات پیویستی کرد شیوازی بازرگانییه که ت بگهره:

"راستییه که ئه وه یه دۆخی بازار گۆرپانکاری به سهردا دیت ته نانه ت ده کریت ته وای پیشه سازییه کانیش بگۆرین، ههر بویه پیویسته هه میسه ئاماده ی گۆرپانکاری بیت." "

- ئایا بازرگانییه که ی ئیستات سهرکه وتوه؟ ئه گه ر سهرکه وتوو نییه، ئایا ده توانیت چ شتیگ بکه ییت بۆ سهرکه وتنی؟

۳. به به ها کانتوه په یوه ست به:

"له پیشینه که ی یه که م هاوسه نگیه، کاتیگ هاوسه نگ نیم، فشاری زۆرم بۆ دروست ده بییت و تهرکیزم له ده ست ده دم، به لأم کاتیگ په یوه ندیم له گه ل هاوژین و منداله کانمدا زۆر باش بییت، ئه وا ته ندروستیم و بازرگانییه که شم زۆر باشته ر ده بن."

به هایه کی تر ئه وه یه، که هه میشه دادپه روهر بیت له ریکه و تنه بازگانیه کانتدا، به زووی خه لکی مه گۆره و زۆر گرنگه په یوه نیدی درێژخایه ن دروست بکه یت."

- چه ندیک کاتت ته رخا نکر دووه بۆ پشووه کانی سالی داهاتوت؟

4. له هه موو ریکه و تنیکدا گروتین دروست بکه:

"کاتیک ریکه و تنه که باشه، ئه وا وزه و گروتین دروست بکه، دلنیا به روه له وه ی، که چاودی ری هه موو ئامانجه هه فتانه یییه کانت ده که یت و وا له خه لکیش بکه هه ست به به رپر سیاری تی بکه ن بۆ ئه و ئامانجان ه ی، که به لئینیان داوه به دهستی بهینن."

- ئایا له خووی دروستکردنی گروتیندا یت بۆ خۆت و تیمه که ت؟

5. هه موو کات ئاههنگ بۆ سه رکه و تنه کانت بگێره:

"له پاش ئه وه ولّ و کۆششانه ی که بۆ به ده سه تهینانی ئامانجیک ی گه وره ده یانده یت، زۆر گرنگه، ئاههنگی سه رکه و تنت بگێریت له گه لّ تیمه که تدا. له کاتی به ده سه تهینانی ئامانجیکدا، هه میشه شتیکی تایبه ت بۆ خۆم ده کړم، وهک: ئۆتۆمبیلکی نوئی، یانیش ئاههنگی پرائیکی گه وره ده گێرم."

- ئایا پلانی ئاههنگی دواترت داناوه؟

بۆ زانیاری زیاتر سه ردانی سایی:

(www.americaresidentialhomes.com) بکه.

چوارهم

پینچ ستراتیزییه سهره کبییه که ی (دی بی پوتکفیج) بۆ سهرکه وتن:

۱. **هه لویستی "ده توانم نه نجامی بدهم" ت هه بییت:**

"هه موو کات نه م وته به خوّم ده لیم،" ده توانم نه مه نه نجام بدهم!"

- ئایا له هه موو بارودوخه کاندایا هه لویستی "ده توانم نه نجامی بدهم" ت هه یه؟

۲. **فیربه که چون که سانی هاوشیوهی خوّت دروست بکهیت:**

"کاتیك بازرگانیه که ت فراوان ده بییت و ده گه یته ئاستیک که ناتوانیت به ته نها به ریوهی ببهیت، نه وا گرنگ و پیویسته، که که سانیکی سهرکه وتووی هاوشیوهی خوّت هه بییت.

ته رکیز بخهره سهر دۆزینه وهی که سه سهرکه وتووه کان، راهینانیا پی بکه، چونکه کاتیك نه وان به ره وپیش ده چن، کۆمپانیا که شت گه شه ده کات.

- ئایا ده توانیت که سانی سهرکه وتووی هاوشیوهی خوّت دروست بکهیت؟

۳. **ببه به نمونه بۆیان:**

"کاتیك رابه ره سهرکه وتووه کان ده گه نه ئاستیک به رز ده ست هه لئاگرن له کاری بازرگانیکردن. پیویسته له کاته سه خته کاندایا، په یامه که ت به پوونی بگه یه نیت. نه وه ت بیریت، هه میشه که سانی دیکه چاوت لیده که ن و چاودیریت ده که ن."

- ئایا له کاته سه خته کانیشتا به ستراتیزی پوونه وه هه نگاو ده نیت تا

ئیلهام و پالپشتی به خوّت و که سانی دیکه ش بدهیت؟

۴. دووباره وه به رهینان بکه ره وه له بازارگانییه که تدا:

"مه میشه ئه و خووه م هه بووه، که بریکی زۆر له پاره که م له بازارگانییه که مدا به کار ده هیتمه وه. ته ما حباز مه به!

به بی دووباره وه به رهینانه وه ناتوانیت بازارگانییه که ت بکه یته بازارگانییه کی ۱۰۰ ملیۆن دۆلاری. ئه سته مه!"

- چه ند جار وه به رهینان له خۆت و بازارگانییه که تدا ده که یته وه؟

۵. یارمه تیی تیمه که ت بده ئه و شته به ده ست بهینن، که ده یانه ویت:

"ته نانه ت پاش ۲۰ سال له بازارگانی هیشتا دلخۆشم، که ده بینم ئه ندامانی تیمه که م خه لاته کانیان وه رده گرن و قبوول ده که ن، کاتیک بازارگانییه که یان گه شه ده کات، بینینی دلخۆشی له سه ر پوو خساریان به پاستی زۆر خۆش بهین ره، هه ر بویه پیویسته ئه ندامه کانی خۆت خۆش بویت."

- ئایا به رده وام یارمه تی ئه ندامه کانت ده ده ییت له پینا و گه شه کردنی

بازارگانییه که ت؟

بۆ زانیاری زیاتر سه ردانی (www.rotkvivhroup.com) بکه .

پىنچەم

پىنچ ستراتېژىيە سەرەككىيەكەى (دۆن كامبل) بۆ سەرەكەوتن:

۱. ژىرانە ھاۋرپىكانت ھەلبىزىرە:

"گروپپىك دروست بىكە لە ۋەكەسانەى، كە سەرەكەوتون، ھاۋرپىيەتى كەسانى ئەرىنى ۋە سەرەكەوتوۋ بىكە."

- ئايا گروپپىكت ھەيە لە كەسانى سەرەكەوتوۋ؟ ئەگەر نىتە، ئەۋا ئىمەيلىك بىزە بۆ (Info@thepoweroffocus.ca)، پىت دەلىين چۆن دروستى بىكەيت.

۲. خۆت بەدوور بىگرە لەۋ بۆچوونەى، كە دەلىت گەشتومەتە لوتكە ۋ

چىدىكە پىۋىستىم بە پىشكەۋتن نىيە:

"لە ھەر كار ۋ پىشەيەكدا ھەيت، خۆت بەرەنگار بىكەرەۋە بە بەرەۋىپىشچوونى بچووكى بەردەۋام، چونكە بەرەۋىپىشچوونى بچووك بە شىۋەيەكى بەردەۋام دەتگەيەنىتە ئەۋ جىگايەى، كە دەتەۋىت لىيى بىت ۋ پىيى بىكەيت."

- ئايا بەردەۋامىت لە ھەۋلدان بۆ فىربوون ۋ بەرەۋىپىشچوونى زىاتر؟

۳. ھەرگىز كەسىكى گشتكىر مەبە:

"تەركىز بىخەرە سەر دۆزىنەۋەى ئەۋ پىشە(كارەى)، كە زۆرت ھەز لىيە، ھەموۋ پىداۋىستى ۋ ئامىرە تايىبەتەكانى بۆ ئامادە بىكە بۆ ئەۋەى ھەز ۋ ئارەزوۋەكەت زىاد بىيىت بۆى.

ھەتا ئامانجى بازاركارىيىت فراوانتر بېت، ئەوا كېپرەكى زىياترت دەبېت و سەختىي و ئاستەنگى زىياترىش دېنە رېت. "

- ئايا لېھاتوو و شارەزايەت لە بوارەكەى خۆندا يان نا؟

۴. با تېروانىنېكى درېژخايەنت ھەبېت:

"بەداخەو، زۆرىك لە خەلكى خەيالى ئەو دەكەن خېرا دەولەمەند بن، سامانى راستى بە تەركيز خستەنە سەر پەيوەندىيە درېژخايەنەكان پەيدا دەبېت. - ئايا دەتەوېت خېرا دەولەمەند بيت يان دەتەوېت داھاتوويەكى پىر بەرھەمت ھەبېت؟

۵. خۆشى وەرېگرە و جدديش بە:

"ئەمە تا رادەيەك پېچەوانەو دەردەكەوېت، بەلام نەخېر وانىيە لە زۆرىك لە كتيبە بازرگانىيەكاندا خۆشى بېنين باس ناكريت، بەلام دەبېتە ھاندەر بوۆ تا لە ساتە ناخۆشەكانىشدا بەردەوام بيت.

ئەمە سوودى دەبېت بو سەرنجكېشكردى كرىارىش، واتاي ئەو نىيە گەمژە بيت، بەلكوو واتە خۆشى بېنينيت تا خەلكى لە دەورت بن، تەنانەت كاتىكېش جدديشيت.

كاتىك بە شېوہيەكى چېژبەخش و دلخۆشكەر زانىارىي گىرنگ ئامادە دەكەيت بو كاروبارە بازرگانىيەكەت، ئەوا خەلكى نۆرە دەگىر تا كارت لەگەل بگەن، ھەر بوئەببە بە كەسېك خەلكى سەرنجكېش بگەيت بو خۆت. "

- ئايا كەسېكى جددى و زۆر بېزاركەريت و كاتى خۆشى و رابواردنت كەمە؟
بو زانىارىي زياتر سەردانى (www.doncampbell.com) بگە.

پوخته

وهك نووسهران زۆر به بهخت بووین، كه ئەم ئامۆژگاریكه ر و چاودێره مه زنانه مان له چواردهور بوو، بێگومان ژیری ئه م كه سانه کاریگه ریی زۆری له سه ر هۆشیاری، سه ركه وتن و توانامان بو زالبوون به سه ر ئاستهنگ و به ربه سته كاندا هه بووه .

ئه م پینچ كه سه ی ئیستا ستراتژییه كانیانت خوینده وه به سه ره تایه کی ساده وه ده ستیان پی کرد، به لام به هۆی تیروان و په رۆشیی و کۆلنه دانیانه وه ته نها خوۆشی و به ره مه می کاره كانیان ناچننه وه، به لکوو جیاوازییه کی به رچاو و دیاریشیان له ژیا نی كه سانیکی زۆردا دروست کردوو و به رده وامیش دروستی ده كه ن.

جوانیی ئه مه له وه دایه كه سه ره نجام ده بیت به ئامۆژگاریكه و چیدیكه ئامۆژگاری و چاودێری ناكرییت، واته (پاداشتی چاكه به چاكه بده ره وه). چیژ له گه شته كه ت وه ربگره .

ههنگاه کردارییهکان

سی گرتگرترینان هه لبرێره له ۲۵ بپروکه که و بیاننوسه ره وه:

—۱ —۲ —۳

سی باشترین کرداری داها تووم بو جیبه جیکردنی هه ر کام له م ستراتژییانه بو بازگانی، یان پیشه که م ئه مانه ن:

—۱ —۲ —۳

وتهی کۆتایی

ئەوێ ژیانی تۆیه... بەره‌نگارییه‌که‌ په‌سه‌ند بکه

"که‌سانی دلخۆش ئەوانه‌ن، که‌ خه‌ون به‌ خه‌ونه‌کانیا‌نه‌وه‌ ده‌بینن و ئاماده‌ی قبولکردنی هه‌ر جۆره‌ ده‌ره‌نجامی‌کن تا بیانکه‌ن به‌ راستی."

- لیۆ جۆزیف سوینز

مایه‌ی خۆشحالیمان بوو به‌ دانان و بلاوکردنه‌وه‌ی باشترین بیرۆکه‌کانمان له‌م کتێبه‌ به‌سووده‌دا، به‌ناوی هیزی تهرکیز، ئومیدده‌وارین ئەو راستیه‌ دووپات کرابێته‌وه‌، که‌ ده‌رفه‌تیکی زۆر به‌رده‌ستن بۆت و پرۆسه‌یه‌کی به‌رده‌وامه‌. بۆ بوون به‌ که‌سیکی جیاوازتر له‌وه‌ی، که‌ پیشتر بوویت، هه‌ول‌دانی راسته‌قینه‌ و ئاره‌زووی ده‌وێت، ئاسته‌نگ و به‌ره‌نگارییه‌که‌ شیاوی هه‌ول‌دانه‌، سه‌به‌ی به‌ره‌نگاری (ئاسته‌نگه‌) که‌وره‌که‌ت ده‌ست پێ ده‌کات.

چۆن ئەو شتانه‌ په‌پرەو ده‌که‌یت، که‌ له‌م کتێبه‌دا فیریان بوویت؟ هه‌موو ئەو ستراتژییانه‌ی که‌ باس‌مان کرد سوودیان بۆت ده‌بێت، به‌لام بیرت بێت ته‌نها کاتی‌ک ژیا‌نت باشتر ده‌کن، که‌ بریار بده‌یت به‌ کاریان به‌ئینیت.

به‌ره‌نگارییه‌که‌ قبول بکه‌، ئیستا بریارێک بده‌ ته‌رکیز بکه‌ته‌ سه‌ر کاره‌که‌ت تا رۆژێک له‌ پۆزان ببیته‌ که‌سیکی سه‌رکه‌وتوو، ئیستا کاتی هه‌نگاوانه‌. بژارده‌یه‌کی دیکه‌ هه‌یه‌، ئه‌ویش ئەوه‌یه‌ که‌ بلیت، "زانارییه‌کی چێژبه‌خش بوو." پاشان کتێبه‌که‌ داخه‌یت، بیخه‌یته‌ سه‌ر په‌یه‌ک و له‌گه‌ڵ خووه‌ کۆنه‌کانت درێژه‌ به‌ ژیا‌ن بده‌یت، ئە‌گه‌ر وا بکه‌یت، شتانیکی زۆر له‌ ژیا‌ندا ناگۆرین، به‌لام ئە‌گه‌ر ته‌واوی کتێبه‌که‌ت خویندبێته‌وه‌، ئە‌وا دیاره‌، که‌ ویست و خواستی گۆرانکاریت هه‌بووه‌.

بە ھۆى ئەۋ شتەى، كە خويىندتەۋە ئىستا زياتر بەئاگائت لەۋەى كە ژيان چۆنە، كەۋايە بەھانەيەكت نىيە لەۋەى ئەگەر لە داھاتوودا شكست بەيىت، مەگەر ئەۋەى خۆت نەتەۋىت، ھەزاران كەسى ۋەك تۆ ھەن بە ھۆى بېيارى گۆرپانكارىكردنەۋە ژيانان گۆرپى بۆ چىرۆكى سەر كەۋتن و تۆش لە تواناتدایە ھەمان شت بكەيت و باۋەرت بە خۆت ھەيىت.

لەۋ زانبارىيانە تىبگە، كە فىريان بوويت، لەگەل ئەۋەشدا تەركيزت بخەرە سەر ھەنگاۋى يەكەم، بىكە بە لەپىشىنە و پاشان ھەنگاۋىكى دىكە بنى، دەبىيىت بەزۋوبى ژيانت دەگۆرپىت.

ئىمە گرەنتى ئەۋەت پىدەدەين، كە دەتوانىت بە كەمىك راھىنان و بەردەۋامى، خۋى نوى دروست بكەيت، سالاننىكى دى دەلئىت: "سەركە چەندە گۆرپاوم، سەيرى دەرەنجامەكان بكە، بەتەۋاۋى باۋەپىنەكراۋە!" ھەۋل بدە پىدچوونەۋەى زۆر بەم ستراتىژىيانەدا بكەيتەۋە ۋەك، پىنموونىيەكى بەردەۋام بەكارىان بەيىنە بۆ يارمەتيدانت. بىرت بىت، لە تواناتدایە جىۋاۋزىيەك لەم جىھانەدا دروست بكەيت و ئەۋەش ئەركى تۆيە.

لە ئىستا بەدۋاۋە بەبۋىرى و ئومىدى نوپۋە بۆ پىشەۋە ھەنگاۋ بنى، داھاتوت چاۋەپروانتە!

بەھىۋاى سەر كەۋتن!

چاك، مارك و لى: خۆشحال دەبين، ئەگەر ئاگادارمان بكەيتەۋە لەۋەى ھېزى تەركيز چۆن يارمەتيدائت لە ژياندا و چىرۆكى سەر كەۋتنى خۆتمان بۆ بنىرە لە رېگەى ئەم ناۋنىشانانەى خوارەۋە:

ئىمەيل: Les.h@thepoweroffocus.ca

ژمارە تەلەفون: 403.295050۰۰

ههریمی کوردستانی عیراق

Kurdistan regional - Iraq

Council of ministers

سهرۆهایهتی لهجومهتی وهزیران
وهزارهتی رۆشنیری ولایان
به پۆیه بهرایهتی گشتی کتێبخانه گشتیههکان
کتێبخانهی گشتی سلێمانی
بهشی سپاردن

رئاسة مجلس الوزراء
وزارة الثقافة والشباب
المديرية العامة للمكتبات العامة
المكتبة العامة/السلیمانیة
ژماره: ٤٤٤
به روار: ٢٠١٩ ٨٢ / ٤

ژماره: /
رۆژ: / کوردی ٢٧٩

پۆ/ کتێبخانهی بهختیاری
باهت / ژمارهی سپاردن

به پیتی یاسای چاپمهئیی ژماره (١٠)ی سالی ١٩٩٣
ژمارهی سپاردنی (١٨٥٦) ی سالی ٢٠١٩ ته رخانکراوه پۆ کتیبی (هیزی تهرکیز) که له وهرگیزانی (حهیدهو
نیراهیم) ه، به تیرازی (١٠٠٠) دانه، که باهه ته کهی (گه شه پیدانی مرویی) ه، به مهرچیک (٥) دانه له کتیبه که پۆ
بهشی سپاردن رهوانه بکریت.

له گهل ریزماندا

فهرمانهتی دیتیداوه

ئالان محمد رۆوف
به ریزوه بهر

تیپهتی:

- ١- دهسته واژهی سپاردن بهم شهوهیه له سههر کتیبه که چاپ بکریت، له به ریزوه بهرایهتی گشتی کتیبخانه گشتیههکان ژمارهی سپاردن ( ) ی سالی ٢٠١٩ ی پیدراوه.
- ٢- ههر چاپخانه که پابه ند نهین به ناردنه وهی (٥) دانه له کتیبه که، ژمارهی سپاردنی نادرین.
- ٣- لهم نووسراوه سکان بکریت وله کو تایی کتیبه که دا دانه بکریت.

وینهیهک پۆ/

• دوسهیی سپاردن